2.K.d.
10

PSALMORUM

LIBER TERTIUS.

CMC
MVSEVM
BRITANNICVM

seper ťeliťi.

PSALMUS LXXIII. ℵy

mizmor leasap.

1 AC ťob l'iſrael *jahvoh*,
libre lebab; vaani,
cimʏať naťaju raglai;
ceain ťuppecah aſurai.

5 " ci kinneti baholelim,
*u*ſelom reſayim ereh.

" ci en ħarzubbot lemotam,
ubari ulam *bemaccatam*.

Liber Tertius.

Pſalmus Aſaph. 1 Profecto bonus eſt Iſraëli *jahvoh*, mundis corde; 2 ſed ego, pene declinaverunt pedes mei; fere nihil *abfuit quin* effuſi ſint greſſus mei. 3 Quia

1 *jahvoh*. in Hebr. *elohim*, repugnante metro.

4 *ſuppecah*. Keri. *ſuppecu*, ſed alterum rectius puto, cum obſervem *aſurai* aliis in locis cum verbo ſingulari conjungi.

6 *uſelom*. Cum metrum moneat ſyllabam excidiſſe, vel copula præponenda, vel *ci* utrique verſiculo præponendum.

7 *ci en*, verſus in hac & ſequenti periodo alternant, primi ſc. in utraque ſunt Trochaici generis, alteri Iambici; niſi hic pro *ci en* legamus, ut in ℵ quarto, *ceain* & in ℵ decimo *nuggayu*.

ħarzubbot lemotam. Non ſunt *ligamenta* morti eorum; id eſt, facile & in puncto temporis extinguuntur, inquit Muiſius, ut Job. xxi. 13. ſed dura certe loquutio, quid enim *ligamentis* vel vinculis cum *morte*? Conferenti hæc cum Eſ. lviii. 6. ubi ſolum hæc vox *ħarzubbot* iterum occurrit, ſuborta mihi eſt ſuſpicio pro *motam* legendum hic eſſe *moťam*. *moťah* enim eſt *jugum*, quocum *ligamenta* optime conveniunt. Senſuſque erit, *jugo arcte aſtricto non vexantur*, & atteruntur. Adde quod parum commode de impiorum

ספר שלשי

PSALMUS LXXIII. עג

מזמור לאסף :

1 אך־טוב לישראל אלהים
לברי לבב : 2 ואני
כמעט נטו רגלי
כאין שפכה אשרי :

3 כי קנאתי בהוללים
*שלום רשעים אראה :

4 כי אין חרצבות למותם
ובריא אולם **** :

4 Quia zelavi in inſanos, & pacem impiorum vidi. Quia non ſunt ligamenta in morte eorum, & firmum robur eorum *in plaga eorum.*

impiorum morte primo loco dicitur, cum nihil de vitæ eorum ratione & decurſu prius dictum ſit. Gr. ὅτι ἔστιν ἀνάνδυσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, ſed ἀνάνδυσις forte eſt mendoſa lectio.

8 *ubari ulam bemaccatam.* In Hebr. tantum *ubari ulam*, quæ manifeſto mutila ſunt. Gr. hic quæ excideiant ſupplent. Καὶ στρέμμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. Sed cur *bari ulam* reddiderint στρέμμα neſcio; ex illa verſione putares illos, non duas voces, ſed unam tantum hic legiſſe, ſed quænam fuerit, conjicere nequeo. Si *bari* pro ſubſtantivo habuiſſent, & legiſſent *bari labem*, vertiſſent στρέμμα αὐτοῖς; ſed in illorum verſione nullum eſt ϛ αὐτοῖς veſtigium. Poſteriora vero, ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν, de ſuo addidiſſe quis crediderit, cum & ſenſus & menſura verſus clare oſtendant aliquid hujuſmodi in Hebr. excidiſſe? *Ulam* eſt robur eorum, vel pro *ulam* ſcribendum *ilam*. *ejal* enim eſt *robur*, & unam ſyllabam conſtituit, Pſal. lxxxviii. ϒ 8.

" bayamal enoſ ɛnɛmo;
vevim adam lo jenuggayu.

" lacen yanakatmo gavah,
jayṫop, ceſit ħamas lamo.

" jaza meħeleb yɛnɛmo;
yaberu maſcijot lebab.

jamiku, v'idabberu beray;
yoſek mimmarom jedabberu.

ſattu baſſamɛm pihem,
uleſonam tihlac baarez.

lacen jaſub yammeca halom;
umɛ male jimmazu lamo.

5 In labore hominum non ſunt; & cum hominibus non flagellantur. 6 Ideo in modum torquis cingit eos ſuperbia, operit *ut* ornamentum violentia eos. 7 Exit præ adipe oculus eorum; tranſgrediuntur cogitationes cordis. 8 Tabeſcere faciunt, & loquuntur cum malo; ca-

12 *ceſit.* *ce* & conſtructio & metrum inſeri poſtulant. Vid. Pſ. civ. p. 2. & 6.

13 *jaza.* Vid. Pſ. xvii. p. 10.

14 *yaberu.* Plura aſſequuntur quam cogitaverint. Vid. Jer. v. 28.

15 *jamiku.* Cum verbi hujus notæ ſignificationes loco huic nequaquam conveniant, ſuſpicor legendum *jaymiku*; & ſenſus erit, *occulte loquuntur*, cui opponitur in verſiculo ſeq. *mimmarom*, quod erit, *publice & aperte*, nocent; injurias ſecreto inferunt, rapinas palam exercent. Hic mihi videtur loci hujus obſcuri ſenſus. Vid. Hoſ. ix. 9. *yoſek* enim ad poſteriorem ע pertinet, & ſic Gr. Vid. Pſal. xciv. p. 4.

19 *lacen.* Locus difficillimus & obſcuriſſimus. Si ſecundus periodi hujus verſus recte ſe habet, pro *yammo* legendum *yammeca*, ut p. 15. *dor baneca*, oratione ad Deum converſa, vel *yam* ſine affixo. Sed quid eſt, *jaſub halom? redibit huc?* Alii, *ad impiorum ſtudia*

5 בעמל אנוש אינמו
ועם־אדם לא ינגעו :

6 לכן ענקתמו גאוה
יעטף־*שית חמס למו :

7 יצא מחלב עינימו
עברו משכיות לבב :

8 ימיקו וידברו ברע
עשק ממרום ידברו :

9 שתו בשמים פיהם
ולשונם תהלך בארץ :

10 לכן ישיב עמו הלום
ומי מלא ימצו למו :

lumniam de excelſo loquuntur. 9 Ponunt in cœlum os ſuum, & lingua eorum ambulat in terra. 10 Ideo revertitur populus *tuus* huc, & aquæ pleni *calicis* exprimuntur eis.

ſtudia & mores convertitur populus; alii, *in hanc offenſionem quæ ex impiorum proſperitate naſcitur*; vel, quod eodem redit, *revertitur huc*, ut dicat, id ſcilicet quod in periodis proxime ſequentibus continetur. Hinc etiam incertum fit, ad quos pertineat *veameru, & dicent*; utrum ad populum de felici impiorum ſorte conquerentem, an ad impios ipſos contra Deum ſeſe efferentes. Sed & alter verſiculus admodum obſcurus eſt, *aquæ pleni* (calicis) *exprimuntur iis*; neque enim facile dictu eſt, quid hæ aquæ ſibi velint, aut unde habeantur, aut qui ſit nexus horum verborum cum antecedentibus. Si *halom* ſit, *ad has cogitationes*, *lamo* erit *populus*, cum tamen toto hoc Pſalmo pluralis numerus a prima impiorum commemoratione ad illos tantum ſpectet. *Aquæ* vero *pleni* calicis erunt *lacrymarum* copia. Sic Intt. qui priorem verſum modo jam dicto explicant. Sed hæc mira lacrymarum peri-

veameru, ɛcah jadaʏ el?
vejeſ daʏah beʏeljon?

hinneh elleh reſaʏim,
veſalvɛ ʏolam, hiſgu ħail.

ac rik zicciti libbi,
vaerħaz benikkajon cappai.

" vaehi naguʏ col hajom,
vetocaħti labbekarim.

im amarti, asapperah cemo*hem:*
hinneh, dor baneca, bagadti.

11 Et dicunt, Quomodo novit Deus? & *an* eſt ſcientia in excelſo? 12 Ecce, iſti impii, & pacati ſeculi, auxerunt divitias. 13 Verè in vanum mundavi cor meum, & lavi in munditia manus meas. 14 Et fui flagella-

phraſis; & pro *male* legendum merito ſuſpiceris *mara*, (pro *marah*, ut Ruth i. 20,) *amaræ* enim *aquæ* longe melius lacrymis convenit, quam *aquæ pleni calicis*, quæ copiam & abundantiam manifeſto denotant; quo ſenſu ſumunt illi, qui *halom* volunt eſſe *impiorum ſtudia & mores*. Gr. pro *ume — jimmazu*, legerunt *jeme — jimmazeu*, dies (pleni) *invenientur*; ſed nihil quod ad ſenſum proficiunt. Cum tam difficile ſit ex hac periodo ſenſum commodum elicere, qui cohæreat cum iis quæ antecedunt & proxime ſequuntur, mihi quidem, ut dicam quod ſentio, qui de vexatiſſimo hoc loco diu multumque cogitavi, videtur tollenda. Sublata enim illa, difficultas omnis unà tollitur. Et certum erit, *veameru* de *impiis* dici, nexuſque clarus erit inter periodos nonam & undecimam, & in hac finietur impiorum deſcriptio, quæ a periodo tertia huc uſque perpetuo orationis filo, nulla re alia interpoſita, decurret, quam optime excipit periodus duodecima. *Ecce, hi ſunt impii, quibus omnia proſpere cedunt.* Quod ſi tollatur hæc periodus, quid illâ fiet? Num integra periodus e ſacro codice delenda prorſus? Nequaquam, nihil minus mihi eſt in animo, quam tale auſum; ſed alius locus quærendus, ubi commode inſeratur. Et talem deprehendiſſe mihi viſus ſum in Pſal.

præcedente

11 ואמרו איכדה ידע אל
ויש דעה בעליון :

12 הנה־אלה רשעים
ושלוי עולם השגו־חיל :

13 אך־ריק זכיתי לבבי
וארחץ בנקיון כפי :

14 ואהי נגוע כל־היום
ותוכחתי לבקרים :

15 אם־אמרתי אספרה כמו
הנה דור בניך בגדתי :

tus omni die, & *fuit* increpatio mea ſingulis matutinis. 15 Si dicam, narrabo ſicut *illi*; ecce generatio filiorum tuorum *dicent quod* prævaricatus ſum.

præcedente poſt periodum ſextam. *Deſcendet* ſicut *pluvia*, ſicut *ſtillæ ſtillantes*. *Huc* igitur (ad illum) *ſe convertet populus ejus, et aquas copioſas ſibi haurient*: Quod in locis calidis & ſiticuloſis non exiguæ felicitatis eſt deſcriptio. Sed ut metrum conſtet, ſi ſervetur *yammo* in priore verſu, hic legendum erit, *jimzu* in *kal*. Si vero periodus hæc loco quem occupat moveri non debet, legendum putem in ſecundo verſu, *umimmale jimzu damo*, hoc ſenſu; *populus ſe ad eos convertit, & ejus ſanguinem impii ebibunt quaſi ex pleno calice*. Quibus hæc quæ de loco difficillimo dixi minus placent, adeant Interpretes.

24 *biſgu ẖail*. Cum *ẖail* alias ſere in monoſyllabum contrahatur, melior mihi videtur lectio quam ſecuti ſunt Gr. *biſſigu*, quod recte verterunt, κατίσχυσαν, obtinuerunt.

26 *vaerẖaz*. Vid. Pſal. xxvi. ℣ 12.

28 *vetocaẖti*. Suſpicor legendum, *vehocaẖti* in *biphal*, ſic enim *nexus* videtur poſtulare.

29 *cemohem*. In Hebr. *cemo*, aperto mendo; *hem* exciderat ſequente *hinneh*, ſenſus, *ſicut illi*, quorum querelæ in prioribus periodis repræſentantur.

30 *bagadti*. Perfidioſus eſſem, prodita piorum cauſa quam teneor defendere. Sic *Muſ.* Clerico videtur eſſe ἀποσιώπησις, & diſtinguendum poſt *baneca*. Tunc

vaahalîebah ladavat zot,
*ve*vamal hu be*v*enai.

*v*ad abo el mikdaſ el;
abinah l'aharitam.

35. ac hahalakot taſit lamo,
hippaltam lemaſſuot *nezah*.

ec haju leſammah ceraga*v*?
sapu tammu ballahot.

cahalom mehakiz*am*
40 adonai bavir zalmam tibzeh.

*ce*n jithammez lebabi,
veciljotai eſtonan.

vaani bavar, velo eda*v*;
*ce*behemot hajiti.

16 Itaque cogitabam ut ſcirem hoc, *ſed* labor fuit in oculis meis. 17 Donec ingrederer in Sanctuaria Dei, & intelligerem noviſſimum eorum. 18 Profecto in locis lubricis poſuiſti eos, corruere facis eos in deſolationes *æternas*. 19 Quomodo fuerunt in deſolationem quàm

bagadti erit, *perfide me gererem*. ſc. *in te*, o Deus.

32 *veyamal*, copulam addi & ſenſus & verſus plane poſtulant.

33 *mikdaſ*. Et ſic Gr. τὸ ἁγιαστήριον. Hebr. *mikdaſe* in plurali, invito metro.

36 *nezah*. Inſerui ex Pſ. ſeq. 76. ubi legitur *lemaſſuot nezah*, loco plane alieno, & ut mihi videtur, errore librarii hinc traducto. Hic certe hæc loquutio optime convenit, oppoſita brevi impiorum elationi, qua inſane gloriantur.

38 *tammu*. Sequitur in Hebr. *min*. Quod e margine crepſit, ubi nota forte fuit Maſoretica pertinens ad ת *tammu* ſcriptionem, quod ſcribi etiam potuiſſet

tamnu

16 ואחשבה לדעת זאת
*עמל הוא בעיני׃

17 עד־אבוא אל־מקדשי־אל
אבינה לאחריתם׃

18 אך בחלקות תשיתם למו
הפלתם למשואות**׃

19 איך היו לשמה כרגע
ספו תמו מן־בלהות׃

20 כחלום מהקיץ*
אדני בעיר צלמם תבזה׃

21 כי יתחמץ לבבי
וכליותי אשתונן׃

22 ואני־בער ולא ארע
*בהמות הייתי עמך׃

cito! defecerunt, conſumpti ſunt a terroribus. 20 Velut ſomnium ex quo evigilant, Domine, in urbe imaginem eorum ſpernes. 21 *Sic* excandeſcebat cor meum, & *in* renibus meis pungebar. 22 Ego autem inſipiens *eram*, nec cognoſcebam; *ut* jumentum eram.

tamnu. Vid. ad Pſ. lxi. ✠15. & lxiv. 13.

39 *mehakizam*. Suffixum excidiſſe in Hebr. oſtendit metrum. *bavir* vero Gr. mihi videntur recte reddidiſſe ἐν τῇ πόλει. Cur vero addiderint σὲ neſcio. *tibzeh*, bene, ἐξουδενώσεις. *in nihilum rediges*. Hebr. *deſpicies*.

41 *cen*. Sic legi ſententia poſtulat. In Hebr. *ci, nun* in *jod* migrante.

44 *cebehémot*. In Hebr. deeſt *ce*. *c* ante *b* exciderat, propter literarum ſummam ſimilitudinem. Sequitur in Hebr. *yimmeca*, quod manifeſto irrepſit ex ſeq. ✠

45 "va-

45 " vaani tamid ʏimmeca;
aḥazta bejad jemini.

" baʏaʒateca tanḥeni,
veaḥar *be*cabod tikkaḥeni.

mi li baʃʃamem? veʏimmeca
50 lo ḥapaʒti baarez.

calah ḫeri velibbi; ʒur lebabi
veḥelki elohim leʏolam.

ci hinneh riḥkeca jobedu;
hiʒmattah col ʒoneh mimmeca.

55 v'ani, kirbat elohim li ṫob;
ḫatti bejahvoh maḥsi,
lesapper col malacoteca.

23 Tamen ego ſemper tecum *fui*, tenuiſti manum dexteram meam. 24 Conſilio tuo deduxiſti me, & poſtea *cum* gloria excepiſti me. 25 Quis mihi *eſt* in cœlo? & tecum nolo *quenquam* in terra. 26 Defecerat caro mea & cor meum; robur *autem* cordis mei, & pars mea *eſt* De-

48 *becabod*. Ut ℣ 44, excidit *c* ante *b*, ſic hic *b* excidit *ante c*. Verſus enim excidiſſe oſtendit.

51 *velibbi*. In Hebr. *lebabi*, ſed propter verſum contracte legendum.

56 *bejahvoh*. Hebr. *badonai jahvoh*. Ut Pſ. lxxi. p. 16. forte ex margine irrepſit *adonai*, pro *jahvoh*, ex ſententia Judæorum, legendum, non in textum inſerendum. Si vero in fine Pſalmi exciderunt quæ in Gr. habentur, ἐν ταῖς πύλαις τ θυγατέρος Σιών. *Adonai* ante illa verba collocandum, & ultimus verſiculus erit, *Adonai beſaʏrt bat Sion*. Et quod aliquam veri ſpeciem præbet hæc revera excidiſſe, eſt quod nulla Pſalmi hujus periodus hac una excepta ſit trimembris; adde quod abſque his quodammodo pendet oratio. Si quæ Græci ſupplent recipiantur, prima et ultima erunt quadrimembres, omnes vero quæ interjacent, bimembres.

23 ואני תמיד עמך
אחזת ביד ימיני :

24 בעצתך תנחני
ואחר *כבוד תקחני :

25 מי־לי בשמים ועמך
לא־חפצתי בארץ :

26 כלה שארי ולבבי צור לבבי
וחלקי אלהים לעולם :

27 כי־הנה רחקיך יאבדו
הצמתה כל־זונה ממך :

28 ואני קרבת אלהים לי־טוב
שתי באדני יהוה מחסי
לספר כל־מלאכותיך :

us in ſeculum. 27 Quoniam, ecce, qui ſe elongant à te, peribunt; ſuccîdis omnem fornicantem à te. 28 At ego, acceſſus ad Deum mihi eſt bonus; poſui in Jahvoh ſpem meam, ut enarrem omnia opera tua.

membres. Poterant quidem hæc e margine deſumi, cui adſcripta eſſent ex Pſal. ix. p. 15. ſed poſſunt etiam אוזניוץ eſſe, cum multa in Pſalmis reperiantur, quæ ex uno in alterum ab eorum auctoribus tradu&ta ſunt. Quod facile fieri potuit, ſi unus Pſalmorum liber ante alterum ederetur; quod pluſquam verimile eſt, cum quæ bis habentur, non in eodem libro, ſed in diverſis, (ſi ultimum excipias,) niſi memoria fallit, ſemper occurrant. Sed abſque hoc eſſet, nihil mirum foret eadem occurrere in Pſalmis, quorum non iidem ſunt auctores. Quotquot enim illorum in Sacris publicis decantari ſolebant, in omnium notitiam hoc pacto venerunt, & a multis proculdubio memoria tenebantur, a doctioribus præſertim, quorum erat non modo ſacris miniſteriis intereſſe, ſed iis etiam defungi: ſed de his viderint eruditi.

PSALMUS

PSALMUS LXXIV. עד

maſcil, leasap.

1 lamah elohim zanaħta lanezaħ?
jeʃaʃan appeca bezon marʒiteca?

zecor ʒadateca kanita kedem;
gaalta ſebeṫ naħlateca,
5 vehar ʒion zeh ſacanta bo.

" harimah paymeca, *calleh*
col heraʃ ojeb bakkodeſ.

ſaagu ʒorereca
bekereb moʒadeca;

Didacticon, Aſaph. 1 Ut quid Deus repuliſti *nos* in ſeculum? fumat furor tuus contra pecudes paſcuæ tuæ? 2 Recordare congregationis tuæ *quam* acquiſiviſti ab antiquo; redemiſti virgam hæreditatis tuæ, & montem Sion

4 *gaalta*. Videtur poni debere non primo ſed tertio loco.

5 *ʒehar*. Et ſeries orationis & metrum copulam inſeri poſtulant.

6 *paymeca*, ſequitur in Hebr. *lemaſſuot nezaħ*. Sed metrum, & ſenſus, & orationis nexus repugnant; quid enim eſt *tollere pedes ad deſolationes?* Et quare additur *perpetuas*, cum Pſaltes Deum oret ut finem illis imponat & diruta inſtauret? Hæc igitur errore librarii huc puto tradu&ta ex Pſ. præcedente ℣ 36. ut ibi dixi; ſed hæc ſi tollas mutilus erit verſus, cui facile ſuccurritur addendo *calleh* ex periodo undecima, ubi abundat; ſenſus eſt, *attolle te, erige te in pedes, & perde hoſtes, qui ſacrario tuo tanta mala intulerunt.* Quod ſi quis *lemaſſuot nezaħ* retinendum putet, ſubintelligendum *lirot, attolle pedes tuos* ut videas *deſolationes.* Et verſus hoc modo videntur digerendi & corrigendi,

harimah paymeċ' elohim,
lemaſſuot nezaħ, calleh, &c.

9 *moʒadeca*. Ita eſt in Hebr. ſed *jod* excidiſſe opinor, ut ſæpe alias in nominibus pluralibus, & legendum, *moʒadeca*, cum non de

uno

PSALMUS LXXIV.

עד

משכיל לאסף :

1 למה אלהים זנחת לנצח
יעשן אפך בצאן מרעיתך :

2 זכר עדתך קנית קדם
גאלת שבט נחלתך
הר ציון זה שכנת בו :

3 הרימה פעמיך למשאות נצח
כל הרע אויב בקדש :

4 שאגו צרריך
בקרב מועדך

in quo habitas. 3 Leva veſtigia tua, *perde* omnem inimicum *qui* malefecit in Sancto. 4 Rugierunt hoſtes tui in medio conventuum tuorum;

uno conventus loco ſed de omnibus agi videatur. Vid. p. 8. In periodis quidem proxime ſequentibus unus locus, ſc. *Templum*, Pſaltæ animo obverſari videtur; ſed cum dicatur *pittuḥeha* in feminino genere, id non ad *moved* referri poſſit, ſed ad aliud vocabulum, quod non exprimitur, neceſſario referendum; quod forte *vir*, *urbi*, fuit. *Kimhi*, annotante Muſio, *melacah*, *opus*, ſubaudit. De Templo certe non diſerta mentio facta eſt ante periodum 7. Nec uſquam, quod ſciam, Templum *moved* dicitur. Non negaverim tamen Scriptorem in iis quæ proxime ſequuntur Templum præcipue in animo habuiſſe. In hac tamen periodo de iis quæ poſtea dicuntur *moyadè el*, videtur agi, quæ plurium Interpretum eſt ſententia. Adde quod forte *m* exciderit in *pittuḥeha*, & legendum ſit *pittuḥehem*, quod cum *moyadeca* conveniet, quo anomalia tolletur qua vox illa nunc laborat, & quæ librarii iucuriæ deberi non immerito videri poſſit.

10 ſa-

10 ſamu ototam otot.

jigdeyu, cemebî lemaʏlah
beseboc ʏez kardumot.

veyattah pittuḥeha jaḥad,
becaſſilim vecelappot jahlomun.

15 " ſilleḥu baeſ *et* mikdaſeca,
laarez ḥillelu miſcan ſimca.

" ameru belibbam, ninam jaḥad:
ſarepu col moyadɛ el.

baarez ototam
20 lo *yod* rainu, ɛn ʏod nabi,
velo ittanu jodeʏ ʏad mah.

poſuerunt ſigna ſua ſigna. 5 Et nunc, velut afferens ſuperne in perplexitatem ligni ſecures, 6 Exciderunt cælaturas ejus pariter, bipennibus & malleis dejecerunt. 7 Miſerunt in ignem Sanctuarium tuum, in terram polluerunt tabernaculum nominis tui. 8 Dixerunt in cor-

10 *otâtam otat.* Signa *militaria* fecerunt ſigna *victoriæ.*

11 *jigdeyu.* Periodus hæc omnibus merito viſa eſt obſcuriſſima. In Hebr. eſt *jivvaday* Gr. ᾠ σὸν ἐγνωσαν, quaſi legiſſent *jadeyu*, ſed unde ᾠ σὸν hauſerint neſcio. Pro *jadeyu* vero, inſerto ɣ, legendum *jigdeyu, exciderunt*, & hæc periodus ſequenti videtur poſtponenda; tunc nulla ſupererit obſcuritas vel difficultas. Atque hæc vera, ni fallor, loci hujus conſtitutio; *veyattah* enim & quæ ſe ſuuntur in periodo ſexta, plano nexu ſequuntur quartam, qua narrantur vaſtationes quas fecerant, & periodo quinta earum repræſentatio augetur. *Exciderunt* quæ in templo erant, quaſi cum ſecuribus in *ſylvam denſam* aſcendiſſent. Ordine vero quo nunc ſunt hæ periodi, *veyattah* nexum orationis interrumpit, & decreſcit narratio quæ augeri debuerat; vel ſi nolis periodorum ordinem inverti, *veyattah* ſaltem & *jigdeyu* mutatis ſedibus legenda ſunt; atque id ſuadet Gr. verſio, in qua eſt αἴξινας ἐξεκοψαν. Et ſi in priore periodo pro ᾠ σὸν legatur ᾠ νῦν, Græca cum

Hebraicis

שמו אותתם אתות׃

5 יודע כמביא למעלה
בסבך עץ קרדמות׃

6 ועתה כתחתיה יחד
בכשיל* וכילפות יהלמון׃

7 שלחו באש* מקדשך
לארץ חללו מתכן שמך׃

8 אמרו בלבם ניניהם יחד
שרפו כל־מועדי־אל

בארץ׃ 9 אתותינו
לא־ראינו אין־עוד נביא
ולא אתנו יודע עד־מה׃

de ſuo, depopulabimur eos pariter: incenderunt omnia tabernacula Dei. In terra 9 Signa noſtra non *amplius* videmus, non eſt ultra Propheta, nec eſt nobiſcum qui cognoſcat uſquequo.

Hebraicis hoc ordine poſitis optime convenient. Illud enim ἐξ ἀναβάσεως ex alia quadam verſione intruſum videtur, quod ſæpe in Græcis accidiſſe multis exemplis conſtat. Sed judicent eruditi.

14 *becaſſilim.* *kardumot* & *celappot* oſtendunt hanc quoque vocem *plurali* numero poni debere; idemque ex metro patet, ſed in Hebr. eſt in *ſingulari*; terminatio *pluralis* exciderat, ut ſæpe alias. Vid. Pſ. xxxiv. ℣ 26.

15 *ſilleku.* Mirum cur hic ejecerint *dageſ*; metrum quidem poſtulat ut verſus ſyllaba vel augeatur vel minuatur; ſed nequaquam hac ratione minuendus, hoc enim pacto miſceretur præteritum *Pihel* cum imperativo *Kal*, conjugationis hujus characteriſtico ſublato; verſui igitur ſuccurrendum inſerendo *et* ante *mikdaſeca*.

19 *baarez.* In Hebr. periodus præcedens hac voce clauditur, quod & iſtius & hujus periodi numeros corrumpit.

20 *yod.* Et ſenſus & metrum inſeri poſtulant.

" ʏad matai elohim jeħarep ʒar?
jenaeʒ ojeb ſimca lanezaħ?

lammah taſib jadeca?
v'iminca mikkereb ħekeca?

veelohim malci mikkedem,
poʏel jeſuʏot bekereb haareʒ.

attah porarta beʏozzeca
haijam, ſibbarta raſe
tanninim ʏal hammaim.

attah rizzaʒta raſe
livjatan, tittenenmu
macal leʏam, leʒijim.

" attah bakaʏta maʏjan vanaħal;
attah hobaſta naharot etan.

lac jom, ap leca lailah; attah

10 Uſquequo, Deus, probris afficiet *te* adverſarius? ſpernet inimicus nomen tuum in ſeculum? 11 Ut quid *Deus non* reducis manum tuam, & dexteram tuam e medio ſinus tui? 12 Deus autem Rex meus ante ſecula, operans ſalutes in medio terræ. 13 Tu confregiſti forti-

24 *lammah*. Sententia hujus periodi facit ut ſuſpicer, poſt *lammah* excidiſſe *el lo, cur deus non educis manum tuam e ſinu?* Vid. Pſ. lxxxi. p. 15.

25 *ħekeca*. Sequitur in Hebr. *calleh*; abſurde prorſus, niſi plura, quæ ſequi debuerant ad explendum ſenſum, exciderint; neque enim locum hic habere poteſt niſi inchoet periodum, ut Pſal. lix. p. 14: loco igitur cum hic ſit plane alieno, librarii errore inſertum videtur, cum ad ℣ ſextum, ut dixi, pertineat.

26 *veelohim*. Hebr. *velohim*, quod metrum reſpuit.

29 *baijam*. Hebr. *jam*, ſed metrum

10 עד־מתי אלהים יחרף צר
ינאץ אויב שמך לנצח׃

11 למה תשיב ידך
וימינך מקרב חוקך כלה׃

12 ואלהים מלכי מקדם
פעל ישועות בקרב הארץ׃

13 אתה פוררת בעזך
ים שברת ראשי
תנינים על־המים׃

14 אתה רצצת ראשי
לויתן תתמנו
מאכל לעם לציים׃

15 אתה בקעת מעין ונחל
אתה הובשת נהרות איתן׃

16 לך יום אף־לך לילה אתה

tudine tua mare, confregisti capita cetorum in aquis. 14 Tu contrivisti capita Crocodili, dedisti eum escam populo, eremicolis. 15 Tu excidisti fontem & torrentem; tu siccasti fluvios fortes. 16 Tuus *est* dies, etiam tua *est* nox, tu

metrum *h* præfigi postulat, ut mox *hammaim*; vel ponenda copula ante *sibbarta*. Gr. σὺ repetunt. Quasi legissent, *attah attah porarta beyozzeta haijam, attah sibbarta rasi*.

33 *lezijim*. Gr. τοῖς Αἰθίοψι. Ex sensu, intelliguntur enim incolæ littorum maris Erythræi in quæ ejecta erant corpora Ægyptiorum in mari illo cum Pharaone submersorum, de quibus hæc dicuntur; ad *literam* est, populo qui degit in *solitudinibus*, quos *Troglodytas* esse Boch. pluribus ostendit, Phal. l. IV. c. 29.

hacinota maor vaſameſ.

attah hizzabta col gebulot arez;
kez vahorep attah jezartam.

zecor zot, ojeb herep jahvoh,
veyam nabal niazu ſimca.

al titten lehaljat nepeſ toreca;
yanveca al tiſcah lanezah.

habbet labberit, ci maleu
mahſacca erez neot hamas.

al jaſob dac niclam *mimmeca*;
yani veebjon jehallelu ſimca.

kumah elohim, ribah
ribeca; zecor herpateca
minni nabal col haijom.

præparaſti lumen & ſolem. 17 Tu ſtatuiſti omnes terminos terræ; æſtatem & hyemem tu formaſti ea. 18 Memento hujus, inimicus probris affecit Jahvoh, & populus ſtultus ſprevit nomen tuum. 19 Ne tradas beſtiis animam turturis tuæ; pauperes tuos ne obliviſcaris in

37 *maor vaſameſ.* Gr. ἥλιον καὶ σελήνην. Sed reddendum, *lucem & ſolem. lux* primo loco ponitur, ut in hiſtoria Creationis, Gen. i. 3. ſed *lux* quidem ibi *or* dicitur, *maor* vero de Sole & Luna uſurpatur ibi ℣ 14. Gr. igitur rectè forſan ad Pſaltæ mentem. Et ſic plerique interpretes, per *maor lunam* intelligunt, quæ prius meoratur, quod *nox* proxime præceſſerit.

42 *lehaiat.* Gr. τοῖς θηρίοις. quaſi legiſſent in plurali *haijot*, Sed ita etiam reddiderunt *haijat*, Pſal. lxviii. ℣ 78. eſt forma *conſtructa* pro *abſoluta*.

43 *yanveca.* Sic legi verſus poſtulat pro *yanijeca*. Præit vero in Hebr. *haijat*, errore, opinor, librarii;

הכינות מאור ושמש :

17 אתה הצבת כל־גבולות ארץ
קיץ וחרף אתה יצרתם :

18 זכר־זאת אויב חרף יהוה
ועם נבל נאצו שמך :

19 אל־תתן לחית נפש תורך
חית עניך אל־תשכח לנצח :

20 הבט לברית כי־מלאו
מחשכי־ארץ נאות חמס :

21 אל־ישב דך נכלם ***
עני ואביון יהללו שמך :

22 קומה אלהים דיבה
ריבך זכר חרפתך
מנ־נגד כל־היום :

æternum. 20 Respice ad pactum, quia repleta sunt loca tenebrosa terræ habitationibus iniquitatis. 21 Ne redeat attritus affectus pudore *a te*; pauper & mendicus laudent nomen tuum. 22 Surge Deus, judica causam tuam; memento probri tui a stulto omni die.

librarii; vix enim credibile Psalten voluisse in eadem periodo eadem voce uti & de *suis*, & de eorum adversariis, idque, cum diverso sensu intelligi necesse sit; si enim retineatur, vox quæ priore versiculo reddita est θηρίον, hic reddenda erit, non ψυχὴ, ut Gr. sed σωυσαγὴ, *cœtus*.

46 *mimmeca*. Hoc addendum ad explendum sensum, qui in Hebr. plane mutilus est. Ne *avertatur*, *confusus*, & spe sua frustratus; a quo? a Deo certe; sententia igitur manifeste ostendit, pariter ac metrum, *mimmeca* excidisse.

48 *ribah*. Vid. Ps. xxxv. p. 1. & xliii p. 1.

49 *zecor*. Vid. Ps. lxxxix. p. 51.

al tiſcaḥ kol zareca;
ſeon kameca yoleh tamid.

23 Ne obliviſcaris vocis hoſtium tuorum; ſonitus in-

PSALMUS LXXV. עה

lamenazzeḥ, al taſḥet,
mizmor leasap, ſir.

1 " hodinu leca elohim,
hodinu; vekarob ſimca,
sipperu nipleoteca.

ci ekkaḥ moyadim li,
5 ani meſarim eſpoṭ.

1 Præcentori, ne diſperdas, Pſalmus Aſaph, canticum.
2 Celebrabimus te Deus, celebrabimus; etenim propin-

51 *zareca*. In Hebr. eſt *zoreca*. Sed verſus poſtulat *zareca*, & ſic legerunt Gr. qui verterunt, τῷ ἰκετεύειν σε. Supplicandi enim notionem voci huic conveniſſe putarunt, ut liquet ex Job. xix. 17.

2 *vekarob*. Gr. ᾧ ἐντυλισσόμεθα, quaſi legiſſent *nikrab*, & *sipperu* reddiderunt διηγήσομαι. *asapper*. Vulg. *narrabimus*. Secundum Græcos igitur hæc periodus ad hunc modum conſtituenda eſt,

hodinu lec elohim,
hodinu, venikra be imcaṭ
asapper col nipleoteca.

In recepta lectione Intt. volunt, *sipperu* imperſonaliter ſumi; *prophetæ* ſc. vel *majores noſtri*. Alii, quaſi *aſer* ſubintelligeretur, *nomen tuum propinquum eſt iis* qui *narrant mirabilia tua*. Verſio Anglica, nomen tuum (vel te) nobis propinquum eſſe *opera tua prædicant*; nec ulla verſio verbis, prout nunc ſe habent, melius convenit. Hunc vero Pſalmum in dialogi forma ſcriptum cenſent Intt. prima periodus eſt piorum Iſraelitarum, quos Deus excipit ſecunda tertiaque, ſequentibus Iſraelitarum quidam loquens inducitur, uſque

23 אל־תשכח קול צריך
שאון קמיך עולה תמיד׃

ſurgentium in te aſcendit ſemper.

PSALMUS LXXV. עה

1 למנצח אל־תשחת
מזמור לאסף שיר׃

2 הודינו לך אלהים
הודינו וקרוב שמך
ספרו נפלאותיך׃

3 כי אקח מועד׃׃
אני מישרים אשפט׃

quum *eſſe* nomen tuum, narrant mirabilia tua. 3 Quum recepero *conventus mihi*, ego recte judicabo.

uſque ad ultimam, quam Dei etiam eſſe arbitratur Clericus. Ego vero dubito an non hæc quæ Deo tribuuntur, in perſona regis dicta ſint, rempublicam pæne collapſam inſtaurantis, juſtiſque legibus improborum ſcelera & violentias cohibentis; cum leges civitatis ſint quodammodo fundamenta, ut obſervarunt Intt. ad Pſal. xi. p. 3. Vid. Pſ. lxxxii. p. 5.

4 *moyadim li.* In Hebr. eſt tantum *moyed*; ignorantes metrum Interpretes non ſenſerunt locum eſſe mutilum; nec mirum eſt in explicatione ℣ *moyed* non conveniſſe, cum & *tempus* & *cœtus* ea voce ſignificetur. Gr. καιρὸν, ſed qui eos ſequuntur, ſupplent, *opportunum, vel ſtatutum*, id eſt, a Deo præſtitutum, & ſic plerique; alii *cœtum* vel eccleſiam, ſub. *electorum.* Sed cum locus certo mutilus ſit, & quædam exciderint, reponendum putavi, *moyadim li*, hoc ſenſu, cum *conventus quos hoſtes combuſſerant inſtaurati fuerint*, in juſtitia judicium exercebo, & de hoſtibus pœnas ſumam, ut par erit. *moyadi el* modo habuimus, Pſ. lxxiv. ℣ 18.

nemogim erez vocol joſebeha;
ani tiocanti ʏammudeha. selah.

amarti laholelim, al tahollu;
velareſaʏim, al tarimu keren:

" al tarimu lammarom karnecem,
al tedabberu bezavvar ʏatak.

ci lo mimmoza, umimmaʏrab,
velo mimmidbar; ci elohim
ſopeṭ; zeh jaſpil, vezeh jarim.

ci cos bejad jahvoh, vejain ḥamar;
male mesec, vaijagger mizzeh;

4 Liqueſiunt terra & omnes habitatores ejus; ego *vero* ſtabiliam columnas ejus, selah. 5 Dixi inſanis, ne inſaniatis; & impiis, ne exaltetis cornu: 6 Ne extollatis in excelſum cornu veſtrum, *neque* loquamini collo pin-

7 ani. In Hebr. *anoci*, repugnante metro.

11 al. Et ſenſus & metrum præfigi poſtulant. Et ſic Gr. μὴ λαλεῖτε.

bezavvar. Gr. legerunt *zur*, verterunt enim, ἐν θεῷ αἰσχύνην.

13 mimmidbar. In Hebr. ſequitur *harim.* Quod eſt varia, ni fallor, lectio & *jarim* in ſeq. verſiculo, ideoque in marginem relegandum. Gr. reddunt ἀρίων. Aliis *exaltatio*, *infinitivo* verbi vice nominis poſito; ſed metrum oſtendit ejiciendum eſſe. Et *harim* alias ſemper *montes* ſignificat, ſi fides Interpretibus. Memorabile eſt nullam hic eſſe *borealis plagæ* mentionem, quod ficco pede prætereunt Intt. Ego vero crediderim Pſalten non tam illam omiſiſſe, quam reliquis oppoſuiſſe; quia, ut Pſ. xlviii. p. 3. dicitur, ad latera *Aquilonis* eſſet Civitas regis magni, i. e. Dei.

15 cos. Hæc in prophetis frequens iræ divinæ imago, vid. Eſ. li. 17, 22. & Jer. xxv. 15.

15 ḥamar. Gr. ἄκρατος, *i. e. ḥemer*, quod videtur melius. Vid. Deut. xxxii. 14.

16 male mesec. plenum miſtione. Quod non intelligo. Nulla enim emphaſis

4 נמגים ארץ וכל־ישביה
אנכי תכנתי עמודיה סלה :

5 אמרתי להוללים אל תהלו
ולרשעים אל־תרימו קרן :

6 אל־תרימו למרום קרנכם
* תדברו בצואר עתק :

7 כי לא ממוצא וממערב
ולא ממדבר הרים : 8 כי־אלהים
שופט זה ישפיל וזה ירים :

9 כי כוס ביד־יהוה ויין חמר
מלא מסך וינר מזה

gui. 7 Quia nec ab Exortu, nec ab Occidente, neque à deſerto; 8 Deus enim judex *eſt*; hunc humiliat, & illum exaltat. 9 Quia calix in manu Jahvoh, & vinum merum; plenum miſcuit, & effundit ex hoc;

emphaſis eſt in *miſcendo*, cum aqua eſſet quæ vino miſceretur. Nec hæc vox *mesec* alias occurrit. Legendum igitur puto, *masac*. Plenum *miſcuit*, id eſt, infudit, *male* abſolute poſito pro *pleno poculo*, ut Pſal. lxxiii. ℣ 20. *miſcere* ſæpe nihil aliud eſt quam vinum *fundere*. Vid. Gatak. Adverſ. c. 5. ubi pluribus agit de hac imagine, qua *calamitates poculo* vel *calice* ſignificantur. Perperam hic Interp. diſtinguunt inter *vinum* & *fæces* ejus, quaſi Deus *ſuis vinum* liquidius & diluçidius benigne propinaret, *hoſtes* vero ad *fæces* ebibendas adigeret; tota enim imago ad *hoſtes* pertinet, totum poculum ab iis ebibendum, quod ex locis modo memoratis Eſ. & Jer. manifeſtum.

mixzeh, Gr. ἐκ τούτου εἰς τοῦτο. Ut Pſal. cxliv. ℣ 36. *mixzan el zan*. Qua lectione admiſſa, verſus ſic erunt digerendi.

ci cos bejad elohim :
vejain ḥamar, male masac
vaijagger mixzeh el zeh.

Metrum enim legi poſtulat pro *Jahvoh adonai*, vel *elohim*. Poſterius malim, quod periodo præcedente uſurpetur.

ac ſamreha jimmazu,
jiſtu col riſye arez.

v'ani *bejah* agil leyolam;
20 azammerah lelohe jaykob.

col karne reſayim agaddey,
uteromamnah karnot zaddik.

& fæces ejus exprimentur, bibent omnes impii terræ,
10 Ego autem in Jah lætabor in ſeculum; pſallam Deo Ja-

PSALMUS LXXVI. ע

lamenazzeh, beneginot,
mizmor leasap, ſir.

1 noday bihudah *jahvoh*;
biſrael gadol ſemo,

2 vaijehi beſalem ſucco,
umeyonato bezion.

5 ſammah *je*ſabber riſpe kaſet,

1 Præcentori in Neginoth, Pſalmus Aſaph, canticum.
2 Notus in Jehudah *Jahvoh*; in Iſrael magnum nomen

17 *jimmazu.* In *Niphal*, ut Pſal. lxxiii. ℣ 20. (in Hebr. eſt in *kal.* repugnante metro,) & ſic legiſſe videntur Gr. reddendo, ἐξεκινώθη. Si *jimzu* vera eſſet lectio, poni debuit poſt *jiſtu*, ut Eſ. li. 17.

19 *bejah agil.* In Hebr tantum eſt *aggid*; ſed manifeſtum eſt ex ſenſu pariter ac verſu locum eſſe mutilum; & ſi conferas hunc verſiculum cum ſequente, facile liquebit ex *azammerah* præceſſiſſe *agil*, non *aggid*, & ex *lelohe jaykob*, præceſſiſſe *jahvoh*, *vel jah*. Gr. priorem emendationis partem firmant reddendo, ἀγαλλιάτομαι.

21 *col.*

אך־שמריה ימצו
ישתו בל רשעי־ארץ׃

10 ואני ** אגיד לעולם
אזמרה לאלהי יעקב׃

11 וכל־קרני רשעים אגדע
תרוממנה קרנות צדיק׃

cob. 11 Omnia cornua impiorum confringam, & exaltabuntur cornua juſti.

PSALMUS LXXVI. עו

1 למנצח בנגינת
מזמור לאסף שיר׃

2 נודע ביהודה אלהים
בישראל גדול שמו׃

3 ויהי בשלם סכו
ומעונתו בציון׃

4 שמה *שבר רשפי־קשת

ejus. 3 Et eſt in Salem tabernaculum ejus, & habitatio ejus in Sion. 4 Illic confregit ſagittas arcus,

21 *col.* In Hebr. *vecol*, ſed ex metro liquet copulam ad ſequentem verſiculum pertinere quæ vix illa carere poteſt. Gr. utrique præfixerunt.

1 *jabvoh. elohim* locum ejus occupavit in Hebr.

3 *vaijebi.* Suſpicor legendum *jebi & meyonato*, omiſſis copulis, quæ videntur accreviſſe ex literis iiſdem præcedentibus.

5 *jeſabber.* In Hebr. eſt *præteritum*, ſed metrum poſtulat *futurum*. Vid. Hoſ. ii. 18.

riſpe. Gr. κεφάτη. Alii *ſagittas* inſtar ſcintillarum evolantes. Raſi *aves* intelligit, & Gr. quimagen,

magen, vehereb, umilhamah. selah.

naor attah *har zion*,
addir meharre tarep.

eitolelu *col* abbire leb;
namu shenatam, velo mazu
col anshe hel jedehem.

miggavratec' elohe javkob,
nirdamu receb vasus.

" nora attah, umi javmod
lipneca, meaz appeca?

mishamem hishmayta din;
erez jareah veshakatah.

" bekum lammishpat elohim,
lehoshiv col vanve arez. selah.

" ci hamat adam todeca;
sherit hemot thagor *attah*.

Scutum, & gladium, ac bellum. selah. 5 Splendidus tu *Mons Sion*, & magnificus præ montibus prædæ. 6 Spoliati fuerunt *omnes* fortes corde; dormierunt ſomnum ſuum, nec invenerunt omnes viri fortes manus ſuas. 7 Propter increpationem tuam Deus Jacob, conſopiti ſunt currus & equus. 8 Terribilis tu, & quis ſtabit coram te,

dem Deut. xxxii. 24. hanc vocem reddiderunt ἐγκίων, & Aquila Job. v. 7. πλωόν, quo ſenſu optime ſagittæ convenit; nec ſane conſtat *reſhep* unquam ſignificare *ſcintillam*, ſed *prunam*, ſeu carbonem ardentem, quod longe alia res eſt.

7 *har zion*. Locus manifeſto mutilus, neque dubito quin hæc ſint quæ exciderint, ſenſu nos aperte eo ducente.

9 *eſto-*

מגן וחרב ומלחמה סלה :

5 נאור אתה * **
אדיר מהררי־טרף :

6 אשתוללו * אבירי לב
נמו שנתם ולא־מצאו
כל־אנשי־חיל ידיהם :

7 מגערתך אלהי יעקב
נרדם ורכב וסוס :

8 אתה נורא אתה ומי־יעמד
לפניך מאז אפך :

9 משמים השמעת דין
ארץ יראה ושקטה :

10 בקום־למשפט אלהים
להושיע כל־ענוי־ארץ סלה :

11 כי־חמת אדם תודך
שארית חמות תחגור** :

ex quo *eſt* ira tua? 9 E cœlis audiri fecisti judicium; terra timuit & quievit. 10 Quum exurgeres ad judicium Deus, ut servares omnes humiles terræ. selah. 11 Quia ira hominis laudabit te; residuum irarum constringes *tu*.

9 *eſtolelu, alep*, loco *h*, contra analogiam, ex more Chaldaico.

col. Sensus æque ac metrum addi postulat, & sic Gr. πάντες.

13 *nirdamu receb*. Et sic Gr. ἐνύσαξαν. In Hebr. *nirdam vereceb*, aperto mendo.

14 *nora attah*. In Hebr. præit etiam *attah*. Sed alterum abundare nimis manifestum.

21 *attah*. Hic reponendum puto, quod abundabat, ℣ 14.

" nidru, veſallemu lihvoh
elohecem, col sebibav.

jobilu ſai lammora,
ubozer ruh negidim;
nora lemalce arez.

12 Vovete, & reddite Jahvoh Deo veſtro omnes qui eſtis in circuitu ejus. Afferant munus Terribili,

PSALMUS LXXVII. ע

lamenazzeh yal jedutun,
leasap, mizmor.

koli el *jahvoh* veezyakah;
koli el elohim, vehazin elai.

bejom zarati adonai daraſti;
jadi lailah niggerah, velo tapug;
meanah *le*hinnahem napſi.

ezcerah elohim, v'ehmajah;
aſihah, vetityattep ruhi. selah.

1 Præcentori *ſuper* Jeduthun, Aſaph, Pſalmus. 2 Vox mea ad *Jahvoh* & clamo; vox mea ad Deum, & auſcultavit mihi. 3 In die anguſtiæ meæ Dominum quæſivi;

tabgor, eſt *quaſi vinculo conſtringes*, cohibebis ne poſthac ſæviant. Gr. ἐφλάσεις σοι, quaſi legiſſent *tabog*, & *r* finalis litera a ſuis codicibus abeſſet.

24 *jobilu*. Hic verſus novam debet periodum inchoare, non priorem claudere, ut in Hebr. ut ex mutatione perſonæ conſtat, & ex iis quæ ſequuntur; legendum enim *ubozer*, quod connectitur cum *lammora*, nec ab eo divelli poteſt. Sic enim legendum metrum oſtendit, non *jibzor*; & ſic Gr.

12 נדדו ושלמו ליהוה
אלהיכם כל־סביביו

יובילו שי למורא:
13 יבצר רוח נגידים
נורא למלכי־ארץ:

& 13 ſuccidenti ſpiritum principum; terribili regibus terræ.

PSALMUS LXXVII. עז

1 למנצח על־ידיתון
לאסף מזמור:

2 קולי אל־אלהים ואצעקה
קולי אל־אלהים והאזין אלי:

3 ביום צרתי אדני דרשתי
ידי לילה נגרה ולא תפוג
מאנה *הנחם נפשי:

4 אזכרה אלהים ואהמיה
אשיחה ותתעטף רוחי סלה:

manus mea noctu effuſa eſt, nec quieſcebat; renuebat conſolari anima mea. 4 Recordabar Dei, & tumultuabar; meditabar, & defecit ſpiritus meus. selah.

Gr. etiam, ᾧ ἀφωνεμβόμ. *Vau* nempe errore librarii in *jod* mutatum, ut Pſ. lviii. ℣ 8.

1 *jahvoh.* Sic Gr. κύριον. Et hoc metrum poſcit. In Hebr. *elohim.* Vid. Pſ. cxlii. p 1.

5 *meanah lehinnahem.* Metrum poſtulat *præfixum*, quod in Hebr. deeſt nec unquam omittitur cum *meen* ſequatur *infinitivus.* Vid. Pſal. lxxviii. ℣ 28.

" añazta

" aḥazta ſhemurot ayenai ;
nipʒamti, velo adabber.

" hiſſabti jamim mikkedem,
ſhenot olamim ezcerah.

ballailah ʒim lebabi
aſiḥah, vajeḥappeſ ruḥi.

halʒolamim jiznaḥ adonai ?
velo josip lirzot ʒod ?

" heapes lanezaḥ ḥasdo ?
gamar omer ledor vador ?

haſhacaḥ *le*ḥannot el ?
im kapaz beap raḥmav ? selah.

vaomer *ba*ḥaloti,

5 Tenuiſti vigilias oculorum meorum ; contritus ſum, nec loquebar. 6 Cogitabam dies antiquos, annorum ſeculorum 7 recordabar. Noctu cum corde meo meditabar, & ſcrutabatur ſpiritus meus. 8 Nunquid in ſecula repellet *me* Dominus ? nec perget bene velle adhuc ?

8 *aḥazta.* Vid. Pſal. cxix. p. 148.

11 *ezcerah.* Manifeſtum eſt ex metro verbum hoc ad ſextam periodum pertinere, non ſequentem inchoare. In Hebr. hanc vocem ſequitur *neginati.* Quod extra verſum eſſe ex metro pariter ac ſenſu liquet. Ad Muſicam ſpectat, & e margine in textum irrepſit. Vid. ad Pſal. ix. ע 34. & Hab. iii. ult. ubi Gr. tradiderunt ἀδὴ, ſed hic, ᾠδὴ ἐμελίτησε.

13 *vajeḥappeſ.* Legendum puto *vattehappeſ.* vel in prima perſona. *vaeḥappeſ.* Sed prius malim, ob ſimilitudinem inter hunc ע & ſeptimum. Vix putem Pſalten intra tam breve ſpatium variaſſe genus ע *rarò.*

18 *leḥannot.* In Hebr. deeſt *præfixum,*

5 אחזת שמרות עיני
נפעמתי ולא אדבר :

6 חשבתי ימים מקדם
שנות עולמים : 7 אזכרה

נגינתי בלילה עם לבבי
אשיחה ויחפש רוחי :

8 הלעולמים יזנח אדני
ולא יוסיף לרצות עוד :

9 האפס לנצח חסדו
גמר אמר לדר ודר :

10 השכח *חנות אל
אם יקפץ באף רחמיו סלה :

11 ואמר חלותי

9 Nunquid defecit in ſeculum miſericordia ejus? defecit verbum in generationem & generationem? 10 Nunquid oblitus eſt miſereri Deus? num concluſit in ira miſericordias ſuas? ſelah. 11 Et dixi *in ægritudine* mea,

præfixum, quo verſus carere nequit.

20. *ḥalotî*. In *ægritudine mea*, ut Pſal. xxxv. p. 13. *ḥabalotam*, In Hebr. *ḥalloti* in *pihel*, quod eſt, *morbo afficere*. Locus hic mire torſit interpretes, ſed metrum oſtendit præpoſitionem excidiſſe, cujus defectui hujus periodi obſcuritas maxime debetur. Sed & *ſenot* in verſiculo ſeq. non parum impedivit, & punctatio Maſoretica; ſenſus manifeſto hic eſt, *hæc eſt mutatio dextræ Dei*. Hæc mei ægritudo & infirmitas *a mutatione divinæ erga me voluntatis profluxit; dextra illa quæ me olim e tantis malis eripuit, nunc in me converſa eſt*. *ſenot* eſt *infinitivus* vice nominis, ut *ḥalot*.

hi

hi ſenot jemin ẏeljon.

ezcor maẏlelę *jahvoh*;
ezcerah mikkedem pileca.

vehagiti becol poẏlęca,
ubaẏalilotęc' aſiħah.

elohim bakkodeſ darceca;
mi el gadol ceelohęnu?

ci attah hael ẏoſeh pele;
hodaẏta baẏammim ẏuzzeca.

gaalta bęzeroẏ ẏammeca,
benę jaẏkob vejosep. selah.

rauca maim *jahvoh*,
rauca maim, *vej*aħilu;
ap jirgezu tehomot.

zoremu maim ẏabot,
kol natenu ſeħakim,
ap ħaẓaẓeca jithallacu.

hæc eſt mutatio dextræ Excelſi. 12 Recordor operum Jahvoh; recordor a principio mirabile tuum. 13 Et meditor in omnibus operibus tuis, & de factis tuis loquor. 14 Deus, in ſanctitate via tua; quis Deus magnus ſicut Deus *noſter*? 15 Tu *enim es* Deus qui facis mirabile; notam feciſti in populis fortitudinem tuam. 16 Rede-

22 *jahvoh*. In Hebr. *jah* repugnante metro. *ci* vero in ſeq. verſu abundat, nec Gr. agnoſcunt. 27 *ceelohęnu*. Sic Gr. ὁ θεὸς ἡμῶν. In Hebr. *elohim*. 28 *ci attah*. Huc retrahendum putavi *ci*, quod in ℣ 23 ſuperfluum fuit, vel pro *hael* legendum

היא שנות ימין עליון׃
12 אזכיר מעללי־יה
כי־אזכרה מקדם פלאך׃
13 והגיתי בכל־פעלך
ובעלילותיך אשיחה׃
14 אלהים בקדש דרכך
מי־אל גדול כאלהים׃
15 * אתה האל עשה פלא
הודעת בעמים עזך׃
16 גאלת בזרוע עמך
בני־יעקב ויוסף סלה׃
17 ראוך מים אלהים
ראוך מים * יחילו
אף ירגזו תהמות׃
18 זרמו מים עבות
קול נתנו שחקים
אף חצציך יתהלכו׃

misti in brachio populum tuum, filios Jacob & Joseph. selah. 17 Viderunt te aquæ *Jahvoh*, viderunt te aquæ & timuerunt; etiam commotæ sunt abyssi. 18 Inundaverunt aquis nubes, vocem dederunt cœli; etiam sagittæ tuæ discurrerunt.

gendum *el. h* nempe accrevit ex *h* præcedente, sed, ni fallor, præstat altera lectio.

32 *jahvoh*. In Hebr. *elohim* invito metro.

33 *vejahilu*. Sic metrum, sic constructio legi volunt. Ex sic Gr. sed in Hebr. deest copula.

kol raʏmeca baggalgal,
heiru birkeʏ tebel,
40 ragezah ʋattirʏaſ haarez.

baijam darceca *jahvoh*,
uſebilca bemaim rabbim,
veʏikboteca lo nodaʏu.

" naħita caʒʒon ʏammeca,
45 bejad moſeh veaharon.

19 Vox tonitrui tui in rotunditate, illuſtraverunt fulgura *ejus* orbem, commota eſt & contremuit terra. 20 In mari via tua *Jahvoh*, & ſemita tua in aquis multis, & veſti-

PSALMUS LXXVIII. עח

maſcil, leasap.

1 " hazinu ʏammi torati,
haṫṫu oznecem limre pi.

eptehah bemaſal pi,
abbiʏah ħidot minni kedem.

5 aſer ſamaʏnu vannedaʏem,

Didacticon, Aſaph. 1 Auſcultate populi mi Legem meam, inclinate aurem veſtram ad verba oris mei. 2 A-

39 *birkav*. Idem verſiculus occurrit Pſal. xcvii. ℣. 7. in Hebr. *ai iſroraí eu*. Sed hæc perſonarum mutatio Hebræis frequentiſſima. In Hebr. eſt *berakim*; quæ ſi vera eſt lectio, contracte legendum *brakim*.

41 *jahvoh*. Neceſſario inſerendum ad explendum verſum.

42 *ſebilka*. Sic legendum, non *ſebileka*, vel ab initio tollenda copula.

43 *bʏik-*

19 קול רעמך בגלגל
האירו ברקים תבל
רגזה ותרעש הארץ׃
20 בים דרכך
ושבילך במים רבים
ועקבותיך לא נדעו׃
21 נחית כצאן עמך
ביד־משה ואהרן׃

gia tua non ſunt cognita. 21 Deduxiſti ſicut oves populum tuum, per manum Moſis & Aharon.

PSALMUS LXXVIII. עח

משכיל לאסף׃

1 האזינה עמי תורתי
הטו אזנכם לאמרי־פי׃
2 אפתחה במשל פי
אביעה חידות מני־קדם׃
3 אשר שמענו ונדעם

periam in parabola os meum, loquar ænigmata à principio. 3 Quæ audivimus & cognovimus,

43 *veyikbotsa.* In Hebr. cum *dageſ*, *yikkebotsa.* Perperam, cum metrum oſtendat *k* non eſſe geminandum. Vid. Pſal. lxxxix. *y* ult.

1 *bazinu.* Sic legendum videtur, cum ſequatur *haſiu.* Et Gr. ἐγκέντισον. Sed in Hebr. eſt in *ſingulari.*

v'abotɛnu sipperu lanu.

lo necaḥedem mibbenɛhem,
ledor aḥaron mesapperim
tehillot jahvoh veʏezuzo,
veniplɛotav aſer ʏaſah.

jakem ʏedut bejaʏkob,
vetorah ſam biſrael,
aſer ziʏʏah et abotɛnu,
lehodiʏam libnɛhem.

limʏan jedeʏu dor aḥaron,
banim jiʏʏaledu, jakumu
v'isapperu libnɛhem.

vejaſimu belohim ciſlam,
velo jiſcɛḥu maʏlelɛ el,
umizyotaʏ jinzoru.

velo jihju c'abotam,
dor ſorer umoreh, dor
lo hecin libbo, velo
nemɛnah et el ruḥo.

benɛ epraim romɛ kaſet,

& patres noſtri narraverunt nobis. 4 Non abſcondemus *ea* à filiis eorum, generationi poſteræ narrantes laudes Jahvoh & fortitudinem ejus, & mirabilia ejus quæ fecit. 5 Statuit teſtimonium in Jacob, & Legem poſuit in Iſraël, quæ præcepit patribus noſtris, ut nota facerent ea filiis ſuis: 6 Ut cognoſceret generatio poſtera, filii *qui* naſ-

7 *necaḥedem.* Suffixum in Hebr. excidit, *m* proxime ſequente. 11 *jakem.* Præit in Hebr. copula, ſed metrum reſpuit.

25 *ro-*

ואבותינו ספרו לנו׃

4 לא נכחד מבניהם
לדור אחרון מספרים
תהלות יהוה ועזו
ונפלאותיו אשר עשה׃

5 ויקם עדות ביעקב
ותורה שם בישראל
אשר צוה את־אבותינו
להודיעם לבניהם׃

6 למען ידעו דור אחרון
בנים יולדו יקמו
ויספרו לבניהם׃

7 וישימו באלהים כסלם
ולא ישכחו מעללי־אל
ומצותיו ינצרו׃

8 ולא יהיו כאבותם
דור סורר ומורה דור
לא־הכין לבו ולא־
נאמנה את־אל רוחו׃

9 בני־אפרים נושקי־רומי קשת

cerentur, exurgerent & narrarent filiis ſuis. 7 Ut ponerent in Deo ſpem ſuam, nec oblivi ſcerentur operum Dei, & mandata ejus cuſtodirent. 8 Nec eſſent ſicut patres ſui, generatio prava & rebellis, generatio *quæ* non direxit cor ſuum, nec fuit fidelis cum Deo ſpiritus ejus. 9 Filii Ephraim jacientes arcu,

25 *vomit.* In Hebr. præit *noſeks keſeke.* Quod videtur gloſſema eſſe, & e margine irrepſiſſe; *noſeks keſet* legitur quidem, 1 Paral. xii.

hapecu bejom kerab.

lo šameru berit elohim,
ubetorato meanu lalecet.

jiſcehu yalilotav,
venipleotav aſer heram.

neged abotam yaſah pele,
b'erez mizraim, ſedeh zoyan.

" bakay *haijam*, vaijaybirem,
vaijazeb maim cemo ned.

" vaijanhem beyanan jomam,
vecol hallailah beor eſ.

" *jebakkay* zurim bammidbar,
vaijaſkem cetehom rabbah.

vaijozi nozelim missalay,
vaijored cannaharot maim.

vaijosipu yod laħato lo,

verterunt *terga* in die belli. 10 Non cuſtodierunt pactum Dei, & in Lege ejus noluerunt ambulare. 11 Obliti ſunt operum ejus, & mirabilium ejus quæ oſtenderat eis. 12 Coram patribus eorum fecerat mirabilia, in terra Ægypti, *in* agro Soan. 13 Secuit mare, & tranſire fecit eos, & ſtare fecit aquas velut acervum. 14 Et de-

2. & L. 2. xvii. 17. ſed hic plane abundat, ratione tum metri, tum ſenſus.

26 *hapecu*. In p. 57. eodem ſenſu dicitur *nehpecu* in niphal.

29 *jiſcehu*. Præit in Hebr. copula, repugnante metro.

33 *haijam*. Affixum addidi metri

הפכו מושם קרבו׃

10 לא שמרו ברית אלהים
ובתורתו מאנו ללכת׃

11 וישכחו עלילותיו
ונפלאותיו אשר הראם׃

12 נגד אבותם עשה פלא
בארץ מצרים שדה צוען׃

13 בקע ים ויעבירם
ויצב מים כמו נד׃

14 ויניחם בענן יומם
וכל הלילה באור אש׃

15 יבקע צרים במדבר
וישק כתהומות רבה׃

16 ויוצא נוזלים מסלע
ויורד כנהרות מים׃

17 ויוסיפו עוד לחטא לו

duxit eos in nube per diem, & totâ nocte in lumine ignis. 15 Rupit petras in deserto, & potavit *eos* tanquam abyssо magna. 16 Et eduxit fluenta de petra, & descendere fecit tanquam flumina aquas. 17 Et perrexerunt adhuc peccare ei,

metri gratia; vid. p. 53.

38 *vaijaſkem cetebom*; & sic Gr. ὁ ἐπότισεν αὐτὺς ὡς ἐν ὑ-ξύσσῳ πολλῇ. In Hebr. *vaijaſk cetebomot*, absurdissime. Vid. Ps. xxxvi. ℣ 13. & 19. Simile mendum, Psal. ciii. p. 22.

lamnot xeljon bazzijah.

vajenassu el belebabam,
lisol ocel lenapsam.

vajedabberu beelohim;
ameru, hajucal el
layroc sulhan bammidbar?
hinneh hiccah sur, vaijazubu
maim, unehalim jisstopu;
hagam lehem jucal tet?
im jacin ser leammo?

lacen samay jah, vaijitxabber,
v'es nisskah bejaxkob,
gam ap xalah bisrael.

ci lo heminu beelohim,
velo batehu bisuxato.
vaijexav sehakim mimmaxal,
vedaltse samem patah.
vaijamter xalehem man l'ecol,
udegan samem natan lamo.

ut provocarent Excelsum in solitudine. 18 Et tentaverunt Deum in corde suo, petendo cibum animæ suæ. 19 Et loquuti sunt contra Deum; dixerunt, Nunquid poterit Deus parare mensam in deserto? 20 Ecce percussit petram, & fluxerunt aquæ, & torrentes inundaverunt; nunquid etiam panem poterit dare? num apparabit carnem

48 *hinneh.* In Hebr. finalis quente. litera excidit, eadem proxime se-

54 *gam.* In Hebr. præit copula,

למרוח עליון בציה׃

18 ויעסו־אל בלבבם
לשאל־אכל לנפשם׃

19 וידברו באלהים
אמרו היוכל אל
לערך שלחן במדבר׃

20 הן* הכה־צור ויזובו
מים ונחלים ישטפו
הגם־לחם יוכל תת
אם־יכין שאר לעמו׃

21 לכן שמע יהוה ויתעבר
ואש נשקה ביעקב
וגם־אף עלה בישראל׃

22 כי לא האמינו באלהים
ולא בטחו בישועתו׃

23 ויצו שחקים ממעל
ודלתי שמים פתח׃

24 וימטר עליהם מן לאכל
ודגן שמים נתן־למו׃

populo ſuo? 21 Ideo audivit *Jah*, & iratus eſt, igniſque accenſus eſt in Jacob, etiam furor aſcendit contra Iſraël. 22 Quod non credidiſſent Deo, nec ſperaviſſent in ſalute ejus. 23 Nam mandaverat nubibus deſuper, & januas cœli aperuerat. 24 Et pluerat ſuper eos man ad comedendum, & triticum cœli dederat eis.

pula, quæ prorſus otioſa eſt.

velehem abbirim acal iſ;
zedah halah lahem laſobay.

jassay kadim baſſamem,
vajenaheg beruzzo teman.

vaijamter ʏalehem ceʏapar
ſer, ucehol jammim ʏop canap.

vaijappel bekereb mahnehu,
sabib lemiſcenotav.

" vaijocelu, vaijiſbeʏu meod;
vetavatam jabi lahem.

lo zaru mittavatam;
veʏod oclam bepihem;

veap elohim ʏalah bahem,
vaijahrog miſmannehem,
ubahure jiſrael hicriʏ.

becol zot hateu ʏod,
velo heminu beniplotav.

25 Et panem angelorum comedit homo; cibum miſerat eis ad ſaturitatem. 26 Excitavit Eurum in cœlo, & induxit in fortitudine ſua Auſtrum. 27 Et pluit ſuper eos ſicut pulverem carnem, & ſicut arenam marium volatile alatum. 28 Et cadere fecit in medium caſtrorum ejus, in circuitu tabernaculorum ejus. 29 Et comederunt,

61 *velehem.* Copulam poſtulat metrum, & propemodum conſtructio.

abbirim. Gr. verterunt, ἀγγέλων & recte quidem, ut ex contextu liquet; atque ita intellexit Auctor Sap. Sol. c. xvi. ℣ 20. ἀγγέλων τροφὴν ἐπῴκισας ἄρτον. Cum hæc Poetice dicantur, non nimis urgenda ſunt; & timidi

25 לחם אבירים אכל איש
צידה שלח להם לשבע :

26 יסע קדים בשמים
וינהג בעזו תימן :

27 וימטר עליהם כעפר
שאר וכחול ימים עוף כנף :

28 ויפל בקרב מחנהו
סביב למשכנותיו :

29 ויאכלו וישבעו מאד
ותאותם יבא להם :

30 לא זרו מתאותם
עוד אכלם בפיהם :

31 ואף אלהים עלה בהם
ויהרג במשמניהם
ובחורי ישראל הכריע :

32 בכל זאת חטאו עוד
ולא האמינו בנפלאתיו :

& ſaturati ſunt valde; & deſiderium illorum attulit eis: 30 Non erant alienati à deſiderio ſuo, & adhuc eſca eorum in ore eorum *erat*; 31 Quum furor Dei aſcendit in eos, & occidit pingues eorum, & electos Iſraël incurvavit. 32 Cum omni hoc peccaverunt adhuc, & non crediderunt mirabilibus ejus.

di nimis Interpretes illi, qui frigide verterunt, panem *fortium*, ſeu fortibus viris dignum.

72 *veyod.* Copulam in Hebr. excidiſſe ex metro manifeſtum.

74 *miſmannehem.* In Hebr. præfixa eſt præpoſitio *b*, ſed verſus reſpuit, vel copula ab initio tollenda.

vaijecal

vajecal bahebel jemehem,
uſenotam behalah.

80 im haragam, uderaſuhu;
veſabu veſiharu el*av*.

jizceru ci elohim ẓuram,
veel ɣeljon goalam.

" vajepattuhu bepihem,
85 ubeleſonam jecazzebu lo.

" velibbam lo nacon ɣimmo;
velo nemenu bebrito.

vehu rahum, jecapper ɣon*am*,
velo jaſhit; vehirbah
90 lehaſib appo, velo
jaɣir *bam* col hamato.

jizcor ci baſar hemmah;
ruh holec, velo jaſub.

33 Ideo conſumpſit in vanitate dies eorum, & annos eorum cum feſtinatione. 34 Si occidebat eos, quærebant eum, ac revertebantur & diluculo quærebant *eum*. 35 Recordabantur quod Deus rupes eorum *eſſet*, & Deus excelſus redemptor eorum. 36 Et blandiebantur ei ore ſuo, & linguâ ſuâ mentiebantur ei. 37 Cor autem eo-

79 *bebalah*. In Hebr. præponitur *b*, repugnante metro, nec conſtructio poſcit. Vid. Pſ. lxxiii. ɣ 38.

81 *elav*. In Hebr. *el*, & *vau* ſequenti verſiculo præponitur, manifeſto mendo. Simile mendum Pſal. xlii. ɣ 17. & ſæpe alias.

83 *goalam*. Hanc periodum inter & ſequentem annotant Hebræi,

33 ויכל בהבל ימיהם
ושנותם בבהלה׃

34 אם הרגם ודרשוהו
ושבו ושחרו אל׃

35 ויזכרו כי־אלהים צורם
ואל עליון גאלם׃

36 ויפתוהו בפיהם
ובלשונם ישקרו־לו׃

37 ולבם לא־נכון עמו
ולא נאמנו בבריתו׃

38 והוא רחום יכפר עון
ולא ישחית והרבה
להשיב אפו ולא
יעיר כל־חמתו׃

39 ויזכר כי־בשר המה
רוח הולך ולא ישוב׃

rum non erat rectum cum eo; nec fideles fuerunt in pacto ejus. 38 Ipse tamen misericors, condonavit iniquitatem *eorum*, neque disperdidit; & multiplicavit ut averteret iram suam, neque excitavit *contra eos* omnem iram suam. 39 Recordatus est quod caro essent; spiritus vadens, & *quod* non revertetur.

bræi, *ḫazi hasseper*, i. e. dimidium libri Psalmorum.

88 *vénam.* Affixum & sensus & metrum postulant, & sic Gr. ἀμαχίαις αὐτῶν.

91 *bam.* Deesse videtur ad sensum pariter ac versum explendum.

92 *jizcor.* In Hebr. præit *vau* quod accrevit invito metro ex *vau* præcedente.

cammah jamruhu bammidbar,
jaʿazihuhu bejeſimon?

jaſubu, vajenassu el,
ukedoſ jiſrael hitvu.

lo zaceru et jado,
vejom aſer padam minni ʿar.

ʿaſam bemiʿraim ototav,
umoftav beſedeh ʿoʿan.

vaijahpoc ledam jeoreihem,
venozelehem bal jiſtajun.

jelallah bahem ʿarob, vaijocelem;
*veha*ʿazzepardeʿ, vattaſhitem.

vaijitten leʿaſil jebulam,
vejegiʿam laarbeh.

jahrog babbaraʿad gapnam,
veſikmotam beʿanmal.

40 Quoties exacerbaverunt eum in deſerto, & irritaverunt eum in ſolitudine? 41 Iterum tentaverunt Deum, & Sanctum Iſraël limitaverunt. 42 Non ſunt recordati manus ejus, & diei quâ redemit eos de anguſtia. 43 Poſuerat in Ægypto ſigna ſua, & mirabilia ſua in regione Soan. 44 Et convertit in ſanguinem flumina

101 *jaſubu*. In Hebr. præit copula, quam metrum reſpuit, ſi recte ſe habet *bitvu* in ℣ ſeq. quod reddunt, *limitaverunt*, i. e. potentiæ divinæ limites increduli ſtatuerunt. Gr. παρώξυναν, quid legerint neſcio. Copula vero quæ hic abundat, ad ℣ præcedentem forte attinet.

104 *vejom*. *vau*, alio *vau* præeunte,

40 כמה ימרוהו במדבר
יעציבוהו בישימון :

41 וישובו וינסו אל
וקדוש ישראל התוו :

42 לא־זכרו את־ידו
יום אשר־פדם מני־צר :

43 אשר־שם במצרים אתותיו
ומופתיו בשדה־צען :

44 ויהפך לדם יאריהם
ונוזליהם בל ישתיון :

45 ישלח בהם ערב ויאכלם
וצפרדע ותשחיתם :

46 ויתן לחסיל יבולם
ויגיעם לארבה :

47 יהרג בברד גפנם
ושקמותם בחנמל :

eorum, & fluenta eorum ne biberent. 45 Misit in eis omne genus muscarum, & comedit eos; ranam quoque, & disperdidit eos. 46 Et dedit brucho fructum eorum, & laborem eorum locustæ. 47 Perdidit grandine vites eorum, & sycomoros eorum majusculâ grandine.

præeunte, in Hebr. excidit, vel pro *aser*, legendum, *se*.

105 *sam*. Præit in Hebr. *aser*, mendose repetitum ex ע præcedente.

110 *vehazzepardey*. Metrum *h* præfixum postulat. Hebr. *uzepardey*. Vid. Ex. viii. 2. vel in ע præcedente legendum *bam*, ut * 117.

115 vai-

vaijasger labbarad beyiram,
umikneihem lirtapim.

" jeſallaħ bam ħaron appo,
yebrah vazavam vezarah,
miſlaħat malace rayim.

" jepalles natib leappo,
lo ħaſac mimmavet napſam,
veħaijatam lidber hisgir.

vaijac col becor bemizraim;
reſit onim beohole ħam.

vaijassay cazzon yammo,
jinhagem caveder bammidbar.

vaijanħem labeṫaħ, velo paħadu;
v'et ojebehem cissah haijam.

vajebiem el gebul kodſo,
vehar zeh kanetah jemino.

jegareſ mippenehem goim,

48 Et tradidit grandini jumenta eorum, & poſſeſſiones eorum carbonibus ignitis. 49 Miſit in eos furorem indignationis ſuæ, iram & indignationem & anguſtiam, immiſſionem angelorum malorum. 50 Fecit ſemitam iræ ſuæ, non prohibuit à morte animam eorum, & vitam eorum peſti tradidit. 51 Et percuſſit omne primogenitum in Ægypto; primitias fortitudinis *eorum* in tabernaculis

124 *onim*. Gr. ὠνὼν αὐτῶν. Abſurde. Alii *fortitudinum* ſeu *virium*; ſed proculdubio vera lectio eſt *onam*. Ut Pſal. cv. p 36.

Vid. etiam Gen. xlix. 3. & Deut. xxi. 17.

126 *jinhagem*. In Hebr. præit copula,

48 ויסגר לברד בעירם
ומקניהם לרשפים׃

49 ישלח בם חרון אפו
עברה וזעם וצרה
משלחת מלאכי רעים׃

50 יפלס נתיב לאפו
לא־חשך ממות נפשם
וחיתם לדבר הסגיר׃

51 ויך כל־בכור במצרים
ראשית אונים באהלי חם׃

52 ויסע כצאן עמו
וינהגם כעדר במדבר׃

53 וינחם לבטח ולא פחדו
ואת אויביהם כסה הים׃

54 ויביאם אל־גבול קדשו
הר־זה קנתה ימינו׃

55 ויגרש מפניהם גוים

Ham. 52 Et transtulit velut oves populum suum, deduxit eos tanquam gregem in deserto. 53 Et deduxit eos tutò, nec timuerunt; & inimicos eorum operuit mare. 54 Et introduxit eos ad terminum sanctitatis suæ, & montem quem acquisivit dextera ejus. 55 Ejecit à facie eorum gentes,

copula, nata ex *vau* præcedente.
130 *vebar*. Copulam Inferui metri gratia, quæ alio *vau* præeunte excideraț.
131 *jegaref*. In Hebr. copula irrepsit, alio *vau* præcedente.

vaijapilem beſhebel naſhlah;
vaijaſcen boholehem
ſibte jiſrael *yammo.*

135 vajenassu, vaijamru et elohim
*y*eljon, *y*edotav lo ſamaru.

vaijissogu, vaijibgedu c'abotam;
nehpecu cekeſet remijah.

vaijac*y*isuhu bebamotam,
140 ubepislehem jakniuhu.

" ſamav *jahvoh*, vaijit*y*abber;
vaijimas meod biſrael.

vaijittoſ miſcan ſilo,
ohel ſiccen baadam.

145 " vaijitten laſſebi *y*uzzo,

& cadere fecit eas in funiculo hæreditatis; & habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Iſraël, *populi ſui.* 56 Attamen tentaverunt, & exacerbaverunt Deum excelſum, teſtimonia ejus non cuſtodierunt. 57 Et averterunt ſe, & prævaricati ſunt ſicut patres eorum; converſi ſunt ut arcus doloſus. 58 Et irritaverunt eum in excelſis ſuis,

134 *yammo.* Cum verſus deficiat, nihil commodius viſum eſt quod adderem. Vid. ℣ 166.

136 *yedotav.* Præit in Hebr. copula, ſed repugnante metro.

140 *ubepislehem.* a *pesel*, in Hebr. *pesilehem* a *pesil*, quod verſus reſpuit.

141 *jahvoh.* Ut p. 21. Hebr. *elohim*, quod metrum reſpuit.

143 *ſilo.* Vid. Hiſtoriam quam tangit, 1 Sam. c. iv. & v. mira vero in hoc nomine ſcribendo varietas. In fine ſcribitur modo cum *vav*, modo cum *h*; & in medio cum *jod*, & ſine *jod*. In libro Joſhuæ ſemper eſt *ſilob* ſine *jod*. 1 Sam. iii. 21. in eadem periodo eſt *ſiloh* & *ſilo*, ſed utrumque ſine *jod*. Et ſic Jer. xxvi. 6. &

ויפילם בתוכ נחלתו
וישכן באהליהם
שבטי ישראל׃׃ :

56 וינסו וימרו את־אלהים
עליון ועדותיו לא שמרו :

57 ויסגו ויבגדו כאבתם
נהפכו לקשת רמיה :

58 ויכעיסוהו בבמותם
ובפסיליהם יקניאוהו :

59 שמע אלהים ויתעבר
וימאס מאד בישראל :

60 ויטש משכן שלו
אהל שכן באדם :

61 ויתן לשבי עזו

& ſculptilibus ſuis concitaſunt eum. 59 Audivit *Jahvoh*, & commotus eſt; & averſatus eſt valde Iſraëlem. 60 Et dereliquit tabernaculum Silo, tentorium *quod* collocaverat inter homines. 61 Et tradidit in captivitatem fortitudinem ſuam,

6. & 9. verum Jer. vii. 12. & 14. utroque in loco eſt *Silo*, ſed in priore, cum *jod*. Sed neſcio an uſpiam ſcribatur cum *jod* in medio, & *h* in fine, niſi in illuſtri illo loco, Gen. xlix. 10. ubi non oppidi aut urbis, ſed Meſſiæ nomen eſſe, non modo Chriſtianorum Interpretum ſententia eſt; veteres etiam Hebræi ita cenſuerunt, & nonnulli magni nominis ex recentioribus, ut multis teſtimoniis conſtat. Sed poſſe ſcribi *Siloh* cum *jod*, æque ac *Silo*, nihil vetat, cum utriuſque nominis eadem ſit ratio. Græcis eſt Σηλωμ; nomenque mihi ductum videtur a dilecto Judæ filio *Selah*, unde Gentile, quod Num. xxvi. 20. eſt *haſſelani*, 1 Par. ix. 5. eſt veti-

vetiparto bejad zarav.

" vaijasger laħereb ɣammo;
ubenaħlato hitɣabber.

baħurav acelah eĕ;
ubetulotav lo hullalu.

cohanav baħereb napalu;
vealmenotav lo tibcenah.

vaijikaz cejaħen adonai,
cegibbor mitronen mijain.

" vaijac zarav aħor *jahvoh*;
ħerpat ɣolam natan lamo.

" vaijimas beohel josep;
ubeſebeť epraim lo baħar.

" vaijibħar ſebeť jehudah,
et har zion aſer aheb.

vaijiben *bemarom* mikdaſo,

& gloriam ſuam in manum hoſtium *ſuorum*. 62 Et tradidit gladio populum ſuum; & in hæreditatem ſuam iratus eſt. 63 Juvenes ejus voravit ignis; & virgines ejus non fuerunt laudatæ. 64 Sacerdotes ejus gladio ceciderunt; & viduæ ejus non fleverunt. 65 Et excitatus eſt tanquam dormiens Dominus, tanquam potens clamans

beſſiloni cum *jod*. Contra Judæos igitur negantes *ſiloh*, Geſ. xlix. 10. eſſe Meſſiam, non ex ſcriptione nominis ducendum argumentum, ſed aliis rationibus celebre illud vaticinium Chriſto vindicandum eſt. Sed hoc obiter.

146 *zarav*. In Hebr. *zar*, *van* nempe excident, alio ſequente. Vid.

ותפארתו ביד־צר׳ *:

62 ויסגר לחרב עמו
ובנחלתו התעבר׳:

63 בחוריו אכלה אש
ובתולתיו לא הללו׳:

64 כהניו בחרב נפלו
ואלמנתיו לא תבכינה׳:

65 ויקץ כישן אדני
כגבור מתרונן מיין׳:

66 ויך צריו אחור **
חרפת עולם נתן למו׳:

67 וימאס באהל יוסף
ובשבט אפרים לא בחר׳:

68 ויבחר את־שבט יהודה
את־הר ציון אשר אהב׳:

69 ויבן כמו־רמים מקדשו

à vino. 66 Et percuſſit hoſtes ſuos retrorſum *Jahveh*, opprobrium perpetuum dedit eis. 67 Sprevitque tentorium Joſeph; & tribum Ephraim non elegit. 68 Elegit autem tribum Jehudah, montem Sion quem dilexit. 69 Et ædificavit *in excelſo* Sanctuarium ſuum,

Vid. p. 34.

155 *jahveh*, addidi ad explendum verſum.

159 *ſebet*. In Hebr. præit *et*, ſed verſus reſpuit; videtur ex ſeq. verſiculo irrepſiſſe.

161 *bemarom*. In Hebr. *cema ramim*, ut *excelſa*. Symm. ὡς τὰ ὑψηλά. Aq. ὑψηλῶς. Orient. omnes, *ſuper* vel *in excelſo*. Gr.

ceerez jesadah leyolam.

" vaijibħar bedavid yabdo,
vaijikkaħehu mimmicleot zon.

165 meaħarɛ yalot hebio,
lirʏot bejaʏkob yammo,
ubiſrael naħlato.

vaijarʏem cetom libbo;
ubetebunot cappav janħem.

velut terram *quam* fundavit in ſeculum. 70 Et elegit Davidem ſervum ſuum, & tulit eum de ſeptis pecudum. 71 De poſt lactantes adduxit eum, ut paſceret Jacob po-

PSALMUS LXXIX. עט

mizmor leasap.

1 *bau* elohim, bau
goim benaħlateca,
ţimmeu et hɛcal kodſeca;
ſamu jeruſalem leʏijim.

5 natenu et niblat ʏabdɛca
macal leʏop haſſamɛm,

Pſalmus Aſaph. 1 *Venerunt* Deus, venerunt Gentes in hæreditatem tuam, polluerunt Templum ſanctitatis tuæ;

ὡς μονοχ·ρώτων legendo *remim:* Sed mihi hæc videntur aperte mendoſa, ex quibus, ſenſu & metro eo ducente, elicui *bemarom.*

165 *meaħarɛ.* Hebr. *meaħar,* ſed verſus alteram formam poſtulat. Vid. Amos vii. 15.

168 *libbo.* In Hebr. *lebabo,* repugnante metro; & pro *cetom* Gr. legerunt *betom.*

1 *bau.*

כארץ יסדה לעולם :

70 ויבחר בדוד עבדו
ויקחהו ממכלאות צאן :

71 מאחר• עלות הביאו
לרעות ביעקב עמו
ובישראל נחלתו :

72 וירעם כתם לבבו
ובתבונות כפיו ינחם :

pulum ſuum, & Iſrael hæreditatem ſuam. 72 Et pavit eos juxta innocentiam cordis ſui, & in prudentiis manuum ſuarum deduxit eos.

PSALMUS LXXIX. עט

מזמור לאסף :

1 ** אלהים באו
גוים בנחלתך
טמאו את־היכל קדשך
שמו את־ירושלם לעיים :

2 נתנו את־נבלת עבדיך
מאכל לעוף השמים

poſuerunt Jeruſalem in acervos. 2 Dederunt cadavera ſervorum tuorum eſcam volatilibus cœli,

1 \ *bau.* Cum vox diſſyllaba deeſſet ad verſum explendum, *bau* repetendum putavi, cum hæc repetitio querelis optime conveniat.

4 *jeruſalem.* In Hebr. præit *et*, ſed metrum reſpuit.

beſar hasideca lehaito arez.

ʃapecu damam cammaim sebibot
jerusalaim, vein kober.

10 hajinu herpah liſcenenu,
velavag vakeles lisbibotenu.

ʏad mah jahvoh tenap lanezah?
tibʏar cemo el kinateca?

ſepoc hamatec' el haggoim
15 aſer lo jedaʏuca;
veʏal mamlacot aſer
beſimca lo karau.

ci acelu et jaʏkob,
v'et navehu heſammu.

20 al tizcor lanu ʏonot *hari*ſonim;
maher, jekaddemunu
rahameca; ci dallonu meod.

ʏozrenu eloha jiſʏenu,
ʏal debar cebod ſimca;

carnem ſanctorum tuorum beſtiis terræ. 3 Effuderunt ſanguinem eorum tanquam aquam *in* circuitibus Jeruſalaim, nec erat qui ſepeliret. 4 Fuimus probro vicinis noſtris, & ſubſannatio & deriſio iis qui ſunt in circuitibus noſtris. 5 Uſquequo Jahvoh iraſcêris in ſeculum? ardebit velut ignis zelus tuus? 6 Effunde iram

11 *velavag*. Copula in Hebr. excidit alio *vau* præcedente.

14 *ſepoc*. Hæc & ſequens periodus totidem fere verbis habentur Jer. x. 25.

18 *acelu*. Sic ſenſus æque ac metrum legi poſtulat, & ſic Gr. κα-

בשר חסידיך לחיתו־ארץ׃

3 שפכו דמם כמים סביבות
ירושלם ואין קבר׃

4 היינו חרפה לשכנינו
לעג וקלס לסביבותינו׃

5 עד־מה יהוה תאנף לנצח
תבער כמו־אש קנאתך׃

6 שפוך חמתך אל־הגוים
אשר לא־ידעוך
ועל־ממלכות אשר
בשמך לא קראו׃

7 כי־אכל את־יעקב
ואת־נוהו השמו׃

8 אל תזכר־לנו עונת ראשנים
מהר יקדמונו
רחמיך כי דלונו מאד׃

9 עזרנו אלהי ישענו
על־דבר כבוד־שמך

tuam ſuper Gentes quæ non noverunt te; & ſuper regna quæ nomen tuum non invocant. 7 Quia comederunt Jacob, & habitaculum ejus deſolaverunt. 8 Ne memineris nobis iniquitatum priorum; cito præveniant nos miſericordiæ tuæ; quia attenuati ſumus valde. 9 Adjuva nos Deus ſalutis noſtræ, propter gloriam nominis tui;

καταφαγον. Nec non Jeremias dicto loco.

20 *bariſonim*. Præfixum addidi, metro id poſtulante; poſcit etiam conſtructio. Vid. Pſ. lxxxix. p. 50.

25 haz-

hazzilenu, vecapper
ʏal ħaṫṫotɛnu limʏan ſimca.

lamm' jomeru haggoim,
aijeh elohɛhem? jivvadaʏ
baggoim leʏɛnɛnu nikmat
dam ʏabdɛca haſſapuc.

tabo lipnɛca enkat
asir; cegodel zeroʏaca,
hotér benɛ temutah.

vehaſeb liſcenɛnu ſibʏataim
el ħɛkam, ħerpat aſer
ħerepuca adonai.

vaanaħnu ʏammeca vezon
marʏiteca, nodeh lac
leʏolam; ledor vador
nesapper*ah* tehillateca.

erue nos, & propitiare peccatis noſtris propter nomen tuum. 10 Utquid dicerent Gentes, Ubi *eſt* Deus eorum? Innoteſcat in Gentibus coram oculis noſtris ultio ſanguinis ſervorum tuorum qui effuſus eſt. 11 Introeat coram te gemitus vincti; ſecundum magnitudinem brachii

25 *hazzilenu*. In Hebr. præfixa eſt copula, invito metro.

27 *lamm'* per apocopen pro *lammah*; ſic legi verſus poſtulat hic, & cxv. p. 2. Vid. etiam Pſ. xlii. p. 10. & xliii. 2.

baggoim. Sic etiam legitur Pſ. cxv. p. 2. ſed Gr. ἐν τοῖς ἔθνεσι, quaſi

והצילנו וכפר
על־הטאתינו למען שמך׃

10 למה יאמרו הגוים
איה אלהיהם יודע
בגוים לעינינו נקמת
דם־עבדיך השפוך׃

11 תבא לפניך אנקת
אסיר כגדל זרועך
הותר בני תמותה׃

12 והשב לשכנינו שבעתים
אל־חיקם חרפתם אשר
חרפוך אדני׃

13 ואנחנו עמך וצאן
מרעיתך נודה לך
לעולם לדור ודור
נספר׳ תהלתך׃

tui fac ſuperſtites eſſe filios mortis. 12 Et redde vicinis noſtris ſeptuplum in ſinum eorum, improperium, quo exprobraverunt te Domine. 13 Nos autem populus tuus & oves paſcuæ tuæ, celebrabimus te in ſeculum; in generationem & generationem narrabimus laudem tuam.

quaſi legiſſent *baggoim*.

35 *ḫerpat*. In Hebr. *ḫerpatam*, ſed & ſuffixum metrum reſpuit, & cum præceſſerit *ḫekam*, minus venuſtum eſt.

40 *nesapperah*. *h* paragogicum addidi poſcente metro.

PSALMUS

PSALMUS LXXX. ה

lamenaẓẓeḥ el ſoſannim, ʏedut,
leasap, mizmor.

1 *ſimʏah* roʏeh jiſrael,
haẓinah noheg caẓẓon josep;
joſeb haccerubim, hopiʏah.

lipne epraim, ubinjamin,
5 umenaſſeh ʏorerah
et geburateca, ulecah
liſuʏatah lanu *elohim*.

elohim haſibenu,
vehaer panaca, venivvaſeʏah.

10 *jah* elohim zebot, ʏad matai
teʏſan betepillat ʏammeca.

hecaltem leḥem dimʏah;
vattaſkemo bedimʏot ſaliſ.

1 Præcentori ſuper Soſannim, Teſtimonium, Aſaph, Pſalmus. 2 *Audi* Paſtor Iſraëlis, auſculta qui ducis tanquam oves Joſeph; qui ſedes *inter* Cherubim, ſplende. 3 Coram Ephraim, & Binjamin, & Menaſſeh ſuſcita fortitudinem tuam, & veni in ſalutem nobis *Deus*. 4 Deus

1 *ſimʏah*. Prima hujus quoque Pſalmi vox excidiſſe videtur; & conſtructio pariter ac verſus *ſimʏah* reponi poſtulat.

7 *elohim*. Hæc vox plane deſideratur ad ſenſum æque ac verſum explendum; ſed cum eadem vox ſequatur, hanc librarii omiſerunt.

8 *elohim*. Hæc periodus eadem eſt ac octava, & viceſima, ſed cum hoc diſcrimine, quod ad priorem verſum; hic nempe nude ponitur *elohim*, in periodo vero octa-

PSALMUS LXXX. ס

1 למנצח אל שושנים עדות
לאסף מזמור:

2 ** רעה ישראל
האזינה נהג כצאן יסף
ישב הכרבים הופיעה:

3 לפני אפרים ובנימן
ומנשה עורה
את־גבורתך ולכה
לישעתה לנו ***:

4 אלהים השיבנו
והאר פניך ונושעה:

5 יהוה אלהים צבאות עד־מתי
עשנת בתפלת עמך:

6 האכלתם לחם דמעה
ותשקמו בדמעות־שליש:

converte nos, & lucere fac faciem tuam, & ſervabimus. 5 *Jah* Deus exercituum, uſquequò iraſcêris ſuper orationem populi tui? 6 Cibaſti eos pane lachrymarum; & potaſti illos cum lachrymis *in* menſura magna.

octava eſt *elohim zebot*; quod in viceſima porro augetur alia voce. *Jahvoh elohim zebot*. Vid. Pſal. lxxxix. p. 9.

11 *teyſan*. In Hebr. *vaſanta*, *t* ultimo loco poſito, ſed conſtructio *futurum* poſtulat. Vid. Pſal. lxxiv. p. 1. Contrario huic errore Pſal. li. ℣ 34 *futurum* pro *præterito*. Sed hæc forte periodus ad hunc modum conſtituenda eſt.

jahvoh, elohim zebot,
yad matai teyſan attah
betepillat yammeca?

" te-

" teſimenu madon liſcenenu;
veojebenu jilyagu lamo.

elohim ẓebot haſibenu;
vehaer paneca, venivvaſeyah.

gepen mimmiẓraim tassiyah,
tegareſ goim, vattiṫṫayah.

pinnita lipneha, vattaſreſ
ſoreſha, yattemalle arez.

cossu harim *mizzillah*,
vayanpeha arze el.

teſallaḥ kezireha yad jam,
veel nahar jonekoteha.

lammah parazta gederha,
v'aruha col yobere darec?

jecarsemennah ḥazir jayar,
veziz ſadai jiryennah.

7 Poſuiſti nos litem vicinis noſtris; & inimici noſtri ſubſannaverunt *nos* ſibi. 8 Deus exercituum converte nos; & lucere fac faciem tuam, & ſervabimur. 9 Vitem ex Ægypto traduxiſti, ejeciſti Gentes, & plantaſti eam. 10 Repurgaſti *locum* ante eam, & radicari feciſti radices ejus, & implevit terram. 11 Operti ſunt mon-

14 *teſimenu*. Vid. Pſal. xliv. p. 14. & 15.
18 *tassiyah*. In Hebr. *tassiy*. Sed verſus *h* apponi poſcit. Ut ỳ ſeq. eſt *tiṫṫayah*.
22 *mizzillah*. Sic neceſſario reponendum, conſtructione æque ac metro flagitante; binis nempe *m* con-

7 תשימנו מדון לשכנינו
ואיבינו ילעגו למו׃

8 אלהים צבאות השיבנו
והאר פניך ונושעה׃

. . . . . .

9 גפן ממצרים תסיע׃
תגרש גוים ותטעה׃
10 פנית לפניה ותשרש
שרשיה ותמלא־ארץ׃
11 כסו הרים ׃צלה
וענפיה ארזי־אל׃
12 תשלח קציריה עד־ים
ואל־נהר יונקותיה׃
13 למה פרצת גדריה
ואכוהו כל־עברי דרך׃
14 יכרסמנה חזיר מיער
ויז שדי ירעה׃

tes umbra ejus, & rami ejus *ut* cedri Dei. 12 Misit ramos suos usque ad Mare, & usque ad Flumen propagines suas. 13 Ut quid dirupisti macerias ejus, & carpserunt eam omnes transeuntes *per* viam? 14 Consumpsit eam aper sylvestris, & fera agrestis depasta est eam.

m concurrentibus, posterius excidit.

28 *javar*. Sic legendum ostendit metrum, sed in Hebr. *mijavar*, cum y majusculo, & supra versum elato. In quo mysteria quærunt more suo Rabbini. Vid. Buxt. Comment. Masor. c. 16.

30 *jah-*

30 *jahvoh* elohim ẓebot
hab na; habbeṭ miſſameim;

8 ureeh, upekod gepen zot,
vecannah aſer naṭeyah jeminca.

. . . . . .

ſerupah haeſ, ucesuhah;
35 miggayrat paneca jobedu.

tehi jadeca yal iſ jeminca;
yal ben adam immaẓta lac.

velo nasog mimmeca;
teḥaijenu, beſimca nikra.

40 jahvoh elohim ẓebot haſibenu,
vehaer paneca, venivvaſeyah.

15 *Jahvoh* Deus exercituum revertere obſecro; reſpice è cœlo; Et vide, & viſita vitem iſtam, 16 & ſtirpem quam plantavit dextera tua. 17 Incenderunt eam igni, & ſuccciderunt eam; ab increpatione iræ tuæ pereunt. 18 Sit manus tua ſuper virum dexteræ tuæ, ſuper filium hominis

30 *jahvoh.* Verſus manifeſto oſtendit excidiſſe. Vid. ℣ 10.

33 *vecannah. Plantam*; ut erudiit dudum docuerunt. Vid. Bochart. Phal. l. 1. c. 25. in Hebr. eſt C. majuſculum, in memoriam liberationis ex Ægypto, ſi Rabbinis credimus. Hunc verſiculum in Hebr. ſequitur, *veyal ben immaẓta lac*, abſurde poſitum inter duos verſiculos qui diverſi nequeunt; varia forte, ſeu potius mendoſa lectio eſt verſiculi 19. Periodos vero haſce ad hunc modum diſtinguendas eſſe ex ipſa inſpectione cuivis attentius intuenti, ni fallor, liquebit.

34 *ſerupah.* Suſpicor, verſiculo ſequente cum hoc collato, in hoc legendum eſſe,

ſerapuha haeſ, ucesabuha;

Jobedu enim, quod reddunt, *perierunt*,

15 ** אלהים צבאות
שוב נא הבט משמים

וראה ופקד גפן זאת׃
16 וכנה אשר־נטעה ימינך
ועל־בן אמצתה לך׃

17 שרפה באש כסחה
מגערת פניך יאבדו׃

18 תהי ידך על־איש ימינך
על־בן־אדם אמצת לך׃

19 ולא־נסוג ממך
תחיינו ובשמך נקרא׃

20 יהוה אלהים צבאות השיבנו
האר פניך ונושעה׃

quem roborasti tibi. 19 Et non retrocedemus à te; vivifica nos, nomen tuum invocabimus, 20 Jahvoh, Deus exercituum converte nos; & lucere fac faciem tuam, & servabimur.

rierunt, Gr. rectius, ἐξεκαύθη, sc. hostes qui tantam stragem fecerant; neque ex his sensum commodum elicere possum, nisi de hostibus intelligantur; quod fecit ut olim putarem versiculum hunc, *miggavrat* &c. alieno loco poni, & inseri oportere post periodum septimam Psalmi antecedentis. Vid. Psal. lxxvi. p. 7. Quod autem ad priorem versum, *serupah* &c. si cetera sanus sit, copula tamen necessario videtur interponenda.

39 *beshimca*. In Hebr. præit copula, sed vel tollenda, vel legendum,

" *velo nasog mimmac ; tehaijeni, ubeshimca nikra.*

41 *vehaer*. Mira hic Judæorum negligentia, qui copulam omiserunt, cum hic tertio idem versiculus repetatur. Vid. ℣ 9. & 17. Gr. conservarunt.

PSALMUS LXXXI.

lamenaẓẓeḥ ẏal haggittit,
leasaf.

1 " harninu *libvoh* ẏuzzenu,
hariẏu lelohe jaẏkob.

seu zemirah, utenu top,
cinnor naẏim ẏim nabel.

5 " tikẏu baḥodeš *bel*opar,
bacceseh, lejom ḥaggenu.

ci ḥok l'*el* jisrael hu,
mišpat lelohe jaẏkob.

ẏedut bihosep samo,
10 bezeto ẏal erez miẓraim;
sepat lo jadaẏ jišmaẏ.

1 Præcentori super Gittith, Asaph. 2 Exultate Deo fortitudini nostræ, jubilate Deo Jacob. 3 Sumite canticum, & date tympanum, citharam jucundam cum nablio. 4 Clangite in Calendis tubâ, in feria constituta, in die se-

1 *libvoh*. In Hebr. *lelohim*; sed *libvoh* reponendum esse & metrum docet, & *lelohe jaẏkob*, quod sequi solet, cum præcesserit *Jaẏkob*.

3 *zemirah*. Ex metro constat hic & sæpius in Psalmis esse trisyllabum; sed in Hebr. est *zimrah*. Vid. Psal. xcv. ẏ 4.

6 *bacceseh*. Prov. c. vii. 20. scribitur hæc vox cum *alep* quasi deducta esset obsoleto verbo *casa*, idem significante ac *casas*, *numeravit*; alii, a *casah*, *texit*. Vid. de hac voce Jos. Scalig. de Emend. Temporum, l. iii. p. 223. & Lud de Dieu, ad locum. Quorum alter contendit intelligi hac voce interlunium, sive *vicem* ☽ *viae*. Deus vero vult plenilunium *cele*- dici.

PSALMUS LXXXI. פא

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית
לְאָסָף׃

2 הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ
הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃

3 שְׂאוּ־זִמְרָה* וּתְנוּ־תֹף
כִּנּוֹר נָעִים עִם־נָבֶל׃

4 תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ *שׁוֹפָר
בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ׃

5 כִּי חֹק לְ*יִשְׂרָאֵל הוּא
מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃

6 עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ
בְּצֵאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם
שְׂפַת לֹא־יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃

stivitatis noſtræ. 5 Quia ſtatutum *Dei* Iſraëlis eſt, judicium Dei Jacob. 6 Teſtimonium in Joſeph poſuit illud, quum exiret ipſe ſuper terram Ægypti; *ubi* linguam *quam* non noverat, audiebat.

dici. Utriuſque ſententias exhibet Cl. Clericus, & Scaligeri quidem verba ipſa exſcripſit. Ego vero unum idemque Feſtum arbitror hic deſignari, idque fuiſſe novilunium, quæ Clerici quoque ſententia eſt, (qui lectorem dimittit ad J. Spencer. de Leg. Hebr. l. 3. Diſ. 4. Sect. 2.) licet verterit generalibus verbis, *ſhanato tempore*, cum res non uſque adeo liquida ſit.

7 *'el jiſrael.* Ut hic verſiculus pro poſcos Hebraicæ conſuetudine cum ſequente congruat, *al* hic inſerendum: ut *'el jiſrael* reſpondeat *lelohe jaykob.* Vid. ℣ 20.

10 *ſepat lo jadaʿ jiſmaʿ.* Sic ſenſus logi poſtulat, eoque ac me-

hasiroti missebel ſiçmo;
cappav middud tavbornah.

bazzarah karata, v'ahallezeca;
veeyneca beseter ravam;
ebhaneca val mɛ meribah. selah.

ſemay yammi, veavidah bac;
jiſrael im tiſmay li,

lo jihjeh beca el zar;
velo tiſtahaveh l'el necar.

anoci jahvoh elohɛca,
mayleca meerez mizraim;
harhieb pica, vaamalehu.

velo ſamay yammi lekoli,
v'jiſrael lo abah li.

v'aſallehehu beſerirut libbam;
jelecu bemoyazotɛhem.

lu yammi ſomey li, jiſrael
bedarcai jehallecu;

7 Subduxi ab onere humerum ejus; manus ejus ab aheno receſſerunt. 8 In anguſtia invocaſti *me*, & erui te; & exaudivi te in abſcondito tonitrui; probavi te apud aquas Meribah. selah. 9 Audi, populе mi, & teſtabor tibi; Iſraël, ſi audieris me, 10 non erit in te Deus alienus, nec incurvaveris te Deo extraneo. 11 Ego ſum Jahvoh

trum; & ſic Gr. γλῶσσαν ἣν οὐκ & εἴσηγαγ. ἔγνων ἤκουσεν; ſed in Hebr. *jadayti* 15 *veeyneca*. Copulam præ poſu

7 הסירותי ממכל שכמו
כפיו מדוד תעברנה׃

8 בצרה קראת ואחלצך
*אענך בסתר רעם
אבחנך על־מי מריבה סלה׃

9 שמע עמי ואעידה בך
ישראל אם־תשמע לי׃

10 לא־יהיה בך אל זר
ולא תשתחוה לאל נכר׃

11 אנכי יהוה אלהיך
המעלך מארץ מצרים
הרחב־פיך ואמלאהו׃

12 ולא־שמע עמי לקולי
וישראל לא־אבה לי׃

13 ואשלחהו בשרירות לבם
ילכו במועצותיהם׃

14 לו עמי שמע לי ישראל
בדרכי יהלכו׃

Deus tuus, qui aſcendere feci te e terra Ægypti, dilata os tuum, & implebo illud. 12 At non paruit populus meus voci meæ, & Iſraël noluit mihi *obtemperare*. 13 Et dimiſi illum in obfirmatione cordis eorum; ambularunt in conſiliis ſuis. 14 Utinam populus meus obtemperaſſet mihi, Iſraël in viis meis ambulaſſet!

poſui propter verſum.

22 *mayleca*. In Hebr. *hammayleca*, repugnante metro.

30 cimvaṫ ojebcḥem acniyah,
veyal ẓarehem aſib jadi.

meſanne *jah* jecaḥaū lo,
v'ihi ṙittam leyolam.

v'acilehu meḥeleb ḥittah;
35 umiẓẓur debaſ aſbiveca.

15 Brevi inimicos eorum humiliaſſem, & contra hoſtes eorum verſiſſem manum meam. 16 Odio habentes Jahvoh mentiti fuiſſent ei, & fuiſſet tempus eorum in ſeculum.

PSALMUS LXXXII. בפ

mizmor leasap.

1 elohim niẓẓab bavadat el;
bekereb *el* elohim jiſpoṫ.

" yad matai tiſpetu yavel,
upenē reſayim tiſſu? ſelah.

5 ſiptu *ei* dal vejatom;
yani varaſ hazdiku.

Pſalmus Aſaph. 1 Deus ſtat in congregatione Dei; in medio *Dei* Deus judicat. 2 Uſquequo judicabitis

30 *acniyah.* Adjunxi ad explendum verſum, *h paragogicum*, quod in Hebr. deeſt.

34 *v'acilehu.* In Hebr. *vaijacilehu.* Repugnante & ſenſu & metro, irrepſit *jod.*

meḥeleb. Vid. Deut. xxxii. 14. & Pſal. cxlvii. 14.

2 *vl*

15 כמשט אויבים אכניע
ועל־צריהם אשיב ידי׃

16 משנאי יהוה יכחשו־לו
ויהי עתם לעולם׃

17 ויאכילהו מחלב חטה
ומצור דבש אשביעך׃

17 Et cibaſſem eum de adipe frumenti, & de petra melle ſaturaſſem te.

PSALMUS LXXXII. פב

מזמור לאסף׃

1 אלהים נצב בעדת־אל
בקרב * אלהים ישפט׃

2 עד־מתי תשפטו־עול
ופני רשעים תשאו סלה׃

3 שפטו * דל ויתום
עני ורש הצדיקו׃

iniquitatem, & facies impiorum ſuſcipietis? ſelah. 3 Judicate tenui & pupillo; inopem & pauperem juſtificate.

2 *el elohim* qui conſtituerit hunc verſiculum cum priore, mecum opinor *ſentiet*, ה *el* excidiſſe. Quod ex metro etiam clare liquet.

5 *et dal*. Neceſſe eſt *et* inſeratur ad explendum verſum.

pallețu dal ɣeebjon,
mijad raſay hazzilu.

lo jadeɣu, velo jabinu,
baheſcah jithallacu;
jimmoțu col moseda arez.

" ani amarti, elohim attem,
ubena ɣeljon culleçem.

" acen ceadam temutun,
uceahad *haraſim* tippolu.

" kumah elohim, ſoptah haarez;
ci attah tinhal becol haggoim.

4 Eripite tenuem & egenum; de manu impii eruite. 5 Non norunt nec intelligunt, in tenebris ambulant; moventur omnia fundamenta terræ. 6 Ego dixi, Dii eſtis, & filii Excelſi omnes vos. 7 Verum-

PSALMUS LXXXIII. פג

ſir, mizmor leasap

1 elohim al domi lac;
al tehraſ, veal tiſkoț elai.

1 Canticum, Pſalmus Aſaph. 2 Deus, ne *ſit* ſi-

8 *raſay*. Sic Gr. ἀμυęλωλῦ. In Hebr. terminatio pluralis accrevit, & legitur *reſayim*.

10 *baheſcah*. Sic punctanda hæc vox, vel legendum *baheſec*.

15 *haraſim*. In Hebr. inverſis literis *baſſarim* ut *unus principum*; in quo commode explicando fruſtra laborant Intt.

1 *al domi lac*. *Ne ſit ſilentium tibi*. Et ſic Eſ. lxii. 6. *al domi lacem*;

4 פלטו דל ואביון
מיד רשעים הצילו׃

5 לא ידעו ולא־יבינו
בחשכה יתהלכו
ימוטו כל־מוסדי ארץ׃

6 אני אמרתי אלהים אתם
ובני עליון כלכם׃

7 אכן כאדם תמותון
וכאחד השרים תפלו׃

8 קומה אלהים שפטה הארץ
כי־אתה תנחל בכל־הגוים׃

tamen ſicut homines moriemini, & ſicut unus *pauperum* cadetis. 8 Surge Deus, judica terram; quoniam tu hæreditatem poſſides in omnibus gentibus.

PSALMUS LXXXIII. פג

1 שיר מזמור לאסף׃

2 אלהים אל־דמי־לך
אל־תחרש ואל־תשקט אל׃

lentium tibi; ne taceas, neve quieſcas *erga me*.

lacem, quod Gr. verterunt σὲκ ἔστι γὰρ ὅμοιός σοι; hic vero, τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; quod eodem redit; ſed longe præſtat altera verſio, & melius convenit cum iis quæ proxime ſequuntur. 2 *elai*. Manifeſto ſic legendum eſt. In Hebr. eſt tantum *el*. Vid. Pſal. xxviii. p. 1. & xciv. 13.

ci hinneh ojebeċ' jehmajun;
umeſaneċa naſeu roſ.

5 " val vammeċa javrimu sod,
vejitjavazu val zepuneca.

" ameru, lecu, venachidem miggoi;
velo jizzaceſ ſem jiſrael vod.

ci novazu leb jachdav;
10 vevalseca berit jicrotu.

oholɛ edom, v'iſmevelim;
oholɛ moab, vehagriim.

gebal veammon, veamalek,
peleſet vimmi joſebɛ zor.

15 gam aſſur nilvah vimmam,
haju zerov libnɛ loſ. selah.

vaſeh lahem cemidjan,

3 Quoniam ecce inimici tui tumultuantur; & odio habentes te extulerunt caput. 4 Super populum tuum callidè inierunt consilium, & consultaverunt adversus absconditos tuos. 5 Dixerunt, Venite, & succidamus eos de gente; & ne memoretur nomen Israël ultrà. 6 Quoniam consilium inierunt ex corde pariter, & contra

7 *ameru*. Versus hic sex constat pedibus, cujus vix unum atque alterum invenias exemplum, & periodus hæc definit in *jod*, quod non solet periodos claudere. Quod facit ut suspicer *levolam* in fine excidisse, & periodum hanc ad hunc modum digerendam.

ameru, lecu venachidem
miggoi, velo jizzacer ſem
jiſrael vod levolam.

10 *vevalseca*. In Hebr. deest copula, *vau* præeunte; vel fortè legendum

3 כי־הנה אויביך יהמיון
ומשנאיך נשאו ראש׃

4 על־עמך יערימו סוד
ויתיעצו על־צפוניך׃

5 אמרו לכו ונכחידם מגוי
ולא־יזכר שם־ישראל עוד׃

6 כי נועצו לב יחדו
עליך ברית יכרתו׃

7 אהלי אדום וישמעאלים
מואב והגרים׃

8 גבל ועמון ועמלק
פלשת עם־ישבי צור׃

9 גם־אשור נלוה עמם
היו זרוע לבני־לוט סלה׃

10 עשה להם כמדין

te fœdus pepigerunt. 7 Tabernacula Edom & Iſmaëlitarum, *Tabernacula* Moab, & Hagareni. 8 Gebal, & Ammon, & Amalec, Peleſeth cum habitantibus Tyrum. 9 Etiam Aſſur conjunctus eſt eis, fuerunt brachium filiis Lot. selah. 10 Fac illis ficut Midian,

legendum, *jaḥad*, *ve*, cui ſimile mendum ſæpius ascidit. Gr. reddunt, *ἐπὶ τὸ αὐτό*.

12 *obolis*, ſtructura ſententiæ, pariter ac verſus oſtendit *obolis* excidiſſe; & ex metro conſtat le-

dum *hagriim*, non *hagrim*. Vid. 1 Par. v. 10. ubi *hagriim* cum *a* ante *im*.

14 *kimvi*. *jad* pausogicum metrum addi poſtulat. Vid. Pſal. xviii. ℣ 61.

cesisera

cesisera, cejabin,
bannaḥal, *naḥal* kiſon.

20 niſmedu beyain dor,
haju domen ladamah.

" ſitemo *ve*nedibemo
ceyoreb, ucezeb, ucezebaḥ,
ucezalmunnay col nesicemo,

25 " aſer ameru, nireſah
lanu et neot elohim.

elohai ſitemo caggalgal;
jihju cekaſ lipne ruḥ.

" ceeſ tibyar jayar, uce-
30 lehabah telaheṫ harim;

" cen tirdepem besayreca;
ubesupateca tebahalem.

malle penehem kalon;
vejebakkeſu ſimca jahvoh.

ſicut Siſera, ſicut Jabin in torrente, *torrente* Ciſon. 11 Perierunt in Endor, fuerunt ſtercus terræ. 12 Pone eos, & duces eorum, ſicut Oreb, & ſicut Zeb, & ſicut Zebah, & ſicut Salmunna, omnes principes eorum. 13 Qui dixerunt, Poſſideamus nobis habitacula Dei.

19 *naḥal*. *naḥal* repetendum eſſe ex metro videtur manifeſtum. Vid. Jud. v. 21. & Pſal. cxxxiii. 3 4.

20 *beyain dor*. Gr. Ἀενδὼρ, & triſſyllabum eſſe metrum oſtendit, vel præfigenda copula.

22 *venedibemo*. Copulam excidiſſe

כסיסרא כיבין
בנחל ** קישון :

11 נשמדו בעין־דאר
היו דמן לאדמה :

12 שיתמו *נדיבמו
כעורב וכזאב וכזבח
וכצלמנע כל־נסיכמו :

13 אשר אמרו נירשה
לנו את נאות אלהים :

14 אלהי שיתמו כגלגל
** כקש לפני־רוח :

15 כאש תבער־יער וכ
להבה תלהט הרים :

16 כן תרדפם בסערך
ובסופתך תבהלם :

17 מלא פניהם קלון
ויבקשו שמך יהוה :

14 Deus mi pone eos velut glumam; *sint* ſicut ſtipula coram vento. 15 Velut ignis comburit ſylvam, & ſicut flamma ſuccendit montes. 16 Ita perſequere eos tempeſtate tuâ; & turbine tuo terre eos. 17 Imple facies eorum ignominiâ; & quærant nomen tuum, Jahvoh.

cidiſſe alio *vau* præeunte ex conſtructione pariter ac metro liquet.

28 *jibju*. Senſus æque metrum reponi poſtulat. Vid. Pſal. xxxv. ℣. 11. & Eſ. xvii. 14. unde liquet *galgal*, *kaſ*, & *moz*, eſſe fere ſynonyma. Ut *gluma*, *palea*, *ſtipula*.

35 je-

55 jeboſu v'ibhahalu
yadɛ yad, vejaḫperu;
jaḫperu, vejobedu.

vejedeyu, ci attah lebaddecà,
yeljon yal col haarez.

18 Pudore afficiantur & conturbentur in æternum, & confundantur; *confundantur*, & pereant. 19 Et cog-

PSALMUS LXXXIV. פר

lamenazzeḫ yal haggittit,
libnɛ koraḫ mizmor.

1 mah jedidot miſkenotɛca
jahvoh zebot! nicsepah,
vegam caletah napſi
ḫaẓrot *jah*: libbi ubiſri
5 jerannenu el el ḫai.

gam zippor maẓeah bɛt,
uderor ken lah, aſer ſatah
eproḫaha, mizbeḫotɛca.

1 Præcentori ſuper Gittith, filiis Corah, Pſalmus. 2 Quam amabilia tabernacula tua Jahvoh exercituum! 3 Concupiſcit, & etiam deficit anima mea ad atria Jah: cor

37 *jaḫperu*. Repetendum eſſe metrum oſtendit.

38 *vejedeyu*. Vid. Pſal. lxx. p. 14.

lebaddeca. In Hebr. præit *ſimca jahvah*, quæ videntur ex periodo 17. irrepſiſſe, cum nec metrum nec conſtructio patiantur, *ſimca* enim poſt *attah* disjungit voces non divellendas; vel legendum

18 יבשו ויבהלו
עד־עד ויחפרו
*** ויאבדו׃

19 וידעו כי אתה שמך יהוה לבדך
עליון על־כל־הארץ׃

noſcant quòd tu ſolùs es, altiſſimus ſupèr omnem terram.

PSALMUS LXXXIV. פד

1 למנצח על־הגתית
לבני־קרח מזמור׃

2 מה־ידידות משכנותיך
יהוה צבאות׃ 3 נכספה
ונם־כלתה נפשי
לחצרות יהוה לבי ובשרי
ירננו אל־אל חי׃

4 נם־צפור מצאה בית
ודרור קן לה אשר־שתה
אפרחיה את־מזבחותיך

meum & caro mea exultant ad Deum vivum. 4 Etiam paſſer invenit domum, & hirundo nidum ſibi in quo ponat pullos ſuos, *nempe* altaria tua.

dum *teſtimonia*. Ut Pſal. xlviii. 8 *mizbebotica*. In Hebr. præit ℣ 22. ſed illa non his parallela *et*, repugnante metro. Hic vero ſunt; vid. Pſal. lxxxvi. ℣ 23. & hæc periodus ſtatuenda. 42. & xcvii. ℣ 20.

jahvoh

jahvoh zebaot, malci,
veelohai, aſrɛ joſebɛ
bɛteca; ʏod jehalleluca. selah.

aſrɛ adam ʏoz lo bac
jahvoh; mesillot belebabam
vadeca; ʏobere bevemek
habbaca, maʏjan jeſituhu;
gam beracot jeʏatteh moreh.

jelecu meħel el ħel, *vad* jeraeh
el elohim bezion.

jahvoh elohim zebot,
ſimʏah tepillati; hazinah
koli elohe jaʏkob. selah.

Jahvoh exercituum Rex mi, & Deus mi, 5 beati habitatores domus tuæ; adhuc laudant te. selah. 6 Beatus homo cujus fortitudo eſt in te *Jahvoh*; & viæ in corde eorum ad te. 7 tranſeuntes per vallem mori, fontem

13 *jahvoh*. Repoſui ex Verſione Gr. ubi eſt Κυρίε, commode ad ſenſum; verſum verò ſequentem mutilum eſſe ex metro clare liquet. *vadeca* igitur repoſui, ſenſu etiam id poſtulante, niſi malis *eleca*, vel *biteca*; ſed *vadeca* prætulerim, quoniam vox proxime ſequens a ʏ incipit, quæ forte omiſſæ vocis cauſa fuit. Pro *jobere*, Gr. videntur legiſſe *jarecu*, cum verterint, διωξάτω. Vid. Jerem. xxxi. 21. hac vero periodo videtur alluſum ad rem iis temporibus ſatis notam, quæ cum nobis ignoretur, obſcura nunc ſunt, quæ tum forte, cum ſcriberentur erant intellectu facillima.

16 *berahot* &c. *piſcinas operit pluvia*. Ita hæc vertenda. De loco per ſe arido agitur, in quem aquas deduxerunt, & puteos ſeu ciſternas pluviis aquis excipiendis fecerunt, ne ad *ædem Dei* per illum tranſeuntes ſiti nimia gravarentur, & præ aquarum inopia ad levandam illam, in itinere deficerent: pro *jaʏeh* vero in *kal.* verſus poſtulat

יהוה צבאות מלכי
ואלהי׃ 5 אשרי יושבי
ביתך עוד יהללוך סלה׃

6 אשרי אדם עז לו בך
** מסלות בלבבם
7 *** עברי בעמק
הבכא מעין ישיתוהו
גם־ברכות יעטה מורה׃

8 ילכו מחיל אל־חיל * יראה
אל־אלהים בציון׃

9 יהוה אלהים צבאות
שמעה תפלתי האזינה
** אלהי יעקב סלה׃

ponunt eam; etiam piſcinas operit pluvia. 8 Eunt de turma ad turmam, *donec* conſpiciatur *quiſque eorum* ante Deum in Sion. 9 Jahvoh, Deus exercituum, exaudi orationem meam, auſculta *voci meæ* Deus Jacob. selah.

poſtulat *pihel*.

17 *mehel el hel, turmatim.* Noldius p. 55. putat *incrementum* ſignificari, *alacritate*, nempe, *majore & majore.* Quod forte rectius.

yad. Aliquid hic turbatum eſſe ex metro conſtat, nec minus, ut mihi quidem videtur, ex conſtructione, quorum utrique ſuccurritur particulam hanc inſerendo.

18 *el elohim.* Secundum puncta *ad Deum.* i. e. *ante*, vel *coram* Deo. Et ſic *jeraeh el* uſurpatur, Pſal. xc. p. 16. *jeraeh* vero erit, *appareat eorum quiſque coram Deo.* Et hæc mihi videtur vera lectio. Alii, *el elohim* vertunt, *Deus deorum*, & ſic Gr. ὁ Θεὸς τῶν Θεῶν; ſenſus, *videatur illis Deus.*

21 *koli.* Nomen deeſſe liquet quocum *hazinah* conveniat. Metrum quoque diſſyllabum addi poſcit, *koli* igitur inſerendum putavi.

maginnenu elohim reeh,
vehabbeṭ pene meſiḥeca.

ci ṭob jom beḥaẓreca
mealep; baḥarti hiſtopep
bebeṭ elohai, middur
beohole reſaʏim.

ci ſemeſ umagen jahvoh
elohim; ḥen vecabod
jitten *jah*, lo jimnaʏ ṭob
laholecim betamim.

jahvoh *elohim* ẓebot,
aſre adam boteḥ bac.

10 Clypeus noſter Deus vide, & aſpice faciem Uncti tui. 11 Quia melior *eſt* dies in atriis tuis quàm *alibi* mille; elegi eſſe in limine in domo Dei mei, potius quam habitare in tabernaculis impiorum. 12 Quia Sol & ſcu-

22 *elohim*. In Hebr. נ reeh poſtponitur; ſed *maginnenu* & *elohim* non debent divelli. Vid. Pſal. lix. ℣ 28.

27 *reſaʏim*. Sic ſenſus legi plane poſtulat cum præcedat *beohole*; & ſic Gr. ἀυλαῖς. Sed in Hebr. terminatio *pluralis* excidit.

28 *ſemeſ*. Locum hunc de mendo ſemper ſuſpectum habui, cum præter SS. conſuetudinem ſit, ut *Deus* dicatur abſolute *Sol*, nec converſo *Sol* dicatur *Deus*, a quo veri dei cultores maxime abhorrebant. Præterea inter *ſolem* & *ſcutum* nullus nexus, nulla cognatio; nec uſquam alibi *ſemeſ* cum *magen* conjunctum eſt. Gr. certe locum hunc dedita videntur opera mutaſſe; reddiderunt enim, ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ, *beſed veemet oheb*. Chald. *murus & clypeus*, quaſi legiſſet *ſor umagen*. Syr. *educator* noſter & *adjutor* noſter. Dicitur quidem Mal. iv. 2. in Hebr. *ſolem* juſtitiæ oriturum iis qui deum timent; ſed, ne dicam ibi

10 מגננו ראה אלהים
והבט פני משיחך :

11 כי־טוב־יום בחצריך
מאלף בחרתי הסתופף
בבית אלהי מדור
באהלי־רשע :

12 כי שמש ומגן יהוה
אלהים חן וכבוד
יתן יהוה לא־ימנע־טוב
להלכים בתמים :

13 יהוה *** צבאות
אשרי אדם בטח בך :

tum Jahvoh Deus; gratiam & gloriam dat Jah, nec prohibet bonum ambulantibus perfectè. 13 Jahvoh, *Deus* exercituum, beatus homo qui ſperat in te.

ibi forte latere mendum, & legi oportere *ceſemeſ* cum *ſemeſ* plerunque ſit maſculini generis, id alia longe res eſt; & cum dicitur *Sol juſtitiæ*, expreſſio, quæ abſolute poſita durior videtur, alia voce in regimine adjuncta, admodum emollitur. Sed & alia quæ ibi ſequuntur, loquutionem illam facilem & venuſtam reddunt. Quid vero hic loco *ꝛs ſemeſ* ſubſtitui poſſit, divinare nequeo. Si, ut *ſammeſ*, in *Babel*, Chaldæis eſt *miniſtrare*, ita Hebraice eodem ſenſu uti liceret *ſihamſ*, ſuſpicarer hic legi oportere, *ci limſammeſav magen jahvoh*, quod egregie convenit cum iis quæ dicuntur in periodo præcedente. Sed hæc forte Eruditis hariolatio videbitur, potius quam conjectura, cum tam infirma ſit. Si ſana eſt recepta lectio, *ſemeſ* in monoſyllabum contrahendum eſt, ut alias fieri oſtendi ad Pſ. xix. p. 6.

32 *elohim*. Ex metro manifeſtum eſt excidiſſe. Vid. ℣ 19.

PSALMUS LXXXV. פה

lamenaẓẓeḥ, libnẹ koraḥ,
mizmor.

1 " raẓita jahvoh arẓeca,
ſabta ſebit jaʏkob.

naſata ʏon ʏammeca,
cissita col ḥaṫṫatam. selah.

5 " asapta col ʏebrateca,
heſibota meḥaron appeca.

ſubenu elohẹ jiſʏenu,
vehaper caʏseca ʏimmanu.

halʏolam tenap banu?
10 timſoc appeca ledor vador?

" halo attah taſub teḥaijenu?
veʏammeca jiſmeḥu bac?

" harenu jahvoh ḥasdeca,

1 Præcentori, filiis Corah, Pſalmus. 2 Complacuiſti Jahvoh terræ tuæ, reduxiſti captivitatem Jacob. 3 Remiſiſti iniquitatem populi tui, operuiſti omne peccatum eorum. selah. 4 Abſtuliſti omnem iram tuam, avertiſti ab æſtu iræ tuæ. 5 Converte nos Deus ſalutis

2 *ſabta*, neſcio an non hic etiam *Jahvoh* inſerendum ſit.
5 *asapta*. Gr. videntur legiſſe *ippaſta*, καλιπαωσας. *asapta* ſi vera lectio eſt, *ad te collegiſti ut reconderes*. Hi ſex verſiculi, qui parum

PSALMUS LXXXV. פה

1 למנצח לבני־קרח
מזמור :

2 רצית יהוה ארצך
שבת שבית יעקב :

3 נשאת עון עמך
כסית כל־חטאתם סלה :

4 אספת כל־עברתך
השיבות מחרון אפך :

5 שובנו אלהי ישענו
והפר כעסך עמנו :

6 הלעולם תאנף־בנו
תמשך אפך לדר ודר :

7 הלא אתה תשוב תחיינו
ועמך ישמחו־בך :

8 הראנו יהוה חסדך

noſtræ, & abole iram tuam erga nos. 6 Num in ſeculum iraſcêris contra nos? extendes iram tuam in generationem & generationem? 7 Annon tu iterum vivificabis nos? Et populus tuus lætabitur in te? 8 Oſtende nobis Jahvoh miſericordiam tuam,

parum convenire videntur cum ſequentibus in hoc Pſalmo, optime cohærent cum iis quæ poſt tres primas periodos habentur in Pſalmo ſexageſimo, quem vide.

vejeſ̈vaca titten lanu.

15 " eſ̈mav mah jedabber hael
jahvoh; ci jedabber ſ̈alom
el ẏammo, veel ẖasidav;
veal jaſ̈ubu lecislah.

" ac karob ẖireav jiſ̈vo,
20 ẖiſ̈con cabod bearzenu.

" ẖesed veemet nipgaſ̈u;
zedek veſ̈alom naſ̈aku.

emet meerez tizmaẖ;
zedek miſ̈ſ̈amaem niſ̈kap.

25 gam jahvoh jitten haṫṫob;
vearzenu titten jebulah.

zedek lipnav jehallec,
vejaſem lederec peẏamav.

& ſalutem tuam da nobis. 9 Audiam quid loquatur Deus Jahvoh; quoniam loquetur pacem ad populum ſuum, & ad ſanctos ſuos; & non convertentur ad ſtultitiam. 10 Profectò propinqua *eſt* timentibus eum ſalus ejus, ut inhabitet gloria in terra noſtra. 11 Miſe-

15 *eſmav*. In Hebr. cum *h paragogico*, quod verſus reſpuit. *hael jahvoh*. Gr. videntur legiſſe, *jahvoh hael*, κύριος ὁ θεός. Et pro *veal jaſubu lecislah*. ℣ 18. *veel ſabe lo leb, ſelah*. Perperam; ἡ ἐπὶ τὰς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν. Sequi debuit, ψάλμα.

24 *zedek*. In Hebr. *vezedek*. Sed copula metri gratia tollenda, vel antecedenti verſiculo præponenda, unde forte excidit, quod periodus proxime præcedens in

vau

וישעך תתן־לנו :

9 אשמעה מה־ידבר האל
יהוה כי ידבר שלום
אל־עמו ואל־חסידיו
ואל־ישובו לכסלה :

10 אך קרוב ליראיו ישעו
לשכן כבוד בארצנו :

11 חסד־ואמת נפגשו
צדק ושלום נשקו :

12 אמת מארץ תצמח
וצדק משמים נשקף :

13 גם־יהוה יתן הטוב
וארצנו תתן יבולה :

14 צדק לפניו יהלך
וישם לדרך פעמיו :

ricordia & veritas obviarunt *ſibi*; juſtitia & pax *ſe mutuò* oſculatæ ſunt. 12 Veritas è terra germinabit; & juſtitia è cœlo proſpiciet. 13 Etiam Jahvoh dabit bonum; & terra noſtra dabit fructum ſuum. 14 Juſtitia ante ipſum ambulabit, & ponet in via greſſus ſuos.

vau definat.

28 *peyamav*. Cum pluralia cum ſuffixo tertiæ ſingularis contrahi ſoleant ad modum nominum in regimine, & vox hæc alias in Pſalmis ſit diſſyllaba, latet forte mendum, & legendum, vel *veſam*, vel *vejaſem lo hederec paymav*. *Et ponet illi in via veſtigia ejus*. i. e. monſtrabit præeundo viam qua ipſe incedat, ſc. Deus. Alias explicationes vide apud Intt.

PSALMUS LXXXVI. מז

tepillah ledavid.

1 haṫṫeh jahvoh ozneca,
ʏaneni, ci ʏani veebjon ani.

ṡomrah napṡi, ci ħasid ani;
hoṡaʏ ʏabdeca, attah
5 elohai, habboṫeħ elɛca.

ħonneni adonai, *ħonneni*;
ci elɛca ekra col haijom.

ṡammeħ nepeṡ ʏabdeca;
ci elɛca adonai napṡi eṡṡa.

10 ci attah jahvoh ṫob, vesallaħ,
verab ħesed lecol koreca.

hazinah jahvoh tepillati,
vehakṡibah bekol taħnunai.

bejom ʐarati ekraeca,
15 ci taʏneni *adonai*.

Oratio Davidis. 1 Inclina Jahvoh aurem tuam, exaudi me, quoniam pauper & egenus ſum. 2 Cuſtodi animam meam, quoniam pius ſum; ſerva ſervum tuum, tu Deus meus, ſperantem in te. 3 Miſerere mei Domine, *miſerere mei*; quoniam ad te clamo omni die. 4 Lætifica animam ſervi tui; quoniam ad te Domine animam

6 *ħonneni*. Repetendum eſſe ex metro liquet, ut ſæpe alias. Vid. Pſ. lvii. ʏ 1.

13 *taħnunai*. In Hebr. *taħnunotai*, repetito ſc. *nun* & *vau*, manifeſto mendo. Vid. Pſal. xxviii. p. 2.

PSALMUS LXXXVI. פו

תפלה לדוד :

1 הטה יהוה אזנך
ענני כי־עני ואביון אני :

2 שמרה נפשי כי־חסיד אני
הושע עבדך אתה
אלהי הבוטח אליך :

3 חנני אדני ***
כי־אליך אקרא כל־היום :

4 שמח נפש עבדך
כי־אליך אדני נפשי אשא :

5 כי־אתה יהוה טוב וסלח
ורב־חסד לכל־קראיך :

6 האזינה יהוה תפלתי
והקשיבה בקול תחנונותי :

7 ביום צרתי אקראך
כי תענני *** :

meam attollo. 5 Quoniam tu Jahvoh, bonus, & parcens, & multus misericordiâ omnibus invocantibus te. 6 Ausculta Jahvoh orationem meam, & intende voci deprecationum mearum. 7 In die angustiæ meæ invoco te, quia exaudis me *Domine*.

p. 2. & cxl. 7.

15 *adonai*. In fine periodi addi debere ad explendum versum, ex metro abunde liquet. Vid. Psal. xxxviii. p. 7.

ɛn camoca b'elohim
adonai, veɛn cemaʏſeca.

col goim ſeʏafita
jabou, v'iſtaħavu
lipneca adonai *elohai*,
v'icabbedu leſimca.

ci gadol attah veʏoſeh niplaot;
attah elohim lebaddeca.

horeni *jah* darceca,
ahallec b'amitteca;
jaħed libbi lejirah ſimca.

odec' adonai becol libbi;
v'acabbedah ſimca leʏolam.

ci hasdeca gadol ʏalai, ve*attah*
hizzalta napſi miſſeol taħtijah.

elohim, zedim kamu ʏalai,
vaʏadat ʏariʒim bikkeſu
napſi, lo ſamuca lenegdam.

8 Non eſt ſicut tu inter deos Domine, nec *ſunt* ſecundum opera tua. 9 Omnes gentes quas feciſti venient, & genu flectent coram te Domine *Deus mi*, & glorificabunt nomen tuum. 10 Quoniam magnus *es* tu & facis mirabilia; tu *es* Deus ſolus. 11 Doce me Jah viam tuam, *ut* ambulem in veritate tua; uni cor meum ut

20 *elohai*. Huc retrahi e ℣ 27. metrum poſtulat, & egregiam hic emphaſim habet.

26 *jaħed*. Gr. legiſſe videntur *jiħad*. ἐνφραν θήλω, ut, Job. iii. 6. In Hebr. *lebabi* pro *libbi*.

27 *libbi*. Hic etiam in Hebr. *lebabi*, ſed metrum contractam formam

8 אין־כמוך באלהים
אדני ואין כמעשיך :

9 כל־גוים אשר עשית
יבואו וישתחוו
לפניך אדני ***
ויכבדו לשמך :

10 כי־גדול אתה ועשה נפלאות
אתה אלהים לבדך :

11 הורני יהוה דרכך
אהלך באמתך
יחד לבבי ליראה שמך :

12 אודך אדני אלהי בכל־לבבי
ואכבדה שמך לעולם :

13 כי חסדך גדול עלי ***
והצלת נפשי משאול תחתיה :

14 אלהים זדים קמו עלי
ועדת עריצים בקשו
נפשי ולא שמוך לנגדם :

timeat nomen tuum. 12 Celebrabo te Domine in toto corde meo, & glorificabo nomen tuum in ſeculum. 13 Quoniam miſericordia tua magna *eſt* ſuper me, & *tu* eruiſti animam meam ex fovea interiori. 14 Deus, ſuperbi inſurrexerunt adverſum me, & congregatio formidabilium quæſierunt animam meam, non poſuerunt te coram ſe.

ormam poſtulat. *Elohai* quod hic bundat, verſiculo vicefimo inſeendum, ut modo dixi.

29 *veattah*. *attah* inſerui, quod verſiculos multo venuſtiores reddat, & ſenſui addat emphaſim.

33 *Io*. In Hebr. præit copula, veattah

veattah adonai, el raḥum,
35 veḥannun, erec appɛm,
verab ḥesed veemet.

" peneh elai, veḥonneni,
ten ɣuzzeca leɣabdeca,
vehoſiɣah leben amitteca.

40 " ɣaſeh ɣimmi ot leṭobah,
vejiru ſoneai, vejeboſu;

vejedeɣu, ci attah jahvoh
ɣazartani, venihamtani.

15 Et tu Domine *es* Deus miſericors, & clemens, longus irâ, & multus miſericordiâ & veritate. 16 Reſpice ad me, & miſerere mei, da fortitudinem tuam ſervo tuo, & ſerva filium ancillæ tuæ. 17 Fac mecum ſignum in

PSALMUS LXXXVII. פז

libnɛ koraḥ, mizmor,
ſir.

1 . . . . . .
jesudato beharrɛ kodeſ.

Filiis Corah, Pſalmus, canticum. 1 Fundamentum

quam metrum reſpuit, quin deeſt etiam in loco parallelo Pſ. liv. p. 5.

34 *el raḇum*. Vid. Pſal. ciii. p. 8. cxi. 4. cxlv. 8. & Exod. xxxiv. 6.

35 *appɛm*. Hebr. *appaim*, ſed metri gratia *ai* contrahitur in ɛ, ut ſæpe alias.

38 *ten*. In Hebr. *tenah*, invito metro. Vid. Pſ. cxvi. p. 16.

42 *vejedeɣu*. Qui hanc periodum contulerit cum Pſ. lxxxiii. p. 19. hæc excidiſſe facile agnoſcet.

2 je-

15 ואתה אדני אל־רחום
וחנון ארך אפים
ורב־חסד ואמת :
16 פנה אלי וחנני
תנה עזך לעבדך
והושיעה לבן אמתך :
17 עשה־עמי אות לטובה
ויראו שנאי ויבשו
כי־אתה יהוה
עזרתני ונחמתני :

bonum, & videant odio habentes me, & pudore afficiantur; *Et cognoſcant*, quòd tu Jahvoh adjuveris me, & conſolatus ſueris me.

PSALMUS LXXXVII. פז

לבני־קרח מזמור
שיר :
1 . . . . . .
יסודתו בהרי־קדש :

ejus in montibus ſanctis.

2 *jesudato.* Pſalmus hic plane eſt ἀνέφαλος. Mihi quidem Fragmentum Pſalmi videtur, cum nec capite nec calce integer videatur. Singula quidem verba ſatis clara ſunt, ſed, cum deſit argumentum unde ſciri poterat quid carmini huic ſcribendo occaſionem dederit, mihi ſemper viſum eſt omnium obſcuriſſimum. Videntur in eo laudes Hieroſolymæ prædicari, atque eo præ ceteris nomine, quod Princeps quidem præſtans illam natalibus ſuis orna-

oheb

oheb *jah* ſaare ʒion,
miccol miſcenot jaʋkob.

5 nicbadot medubberot
beca, ʋir haelohim. selah.

azcir rahab, ubabel
lejodeʋai; hinneh peleſet,
ʋezor ʋimmi cuſ; zeh jullad ſam.

ro ul' ʒion jeamar, iſ veiſ
jullad bah, ʋehu jeconenah
ʋeljon; jahvoh jesapper
becetob ʋammim, zeh jullad ſam.

ʋeſarim ceſiolelim;
15 col maʋjenehem beca ʒion.

2 Diligit Jah portas Sion, magis quàm omnia habitacula Jacob. 3 Glorioſa dicuntur de te, Civitas Dei. selah. 4 Memorabo Ægyptum & Babel inter ſcientes me; ecce Palæſtina, & Tyrus cum Æthiopia; iſte natus eſt ibi.

rit; cetera obſcura ſunt. Merito Muiſius, *In hoc porro Pſalmo magnæ ubique tenebræ.*

5 *medubberot.* Ex metro manifeſtum eſt terminationem *pluralem* reſtitui debere, quo pacto inſignis anomalia tollitur, quæ *maſculinum ſingulare* jungit *fœmineo plurali.*

7 *azcir.* Senſus videtur eſſe, Fateor quidem in Ægypto, Babylone &c. unum aut alterum egregium virum natum fuiſſe, ſed perpauci illi, ſi conferantur cum ingenti illo illuſtrium virorum numero, quibus ortum dederat urbs Sancta, quæ & ipſa deum ſibi fundatorem & ſtatorem habuit, quæ laus illi præ cæteris urbibus propria fuit. Sed & ille deus in recenſendis populis hujus (Principis, in cujus diem natalem Pſalmus hic ſcriptus videtur) memoriam diſtincte & diſerte celebrabit

9 *ʋimmi. jod paragogicum* addi

2 אהב יהוה שערי ציון
מכל משכנות יעקב :

3 נכבדות מדבר*
בך עיר האלהים סלה :

4 אזכיר רהב ובבל
לידעי הנה פלשת
וצור עם־כוש־זה ילד־שם :

5 ולציון ואמר איש ואיש
ילד־בה והוא יכוננה
עלין : 6 יהוה יספר
בכתוב עמים זה ילד־שם סלה :

7 ושרים כחללים
כל־מעיני* בך ** :

5 Et de Sion dicetur, Vir & vir natus eſt in ea, & ipſe confirmabit eam Altiſſimus; 6 Jahvoh numerabit quando ſcribet populos, iſte natus eſt ibi. ſelah. 7 Et cantores ut tibicines; omnes fontes *eorum* in te, *Sion*.

di metrum poſtulat, ut Pſ. lxxxiii. ℣ 14.

10 *if veiſ.* Non *unus aut alter*, ut in aliis locis, ſed *plures* & magno numero.

14 *veſarim.* Quomodo hæc & quæ ſequuntur connexa ſint cum ſuperioribus, nequaquam intelligo, niſi hoc velit Pſaltes, *fidicines* & *tibicines* omnes, omnes muſicæ peritos, occupatos eſſe in illo celebrando, de quo priora dicuntur. Vid. Pſ. lxviii. p. 26.

15 *col.* Verſiculo huic in Hebr. nec ſenſus nec metrum conſtat. Conſtructio videtur poſtulare, *mavjenehem*, poſt *hac* tres ſyllabæ deſunt ad explendum verſum, ſed quid exciderit, in re tam obſcura conjicere difficile eſt; addidi *zion*, & tunc pro *hac* legendum *heca*. Senſus, *omnes eorum fontes*, i. e. omnes laudum materies in te, a te incipiunt, in te deſinunt; peſſime hanc periodum verterunt Gr.

PSALMUS LXXXVIII. פח

ſir, mizmor, libnɛ koraħ.
lamenaẓẓeħ ʏal maħalat
leʏannot, maſcil, lehɛman
haezraħi.

1 *jah* elohai, *ſivvaʏti* jomam,
zaʏakti ballailah negdeca.

tabo liʏneca tepillati,
hatteh ozneca lerinnati.

5 ci ſabeʏah beraʏot napſi,
veħaijai leſeol higgiʏu.

" neħſabti ʏim joredɛ bor,
hajiti cegeber ɛn ɛl.

ħopſi cemo ħalalim
10 ſocebɛ keber, *ſ*elo

1 Canticum, Pſalmus filiis Corah. Præcentori ſuper Mahalath ad canendum, Didaſcalicon Heman Ezrahitæ. 2 *Jah* Deus *mi*, *clamavi* in die, in nocte vociferatus ſum coram te. 3 Intret coram te oratio mea, inclina

1 *jah*. Obſervatu dignum eſt Pſalmi hujus inſcriptionem eſſe geminam; adeoque alia alio tempore facta eſt, non eodem tempore utraque, unde ſequitur utramque non eſſe ab auctoris manu: Sed de his fuſius in Prolegomenis.

elohai ſivvaʏti jomam. Conferenti duos hujus periodi invicem verſiculos manifeſtum erit priorem mendoſum eſſe, & pro *elohɛ jeſuʏah* legendum, *elohai ſivvaʏti jomam*; *jomam* enim (in Hebr. *jom*, mendoſe) neceſſe eſt ut ad prius membrum adjungatur, ut ex ipſa orationis ſtructura aperte liquet. Hæc ipſa

PSALMUS LXXXVIII. פח

1 שיר מזמור לבני־קרח
למנצח על־מחלת
לענות משכיל להימן
האזרחי :

2 יהוה אלהי ישועתי יום־
צעקתי בלילה נגדך :

3 תבא לפניך תפלתי
הטה אזנך לרנתי :

4 כי־שבעה ברעות נפשי
וחיי לשאול הגיעו :

5 נחשבתי עם־יורדי בור
הייתי כגבר אין־איל

6 במתים חפשי כמו חללים
שכבי־קבר אשר לא

ad ſepulchrum pervenit. 5 Reputatus ſum cum deſcendentibus in ſepulchrum; fui ſicut homo ſine viribus. 6 Semotus, ſicut interfecti, dormientes in ſepulchro; quorum non

ſa loquutio totidem verbis occurrit Pſ. xxx. ℣ 3. magnus quidem error, ſed ex facili calami lapſu ortus. Huic ſimile mendum eſt Pſ. xxii. ℣ 2.

5 *ci ſabeyah*. Vid. Pſal. cxxiii. p. 4.

9 *bopſi*. Male redditur hic *liber*; eſt *ſemotus, ſolitarius*, a *conſortio hominum excluſus*. In Hebr. præit *bammetim*, quod & ſenſum & verſum turbat. Eſt, opinor, varia lectio ℣ *lammetim* ℣ 23. quæ caſu quodam huc irrepſit.

zecartam ʏod; vehemmah
mijadeca nigzaru.

" ĥattani bebor taĥtijot,
bemaĥăkaccim, bezalmavet.

ʏalai samecah ĥamateca;
vecol miſbareca ʏinnita. selah.

hirĥakta mejuddaʏai
mimmenni; ĥattani toʏebot
lamo; caleu, velo eze.

ʏeni daabah minni ʏoni;
keratica jahvoh becol jom,
veĥittaĥti eleca cappai.

" halammetim taʏſeh pele?
im repaim jakumu, joduca? selah.

" hajesuppar bakkeber ĥasdeca?
emunateca b'abaddon?

recordaris amplius; & ipſi à manu tua excifi ſunt. 7 Poſuiſti me in fovea inferiori, in tenebris, in *umbra mortis.* 8 Super me confirmata eſt ira tua; cunctis fluctibus tuis afflixiſti. selah. 9 Elongaſti notos meos à me; poſuiſti me abominationes illis; concluſerunt, neque egrediar. 10 Oculus meus elanguit præ afflictione;

14 *bezalmavet.* Sic Gr. ἐν σκιᾷ θανάτου, quod optime loco convenit, & voci præcedenti, ἐν σκοτεινοῖς. Vid. Pſ. cvii. p. 10. & 14. In Hebr. eſt *bemezolot.* ἐν βυθοῖς, *profundis maris.*

16 *vecol.* Legendum forte *beol.* copula enim melius abeſt, & præpoſitio ſi non exprimatur, ſubaudienda. Vid. Pſal. xlii. p. 8.

19 *caleu.* *clauſerunt,* in publicum prodire non conceſsum eſt. In Hebr. *calu* partic. *pabul, cum kibbuz.*

זכרתם עוד והמה
מידך נגזרו :

7 שתני בבור תחתיות
במחשכים במצלות :

8 עלי סמכה חמתך
וכל־משבריך ענית סלה :

9 הרחקת מידעי
ממני שתני תועבות
למו כלא ולא אצא :

10 עיני דאבה מני עני
קראתיך יהוה בכל־יום
שטחתי אליך כפי :

11 הלמתים תעשה־פלא
אם־רפאים יקומו יודוך סלה :

12 היספר בקבר חסדך
אמונתך באבדון :

invoco te Jahvoh omni die, & expando ad te manus meas. 11 Num mortuis facies miraculum? num mortui resurgent & celebrabunt te? selah. 12 Nunquid narrabitur in sepulchro misericordia tua? Veritas tua in perditione?

kibbuz. ἀναλήμψεις. Revera *vau* alio *vau* sequente excidit; hanc lectio nemet constructio et metrum flagitant.

22 *visitabit.* Copula necessario inferenda metri gratia.

24 *repaim. mortui.* Quo sensu sæpius occurrit. Gr. ridiculo errore, ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι. Et eodem modo eadem verba verterunt. Es. xxvi. 14. legerunt utique *ropeim*, a *rapa*, *sanavit*.

" hajivvaday baħoŕec pileca?
vezidkateca b'erez nefijah?

v'ani elɛca jahvoh
ſivvayti, ubabboker
tepillati tekaddemeca,

" lammah jahvoh tiznaħ napſi?
tastir paneca mimmenni?

yani ani vegovey; minneyurai
naſati emeca, apunah.

yalai yaberu ħaroneca,
biyuteca zimmetutuni.

sabbuni cammaim col haijom;
hikkipu yalai jaħad.

hirħakta menni oheb varey;
mejuddayai maħſaccim.

13 Nunquid cognoſcentur in tenebris mirabilia tua? & juſtitia tua in terra oblivionis? 14 Ego vero ad te Jahvoh clamo, & mane oratio mea præveniet te. 15 Ut quid Jahvoh repellis animam meam? abſcondis faciem tuam à me? 16 Pauper *ſum* ego & expirans; ab adoleſ-

34 *minneyurai.* Sic Pſal. lxxi. ℣ 12. & 39. Et ſic legi verſus poſtulat. Gr. quoque ἐκ νεότητός μου. In Hebr. *minnoyar.*

35 *naſati* &c. Gr. videntur legiſſe, *niſſeti, amoc, veapunab.* Verterunt enim, ὑψωθεὶς ℨ ἐταπεινώθην, καὶ ἐξηπορήθην. Sic *jamoccu* verterunt, Pſal. cvi. p. 43.

37 *zimmetutuni.* Geminatur ultima ſyllaba, vel metri gratia, vel ad augendam ſignificationem. Gr. καὶ verſiculo præfigunt, quaſi legiſſent *vebiyuteca*; ſed recepta lectio recte, ni fallor, ſe habet; cum enim copula abſit à periodis quæ hanc utrinque attingunt, ab hac quoque abfuiſſe venuſtas orationis

13 היודע בחשך פלאך
וצדקתך בארץ נשיה׃

14 ואני אליך יהוה
שועתי ובבקר
תפלתי תקדמך׃

15 למה יהוה תזנח נפשי
תסתיר פניך ממני׃

16 עני אני וגוע מנער*
נשאתי אמיך אפונה׃

17 עלי עברו חרוניך
בעותיך צמתותני׃

18 סבוני במים כל־היום
חקיפו עלי יחד׃

19 הרחקת ממני אהב ורע
מידעי מחשך*׃

centia *mea* portavi terrores tuos, conturbatus ſum. 17 Super me tranſierunt iræ tuæ, terrores tui ſuccideruntme. 18 Circumdederunt me ſicut aqua totâ die; circumdederunt me pariter. 19 Elongaſti à me amantem & ſocium; noti méi tenebræ.

tionis poſtulabat.

40 *birḏakta.* Periodus hæc manifeſto mendoſa eſt; ſi nihil deeſt ad ſententiam complendam, at ut metrum pariter ac conſtructio integra ſint, legendum *menzi* in priore verſu, & terminatio pluralis addenda poſteriori. *maḏ-ſac* nuſquam alias legitur in ſingulari. Plura exempla vocum ſunt, ut ſæpius dixi, in quibus terminatio pluralis excidit. Senſus vero, ſi locus cetera ſanus eſt, *noti mei ſunt tenebræ.* Id eſt cum tenebris ſolum verſor, ſecluſus in carcere ab amicorum conſortio; ſed his Latine verſis venuſtas orationis periit, quæ

PSALMUS LXXXIX. פט

maſcil leetan haezrahi.

1 hasdeꞓ' jahvoh *leyolam*
aſirah; ledor vador
odiy emunateca bepi.

ci amarti, *leyolam*
5 hesed jibbane; ſamem,
tacin emunateca bahem.

ſ' caratti berit libhiri,
niſbayti ledavid yabdi.

yad *hayolam* acin zaryeca,
10 ubaniti ledor vador cisaca. selah.

vejodu ſamem pilac' jahvoh;
ap *amitteca* bekehal kedoſim.

1 Didaſcalicon Ethan Ezrahitæ, 2 Miſericordias *tuas* Jahvoh *in* ſeculum cantabo; in generatione & generatione notam faciam veritatem tuam ore meo. 3 Quoniam dixiſti, *In* ſeculum miſericordia *mea*, ædificabitur; cæli, firmabis veritatem tuam in eis. 4 Percuſſi fœdus cum

perpulchra eſt in Hebr. *noti mei* ſunt *tenebræ* nemo Latine dixerit, quia *tenebræ* ſunt generis feminini, in Hebr. vero *mahſaccim* eſt maſculini. Quomodo receptam lectionem tueantur & explicent Intt. apud illos, ſi placet, vide. Sed ut dicam quod ſentio, plura hic videntur excidiſſe. Vix enim putem Pſalten carmen elegantiſſimum pariter ac mœſtiſſimum tam abrupte finire voluiſſe, antequam oratio ad Deum converteretur; quod hominem decuit pium, & qui de ſalute non plane ſpem omnem abjecerat: Atque hic perpetuus in carminibus his mos eſt. Vid. p. 9. ut hæc melius intelligatur.

1 hasdeꞓ

PSALMUS LXXXIX. פט

1 משכיל לאיתן האזרחי׃

2 חסדי יהוה *עולם
אשירה לדר ודר
אודיע אמונתך בפי׃

3 כי־אמרתי *עולם
חסד יבנה שמים
תכין אמונתך בהם׃

4 כרתי ברית לבחירי
נשבעתי לדוד עבדי׃

5 עד *עולם אכין זרעך
ובניתי לדר־ודר כסאך סלה׃

6 ויודו שמים פלאך יהוה
אף־אמונתך בקהל קדשים׃

electo meo, juravi Davidi ſervo meo. 5 Uſque in ſeculum ſtabiliam ſemen tuum, & ædificabo in generationem & generationem thronum tuum. selah. 6 Et celebrabunt cœli mirabile tuum Jahvoh; etiam veritatem tuam in eccleſia Sanctorum.

1 *haxdec'* Sic Gr. τὰ ἐλέη σου. Et mox, *eis tin aiona*, *leyolam*, quod metrum poſtulat; in Hebr. deeſt *ſuffixum*, & *le*.

4 *amarti leyolam*. Gr. εἶπας, *amarta* quod melius; *le* propter metrum hic etiam præponendum, & pro *hesed* legendum forte *hasidi*, ut ℣ 1.

6 *habem*. Vid. ℣ 66, & ad hæc Noldii not. 1934. & Pſ. cxix. p. 89.

7 *caratti*. Subaudi, *inquis*. Deus enim hæc dicit, quod favet Gr. lectioni in periodo priore, *amarta*.

9 *hayolam*. *h* præfigendum eſſe metrum indicat, vel inſerendum *anoci* ante *acin*.

12 *amitteca*. Hebr. *emunateca*, repugnante metro.

ci mi baʃʃaħak jaʏroc lihvoh?
jidmeh lihvoh bebenɛ elim?

15 " el naʏraʒ besod kedoʃim rabbah;
venora ʏal col sebibav.

jahvoh elohɛ ʒebot,
mi camoca ħasin jah?
veemunateca sebiboteca?

20 attah moʃel begeut haijam;
beso gallav, attah taʃbiħem.

attah diccita rahab,
ceħalal; bezeroʏ ʏuzzeca
pizzarta ojebɛca.

25 leca ʃamɛm, ap leca arez;
tebel umeloah, attah jesadtam.

ʒapon vejamin attah
bratam; tabor veħermon
beʃimca jerannenu.

7 Quis enim in æthere æquabitur Jahvoh? Similis erit Jahvoh in filiis deorum? 8 Deus terribilis in congregatione Sanctorum magna; & terribilis ſuper omnes *qui ſunt in* circuitibus ejus. 9 Jahvoh Deus exercituum, quis ſicut tu fortis Jah? & veritas tua *in* circuitibus tuis. 10 Tu dominaris elationi maris; quum elevant ſe fluctus

21 *taſbiħem.* Sic Pſ. lxv. p. 8. *bel*, invito metro, niſi pro *ſo* legamus *maſbiħ*; ſed in Hebr. eſt in *pi-* gamus *neſo*.

23 *te-*

7 כי מי בשחק יערך ליהוה
ידמה ליהוה בבני אלים :

8 אל נערץ בסוד־קדשים רבה
ונורא על־כל־סביביו :

9 יהוה אלהי צבאות
מי־כמוך חסין יה
ואמונתך סביבותיך :

10 אתה מושל בגאות הים
בשוא גליו אתה תשבחם :

11 אתה דכאת כחלל רהב
*** בזרוע עזך
פזרת איביך :

12 לך שמים אף־לך ארץ
תבל ומלאה אתה יסדתם ;

13 צפון וימין אתה
בראתם תבור וחרמון
בשמך ירננו :

ejus, tu compeſcis eos. 11 Tu confregiſti Ægyptum, tanquam vulneratum; in brachio fortitudinis tuæ diſperſiſti inimicos tuos. 12 Tui *ſunt* cœli, etiam tua eſt terra; orbem & plenitudinem ejus tu fundaſti illa. 13 Aquilonem & Meridiem tu creaſti ea; Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt.

23 *cehalal.* In Hebr. præponitur רַהַב *rahab* reclamante metro. *rahab* eſt Ægyptus, ut Pſ. lxxxvii. ℣ 7.

30 " lac

lac zeroʏ ʏim geburah; taʏoz
jadeca, *vetarum* jeminca.

ʒedek umiſpaṫ mecon
ciseca; ḥesed v'emet
jekaddemu paneca.

aſrɛ haʏam jodeʏɛ jahvoh;
beor paneca jehallecun.

beſimca jegilun col haijom;
ubeʒidkateca jarumu.

ci tiperet ʏuzzamo attah,
uberezoneca tarim karnenu.

ci lihvoh maginnenu,
velikdoṫ jiſrael malcenu.

az dibbarta beḥazon
laḥsideca, vattomer,

14 Tibi *eſt* brachium cum fortitudine; firma eſt manus tua, & exaltatur dextera tua. 15 Juſtitia & judicium baſis ſolii tui; miſericordia & veritas præcedunt faciem tuam. 16 Beatus populus cognoſcens *te* Jahvoh; in lumine vultus tui ambulabunt. 17 In nomine tuo exultabunt omni die; & in juſtitia tua exaltabunt ſe.

31 *vetarum*. Copulam excidiſſe ex conſtructione liquet, & ſic meliores numeri; alias prior verſus ſic legendus, *leca zeroʏ ʏim geburah*.

32 *ʒedek*. Vid. Pſal. xcvii. p. 2.

35 *jodeʏɛ jahvoh*. Nihil hac lectione certius, ſed in Hebr. interponitur *teruʏah*, & ibi diſtinguitur, plane ridicule. *teruʏah* eſt vox ad muſicam ſpectans, & margini aſcripta erat; poſtea cum Ars Muſica & Metrica interiiſſent

14 לך זרוע עם גבורה תעז
ידך תרום ימינך :

15 צדק ומשפט מכון
כסאך חסד ואמת
יקדמו פניך :

16 אשרי העם ידעי תרועה יהוה
באור־פניך יהלכון :

17 בשמך יגילון כל־היום
ובצדקתך ירומו :

18 כי־תפארת עזמו אתה
וברצונך תרים קרננו :

19 כי ליהוה מגננו
ולקדוש ישראל מלכנו :

20 אז דברת־בחזון
לחסידך ותאמר

18 Quoniam gloria fortitudinis eorum *tu* es, & in beneplacito tuo exaltabitur cornu noſtrum. 19 Quia Jahvoh *eſt* clypeus noſter, & Sanctus Iſraelis Rex noſter. 20 Ecce loquutus es in viſione ſancto tuo, & dixiſti,

ſent, in textum irrepſit. Hic error metrum ſcienti ſtatim ſe in oculos ingerit, a nemine, quod ſciam, antea ſuſpectus. Plura hujuſmodi vocabula in textum irrepſiſſe annotavi ad Pſal. ix. p. 17. Vid. Pſal. xxxiii. p. 3. & xlvii. 6.

41 *maginnenu*. Vid. Pſ. xlvii. p. 11. lix. 12. lxxxiv. 10.

43 *az*. Videtur eſſe, *ecce*. Noldio eſt *nam*. Vid. illum, p. 7. & Pſal. ii. p. 5.

" ſivviti ẏezer ẏal gibbor,
harimoti baḥur meẏam.

" mazati *et* david ẏabdi,
beſemen ḳodſi meſaḥtiv.

" aſer jadi ticcon ẏimmo,
ap zeroẏi tammezennu.

" lo jaſſi ojeb bo;
ben ẏavlah lo jeẏannennu.

vecattoti mippanav zarav,
umeſanneav eggop.

v'emunati veḥasdi ẏimmo,
ubeſemi tarum karno.

veſamti bejam jado,
ubanneharot jemino.

hu jikraeni, abi attah,

Poſui adjutorium ſuper potentem, exaltavi electum de populo. 21 Inveni David ſervum meum, oleo ſanctitatis meæ unxi eum. 22 Cum quo manus mea firma erit, etiam brachium meum roborabit eum. 23 Non opprimet inimicus eum; filius iniquitatis non affliget eum.

47 *et*. Inſerendum metri gratia.

51 *jaſſi*. In Hebr. ultima eſt *aleph*, quod forte accrevit ex *aleph* proxime ſequente, ſic Pſal. lv. p. 16. occurrit *jaſſi*. Ubi reſcribendum putavi *jaſſig*. Sic hic quoque legendum putem; vel *jaſſi* vera eſt lectio, vis alia verbi huic ſubeſt præter illas quas notarunt Lexicographi: Parum enim huic loco convenit, non *decipiam eum*; vel, non *exiget ab eo*. Gr. οὐκ ἀφιλήσει ἐν αὐτῷ. Locu

שויתי עזר על־גבור
הרימותי בחור מעם :

21 מצאתי * דוד עבדי
בשמן קדשי משחתיו :

22 אשר ידי תכון עמו
אף־זרעי תאמצנו :

23 לא־ישיא אויב בו
ובן־עולה לא יענו :

24 וכתותי מפניו צריו
ומשנאיו אגוף :

25 ואמונתי וחסדי עמו
ובשמי תרום קרנו :

26 ושמתי בים ידו
ובנהרות ימינו :

27 הוא יקראני אבי אתה

24 Et conteram à facie ipſius hoſtes ejus, & odio habentes eum percutiam. 25 Et veritas mea & miſericordia mea cum ipſo, & in nomine meo exaltabitur cornu ejus. 26 Et ponam in mari manum ejus, & in fluminibus dexteram ejus. 27 Ipſe invocabit me, Pater meus es,

certe poſtulat, non *opprimet eum*, aut aliquid ejuſmodi.

52 *ben*. In Hebr. *uben*, quod ex *vau* præcedente videtur natum, cum reſpuat metrum; vel copula priori verſiculo præponenda.

55 *v'emunati*. Verſus in hac & ſeq. periodo alternant, primi ſc. in utraque ſunt Iambici generis, alteri Trochaici. Vel in ſecundo & quarto delendæ copulæ, quæ forte ex iiſdem literis præcedentibus natæ ſunt.

60 eli,

60 eli, vezuri v'iſuvati.

ap ani becor ettenehu,
veljon lemalce arez.

" levolam eſmor lo ħasdi;
uberiti nemenet lo.

65 veſamti lavad zarvo,
veciso c'ime ſamem.

im javzebu banav torati,
ubemiſpatai lo jelecun;

" im ħukkotai jeħallelu,
70 umizvotai lo jiſmoru;

upakadti beſebeť piſvam,
ubenegavim vonam.

veħasdi lo apir mevimmo;
velo aſakker b'emunati.

75 lo aħallel beriti;
umoza ſiptai lo aſanneh.

Deus meus, & rupes mea & ſalus mea. 28 Etiam ego primogenitum ponam eum, & excelſum præ Regibus terræ. 29 In ſeculum cuſtodiam ei miſericordiam meam; & pactum meum firmum erit ipſi. 30 Et ponam in ſeculum ſemen ejus, & thronum ejus ſicut dies cœli. 31 Si dereliquerint filii ejus Legem meam, & in judiciis

60 *vezuri v'iſuvati.* Sic legendum eſſe, ut Pſal. lxii. ℣ 3. non *zur jeſuvati,* ex metro liquet.

64 *h*

אלי וצור* ישועתי׃

28 אף־אני בכור אתנהו
עליון למלכי־ארץ׃

29 לעולם אשמור־לו חסדי
ובריתי נאמנת לו׃

30 ושמתי לעד זרעו
וכסאו כימי שמים׃

31 אם־יעזבו בניו תורתי
ובמשפטי לא ילכון׃

32 אם־חקתי יחללו
ומצותי לא ישמרו׃

33 ופקדתי בשבט פשעם
ובנגעים עונם׃

34 וחסדי לא־אפיר מעמו
ולא אשקר באמונתי׃

35 לא־אחלל בריתי
ומוצא שפתי לא אשנה׃

meis non ambulaverint; 32 Si ſtatuta mea profanaverint, & præcepta mea non cuſtodierint; 33 Viſitabo virgâ prævaricationem eorum, & plagis iniquitatem eorum. 34 Miſericordiam autem meam non auferam ab eo; neque mentiar in veritatem meam. 35 Non prophanabo pactum meum; & egreſſum labiorum meorum non mutabo.

64 *beriti.* In hoc carmine *beriti* non, ut plerumque fit, contrahitur in diſſyllabum.

ci aẖat niſbaʏti bekodſi,
im ledaʋid acazzeb.

zarʏo leʏolam jihjeh,
veciso caſſemſ negdi.

cejareẖ jiccon ʏolam
vaʏed, baſſaẖak neman. selah.

veattah zanaẖta vattimas,
hitʏabbarta ʏim meſiẖeca.

" neartah berit ʏabdeca;
ẖillalta laarez nizro.

" parazta col gederotaʋ;
ſamta mibzarav meẖittah.

ſassuhu col ʏoberɛ darec;
hajah ẖerpah liſcenaʋ.

*ʋa*harimota jemin zarav;

36 Quoniam ſemel juravi per Sanctitatem meam, no
Davidi mentiar. 37 Semen ejus in ſeculum erit; & thro
nus ejus ſicut Sol coram me. 38 Sicut luna ſtabilietur
ſeculum & *ſempiternum*, firmus in cœlo. selah. 39 T
vero repuliſti, & ſpreviſti, iratus es contra Unctum tuum

77 *ci*. Syllaba ad verſum deeſt, *ci* igitur inſerui, quod & ſenſus videtur poſtulare.

80 *caſſemſ*. Ex metro liquet *ſemeſ* in unam ſyllabam contrahi. Vid. Pſal. xix. p. 6.

82 *ʋayed*. In Hebr. *ʋeyed*, i. e. & teſtis. Cum vero *ʏolam ʋayed*,

familiaris ſit in SS. loquutio quæ ſexies occurrit in ipſis Pſa mis, miror Intt. prava punct tione adduci potuiſſe, ut credere hic de Luna *teſte* agi. Sed Gr cos præeuntes ceteri ſequu ſunt. Gr. enim εἰς τ̀ αἰῶνα, ϗ μάρ

36 אחת נשבעתי בקדשי
אם לדוד אכזב׃

37 זרעו לעולם יהיה
וכסאו כשמש נגדי׃

38 כירח יכון עולם
ועד בשחק נאמן סלה׃

39 ואתה זנחת ותמאס
התעברת עם משיחך׃

40 נאצתה ברית עבדך
חללת לארץ נזרו׃

41 פרצת כל־גדרתיו
שמת מבצריו מחתה׃

42 שסהו כל־עברי דרך
היה חרפה לשכניו׃

43 הרימות ימין צריו

40 Abjeciſti pactum ſervi tui; prophanaſti in terram diadema ejus. 41 Rupiſti omnes macerias ejus; poſuiſti munitiones ejus contritionem. 42 Diripuerunt eum omnes tranſeuntes per viam; fuit opprobrium vicinis ſuis. 43 *Et* exaltaſti dexteram hoſtium ejus,

μάξλυς, cum pro more ſuo reddendum eſſet εἰς αἰῶνα αἰῶνος; *neman* enim eſt *ſtabile & firmum*, ut ℣ 64. vid. Pſal. ix. p. 6. & x. 16. & lii. 10.

83 *vattimas*. Vid. Pſ. lxxviii. p. 49.

87 *paraʒta*. Vid. Pſal. lxxx. p. 13.

90 *ḫerpah*. Vid. Pſal. xliv. p. 14.

91 *vaharimota*. Copula in Hebr. excidit alio *vau* præcedente.

hiſmaħta col ojebav.

" ap taſib zur ħarbo, velo
hakemoto bammilħamah.

hiſbatta miſſoharo,
veciſo laarez miggarta.

" hikzarta jemɛ valumav,
vehevſita valav buſah. selah.

vad mah *jah* tissater, lanezaħ?
tibvar cemo eſ ħamateca?

zecor, ani meh ħaled; val mah
ſav barata col benɛ adam?

mi geber jiħjeh, velo jireh mavet?
jemalleſ napſo mijad ſeol? selah.

aijeh ħasdeca hariſonim
adonai, ſeniſbavta
ledavid beemunateca?

exhilaraſti omnes inimicos ejus. 44 Etiam retudiſti aciem gladii ejus, & non ſublevaſti eum in prælio. 45 Ceſſare feciſti ſplendorem ejus; & ſolium ejus in terram dejeciſti. 46 Abbreviaſti dies adoleſcentiæ ejus, & operuiſti eum pudore. selah. 47 Uſquequo Jah abſcondes te, in ſeculum? exardeſcet ficut ignis ira tua?

95 *miſſoharo.* Gr. ἀπὸ καθαρισμοῦ; recte, opinor, ſed alii volunt eſſe nomen *Hetmantic*, ſed hoc ſolum loco legitur, a *munditie, nitidis* ſc. *veſtibus*, & rege dignis.

98 *ve.* Copula neceſſario præponenda ad explendum verſum, vel *et* ante *jemɛ* in priore verſu inſerendum, ſed prius malim cum *vau* præcedat.

101 *ħaled.* Pro *ħaled* legendum

השמרת כל־אויביו׃

44 אף־תשיב צור חרבו ולא
הקמתו במלחמה׃

45 השבת מטהרו
וכסאו לארץ מגרתה׃

46 הקצרת ימי עלומיו
* העטית עליו בושה סלה׃

47 עד־מתי יהוה תסתר לנצח
תבער כמו־אש חמתך׃

48 זכר־אני מה חלד על־מה
שוא בראת כל־בני־אדם׃

49 מי־גבר יחיה ולא יראה־מות
ימלט נפשו מיד־שאול סלה׃

50 איה חסדיך הראשנים
אדני *נשבעת
לדוד באמונתך׃

48 Memento, ego quam caducus! propter quid fruſtra creaveris omnes filios hominum? 49 Quis homo vivet, & non videbit mortem? Eruet animam ſuam de manu ſepulchri? ſelah. 50 Ubinam *ſunt* miſericordiæ tuæ antiquæ Domine, *quas* juraſti Davidi in veritate tua?

dum puto *ḥadel*. Ut Pſal. xxxix. ℣ 12. *meh ḥadel ani*. Vid. etiam Pſal. xlix. ℣ 16. niſi forte utrumque verbum idem ſignificet. Quam *brevis ævi* ſim, *ego*, & *totum humanum genus*.

106 *ſeniſ'bayta*. In Hebr. *niſ'bayta*. Sed ſenſus æque ac metrum *ſe* deſiderat: Et ſic Gr. ἀ ὄμοσας.

" zecor adonai ħerpat ɣabdeca;
110 seti beħeki col rabbim ɣammim;

aſer ħerepu ojebeca
jahvoh, aſer ħerepu
ɣikkebot meſiħeca.

baruc jahvoh leɣolam. amen.
ve amen.

51 Recordare Domine opprobrii ſervi tui; portare me in ſinu meo *vocem* multorum populorum. 52 Qua probris affecerunt inimici tui Jahvoh, qua probris affece-

109 *ɣabdeca.* Sic Hebr. in plurali, mihi vero videtur eſſe in ſingulari, cum toto hoc carmine in perſona regis Pſaltes loquatur cujus ſortem graviſſime deplorat; & ſic facilis nexus erit inter *ɣabdeca*, & *ſeti*; recordare Domine opprobrii *ſervi tui*, portare *me* in ſinu *meo*, &c.

110 *col rabbim ɣammim.* Omnia (opprobria) multarum gentium, ſic Chald. & ex illo *Muiſ.* quem ſenſum, mea quidem ſententia, verba ferre nequeunt; melius *Clericus.* ab omnibus magnis populis; ſed nec hæc placent cum præcedant, *portare me in ſinu meo*, id vero *quod portat* non exprimatur. Præterea, ſi hæc verba reddenda ſunt, *omnes magni populi*, hoc ordine collocanda erant, *col ɣammim rabbim*, ut Ezech. xxxi. 6. ubi *rabbim* gloſſema eſſe e margine inductum fruſtra ſuſpicatur Cl. Clericus. quod ſi ordo quo nunc ſunt recte ſe habet, *rabbim*

51 זכר אדני חרפת עבדיך
שאתי בחיקי כל־רבים עמים :

52 אשר חרפו אויביך
יהוה אשר חרפו
עקבות משיחך :

53 ברוך יהוה לעולם אמן
ואמן :

runt veſtigia Chriſti tui.

53 Benedictus Jahvoh in ſeculum. amen. Et amen.

rabbim erit, *multi*; abſurde vero diceretur, *omnes multi populi*. Mendum igitur ſubeſſe vehementer ſuſpicor, & pro *col* legendum *kol*, vocem, *exprobrantem* ſc. *convitiantem*, & *injuriis afficientem*; atque ita conveniet cum *herpat* quod præcedit. Hoc certe ſenſu *kol* adhibetur Pſal. xliv. p. 17. & lv. 4. Gr. *col* omiſſo, πολλῶν ἐθνῶν.

113 *vikkebot*. Gr. τὸ ἀναβάλλαγμα, perperam; hic ſignificatur *inceſſus, motus, actiones*; ut enim vita *via* & *iter* dicitur, ſic rationes quibus quis ſe gerit, non incommode *veſtigia* dici poſſint. Mira ex his verbis comminiſcuntur pro more ſuo Judæi. Hic vero definit tertius Pſalmorum liber. Quæ ſequuntur *baruc* &c. a collectore videntur addita. Vid. ad Pſ. xli. p. ult.

seper rebiyi.

PSALMUS XC. ע

tepillah lemoſeh iſ haelohim.

1 adonai mayon attah
hajita lanu bedor vador.

beterem harim jivvaledu,
vatteholel erez vetebel,
5 meyolam yad yolam attah el,

taſeb enoſ yad dacca,
vattomar, ſubu bene adam.

ci elep ſanim beyeneca
cejom etmol ci jaybor,
veaſmurah ballailah.

10 " zeramtam ſenah, vejihju

Oratio Moſis viri Dei. 1 Domine *refugium* tu fuiſti nobis in generatione & generatione. 2 Priuſquam montes naſcerentur, & formares terram & orbem, à ſeculo uſque in ſeculum tu *es* Deus. 3 Convertis homi-

1 *mayon.* Gr. καταφυγὴ, legentes *mayoz*; quod verius puto. Vid. Pſal. xxxi. ℣ 6. & lxxi. ℣ 7.

3 *jivvaledu.* Sic legendum metrum docet, ut Pſ. lxxviii. p. 6. vel *beharim* in Hebr. *julladu.*

5 *meyolam.* In Hebr. præit copula invito metro, niſi *el* in medio ſit, & pro eo cum Græcis legendum *al* & verſui ſeq. apponendum. *el* certe nequaquam hic ad ſenſum neceſſarium. Vid. Pſ. xciii. p. 2.

6 *taſeb.* Gr. μὴ ἀποστρέψῃς, legendo, ut dixi, *al* pro *el.* quæ non incommoda lectio, cum ſit *deprecantis*; quod loco optime convenit; ſed tunc legendum

dacca

ספר רביעי

PSALMUS XC.

תפלה למשה איש האלהים:

1 אדני מעון אתה
היית לנו בדר ודר:

2 בטרם הרים ילדו
ותחולל ארץ ותבל
ומעולם עד עולם אתה אל:

3 תשב אנוש עד דכא
ותאמר שובו בני אדם:

4 כי אלף שנים בעיניך
כיום אתמול כי יעבר
ואשמורה בלילה:

5 זרמתם שנה יהיו

nem usque ad contritionem, & dicis, Revertimini filii hominum. 4 Quoniam mille anni in oculis tuis ſicut dies heſterna quum tranſierit, & cuſtodia in nocte. 5 Irrigas eos ſomno, & erunt

dacceo pro *dacca*; *o* ſc. excidit, quod *vau* ſequatur. Gr. εἰς ταπείνωσιν.

7 *Jubu.* Manifeſto hic alluditur ad ſententiam in genus humanum latam, Gen. iii. 19.

10 *zeramtam ſenab, vejihju*; veram periodi hujus hactenus obſcuriſſimæ interpretationem debemus Cl. *Clerico*; antea, ſecundum punctationem *Maſoreticam*, *zeramtam* a *ſenab* abſciſſum fuit, & reddiderunt, *inundas* eos; *quaſi* immiſſa inundatione, *ſubito eos abripis*, & *velut* ſomnium *oblivioni traduntur*; quaſi ad Diluvium magnum alluſum eſſet; aut, *facis illos* inſtar nimbi *diffluere.*

babboker ceħazir jaħlop.

" babboker jaziz, veħalap;
layereb jimmol, vejabeſ.

calinu beappeca,
ubaħamateca nibhalnu.

ci ħattah yonotenu lenegdeca,
yalumenu limor paneca.

ci col jamenu panu
beyebrateca, calu
ħanenu cemo hegeh.

" jeme ſenotenu ſibyim ſanah;
veim bigburot, ſemonim ſanah;

" verohabam yamal vaon,
ci gaz *ħaſu*, vannayupah.

manè ſicut herba quæ creſcit. 6 Manè floret, & creſcit; veſperi exciditur, & ſiccatur. 7 Conſumimur in furore tuo, & in ira tua turbamur. 8 *Quia* poſuiſti iniquitates noſtras coram te, occulta noſtra in lumine vultus tui. 9 Quoniam omnes dies noſtri declinaverunt

Sic fere Intt. ſed Clericus acutiſſime obſervavit, *ſenah* non eſſe *ſomnium*, ſed *ſomnum*, & Latinos dicere ſolere, ſomno *profundere*, *irrigare*, quod idem eſt ac ſomno laſſum *reficere*, *recreare*. Quidni igitur eodem modo dicatur *Hebraice*, *zaram ſenah*, *he*, ut ſæpe ſolet, ſubintellecto? Homines fœno vel herbæ Pſaltes confert, quæ mane quidem florere videtur rore nocturno irrigata, ſed veſperi exciditur, ſiccatur. *Sic tranſit gloria mundi.* Conſtructio vero pariter ac metrum oſtendit copulam excidiſſe ante *jibju*, quæ ſi locum ſuum conſervaſſet, pravis hujus loci interpretationibus aditum præcluſiſſet, & *ſenah* cum *zeramtam* non potuiſſet non conjungi, a quo ſolo vera ejus interpretatio pendet.

13 *jimmol.* In *nipbal* legi ſenſus pariter ac metrum poſtulat.

In

בבקר כחציר יחלף׃

6 בבקר יציץ וחלף
לערב ימולל ויבש׃

7 כי־כלינו באפך
ובחמתך נבהלנו׃

8 שת עונותינו לנגדך
עלמנו למאור פניך׃

9 כי כל־ימינו פנו
בעברתך כלינו
שנינו כמו־הגה׃

10 ימי־שנותינו בהם שבעים שנה
ואם בגבורות שמונים שנה

ורהבם עמל ואון
כי־גז חיש ונעפה׃

propter iram tuam, conſumpti ſunt anni noſtri tanquam ſermo. 10 Dies annorum noſtrorum ſeptuaginta anni; & ſi in fortitudinibus, octoginta anni; ſed robur eorum labor & dolor, quoniam cito *tranſeunt*, & avolamus.

In Hebr. *jemelel* in *pihel*, ultima per errorem librarii geminata, abſurde. Vid. Pſal. xxxvii. p. 2.

14 *calinu*. In Hebr. præit *ci*, quod ad ſeq. periodum attinet.

19 *calu*. In Hebr. *cillinu*, manifeſto, opinor, errore, cum conveniat cum *ſanenu* ut Pſal. xxxi. ℣ 25. *calu baijai*, *uſenotai*. Alias ante *cillinu* repetendum *ci*, ſed prius malim.

21 *jemi ſenotenu*. *Dies annorum* ſunt *anni*, noto Hebræis pleonaſmo, vid. Gen. xlvii. 9. ſequitur in Hebr. *bahem*, ex quo fruſtra ſenſum commodum elicere conantur; varia forte lectio fuit רהבם *rohabam* ℣ 3. quod in quibuſdam codicibus ſcriptum eſſet literarum *h* & *b* ordine inverſo.

22 *bigburot*. Pluralia apud Hebræos vim vocis intendunt; ſic *tebunot*, Pſal. lxxviii. ℣ ult.

24 *baſu*. In Hebr. *baſ*; ſed

25 mi-

mi jodeע עoz appeca?
ucejirateca, *cen* עebrateca.

limnot jamenu hodaע,
venabi lebab ħocmah.

ſubah jahvoh, עad matai?
vehinnaħem עale עabdeca.

ſabbeעenu babboker
ħasdec', unerannenah
veniſmeħah becol jamenu.

ſammeħenu cejamot עinnitanu,
ſenot rainu raעah.

jeraeh el עabdeca poעaleca,
vahadareca עal benehem.

vejehi noעam jahvoh
elohenu עalenu;
umaעaſeh jadenu conenah.

. . . . . .

11 Quis cognoſcit fortitudinem iræ tuæ? & ut timor tuus, *ſic* ira tua. 12 Ut numerationem dies noſtros ſcire fac *nos*, ut adducamus cor *ad* ſapientiam. 13 Convertere Jahvoh, uſquequo? & placare ſuper ſervos tuos. 14 Satura nos manè miſericordia tua, & exultabimus & lætabimur

conſtructio poſtulat *baſu*. Vid. Deut. xxxii. 35.

26 *cen*. Senſu æque ac metro id poſtulante *cen* ex ſeq. ע huc retrahendum, ubi multam interpretibus moleſtiam creavit, ante *bodaע* poſitum. Qualis reverentia tui (quæ te digna, quaque tu colendus) talis indignatio tua contra eos qui in te peccant, & quaſi læſæ majeſtatis tuæ rei ſunt; utraque nempe ſumma, & quanta poteſt eſſe maxima. Alias loci hujus obſcuri

11 מי־יודע עז אפך
וכיראתך * עברתך׃

12 למנות ימינו כן הודע
ונביא לבב חכמה׃

13 שובה יהוה עד־מתי
והנחם על * עבדיך׃

14 שבענו בבקר
חסדך ונרננה
ונשמחה בכל־ימינו׃

15 שמחנו כימות עניתנו
שנות ראינו רעה׃

16 יראה אל־עבדיך פעלך
והדרך על־בניהם׃

17 ויהי נעם יהוה
אלהינו עלינו
ומעשה ידינו כוננה
עלינו ומעשה ידינו כוננהו׃

bimur omnibus diebus noſtris. 15 Exhilara nos ſecundnm dies *quibus* afflixiſti nos, *ſecundum* annos *quibus* vidimus malum. 16 Conſpiciatur in ſervis tuis opus tuum, & gloria tua ſuper filios eorum. 17 Et ſit ſplendor Jahvoh Dei noſtri ſuper nos; & opus manuum noſtrarum dirige.

obſcuri Explicationes vide, ſi placet, apud Intt.

30 *vak*. Sic legendum propter verſum, vel copula ab initio reſecanda.

40 *conenah*. Omnia quæ ſequuntur ſunt inducenda, cum manifeſto librarii errore ſint prava priorum repetitio, *vau* ad *conenah* addito. Vid. ſimile mendum Pſ. xcii. p. 9.

PSALMUS

PSALMUS XCI. נא

1 joſeb beseṫer ʒeljon,
bezel ſaddai jitlonan.

omar lihvoh, *adonai*
maſsi, umeʒudati,
5 *ve*elohai, ebṫaſ bo.

ci hu jaʒʒilca mippaſ
jakuſ, middeber havvot.

beebrato jasec lac,
vetaſat canpav teſseh;
10 ʒinnah vesoſerah amitto.

" lo tira mippaſad lailah;
meſeʒ jaʒup jomam;

" middeber baopel jahloc;
mikkeṫeb jaſud ʒohraim.

1 Qui habitat in abſcondito Altiſſimi, in umbra Omnipotentis commorabitur. 2 Dic Jahvoh, *Dominus* ſpes mea, & arx mea, & Deus meus in quo ſpero. 3 Quoniam ipſe eruet te de laqueo venatoris, & à peſte pravita-

1 *joſeb.* Cum periodi hujus membra ſint prorſus ἰσοδυώμια, legendum videtur *jeſeb*; & a carminis hujus initio unam ſaltem periodum, ſi non plures, excidiſſe; quod ſuſpicatus eſt etiam M. Meibomius, & ſuſpicionem ſuam aſtruit ex metro, quam rationem ego quidem non capio, cum metrum, ſi quid video, recte ſe prorſus habeat. Sed vid. Pſ. xcii. p. 14.

3 *omar.* dicam. Gr. ἐρῶ. vera forte lectio, *emor, dic.* Quo vitabitur tam ſubita perſonarum mutatio.

adonai,

PSALMUS XCI. צא

1 ישב בסתר עליון
בצל שדי יתלונן:

2 אמר ליהוה ***
מחסי ומצודתי
*אלהי אבטח־בו:

3 כי הוא יצילך מפח
יקוש מדבר הוה:

4 באברתו יסך לך
ותחת כנפיו תחסה
צנה וסחרה אמתו:

5 לא תירא מפחד לילה
מחץ יעוף יומם:

6 מדבר באפל יהלך
מקטב ישוד צהרים:

tis. 4 Alis ſuis teget te, & ſub alis ejus ſecurus eris; ſcutum & clypeus veritas ejus. 5 Non timebis à timore noctis; à ſagitta *quæ* volaverit per diem; 6 A peſte *quæ* in caligine ambulat; ab excidio *quod* vaſtat meridie.

adonai. Cum vox triſſyllaba deſit ad explendum verſum, *adonai* inſerendum putavi, ut Pſ. xvi. ℣ 3.

5 *veelohai.* Vel copula præfigenda, vel legendum, *ebřehah.*

6 *mippaḥ jakuſ.* Pſal. cxxiv. 7. *mippaḥ jokeſim.* Hoſ. ix. 8. *paḥ jakoſ.*

14 *joſud.* Pro hoc Gr. legerunt *vaſed*, καὶ δαιμονίου, & *ṣohraim* verterunt μεσημβρινοῦ. Atque ex hac verſione aſtruuntur Græcorum fabulæ de dæmoniis meridianis.

15 "jip-

15 " jippol mizziddeca elep,
urebabah mijeminca;
eleca lo jiggaſ.

rak beyneca tabbiť,
veſillumat reſayim tireh.

20 " ci *amarta*, jahvoh maħsi,
veljon ſamta meyoneca;

lo teunneh eleca rayah,
venegay lo jikrab beoholeca.

ci malacav jezavveh,
25 liſmoreca becol darceca.

yal cappaim jiſſauneca,
pen tiggop baeben ragleca.

yal ſayal veyal peten tidroc,
tirmos cepir yetannin.

30 ci bi ħaſak, v'apalleťehu;
aſgibehu, ci jadar ſemi.

7 Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dexter
tua; ad te non appropinquabit. 8 Tantum oculis tui
aſpicies, & retributionem impiorum videbis. 9 Quo
niam *dixiſti*, Jahvoh ſpes mea, excelſum poſuiſti habita
culum tuum; 10 Non accidet tibi malum, neque pl
ga appropinquabit tabernaculo tuo. 11 Quoniam An

17 *jiggaſ*. Prave, opinor, ſcriptum prō *jiggay*, *nagaſ* enim ſemper alias de *perſona*, non de *re* dicitur. Vid. Pſal. xxxii. ℣ 18.

20 *amarta*. Sic legi & ſenſu & verſus flagitant, In Hebr. *tab*. Vid. Pſ. cxlii. p. 6.

24 *jezavveh*. In Hebr. ſequi

7 יפל מצדך אלף
ורבבה מימינך
אליך לא יגש׃

8 רק בעיניך תביט
ושלמת רשעים תראה׃

9 כי אתה יהוה מחסי
עליון שמת מעונך׃

10 לא תאנה אליך רעה
ונגע לא יקרב באהלך׃

11 כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך׃

12 על כפים ישאונך
פן תגוף באבן רגלך׃

13 על שחל ופתן תדרך
תרמס כפיר ותנין׃

14 כי בי חשק ואפלטהו
אשגבהו כי ידע שמי׃

gelis ſuis mandabit, ut cuſtodiant te in omnibus viis tuis. 12 In manibus portabunt te, ne forte impingat ad lapidem pes tuus. 13 Super leonem & *ſuper* baſiliſcum calcabis, conculcabis catulum leonis & draconem. 14 Quoniam me amavit, propterea eruam eum; exaltabo eum, quoniam cognovit nomen meum.

ur *hac* obſtante ſenſu æque ac metro; ex fine verſiculi præcedentis natum videtur.

38 *veval.* Repetendum *vat* ad explendum verſum, vel pro *vat* legendum *vale*.

31 *aſgibehu.* In *hiphil*; non ut in Hebr. in *pihel*, quod me-

jikra-

יקראני, ויענהו;
עמו אנכי בצרה,
אחלצהו, ואכבדהו.

35 אורך ימים אשביעהו,
ואראהו בישועתי.

15 Invocabit me, & exaudiam eum; cum ipso ero in angustia, eruam eum, & glorificabo eum. 16 Longi-

PSALMUS XCII. צב

מזמור, שיר, ליום
השבת.

1 טוב להדות ליהוה,
ולזמר לשמך עליון.

להגיד בבקר חסדך,
ואמונתך בלילות;

5 על עשור, ועל נבל,
על הגיון, בכנור.

כי שמחתני יהוה בפעלך;
במעשי ידיך ארנן.

1 Psalmus, canticum, in die Sabbathi. 2 Bonum est celebrare Jahvoh, & psallere nomini tuo Altissime. 3 Annuntiare manè misericordiam tuam, & veritatem tu-

trum respuit. Vid. Ps. xx. ℣ 2. & xli. ℣ 2.

34 *ahallezehu.* Vid. Psal. l. p. 15.

6 *val.* Ita pro *vals* rescribendum versus docet; vel pro *higgajon* legendum *hegjon*, vid. Ps. ix. 17 & xix. 15. & pro *becinnor vecin-*
nor

15 יקראני ואענהו
עמו־אנכי בצרה
אחלצהו ואכבדהו :

16 ארך ימים אשביעהו
ואראהו בישועתי :

tudine dierum ſaturabo eum, & videre faciam eum ſalutem meam.

PSALMUS XCII. צב

1 מזמור שיר ליום
השבת :

2 טוב להודות ליהוה
ולזמר לשמך עליון :

3 להגיד בבקר חסדך
ואמונתך בלילות :

4 עלי עשור ועלי־נבל
עלי הגיון בכנור :

5 כי שמחתני יהוה בפעלך
במעשי ידיך ארנן :

am in noctibus. 4 Super decachordo, & ſuper nablio, cum cantico, & in cithara. 5 Quia lætificaſti me Jahvoh in factis tuis; in operibus manuum tuarum exulto.

nor, vel, quod malim, copula inſerta legendum, *ubecinnor*.

7 *bepoylsca*. Ex nexu orationis liquet plurale eſſe, licet *jod* ante affixum, ut ſæpe alias, abjiciatur.

mah gadelu mavseca jahvoh!
10 *mah* vameku mahšebotsca!

" il bavar lo jedav;
ucesil lo jabin et zot.

beperoh rišvim cemo yeseb,
15 vaijazizu col povale on,
l'išsamedam vade vad.

v'attah marom levolam jahvoh;
ci hinneh ojebec jobedu,
jitparedu col povale on.

20 " vattarem cereem karni;
balloti bešemen ravnan.

vattabbet veni bešorerai,
bakkamim valai *tireh*,
val merevim tišmavnah oznai.

6 Quam magna ſunt opera tua Jahvoh! quam profundæ ſunt cogitationes tuæ! 7 Vir inſipiens non cognoſcit; neque ſtultus intelligit. 8 Cum florent impii ſicut herba, & flores emittunt omnes operarii iniquitatis, diſſipabuntur ipſi in æternum. 9 Tu autem excelſus es in ſeculum Jahvoh; 10 quoniam ecce inimici tui peri-

10 *mah*. In Hebr. *meod*. Manifeſto, opinor, mendo, cum *meod* in monoſyllabum contrahi non poſſit.

12 *et zot*. Conferenti membra hujus periodi ſuſpicio eſt hæc eſſe additamentum e margine illatum.

16 *l'iſſamedam*. Sic metrum legi poſtulat eliſo *h* characteriſtico, in Hebr. *lehiſſamedam*. Vid. Buxt. Theſ. p. 564. Vid. Pſ. lxii. ℣ 22.

18 *jobedu*. Ante *jobedu* in Hebr. hæc verba, *jahvoh, ci hinneh ojebeca*, errore librarii repetuntur. Cum res per ſe clara ſit miror Interpretes non advertiſſe mem-

6 מה־גדלו מעשיך יהוה
מאד עמקו מחשבתיך׃

7 איש־בער לא ידע
וכסיל לא־יבין את־זאת׃

8 בפרח רשעים כמו־עשב
ויציצו כל־פעלי־און
להשמדם עדי עד׃

9 ואתה מרום לעולם יהוה׃
10 כי הנה איביך יהוה כי־הנה איביך יאבדו
יתפרדו כל־פעלי און׃

11 ותרם כראים קרני
בלותי בשמן רענן׃

12 ותבט עיני בשו*רי
בקמים עלי**
*מרעים תשמענה אזני׃

bunt, diſſipabuntur omnes operarii iniquitatis. 11 Et exaltabis ſicut unicornis cornu meum; perfundes oleo viridi. 12 Et conſpiciet oculus meus in hoſtibus meis, in conſurgentibus adverſum me *videbit*, *de* maleficis audient aures meæ.

mendum eſſe metrum illico oſtendit. Vid. ſimile mendum Pſ. xc. ult.

21 *balloti.* Cum alias *balal* tranſitivum ſit, *ballota* legendum puto. Et hanc conjecturam firmat, quod ſic membra hujus periodi melius inter ſe conveniunt. Gr. ἡ τὸ γῆρας μου. Et eodem fere modo Sym. quaſi eſſet infinit. *Pibel* à *balah*, incommode prorſus.

22 *beſorerai.* Sic manifeſto legendum, non, ut in Hebr. *ſurai*. Quæ eſt vox nihili; *ſorerai* vero in Pſalmis frequens, vid. Pſal. v. ℣ 18. ſed hæc periodus non uno mendo laborat; poſt

25 ʒaddik cetamar jipraħ;
ceereʒ ballebanon jiſgeh.

ſetulim bebet jahvoh,
beħaʒrot elohim japriħu.

ɣod jenubun beſebah,
30 deſenim veraɣnannim jihju.

" lehaggid ci jaſar jahvoh,
ʒuri, velo ɣavlatah bo.

13 Juſtus ut palma florebit; ficut cedrus in Lebanon multiplicabitur. 14 Plantati in domo Jahvoh, in atriis Dei florebunt. 15 Adhuc fructificabunt in ſenectute,

PSALMUS XCIII. צג

1 " jahvoh malac, geut labeſ,
labeſ jahvoh ɣoz, hitazzer;
ap ticcon tebel, bal timmoṫ.

nacon cisaca meaz,
5 *jahvoh*, meɣolam attah.

" naſeu neharot, jahvoh,

1 Jahvoh regnat, gloriam induit, induit Jahvoh fortitudinem, accinxit ſe; etiam firmatur orbis, ne commovea-

ɣalai enim excidit *tireh*, *val*, quæ deſiderantur ad explendum ſenſum pariter ac metrum. Vid. Pſal. xci. p. 8. omiſſio inde videtur nata, quod præceſſerit *ɣalai*.

25 *tamar. palma.* Gr. φοῖνιξ, unde nata ridicula de Phœnice fabula.

28 *elohim.* Sic legendum pro *elohenu* ex metro liquet, vel inducendum *japriħu*.

2 *labeſ*.

13 צדיק כתמר יפרח
כארז בלבנון ישגה :

14 שתולים בבית יהוה
בחצרות אלהינו יפריחו :

15 עוד ינובון בשיבה
דשנים ורעננים יהיו :

16 להגיד כי־ישר יהוה
צורי ולא עולתה בו :

pingues & virides erunt. 16 Ad annuntiandum quod rectus Jahvoh *eſt*, fortitudo mea, neque eſt iniquitas in eo.

PSALMUS XCIII. צג

1 יהוה מלך גאות לבש
לבש יהוה עז התאזר
אף־תכון תבל בל־תמוט :

2 נכון כסאך מאז
** מעולם אתה :

3 נשאו נהרות יהוה

tur. 2 Stabilitum eſt ſolium tuum ex tunc, *Jahvoh*, a ſeculo tu es. 3 Elevaverunt flumina, Jahvoh,

2 *labeſ.* Suſpicor mendoſe repetitum, cum alias deſit copula ante *hitaxxer*.

3 *ap ticcon* &c. Verſus hic videtur, neſcio quo caſu, huc irrepſiſſe ex Pſ. xcvi. p. 10. cum orationis nexus locum hic habere vix patiatur.

5 *jahvoh*. Contextus pariter ac metrum *jahvoh* excidiſſe oſtenaſeu

naſeu neharot kolam,
naſeu neharot docjam.

mikkolot maim rabbim,
addirim miſberæ jam;
addir bammarom jahvoh.

ʒedoteca nemenu meod;
lebeteca naavah kodeſ,
jahvoh, leorec jamim.

elevaverunt flumina ſonum ſuum, elevaverunt flumina fluctus ſuos. 4 Sonitu aquarum multarum, potentes ſunt fluctus maris; potens *eſt* in excelſo Jahvoh. 5 Te-

PSALMUS XCIV. צד

1 " el nekamot jahvoh,
el nekamot hopiv.

" hinnaſe ſopeṭ haarez,
haſeb gemul vale geim.

5 vad matai reſavim *jah*,
vad matai reſavim javlozu?

jabbivu, jedabberu vatak;

1 Deus ultionum Jahvoh, Deus ultionum effulge. 2 Eleva te judex terræ, redde retributionem ſuperbis.

dit, cum nulla periodus illo careat. Repetitionem hujus nominis pro ſua in deum pietate captavit Pſaltes, quaſi carmini ſingularem afferret elegantiam.

8 *naſeu.* In Hebr. *jiſu*, quæ lectio ſi recte ſe habet, metrum oſtendit novam periodum ab illo inchoari; cum vero nulla cauſa ſit cur verbi hujus tempora mutentur,

נשאו נהרות קולם
ישאו נהרות דכים׃

4 מקולות מים רבים
אדירים משברי־ים
אדיר במרום יהוה׃

5 עדתיך נאמנו מאד
לביתך נאוה־קדש
יהוה לארך ימים׃

monia tua fidelia ſunt valde; domui tuæ decora eſt ſanctitas, Jahvoh, in longitudinem dierum.

PSALMUS XCIV. צד

1 אל־נקמות יהוה
אל נקמות הופיע׃

2 הנשא שפט הארץ
השב גמול על־גאים׃

3 עד־מתי רשעים יהוה
עד־מתי רשעים יעלזו׃

4 יביעו ידברו עתק

3 Uſquequo impii Jah, uſquequo impii exultabunt?
4 Effutient, loquentur dura;

tentur, legendum opinor *naſeu*; atque ita non modo tres ultimæ carminis hujus periodi erunt trimembres, ſed & melior erit nexus orationis, cum *mikkolot* cum ſequentibus aptius conjungatur quàm cum præcedentibus.

4 *valk.* Sic legendum propter metrum. In Hebr. *val.*

jitammeru col poʏalɛ on,

" ʏammec' jahvoh jedacceu,
venaĥlateca jeʏannu.

" almanah veger jahrogu,
vejetomim jeraʒʒeĥu.

vaijomeru, lo jireh jah*voh*,
velo jabin elohɛ jaʏkob.

binu boʏarim baʏam;
ucesilim, matai taſcilu?

hanoťaʏ ozen, halo jiĭmaʏ?
im jozer ʏain, halo jabbiť?

hajoser goim, halo jociĥ?
hammelammed adam daʏat, *lo jedaʏ?*

jahvoh jodeʏ maĥĭebot
adam, ci hemmah habel.

aĭrɛ haggeber aĭer
tejasserennu jah*voh*,
u*be*torateca telammedennu.

extollent ſe omnes operarii iniquitatis. 5 Populum tuum Jahvoh conterunt, & hæreditatem tuam affligunt. 6 Viduam & peregrinum interficiunt, & pupillos occidunt. 7 Et dixerunt, Non videt Jahvoh, neque intelligit Deus Jacob. 8 Intelligite ſtupidi in populo; & fatui, quando ſapietis? 9 An plantans aurem, non audiet? an for-

13 *jahvoh*. Sic plene ſcribendum, non *jah* ut in Hebr.

20 *lo jedaʏ*. Hæc deſunt in Hebr. mendo hoc nihil apertius, cum & ſeries orationis, & verſiculi hujus ſenſus, ac metrum etiam

יתאמרו כל־פעלי און׃

5 עמך יהוה ידכאו
ונחלתך יענו׃

6 אלמנה וגר יהרגו
ויתומים ירצחו׃

7 ויאמרו לא יראה־יה׃
ולא יבין אלהי יעקב׃

8 בינו בערים בעם
וכסילים מתי תשכילו׃

9 הנטע אזן הלא ישמע
אם־יצר עין הלא יביט׃

10 היסר גוים הלא יוכיח
המלמד אדם דעת׃׃׃׃

11 יהוה יודע מחשבות
אדם כי־המה הבל׃

12 אשרי הגבר אשרי־
תיסרנו יה׃
ומתורתך תלמדנו׃

mans oculum, non videbit? 10 An qui erudit, Gentes, non arguet? an qui docet hominem ſcientiam, *non ſciet?* 11 Jahvoh cognoſcit cogitationes hominum, quod ſunt vanitas. 12 Beatus homo quem erudieris Jahvoh, & in Lege tua docueris eum.

am flagitent.

24 *jahvoh.* Hic etiam, ut in ℣ 13. plene ſcribendum *jahvoh.*

In Hebr. *jah.*

25 *ubetoratecha.* In Hebr pro *b* eſt *m*, errore proclivi.

lehaſkit

lehaſkiṫ lo b'imɛ ravv,
vad jiccareh laraſav ṫaṫat.

ci lo jiṫṫoſ *jah* vammo,
venaṫlato lo javzob.

" ci vad zedek jaſub miſpaṫ;
veaṫarav col jiſrɛ leb.

" mi jakum li vim merevim?
mi jitjazzeb li vim povalɛ on?

lulɛ *jah* vezratah li,
cimvaṫ ṫacenah dumah napſi.

" im amarti, maṫah ragli,
ṫasdeca *jah* jisvadeni.

" berob ſarvappai bekirbi,
tanhumɛca jeſavſevu napſi.

hajeṫobreca cisse havvot,

13 Ut quietem præſtes ei in diebus mali, donec fodiatur impio fovea. 14 Quia non deſeret Jah populum ſuum, & hæreditatem ſuam non derelinquet. 15 Nam *tandem* ad juſtitiam revertetur judicium; & poſt illam *ſequentur* omnes recti corde. 16 Quis conſurget pro me contra malignantes? Quis ſtabit pro me contra operarios

26 *b'imɛ.* Hic iterum in Hebr. *m* pro *b*.

30 *vad aezek: ad juſtitiam redibit judicium.* Id eſt, judicia juſta exercebuntur. Vid. Eſ. xlii. ℣ 3. Gr. perperam. Ἕως δ' ἂν δικαιοσύνη ἐπιστρέψει εἰς κρίσιν.

31 *veaṫarav. Poſt illam erunt*, i. e. juſtitiam ſequentur, excolent.

34 *jah.* In Hebr. *jahvoh*, ſed metrum poſtulat *jah*, vel legendum *levezratah.* Vid. p. 22. & Pſal. lxiii. p. 8.

35 *dumah.* Vid. Pſ. cxv. p. 17.

40 *ha-*

13 להשקיט לו מימי רע
עד יכרה לרשע שחת׃

14 כי לא־יטש יהוה עמו
ונחלתו לא יעזב׃

15 כי עד־צדק ישוב משפט
ואחריו כל־ישרי־לב׃

16 מי־יקום לי עם־מרעים
מי־יתיצב לי עם פעלי און׃

17 לולי יהוה עזרתה לי
כמעט־שכנה דומה נפשי׃

18 אם־אמרתי מטה רגלי
חסדך יהוה יסעדני׃

19 ברב שרעפי בקרבי
תנחומיך ישעשעו נפשי׃

20 היחברך כסא הוות

iniquitatis? 17 Niſi Jah auxilio *fuiſſet* mihi, brevi habitaſſet *in* ſilentio anima mea. 18 Si dicebam, Motus eſt pes meus, miſericordia tua Jah ſuſtentavit me. 19 In multitudine cogitationum mearum in intimo meo, conſolationes tuæ lætificarunt animam meam. 20 Nunquid ſociabitur tibi thronus perverſitatum,

40 *hajechbreca* ſpecialis hoc anomaliæ eſſe dicitur, compoſitum ex *kal* & *puhal*. Quidni vero ad hanc anomaliam vitandam, legamus aliis punctis, *hajechubbar-ca* in *puhal*, vel *hajithbareca*, in *hithpahal*, ut *jegureca*. Pro *jagur yimmeca*, Pſal. v. ℣ 9. locus eſt obſcurus; hic vero ſenſus mihi maxime arridet. Num tu, o Deus, impiorum tyrannidi favere potes, qui tuos pelam latis etiam legibus injuſte opprimunt.

jozer

jozer ɣamal ɣaleh hok?

jagoddu ɣaleh nepeš zaddik,
vedam naki jarši'u.

vaijehi jahvoh li lemiſgab,
v'elohai lezur maḥsi.

vejaſeb ɣalehem et onam;
berayatam jazmitem,
jazmitem jahvoh elohenu.

creans iniquitatem in præcepto? 21 Turmatim coeunt contra animam juſti, & ſanguinem innocentem condemnant. 22 At Jahvoh mihi eſt pro arce, & Deus meus

PSALMUS XCV. צה

1 " lecu, nerannenah lihvoh;
nariɣah lezur jiš'enu.

nekaddemah panav betodah,
bezemirot nariɣ lo.

5 ci el gadol jahvoh, umelec
gadol ɣal col elohim.

*šeb*ejado meḥkere arez;

1 Venite, exultemus Jahvoh; jubilemus rupi ſalutis noſtræ. 2 Præoccupemus faciem ejus cum laude, in canticis jubilemus ei. 3 Quoniam Deus magnus Jahvoh,

42 *jagoddu*. Suſpicor legendum *jaguru*, ut Pſ. lix, ℣6.
ɣaleh. Pro *ɣal* repoſui ob metrum.

47 *berayatam*. Præit copula in Hebr. repugnante metro. Gr. pro *berayatam* legerunt *verayatam*.

יצר עמל עלי־חק׃

21 יגודו על־נפש צדיק
ודם נקי ירשיעו׃

22 ויהי יהוה לי למשגב
ואלהי לצור מחסי׃

23 וישב עליהם את־אונם
וברעתם יצמיתם
יצמיתם יהוה אלהינו׃

n rupem fiduciæ meæ. 23 Et reddidit eis iniquitatem
orum; in malo ipſorum ſuccîdit eos, ſuccîdit eos Jahvoh
Deus noſter.

PSALMUS XCV. צה

1 לכו נרננה ליהוה
נריעה לצור ישענו׃

2 נקדמה פניו בתודה
בזמירות נריע לו׃

3 כי אל גדול יהוה ומלך
גדול על־כל־אלהים׃

4 אשר בידו מחקרי־ארץ

Rex magnus ſuper omnes deos. 4 In cujus manu
nt perveſtigationes terræ;

, ע׳ ד׳ ποιησίαν αὐτῶν. alibi *merḥakk arez.* quomodo quis ſuſpicari poſſit hic etiam legi oportere; ſed recepta lectio veto-

7 *meḥker arez.* Eſ. viii. 9. &

vetoʒapot harim lo.

ʃelo haijam, vehu ʒaſahu;
vejabbeſet jadav jaʒaru.

" bou, niſtaħaveh, venicraʒah;
nibrecah lipne jahvoh ʒoſenu;

ci hu elohenu, vaanaħnu
ʒam marʒito, veʒon jado.

haijom im bekolo tiſmaʒu,
al takſu libcem, cemeribah,
cejom massah bammidbar.

aſer nissuni abotecem,
beħanuni, gam rau
poʒlai arbaʒim ſanah.

akuſ bedor, vaomar,
ʒam toʒe lebab hemmah,
velo jadeʒu darcai.

& fortitudines montium ejus ſunt. 5 Cujus eſt mare, & ipſe fecit illud; & ſiccam manus ejus formaverunt. 6 Venite, proſternamur, & incurvemus nos; genu flectamus coram Jahvoh qui fecit nos. 7 Quia ipſe eſt Deus noſter, & nos populus paſcui ejus, & pecus manus ejus. Hodie ſi vocem ejus audieritis, 8 ne obduretis co

cum *toʒapot* optime convenit, cum *inveſtigatio* non fiat abſque *labore*; *jaʒap* enim eſt, *fatigatus*, *defeſſus* fuit, unde *toʒapot* deductum.

14 *marʒito*. Vid. Pſal. lxxix. p. 13. et c. 3.

16 *libcem*. Sic verſus poſtulat, non *lebabcem*, ut in Hebr. Vid. Pſ. xlviii. p. 14.

20 *poʒlai*. Sic metrum le poſcit, & ſic Gr. τὰ ἴχνη μ Hebr. *poʒoli*, duplici mendo, ſi gulari ſc. pro plurali poſito, prava punctatione; ex metro nim liquet oportere *ſeva* qui ce

ותועפות הרים לו :

5 אשר־לו הים והוא עשהו
ויבשת ידיו יצרו :

6 באו נשתחוה ונכרעה
נברכה לפני־יהוה עשנו :

7 כי הוא אלהינו ואנחנו
עם מרעיתו וצאן ידו

היום אם־בקלו תשמעו :
8 אל־תקשו לבבכם כמריבה
כיום מסה במדבר :

9 אשר נסוני אבותיכם
בחנוני גם־ראו
פעלי : 10 ארבעים שנה

אקוט בדור** ואמר
עם תעי לבב הם
והם לא־ידעו דרכי :

vestrum, ſicut *in* Meriba ſicut *in* die Maſſa in deſerto. 9 In quo tentaverunt me patres veſtri, probaverunt me, etiam viderunt opera mea 10 quadraginta annis Litigavi cum generatione *hac*, & dixi, Populus errantes corde ſunt ipſi, & non cognoverunt vias meas.

ens תמ y ſubſterni.

arbayim ſanah. Ex metro clariſſime conſtat, hæc periodum onam claudere, non decimam chohare, ut in Hebr.

21 *bedor. habu* videtur deeſſe d ſenſum. Gr. τῇ γλώσσῃ σκανδάλου.

22 *hemmah, velo.* Hæc certiſſime ita emendanda res ipſa loquitur; in Hebr. *hem, vehem lo.* abſurde, ſive metrum, ſive conſtructionem ſpectes, quæ non admittit ſecundum *hem.*

caal-

caaſer niſbavti beappi,
im jeboun el menuhati.

11 Sicut juravi in furore meo, non introibunt in re-

PSALMUS XCVI. עז

1 ſiru lihvoh ſir hadaſ,
ſiru lihvoh col haarez;

ſiru lihvoh, birçu ſemo,
baſſeru mijom lejom jeſuvato.

sapperu baggoim cebodo,
becol havammim nipleotav.

ci gadol jahvoh, umehullal meod;
venora hu val col elohim.

ci col eloh havammim elilim;
vejahvoh ſamem vaſah.

10 " hod vehadar lipnav,
voz vetipert bemikdaſo.

1 Cantate Jahvoh canticum novum, cantate Jahvoh omnis terra; 2 Cantate Jahvoh, benedicite nomini ejus, annuntiate de die in diem ſalutem ejus. 3 Narrate in Gentibus gloriam ejus, in omnibus populis mirabilia ejus.

24 *caaſer*. Sic Gr. ὡς. Et ſic ſententia pariter ac metrum legi jubet. *c* videtur excidiſſe, quod vox proxime præcedens in *cai* deſinat.

1 *ſiru*. Vid. Pſal. xxix. p. & infra p. 7. In hac & ſeq. peri do, ut in ſeptima etiam & oct va, primi & quarti verſus Iambi generis, ſecundi vero & ter

T

11 אשר נשבעתי באפי
אם יבאון אל מנוחתי :

quiem meam.

PSALMUS XCVI. צו

1 שירו ליהוה שיר חדש
שירו ליהוה כל הארץ :
2 שירו ליהוה ברכו שמו
בשרו מיום ליום ישועתו :
3 ספרו בגוים כבודו
בכל העמים נפלאתיו :
4 כי גדול יהוה ומהלל מאד
נורא הוא על כל אלהים :
5 כי כל אלהי העמים אלילים
ויהוה שמים עשה :
6 הוד והדר לפניו
עז ותפארת במקדשו :

jus. 4 Quoniam magnus Jahvoh, & laudabilis valde; terribilis ille ſuper omnes deos. 5 Quoniam omnes dii populorum idola; Jahvoh autem cœlos fecit. 6 Gloria & decor coram eo; fortitudo & gloria in Sanctuario ejus.

Trochaici.

7 *venora.* Copula verſus carere ſequit. Et ſic legitur 1 Par. xvi. 25. in quo capite habentur hujus pſ. omnia præter ultimam periodum. Vid. ibid. a ℣ 23. ad 33.

11 *voz.* In loco prædicto, ℣ 27. *voz vehedvah bemekomo*, quod ſuadet *tiperet* in diſſyllabum contrahi debere.

habu lihvoh miſpeħot ʏammim,
habu lihvoh cabod vaʏoz.

habu lihvoh cebod ſemo;
ſeu minħah, ubou leħazrotav.

hiſtaħavu lihvoh behadrat kodeſ;
ħilu mippanav col haarez.

imru baggoim, *jah* malac;
ap ticcon tebel, bal timmoṫ;
jadin ʏammim bemeſarim.

jiſmeħu haſſamaim, vetagel
haarez; jirʏam haijam, umeloo.

jaʏloz ſadai, vecol aſer bo;
az jerannenu col ʏaʒe haijaʏar,

*mil*lipne jahvoh, ci ba,
ci ba liſpoṫ haarez;

jiſpoṫ tebel bezedek,
veʏammim b'emunato.

7 Afferte Jahvoh familiæ populorum, afferte Jahvoh gloriam & fortitudinem. 8 Afferte Jahvoh gloriam nominis ejus; afferte munera, & introite atria ejus. 9 Incurvate vos Jahvoh in decore Sanctitatis; pavete à facie ejus univerſa terra. 10 Dicite in Gentibus, *Jah* regnat; etiam firmabitur orbis, non commovebitur; judica-

13 *habu*. Hic verſiculus, decimus quartus, & decimus ſextus, conjuncti ſunt totidem verbis. Pſal. xxix. p. 1.

17 *mippanav*. In Paral. v. 30 *millipnav*.

18 *imru*. Plures ſunt minutæ differentiæ inter hæc & loca parallela

7 הבו ליהוה משפחות עמים
הבו ליהוה כבוד ועז׃

8 הבו ליהוה כבוד שמו
שאו מנחה ובאו לחצרתיו׃

9 השתחוו ליהוה בהדרת־קדש
חילו מפניו כל־הארץ׃

10 אמרו בגוים יהוה מלך
אף־תכון תבל בל־תמוט
ידין עמים במישרים

11 ישמחו השמים ותגל
הארץ ירעם הים ומלאו׃

12 יעלז שדי וכל־אשר בו
אז ירננו כל־עצי־יער׃

13 לפני יהוה כי בא
כי בא לשפט הארץ

ישפט תבל בצדק
ועמים באמונתו׃

bit populos in rectitudine. 11 Lætentur cœli, & exultet terra; tonet mare, & plenitudo ejus. 12 Exultet ager, & omne quod eſt in eo, etiam exultent omnes arbores ſylvæ, 13 A facie Jahvoh, quia venit, quia venit judicare terram. Judicabit orbem in juſtitia, & populos in veritate ſua.

llela in Paral. quæ vide. dum ez; in Hebr. jeiar.
24 baijaar. Sic in Paral. Et ſic metrum legi poſcit, vel tollen- 25 millipne. Sic in Paral. reſte; hic in Hebr. lipne.

PSALMUS XCVII.

1 jahvoh malac, tagel haarez;
jiſmeħu ijim rabbim.

ʏanan vaʏarapel sebibav;
ʒedek umiſpaṫ mecon ciso.

5 el lipnav telec, *ulehabah*
telaheṫ sabib ʒarav.

heiru birkav tebel;
raatah, vattaħel haarez.

*he*ħarim caddonag namassu
10 millipne jahvoh *elohenu*;
millipne adon col haarez.

" higgidu haſſamem ʒidko;
verau col haʏammim cebodo.

jeboſu col ʏobede pesel,
15 hammithallelim beelilim;
hiſtaħavu lo col elohim.

1 Jahvoh regnat, exultet terra; lætentur inſulæ mul- tæ. 2 Nubes & caligo in circuitu ejus; juſtitia & ju- dicium habitaculum ſolii ejus. 3 Ignis coram eo am- bulat, & *flamma* exurit in circuitu hoſtes ejus. 4 I luſtrant fulgura ejus orbem; videt, & tremit terr

5 *lehabah*. Cum multa exem- pla probent legendum non *lepa- nav*, ſed *lipnav*, excidiſſe puto *lehabah*. Vid. Pſal. lxxxiii. p. 15. & cvi. p. 18. Quod ſi utrumq recte dicitur, recte ſe habet lec Hebr. Vid. Deut. xxxii. p. 22. 9 *heharim*. Sic Pſ. cxiv. p.

PSALMUS XCVII. צז

1 יהוה מלך תגל הארץ
ישמחו איים רבים׃

2 ענן וערפל סביביו
צדק ומשפט מכון כסאו׃

3 אש לפניו תלך ו***
תלהט סביב צריו׃

4 האירו ברקיו תבל
ראתה ותחל הארץ׃

5 *הרים כדונג נמסו
מלפני יהוה ****
מלפני אדון כל־הארץ׃

6 הגידו השמים צדקו
וראו כל־העמים כבודו׃

7 יבשו כל־עבדי פסל
המתהללים באלילים
השתחוו־לו כל־אלהים׃

5 Montes ſicut cera diſſolvuntur à facie Jahvoh *Dei noſtri*, à facie Domini totius terræ. 6 Annuntiaverunt cœli juſtitiam ejus; & viderunt omnes populi gloriam ejus. 7 Pudore afficiantur omnes qui ſerviunt ſculptilibus, qui jactant ſe de idolis; incurvate vos ei omnes dii.

* ſic Gr. τὰ ὄρη. In Hebr. *harim.*

10 *elohenu.* Structura orationis æque ac metrum oſtendit hoc excidiſſe. Vid. Pſal. xcviii. * 9. qui triginta fere verſuum intervallo hinc diſtat, ubi eadem vox.

" ſameχah vattiſmaħ ʒion,
tagelnah benot jehudah,
limχan miſpaṫeca jahvoh.

8 ci attah jahvoh, χeljon,
χal col haarez meod
naχlita, χeχal col elohim.

" ohabe jahvoh, ſinu raχ;
ſomer *jab* napſot ħasidav,
mijad reſaχim jaʒilem.

" or ʒaruχ laʒʒaddik,
vel'iſre leb ſimħah.

" ſimħu ʒaddikim bejahvoh,
vehodu lezecer kodſo.

8 Audivit & lætata eſt Sion, exultaverunt filiæ Jehudah, propter judicia tua Jahvoh. 9 Quoniam tu Jahvoh excelſus, ſuper omnem terram valde exaltatus es, & ſuper omnes deos. 10 Diligentes Jahvoh, odio habete

18 *ʒagelnah.* In Hebr. præit copula, ſed metrum reſpuit, & recte deeſt in loco parallelo, Pſ. xlviii. p 12.

22 *χeχal.* Copulam inſerui poſtulante & metro, & ſenſu.

24 *ſomer jah.* Et ſic Gr. φυλάσσει κύριος. Sed in Hebr. *ſomer* tantum.

Vid. Pſal. xlvii. p. 3. & 11. & Pſal. lxxxiii. p. 19.

Vid. Pſal. xxx

8 שמעה ותשמח ציון
ותגלנה בנות יהודה
למען משפטיך יהוה:

9 כי־אתה יהוה עליון
על־כל־הארץ מאד
נעלית מעל כל־אלהים:

10 אהבי יהוה שנאו־רע
שמר נפשות חסידיו
מיד רשעים יצילם:

11 אור זרע לצדיק
ולישרי־לב שמחה:

12 שמחו צדיקים ביהוה
והודו לזכר קדשו:

malum; cuſtodit *Jah* animas ſuorum ſanctorum, è manu impiorum eruit eos. 11 Lux ſata eſt juſto, & rectis corde lætitia. 12 Lætamini juſti in Jahvoh, & celebrate memoriam ſanctitatis ejus.

26 *zarvv*. Gr. ἀνέτειλε, quaſi legiſſent *zarach*, ut Pſ. cxii. ℣ 7. ſed lux recte dicitur *ſeri*, æque ac *oriri*; eadem fere figura dicitur, *novo ſpargebat lumine terram*, &

28 *ſimhu*. Vid. Pſal. xxxii. p. 11.

29 *vehodu*. Vid. Pſal. xxx. p. 5.

PSALMUS XCVIII.

mizmor.

1 ſiru lihvoh ſir ħadaſ,
ci niplaot ʏaſah; hoſiʏah
lo jemino, uzeroʏ kodſo.

hodiʏ jahvoh *et* jeſuʏato;
5 leʏenɛ haggoim gillah ʒidkato,

ʒacar ħasdo *lejaʏkob*,
v'emunato lebɛt jiſrael;
rau col apsɛ arez
jeſuʏat elohɛnu.

10 hariʏu lihvoh col haarez;
piʒħu, rannenu vezammeru.

" ʒammeru lihvoh becinnor;
becinnor, vekol zemirah.

beħazozerot vekol ſopar,
15 hariʏu lipnɛ hammelec jahvoh.

Pſalmus. 1 Cantate Jahvoh canticum novum, quia mirabilia fecit; ſervavit ipſi dextera ejus, & brachium ſanctitatis ejus. 2 Notam fecit Jahvoh ſalutem ſuam; in oculis Gentium revelavit juſtitiam ſuam. 3 Recordatus eſt miſericordiæ ſuæ *Jacobo*, & veritatis ſuæ domui Iſraël;

4 *et*. Inſerendum ad explendum verſum, quod caſu quodam verſui nono adhæſit.

6 *lejaʏkob*. Hæc manifeſtum eſt excidiſſe. Gr. τῷ Ιακώβ.

11 *rannenu*. In Hebr. præit copula, quæ ex *vau* præcedente accrevit.

13 *ze-*

PSALMUS XCVIII. צח

מזמור׃

1 שירו־ליהוה שיר חדש
כי־נפלאות עשה הושיעה
לו ימינו וזרוע קדשו׃

2 הודיע יהוה * ישועתו
לעיני הגוים גלה צדקתו׃

3 זכר חסדו ***
ואמונתו לבית ישראל
ראו כל־אפסי־ארץ
את ישועת אלהינו׃

4 הריעו ליהוה כל־הארץ
פצחו ורננו וזמרו׃

5 זמרו ליהוה בכנור
בכנור וקול זמרה׃ *

6 בחצוצרות וקול שופר
הריעו לפני המלך יהוה׃

iderunt omnes fines terræ ſalutem Dei noſtri. 4 Jubilate Jahvoh omnis terra; fragorem edite, exultate & ſallite. 5 Pſallite Jahvoh in cithara; in cithara, & voe cantus. 6 In tubis claſſicis & ſonitu cornu, jubiate coram Rege Jahvoh.

13 *zemirah*. Hebr. *zimrah*, ed verſus poſcit *zemirah*. Vid. Pſal. lxxxi. ℣ 3, & xcv. ℣ 4.

14 *behazozerot*. In hac & ſequenti periodo primus & quartus verſus ſunt Iambici generis, ſecundus & tertius Trochaici. Ut Pſal. xcvi. 1, 2, 7, 8. ſed forte

jiryam

jiryam haijam umeloo;
tebel vejoſebe bah.

neharot jimhau cap
jahad, *ve*harim jerannenu,

20 *mil*lipne jahvoh, ci ba,
ci ba liſpoť haarez;

jiſpoť tebel bezedek,
veyammim bemeſarim.

7 Tonet mare & plenitudo ejus; orbis & habitantes in eo. 8 Flumina plaudant manu ſimul, & montes exultent, 9 *A facie* Jahvoh, quia venit, *quia venit* judicare

PSALMUS XCIX. צט

1 jahvoh malac, jirgezu yammim;
joſeb *hac*cerubim, tanuť haarez.

jahvoh bezion gadol,
veram yal col hayammim.

5 jodu ſimca gadol venora;

1 Jahvoh regnat, contremiſcant populi; ſedet *inter* Cherubim, contremiſcat terra. 2 Jahvoh in Sion mag-

hæc mendoſa ſunt, & in verſu primo legendum *haazzerot*, &, vel in tertio *vejiryam*, vel in quarto *vecol*. Vid. Pſ. xcvi. p. 11. & xxiv. 1.

19 *veharim*. Vel ſic legendum, vel *beharim*, ne ruat metrum.

20 *millipne*. Hæc eadem periodus ac illa quæ habetur Pſal. xcvi. p. 13. ideoque hic etiam pro *lipne* legendum *millipne*, &
repe

7 יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ
תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃

8 נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף
יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ׃

9 לִפְנֵי יְהוָה כִּי־בָא
לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ׃

יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק
וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃

terram; judicabit orbem in juſtitia, & populos in rectitudine.

PSALMUS XCIX. צט

1 יְהוָה מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים
יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ׃

2 יְהוָה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל
וְרָם הוּא עַל־כָּל־הָעַמִּים׃

3 יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא

nus, & excelſus eſt ſuper omnes populos. 3 Celebrabunt nomen tuum magnum & tremendum;

repetendum *ciba*, quod in Hebr. excidit.

2 *baccarubim*. Sic conſtructio æque ac verſus legi poſtulat, ut

Pſ. lxxx. ℣ 3. Gr. utroque in loco iiſdem verbis reddiderunt, ἐπὶ τῶν χερουβίν.

4 *veram*. Sequitur in Hebr. *hu* repugnante metro.

kadoſ

kadoſ hu, *jahvoh elohenu.*

" veyoz melec miſpaṭ aheb;
attah conanta meſarim
jahvoh, miſpaṭ uzedakah
bejaykob attah yaſita.

romemu jahvoh elohenu,
hiſtaḥavu lahadom raglav;
kadoſ hu, *jahvoh elohenu.*

moſeh v'aharon becohanav,
uſemuel bekore ſemo;
korim el jahvoh, vehu jaynem.

beyammud yanan *jahvoh*
jedabber alehem; ſameru
yedotav, vehok natan lamo.

jah elohenu attah
yanitam; el noſe hajita
lahem, venokem yaḥilotam.

ſanctum eſt; *Jahvoh Deus noſter.* 4 Et fortitudo Regis judicium diligit; tu apparas rectitudinem *Jahvoh*; judicium & juſtitiam in Jacob tu feciſti. 5 Exaltate Jahvoh Deum noſtrum, & incurvate vos ſcabello pedum ejus. Sanctus ipſe eſt, *Jahvoh Deus noſter.* 6 Moſeh & Aharon inter ſacerdotes ejus, & Samuel inter in-

6 *hu* poſt *hu*, hic & ℣ 13. exciderunt, ut cuivis patebit hæc cum ultima periodo conferenti, *jahvoh elohenu*. Vid ℣ 11, 23. & 25. & cv. p. 7. & Jer. xiv. 22.

9 *jahvoh*. Reponendum eſſe verſus monet.

12 *hiſtaḥavu*. Præit in Hebr. copula, ſed verſus reſpuit, niſi legatur, vel *v'hiſtaḥavu*, vel *l'hadom raglav*.

16 *korim*. Legendum putem *karu et Jahvoh*. Et ſic Gr. videntur legiſſe, ἐπικαλεῖσθε. *korim* natum videtur ex *kore* in verſicu-

lo

קדוש הוא ** **** :

4 ועז מלך משפט אהב
אתה כוננת מישרים
** משפט וצדקה
ביעקב אתה עשית :

5 רוממו יהוה אלהינו
והשתחוו להדום רגליו
קדוש הוא ** **** :

6 משה ואהרן בכהניו
ושמואל בקראי שמו
קראים אל־יהוה והוא יענם :

7 בעמוד ענן **
ידבר אליהם שמרו
עדתיו וחק נתן־למו :

8 יהוה אלהינו אתה
עניתם אל נשא היית
להם ונקם על־עלילתם :

vocantes nomen ejus; invocabant Jahvoh, & ipſe exaudiebat eos, 7 In columna nubis loquebatur ad eos *Jahvoh*; cuſtodiebant teſtimonia ejus, & ſtatutum *quod* dedit eis. 8 *Jah* Deus noſter, tu exaudiebas eos, Deus parcens eras eis, & ulciſcens opera eorum.

lo priore.

17 *jahvoh*. Ex tota carminis hujus ſtructura *jahvoh* hic inſerendum, ut nomen hoc ſingulis periodis celebretur, quod auctor videtur voluiſſe; quo metro etiam laboranti optimè conſulitur. Cui hoc etiam modo ſuccurri poteſt, legendo,

beyammud yanan jedabber el alehem, ci Jameru yedotav.

Sed prius prætulerim.

22 *valilotam*. In Hebr. *val*

romemu

romemu jahvoh elohenu,
vehiſtahavu lehar kodſo;
ci kadoſ jahvoh elohenu.

9 Exaltate Jahvoh Deum noſtrum, & incurvate vo

PSALMUS C. ק

mizmor letodah.

1 hariyu lihvoh col haarez;
yibdu et *jah* beſimhah,
bou lipnav berinnah.

deyu ci jahvoh, hu elohim;
5 hu yaſanu, velo anahnu;
yammo, vezon maryito.

bou ſayrav betodah,
hazrotav betehillah;
hodu lo, bircu ſemo.

10 ci tob jahvoh, leyolam hasdo;
veyad dor vador emunato.

Pſalmus pro laude. 1 Jubilate Jahvoh omnis terra 2 Servite Jahvoh in lætitia, ingredimini coram eo cum exultatione. 3 Scitote quòd Jahvoh, ipſe eſt Deus; ipſe fecit nos, & non ipſi nos; populus ejus, & pecus paſcu

yalilotam. Sed *yal* abundare metrum docet, neque aliud eſt quam ſyllabæ ſequentis prava repetitio, cujuſmodi error ſæpius accidit.

3 *berinnah.* Hebr. *berenanah*

9 רוממו יהוה אלהינו
והשתחוו להר קדשו
כי קדוש יהוה אלהינו׃

monti sanctitatis ejus; quoniam sanctus Jahvoh Deus noster.

PSALMUS C. ק

מזמור לתודה׃

1 הריעו ליהוה כל־הארץ׃
2 עבדו את־יהוה בשמחה
באו לפניו ברננה׃

3 דעו כי־יהוה הוא אלהים
הוא עשנו ולא אנחנו
עמו וצאן מרעיתו׃

4 באו שעריו בתודה
חצרתיו בתהלה
הודו־לו ברכו שמו׃

5 כי־טוב יהוה לעולם חסדו
ועד־דר ודר אמונתו׃

ejus. 4 Ingredimini portas ejus cum celebratione, atria ejus cum laude; celebrate illum, benedicite nomini ejus. 5 Quoniam bonus est Jahvoh, in seculum misericordia ejus; & usque in generationem & generationem veritas ejus.

sed hic, & ubique in Psalmis, pro *renanah* legendum videtur *rinnah*.

8 *Bazrotav*. Hebr. *Bazerotav*.

Sed metrum trisyllabum esse ostendit, & sic etiam punctatur. Psal. xcvi. p. 8.

PSALMUS

PSALMUS CI. קא

ledavid mizmor.

1 " ḥesed umiſpaṭ aſirah;
leca jahvoh azammerah;
aſcilah bederec tamim.

matai tabo elai, ethallec
5 betom libbi, bekereb bɛti.

lo aſit neged *y*ɛnai
debar beliyal; *y*aſoh seṭim
ſaneti, lo jidbak bi.

lebab *y*ikkeṭ *vesorer*
10 jasur mimmenni; ra*y* lo eda*y*.

meloſeni basseter
re*y*ehu, oto a*z*mit;
gebah *y*ɛnɛm, ureḥab
lebab, oto lo ucal.

15 " *y*ɛnai benemenɛ erɛ*z*,

Davidis, Pſalmus. 1 Miſericordiam & judicium ca
tabo; tibi Jahvoh pſallam; 2 Prudenter agam in v
perfecta. Quando venies ad me, ambulabo in perfectio
cordis mei, in medio domus meæ. 3 Non ponam c
ram oculis meis rem impiam; facientem declinationes od

3 *aſcilah*. Ex metro liquet hunc verſiculum, ſi recte ſe habet, ad primam periodum pertinere; ſed forte novæ periodi pars fuit, cujus alterum membrum excidi
5 *libbi*. In Hebr. *lebabi* in to metro.
6 *neged*. In Hebr. *lenegu*

PSALMUS CI. קא

לדוד מזמור :

1 חסד ומשפט אשירה
לך יהוה אזמרה :
2 אשכילה בדרך תמים
מתי תבוא אלי אתהלך
בתם־לבבי בקרב ביתי :
3 לא־אשית לנגד עיני
דבר־בליעל עשה סטים
שנאתי לא ידבק בי :
4 לבב עקש ***
יסור ממני רע לא אדע :
5 מלושני בסתר
רעהו אותו אצמית
גבה עינים ורחב
לבב אתו לא אוכל :
6 עיני בנאמני־ארץ

non adhærebit mihi.
malum non agnoſcam.
mo ſuo, hunc ſuccidam;
pſum non potero *ferre*.
4 Cor perverſum recedet à me,
5 Detrahentem in ſecreto proxi-
elatum oculis, & latum corde
6 Oculi mei ad fideles terræ,

uod verſus reſpuit.
7 *yaſoh*. Legendum puto *yo-*
ɔh. Gr. ποιῶντας. *yaſoh* volunt
ſſe *infinitivum* vice *nominis*, &
reddunt *facinus*.
9 *veſorer*. Cum verſus labo-
ret, putem ante *jaſur* excidiſſe
veſorer. Vid. Pſ. lxxviii. ע 22.

laſebet *y*immadi ;
*ha*holec bederec tamim,
hu jeſareteni.

lo jeſeb bekereb beti
yoſeh remijah;
dober ſekarim lo jiccon
leneged *y*enai.

labbekarim azmit
col riſve arez ;
lehacrit merir *jah*
col poyale on.

ut habitent mecum; ambulans in via perfecta, iſte miniſtrabit mihi. 7 Non habitabit in medio domus meæ faciens dolum; loquens mendacia non firmabitur coram o-

PSALMUS CII. קב

tepillah leyani, ci jayṫop,
velipne jahvoh jiſpoc ſiho.

jah ſimʒah tepillati,
veſavʒati eleca tabo.

al taster paneca mimmenni
elohai bejom zar li ;

1 Oratio pauperis, quum ſe involvit, & coram Jahvoh effundet orationem ſuam. 2 Jah audi orationem me-

17 *haholec*. In Hebr. *holec*. Sed metrum *h* deeſſe oſtendit.

21 *jiccon*. Suſpicor legendum *jiſcon*, cum præceſſerit *jeſeb*. Vid. Pſal. cii. p. 29. Verſus vero in hac & ſeq. periodo alternant.

tepillah

לשכת עמדי׃
הלך בדרך תמים
הוא ישרתני׃

7 לא ישב בקרב ביתי
עשה רמיה
דבר שקרים לא יכון
לנגד עיני׃

8 לבקרים אצמית
כל רשעי ארץ
להכרית מעיר יהוה
כל פעלי און׃

culis meis. 8 In matutinis succidam omnes impios terræ, ut exterminem de civitate Jah omnes operarios iniquitatis.

PSALMUS CII. קב

1 תפלה לעני כי יעטף
ולפני יהוה ישפך שיחו׃

2 יהוה שמעה תפלתי
ושועתי אליך תבוא׃

3 אל תסתר פניך ממני
ביום צר לי

am: & clamor meus ad te veniat. 3 Ne abscondas faciem tuam à me, *Deus mi* in die angustiæ meæ;

tepillah. Argumentum est tam venustum dittichon, ut consulto factum putem.

4 *elohai.* Inserui metro flagitante. Hæc vero frequentissima in Psalmis loquutio. Vid. Ps. xiii. p. 2. xxvii. 9. xliv. 25. lxix. 18. xxxviii. 15. & cxliii. 7.

5 hatteh elai ozneca; bejom
ekra, maher yaneni.

" ci calu ceyaſan jamai;
veyazmotai cemoked niharu.

" huccah cayeſeb, vaijibaſ
10 libbi; ci ſacahti macol
lahmi, umikkol anhati
dabekah yazmi lebiſri.

" damiti lekaat midbar;
hajiti cecos horabot.

15 ſakadti, vaehjeh cezippor
boded bal gag; col haijom
herepuni ojebai;
umeholalai bi nibbayu.

ci eper callehem acalti,
20 veſikkuvai bibci masacti,

inclina ad me aurem tuam; in die quâ invoco, celeriter exaudi me. 4 Quia defecerunt ſicut fumus dies mei, & oſſa mea tanquam focus exuſta ſunt. 5 Percuſſum eſt velut herba, & exaruit cor meum; quia oblitus ſum comeſtionem panis mei. 6 A voce gemitus mei adhæſit os meum carni meæ. 7 Aſſimilatus ſum ardeæ

6 *maher.* Vid. Pſal. xxxi. 3. lxix. 18. cxliii. 7.

7 *ceyaſan.* In Hebr. *beyaſan.* Sed conſtructio poſtulat *ce.* Et ſic Gr. ὡσεὶ πασσάλος. Vid. Pſ. xxxvii. p. 20.

10 *macol.* Comeſtio, unde, Eſ. ix. 4. *macolet, cibus.* In Hebr. *meacol* in Infin. invito metro, vel delendum *ci.*

11 *umikkol.* Copulam præpoſui, cum ad ſenſum pariter ac metrum

הטה־אלי אזנך ביום
אקרא מהר ענני :

4 כי־כלו כעשן ימי
ועצמותי כמוקד נחרו :

5 הוכה כעשב ויבש
לבי כי שכחתי מאכל :
6 לחמי *מקול אנחתי
דבקה עצמי לבשרי :

7 דמיתי לקאת מדבר
הייתי ככוס חרבות :

8 שקדתי ואהיה כצפור
בודד על־גג : 9 כל־היום
חרפוני אויבי
*מהוללי בי נשבעו :

10 כי־אפר כלחם אכלתי
ושקוי בבכי מסכתי :

eſerti; ſui ſicut onocrotalus ſolitudinum. 8 Vigilo, ſum ſicut avis ſolitaria, ſuper tectum; 9 Tota die proris afficiunt me inimici mei; inſanientes in me per me rant. 10 Quia cinerem tanquam panem manducavi, potus meos cum fletu miſcui,

etrum deſideretur.

12 *dabekah. Carni adhærent*, nulla ſc. pinguedine interpo-; quod ſummam denotat maentiam. Vid. Job. xix. 20.

18 *umeholalai.* Metrum oftendit copulam excidiſſe. Et ſic Gr. καὶ.

20 *bibci.* Cum *b* ſoleat per ſe ſyllabam conſtituere, legendum forte *beci*, præpoſitione ſubintellecta.

" mippenei zaymeca vekizpeca;
ci neſatani, vattaſliceni.

jamai cezel nataju,
v'ani caveſeb ibaſ.

25 " v'attah *jah*, levolam teſeb;
vezicreca ledor vador.

attah takum, terahem zijon;
ci vet lehennah, ci ba moved.

ci razu yabdeca et abaneha,
30 vect yaparah jehonenu.

" vejireu goim et ſem jahvoh;
vecol malcei haarez et cebodeca.

ci banah jahvoh zijon,
nirah cebodo *b'iruſalem*.

35 panah el tepillat hayaryar,
velo bazah et tepillatam.

11 Propter indignationem tuam & iram tuam; quia
levaſti me, & projeciſti me. 12 Dies mei *ſunt* ut um
bra inclinati ſunt, & ego ſicut herba areſcam. 13 T
autem Jah in ſeculum permanes; & memoria tui in gene
rationem & generationem. 14 Tu exurge, miſerea
Sijon; quia tempus miſerendi ejus, quia venit tempus ſtat

25. *nataju*. Et ſic Gr. ἐκλίθη. In Hebr. *natui*; idem mendum Pſ. lxxiii. p. 2. ſed ibi *heri*, *nataju*; hic vero ſilet. Vid. Pſal. cxliv. p. 4.

26. *yazicreca*. Vid. Pſ. cxx p. 13.

34. *b'iruſalem*. Ex ſenſu pa ter ac metro manifeſtum eſt ex diſſe. In Hebr. *ni cebodo* præpo

11 מפני זעמך וקצפך
כי נשאתני ותשליכני :

12 ימי כצל נטוי
ואני כעשב איבש :

13 ואתה יהוה לעולם תשב
וזכרך לדר דור :

14 אתה תקום תרחם ציון
כי־עת לחננה כי־בא מועד :

15 כי־רצו עבדיך את־אבניה
ואת־עפרה יחננו :

16 ויראו גוים את־שם יהוה
וכל־מלכי הארץ את־כבודך :

17 כי־בנה יהוה ציון
נראה בכבודו **** :

18 פנה אל־תפלת הערער
ולא בזה את־תפלתם :

um. 15 Quoniam maximè diligunt ſervi tui lapides e-
us, & pulveris ejus eos miſeret. 16 Et timebunt Gen-
es nomen Jahvoh, & omnes Reges terræ gloriam tuam.
7 Poſtquam ædificaverit Jahvoh Sion, & viſa fuerit glo-
ia ſua *in Jeruſalem*. 18 Cum reſpexerit ad orationem
olitarii, & non ſpreverit orationem eorum.

ur *b*, nullo, ut mihi videtur, ſenſu. 36 *bazab*. Vid. Pſ. xxii. p. 25. lxix. 34. pro *bayaryar* vero Gr. videntur legiſſe *bayarim*, ἐν ὄρεσιν, & pro *tepillatam te-* *binnatam* quod melius; reddiderunt enim, δέησιν, *tepillat* vero προσευχὴν, quomodo eadem verba reddiderunt, Pſ. vi. p. 10. & lv. p. 2.

ticcateb zot ledor aḥaron;
veyam nibra jehallel jah*voh*.

" ci hiſkip mimmerom kodſo
jahvoh, miſſamem el erez
hibbiṭ, liſmoʏ enkat asir,
lepatteḥ beneᵹ temutah.

" behikkabez ʏammim jaḥdav,
umamlacot laybod et *jah*.

lesapper bezijon ſem jahvoh,
utehillato b'iruſalem.

" *jah* ʏinnah badderec coḥi;
omar, eli, al taʏreni
baḥazi jamai, *adonai*;
bedor dorim ſenoteca.

" *attah* haarez jasadta,

19 Scribetur hoc in generationes poſteras; & populus *qui* naſcetur, laudabit Jahvoh. 20 Quia proſpexit de excelſo Sanctitatis ſuæ Jahvoh, è cœlo in terram aſpexit, 21 ut audiret gemitum vincti, ut ſolveret filios occiſionis. 22 Quum congregati fuerint populi ſimul, & regna ut ſer-

38 *jahvoh*. Plene ſcribendum pro *jah* ex metro manifeſtum eſt, vel legendum *jeballelu*.

43 *behikkabez*. Hæc periodus in Hebr. ſequenti poſtponitur, contra ac ſeries orationis poſtulat. Iſta vero perverſa collocatione abſorptum eſt *jah* quod periodum 24. inchoare debuit; pro *jahvoh* enim, quo clauditur periodus 23, reponendum puto *jah*. *jah*, quorum poſterius periodum 24. inchoavit.

48 *omar*. Præit in Hebr. *kizzar jamai*, quod mihi videtur eſſe mendoſa ſcriptio & *bazi jamai* quod mox ſequitur. Pro *eli* vero ſcribendum videtur *elav*. Gr. ὠνῆς.

tayreni. Ne *me abripias* Hebr. *tayleni*, *aſcendere facias ut fumum*. Miror eſſe qui hæc poſſunt concoquere. Nihil opino certius

19 תכתב זאת לדור אחרון
ועם נברא יהלל־יה׃ :

20 כי השקיף ממרום קדשו
יהוה משמים אל־ארץ
הביט : 21 לשמע אנקת אסיר
לפתח בני תמותה :

22 לספר בציון שם יהוה
ותהלתו בירושלם :

23 בהקבץ עמים יחדו
וממלכות לעבד את־יהוה :

24 * ענה בדרך כחי קצר ימי :
25 אמר אלי אל־תעלני
בחצי ימי ***
בדור דורים שנותיך :

26 לפנים הארץ יסדת

viant Jah. 23 Ut narrent in Sion nomen Jahvoh, & laudem ejus in Jeruſalem. 24 *Jah* afflixit in via fortitudinem meam; 25 Dixi, Deus mi, ne tollas me in dimidio dierum meorum, *Dominè*; in generatione generationum anni tui. 26 *Tu* terram fundaſti,

certius quam *tayleni* in mendo eſſe, pro quo reponendum levi mutatione *tayreni*. Eodem ſenſu dicitur, *al teyar napſi*, Pſ. cxli. 8. quod Gr. verterunt, μὴ ἀνταίλῃς τ ψυχλύ μυ. *yalah* & *yarab* facile miſcentur. Vid. Pſ. xxxvii. p. 35.

49 *adonai*. Neceſſariò addendum eſt, ut conſtet Metrum. Vid. notata ad periodum ſeq.

51 *attah*. In Hebr. eſt *lepanim*, quod, ut nota temporis, Græcis aliàs redditur ἔμπροσθεν, πρότερον, *antea, olim*, quod cum frigide de Creatione diceretur, hic reddiderunt κατ' ἀρχάς. Deus quidem ſæpe dicitur *fundaſſe terram*, ſed nunquam cum hujuſmodi additamento; quod facit, ut ſuſpicer *lepanim* eſſe mendoſam ſcripturam & *lipneca* in verſ. umayſeh

umaʏseh jadɛca ʃamɛm.

" hemmah jobedu, veattah
taʏmod; vecullam cabbeged
55 jiblu, callebuſ taſilipem;

" vejaſilopu, veattah hu;
ſenoteca lo jittamu.

" benɛ ʏabdɛca jiſconu,
vezaʏʏam lipneca jiccon.

& opus manuum tuarum cœli. 27 Ipſi peribunt, at tu perſtabis; & omnia ipſa ſicut veſtimentum veteraſcent, veluti pallium mutabis eos, Et mutabuntur; 28 tu autem

PSALMUS CIII. קג

ledavid.

1 birci napſi et jahvoh,
vecol kerabai et ſem kodſo.

birci napſi et jahvoh,
veal tiſcehi col gemulav.

5 haſſoleh lecol ʏonoteci,

Davidis. 1 Benedic anima mea Jahvoh, & omnia interiora mea nomini ſanctitatis ejus. 2 Benedic anima

ultimo, utcunque huc irrepſerit. *attah* vero ad verſum neceſſarium eſt. Gr. quidem hæc verterunt, ac ſi duo verba hic legiſſent quæ in Hebr. deſunt, καὶ ἀρχαὶ τῶν ὑῶν. Quibus admiſſis, hi verſus ſic erunt conſtituendi. *leponim baarɛʏ attah adonai jaʏadta, umaʏſeh jadɛcaſamɛm.* Sed *leponim*, ut dixi, huc non ſpectat;

ומעשה ידיך שמים :

27 המה יאבדו ואתה
תעמד וכלם כבגד
יבלו כלבוש תחליפם

ויחלפו : 28 ואתה הוא
ושנותיך לא יתמו :

29 בני־עבדיך ישכנו
וזרעם לפניך יכון :

idem es; anni tui non consumentur. 29 Filii servorum tuorum habitabunt, & semen eorum coram te stabilietur.

PSALMUS CIII. קג

לדוד :

1 ברכי נפשי את־יהוה
וכל־קרבי את־שם קדשו :

2 ברכי נפשי את־יהוה
ואל־תשכחי כל־גמוליו :

3 הסלח לכל־עונכי

mea Jahvoh, & ne obliviscaris omnium beneficiorum ejus. 3 Qui remittit omnes iniquitates tuas,

spectat; *adonai* vero ex periodo præcedente videtur irrepsisse.

56 *veattah hu*. Vid. Deut. xxii. 38. & 2 Sam. vii. 28. in v. seq. in Hebr. præit copula.

59 *lipnecu*. Gr. εἰς τὸ ἀιῶνα, quasi legissent *leolam*.

5 *yonoteci*. Metrum plurale postulat, & sic Gr. ὑπόστασιν ταῦτ

harope

harope lecol taḥluaici.

haggoel miſſaḥat ḥaijaici,
hamʏattereci ḥesed veraḥamim.

" hammaſbiʏ baṭṭob ʏedjeci,
tiṯḥaddeſ canneſer neʏuraici.

ʏoſeh ʒedakot jahvoh,
umiſpaṭim lecol ʏaſukim.

jodiʏ darcaʏ lemoſeh,
libnɛ jiſrael ʏalilotaʏ.

raḥum veḥannun jahvoh,
erec appaim, verab ḥased.

lo lanezaḥ jarib *jah*,
velo leʏolam jiṭṭor.

lo caḥaṭaɛnu ʏaſah lanu,
velo caʏonotɛnu gamal ʏalɛnu.

" ci cegeboh ſamɛm ʏal haarez,
gabar ḥasdo ʏal jereaʏ.

" cerahoḳ mizraḥ mimmaʏrab,

qui ſanat omnes infirmitates tuas. 4 Qui redimit de fovea vitam tuam, qui coronat te miſericordiâ & miſerationibus. 5 Qui ſatiat bono os tuum, & renovatur, ut aquilæ, juventus tua. 6 Facit juſtitias Jahvoh, & judicia omnibus oppreſſis. 7 Notas fecit vias ſuas Moſeh, filiis Iſraël opera ſua. 8 Miſericors & clemens Jahvoh, longus irâ

ʏoʏulaɛ; in Hebr. eſt *yoneci*. 9 *yedjeci*. Ex metro & totâ orationis ſtructurâ manifeſtum eſt legendum eſſe cum *jod paragogica*. Vid. Pſ. xxxii. p. 9.

15 ra-

הרופא לכל־תחלואיכי׃

4 הגואל משחת חייכי
המעטרכי חסד ורחמים׃

5 המשביע בטוב עדיך*׃
תתחדש כנשר נעוריכי׃

6 עשה צדקות יהוה׃
ומשפטים לכל־עשוקים׃

7 יודיע דרכיו למשה׃
לבני ישראל עלילותיו׃

8 רחום וחנון יהוה׃
ארך אפים ורב־חסד׃

9 לא־לנצח יריב
ולא לעולם יטור׃

10 לא כחטאינו עשה לנו
ולא כעונותינו גמל עלינו׃

11 כי כגבה שמים על־הארץ
גבר חסדו על־יראיו׃

12 כרחק מזרח ממערב

multus misericordiâ, 9 Non in seculum contendit *jab*, nec in seculum servat *iram*. 10 Non secundum ccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. 11 Quoniam secundum altitudinem cœli super terram, roboravit misericordiam suam super mentes se. 12 Quantum distat Oriens ab Occidente,

15 *ra'um*. Vid. Ex. xxxiv. 6. 17 *jah*. Cum syllaba desit ad al. lxxxvi. p. 15. cxi. 4. cxlv. 8. explendum versum, *jah* addenhirhik

hirhik mimmennu et peſayenu.

25 cerahem ab yal banim,
riham jahvoh yal jereav.

ci hu jadav jiẓrenu;
zecar ci yapar anahnu.

enoi, cehazir jamav;
30 ceziz haſſadeh cen jaziz.

" ci ruh yaberah bo, veenennu;
velo jeciirennu yod mekomo.

" vehesed jahvoh meyolam
verad yolam yal jereav;
35 vezidkato libne banim.

leſomere berito,
ulezocere pikkudav, layſotam.

jahvoh baſſamem hecin ciso;
umalcuto baccol maſalah.

diſtare fecit à ſe prævaricationes noſtras. 13 Quomodo miſeretur pater filiorum, miſeretur Jah timentium ſ 14 Quia ipſe cognoſcit figmentum noſtrum, recordat quod pulvis ſumus. 15 Hominis, ſicut herba dies ej ſicut flos agri, ſic floret. 16 Quoniam ventus tranſit illum, & non eſt; nec agnoſcit eum ultra locus ej

dum putavi, cum Pſaltes toto hoc carmine nominis hujus ſanctiſſimi repetitionem captare videatur.

24 *mimmennu.* Reddunt *a nobis*, mihi vero videtur eſſe affixum tertiæ ſingularis, deum ſc. a *ſe*, vel a conſpectu ſuo, peccata noſtra longe amoviſſe.

25 *cerahem.* In hac & pr dis duobus proxime ſequenti priores quique verſus ſunt gen Iambici, poſteriores Trochaic

28 *kasar.* Hebr. *zacur*, mi

הרחיק ממנו את־פשעינו׃
13 כרחם אב על־בנים
רחם יהוה על־יראיו׃

14 כי־הוא ידע יצרנו
זכור כי־עפר אנחנו׃

15 אנוש כחציר ימיו
כציץ השדה כן יציץ׃
16 כי רוח עברה־בו ואיננו
ולא־יכירנו עוד מקומו׃

17 וחסד יהוה מעולם
ועד־עולם על־יראיו
וצדקתו לבני בנים׃
18 לשמרי בריתו
ולזכרי פקדיו לעשותם׃

19 יהוה בשמים הכין כסאו
ומלכותו בכל משלה׃

7 Misericordia autem Jahvoh à seculo & usque in secu-
m super timentes eum; & justitia ejus super filios filio-
um. 18 Super custodientes pactum ejus, & eos qui
cordantur præceptorum ejus. 19 Jahvoh in cœlo sta-
livit throhum suum & regnum ipsius omnibus domina-
r.

esto, opinor, mendo, cum ora-
nis nexus præteritum clare po-
let.

29 *cebazir*. Vid. Ps. xc. p. 5.

32 *velo*. Versus hic integer
petur, Job. vii. 19. Vid. Psal.
cvii. p. 40.

37 *lavsotam*. Suspicor verbum hoc explicationis gratia in margine positum, inde in textum irrepsisse, & legendum, *u'l zocere pikkudav*.

40 bir-

40 bircu jahvoh malacav,
gibbore coh, yoſe debaro,
liſmoy bekol debaro.

41 bircu *jah* col zebaav,
meſaretav, yoſe rezono.

45 bircu jahvoh col mayſav
becol mekom memſalto:
birci napſi et jahvoh.

20 Benedicite Jahvoh omnes Angeli ejus, fortes robore facientes verbum ejus, ad obtemperandum voci verbi ejus.
21 Benedicite Jah omnes exercitus ejus, miniſtri ejus

PSALMUS CIV. קד

1 birci napſi et jahvoh,
jah elohai gadalta meod,
hod vehadar labaſta.

" yoteh or caſſalmah;
5 noteh ſamem cajeriyah.

hamekareh bammaim yalijotav,

1 Benedic anima mea Jahvoh, Jah Deus mi, magnificatus es vehementer, gloriam & decorem indutus
2 Operiens ſe lumine tanquam veſtimento; extendens

40 *malacav*. Gr. πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. Quaſi legiſſent *col malacav*, ut p. ſeq. *col zebaav*. Quæ verior lectio videtur, & tunc legendum *jah*; Vid. Pſal. cxlviii. p. 2.

42 *liſmoy*. Hic verſus hoc l tam invenuſtus eſt, quod cui liquebit qui hanc & ſequent periodum inter ſe contulerit, putem aliunde huc inveſtu forte ex p. 18. ubi commode

20 בָּרְכוּ יְהוָה מַלְאָכָיו
גִּבֹּרֵי כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ
לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ׃

21 בָּרְכוּ יְהוָה כָּל־צְבָאָיו
מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ׃

22 בָּרְכוּ יְהוָה כָּל־מַעֲשָׂיו
בְּכָל־מְקוֹמוֹת מֶמְשַׁלְתּוֹ
בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה׃

facientes voluntatem ejus. 22 Benedicite Jahvoh omnia opera ejus, in omni loco dominationis ejus: benedic anima mea Jahvoh.

PSALMUS CIV. קד

1 בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה
יְהוָה אֱלֹהַי גָּדַלְתָּ מְאֹד
הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ׃

2 עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה
נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה׃

3 הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו

lum veluti cortinam. 3 Qui contignat in aquis coenacula ſua,

tum tertium habere poſſit.
46 *mekom.* In Hebr. *mekomot.*
Repugnante metro. Gr. ἐν παντὶ τόπῳ. Vide ſimile mendum Pſal. lxxviii. p. 15.

3 *labaſta.* Vid. Pſ. xciii. 1.
4 *caſſalmat.* Neſcio an non poſt hanc vocem exciderit *atab*,

haſſam yabim recubo,
hamhallec yal canpɛ ruħ.

yoſeh malacav ruħot,
meſaretav eſ lohet.

jaſad erez yal meconɛha,
bal timmoť yolam vayed.

" tehom callebuſ cissito;
yal harim jaymedu maim.

min gayratec' jenusun;
min kol raymeca jeħapezun.

jaylu harim, jeredu bikyot,
el mekom zeh jasadta lahem.

" gebul ſamta, bal ſayborun;
bal jeſubun lecassot haarez.

hammeſalleħ mayjanim banneħalim,
bɛn harim jehallecun.

jaſku col ħaito ſadai;
jiſberu peraim zemaam.

yalɛhem yop haſſamɛm jiſcon;

ponens nubes currum ſuum, ambulans ſuper alas venti. 4 Faciens angelos ſuos ventos, miniſtros ſuos ignem flammantem. 5 Fundavit terram ſuper baſes ſuas, ne nutet in ſeculum & ſeculum. 6 Abyſſo tanquam veſtimento operueras eam; ſuper montes ſteterunt aquæ. 7 Ab increpatione tua fugerunt; à ſonitu tonitrui tui præcipites ferebantur. 8 Aſcenderunt montes, deſcenderunt valles

17 *jaylu.* Vid. Pſal. cvii p. 26.

השם עבים רכובו
המהלך על־כנפי־רוח׃

4 עשה מלאכיו רוחות
משרתיו אש להט׃

5 יסד ארץ על־מכוניה
בל־תמוט עולם ועד׃

6 תהום כלבוש כסיתו
על־הרים יעמדו מים

7 מן־גערתך ינוסון
מן־קול רעמך יחפזון׃

8 יעלו הרים ירדו בקעות
אל־מקום זה־יסדת להם׃

9 גבול־שמת בל־יעברון
בל־ישבון לכסות הארץ׃

10 המשלח מעינים בנחלים
בין הרים יהלכון׃

11 ישקו כל־חיתו שדי
ישברו פראים צמאם׃

12 עליהם עוף־השמים ישכון

ad locum istum quem fundasti eis. 9 Terminum posuisti *eis* quem non transibunt; non revertentur ad operiendum terram. 10 Qui emittit fontes in convallibus, inter montes ambulant. 11 Potum dant omnibus bestiis agri; frangunt onagri sitim suam. 12 Juxta eos *fontes* volucres cœli habitant,

mibben yapaim jittenu kol.

maʃkeh harim meyalijotav;
mipperi mayseca tisbay haarez.

*ham*mazmiħ ħaʒir labbehemah,
veyeseb laybodat haadam;
lehoʒi leħem min haarez:

vejain jesammeħ *leb* enoʃ;
lehaʒhir panim ʃemen;
veleħem lebab enoʃ jisyad.

jisbeyu yaʒe jahvoh,
arze lebanon aʃer naʈay.

ʃeʃam ʒipporim jekannenu;
ħasidah, *be*beroʃim betah.

harim haggebohim l'iyelim;
selayim maħseh laʃʃepannim.

yasah *ha*ijareħ lemoyadim;
ʃemeʃ jaday meboo.

inter frondes dant vocem. 13 Qui irrigat montes de ſuperioribus ſuis; de fructu operum tuorum ſatiabitur terra. 14 Qui germinare facit fœnum pro jumentis, & herbam ad uſum hominum; ut educat panem è terra: 15 Et vinum *quod* lætificat cor hominis; ut faciat nitere

26 *yapaim*. Gr. πλεῶν, legendo *tepaim*.

29 *hammazmiħ*. Gr. ὁ ἐξαποστέλλων. In Hebr. *mazmiħ*.

32 *leb*. Hebr. *lebab*. at nuente metro.

33 *lehaʒhir*. Gr. Ἐ ἱλαρῶσαι ſenſu optimo. In Hebr. *haʒhir* *binnire* facere, quod non intelligo, *l* pro *r* nuper habuimus Pſal. cii. p. 25. pro *miſſemen* vero conſtructio

מבין עפאים יתנו קול :

13 משקה הרים מעליותיו
מפרי מעשיך תשבע הארץ :

14 *מצמיח חציר לבהמה
ועשב לעבדת האדם
להוציא לחם מן־הארץ :

15 ויין ישמח לבב־אנוש
להצהיל פנים משמן
ולחם לבב־אנוש יסעד :

16 ישבעו עצי יהוה
ארזי לבנון אשר נטע :

17 אשר־שם צפרים יקננו
חסידה *ברושים ביתה :

18 הרים הגבהים ליעלים
סלעים מחסה לשפנים :

19 עשה *ירח למועדים
שמש ידע מבואו :

faciem, oleum; & panem *qui* cor hominis fulcit. 16 Saturantur arbores Jahvoh, cedri Libanon quas plantavit. 17 Ubi aves nidificant; ciconia, *in* abietibus domus ejus. 18 Montes excelsi ibicibus; petræ perfugium muribus. 19 Fecit Lunam in tempora ſtata; ſol novit occaſum ſuum.

ructio pariter ac verſus monet egendum *Jemen*, *m* nempe ex oce præcedente accrevit.

38 *beberoſim*. Errore librarii Hebr. excidit *præpoſitio*, *b* ſc. ante *b*.

39 *Piyelim*. In Hebr. *laijeyelim*, invito metro.

41 *haijareb*. *b* in Hebr. alio *b* præeunte excidit.

" taſet ħoſec, v'ihi lailah;
bo tirmoſ col ħaito javar.

" haccepirim ſoagim laṫṫarep,
ulebakkeſ meel oclam.

tizraħ haſſemeſ, jeasepun,
veel meʏonotam jirbaʒun.

" jeze adam lepoʏalo,
velaʏbodato ʏad ʏareb.

" mah rabbu maʏſeca jahvoh!
cullam beħocmah ʏaſita;
maleah haarez kinjaneca.

zeh jam gadol ureħab jadem,
ſam remeſ, veen mispar,
ħaijot ketannot ʏim gedolot.

ſam onijot *gedolot*
jehallecun; livjatan
zeh, jaʒarta liſ ħok bo.

20 Ponis tenebras, & eſt nox; in ipſa reptat omnis be
ſtia ſylvæ. 21 Leones rugientes ad prædam, & ad quæ
rendum à Deo eſcam ſuam. 22 Oritur Sol, congregan
ſe, & in habitaculis ſuis accubant. 23 Egreditur hom
ad opus ſuum, & ad culturam ſuam uſque ad veſperam
24 Quam multiplicata ſunt opera tua, Jahvoh! omnia i

45 *laṫṫarep.* Sic Jób. xxiv. 5. ſed Gr. ἀγναύσαι, *litrop.* Vid. Pſal. xvii. p. 12. Iſta lectione admiſſa, verſu ſeq. legendum, *u'l-bakkeſ.*

50 *yad.* In Hebr. *yadi.* Invi metro.

54 *zeh jam.* In Hebr. *zeh haijam, h* ſc. errore librarii rep titum.

p. 1

20 תשת חשך ויהי לילה
בו תרמש כל חיתו־יער :

21 הכפירים שאגים לטרף
ולבקש מאל אכלם :

22 תזרח השמש יאספון
ואל־מעונתם ירבצון :

23 יצא אדם לפעלו
ולעבדתו עד־ערב :

24 מה־רבו מעשיך יהוה
כלם בחכמה עשית
מלאה הארץ קניניך :

25 זה הים גדול ורחב ידים
שם רמש ואין מספר
חיות קטנות עם גדלות :

26 שם אניות ***
יהלכון לויתן
זה יצרת לשחק־בו :

pientia feciſti; impleta eſt terra poſſeſſionibus tuis. 25 Hoc mare magnum, & latum locis, ibi reptilia, & non t numerus, beſtiæ puſillæ cum magnis. 26 Ibi naves agnæ ambulant; Leviathan iſte *quem* formaſti ad ludenm in eo.

56 *kehannot.* Vid. Pſal. cxv. 13.

57 *gedolot.* Senſus æque ac ſus videtur deſiderare; ſed in e hujus verſiculi excidit, quod

priori finis eadem voce terminetur.

59 *liſhok.* In *kal*; in Hebr. eſt in *Pihel*, reſpuente metro.

60 cullam elꞓca jeſabberun,
latet oclam beyitto.

titten lahem, jilkoťun;
tiptaħ jadeca, jiſbeyun ťob.

tastir panꞓca, jibbahelun;
65 tosep ruħam, jigvayun,
v'el yaparam jeſubun.

taſliħ ruħaca, jibbareun;
uteħaddeſ penꞓ adamah.

jehi cebod jahvoh leyolam;
70 jiſmaħ jahvoh bemayſav.

hammabbiť laarez, vattiryad;
jiggay beharim, vejeyſanu.

" aſirah lihvoh beħaijai;
azammerah l'elohai beyodi.

75 " jeyrab yalav ſiħi,
anoci eſmaħ bejahvoh.

27 Univerſa ipſa in te ſperant, ut des eſcam ipſorum in tempore ſuo. 28 Das eis, colligunt; aperis manum tuam, ſaturantur bono. 29 Abſcondis faciem tuam, turbantur; aufers ſpiritum eorum, deficiunt, & in pulverem ſuum revertuntur. 30 Mittis Spiritum tuum, recreantur; & innovas faciem terræ. 31 Erit gloria Jahvoh

60 *cullam*. Vid. Pſal. cxlv. p. 15.

67 *taſliħ*. Si hic verſus conferatur cum ℣ 64, *taſliħ*, non, ut in Hebr. *teſalleħ*, legendum eſſe vix dubitaveris. Sed & metrum idem ſuadet, cum verſus cum altera lectione ſtare nequeat, ni ſcribatur

27 כלם אליך ישברון
לתת אכלם בעתו׃

28 תתן להם ילקטון
תפתח ידך ישבעון טוב׃

29 תסתיר פניך יבהלון
תסף רוחם יגועון
ואל־עפרם ישובון׃

30 תשלח רוחך יבראון
ותחדש פני אדמה

31 יהי כבוד יהוה לעולם
ישמח יהוה במעשיו׃

32 המביט לארץ ותרעד
יגע בהרים ויעשנו׃

33 אשירה ליהוה בחיי
אזמרה לאלהי בעודי׃

34 יערב עליו שיחי
אנכי אשמח ביהוה׃

in ſeculum; lætabitur Jahvoh in operibus ſuis. 32 Qui ſpicit terram, & tremit; tangit montes, & fumant. 33 Cantabo Jahvoh in vita mea; pſallam Deo meo quandiu ero. 34 Dulce erit ei eloquium meum, ego lætabor in Jahvoh.

ſcribatur *rubac'*, quod minus placet, cum poſt illud diſtinguendum ſit, vel *jibbareun* ad formam quieſcentium tertia *h*, in triſſyllabum contrahatur.

75 *jeyrab yalav. dulce erit ei*; ſc. Deo. In hac periodo nec numeri, nec conſtructio, nec ſenſus

jittammu

jittammu ḫattim min haarez,
ureſayim ʒod enam.
birci napſi et jahvoh.
hallelujah.

35 Conſumentur peccatores de terra, & impii ultra non

PSALMUS CV. קה

1 " hodu lihvoh, kiru biſmo;
hodiʒu baʒammim ʒalilotav.

ſiru lo, zammeru lo;
ſiḫu becol niplotav.

5 ʒehithallelu beſem kodſo;

1 Celebrate Jahvoh; invocate nomen ejus; nota facite in populis opera ejus. 2 Cantate ei, pſallite ei; loquimini

placent. Primo, *anoci*, quod ſecundum verſum inchoat, primo præponendum videtur;

anoci, jeʒrab ʒalav
ſibi, eſmaḫ bejahvoh.

Secundo, quid eſt, *dulce erit ſuper eum?* Dicendum erat *lo*, non *ʒalav*; *ei* enim & *ſuper eum* vix idem valere poſſunt. Dicitur quidem Dan. iv. 24. *jiſpar ʒalac*, quod Gr. reddunt, ἀρεσάτω σοι, *placeat tibi*, ſed ibi *ʒalac* videtur eſſe *coram te*; ſimiles loquutiones in Chaldaicis Danielis frequentes, pro eo quod Hebræi tertio caſu exprimerent; eademque ſane phraſis occurrit, Pſal. xvi. p. 6. *ſaperah ʒalai*, ſed de verborum illorum ſenſu non convenit inter interpretes. Quod ſi hæc conſtructio non ſit irregularis, at orationis ſeries hanc lectionem ægre patitur. *Cantabo — Pſallam — lætabor* —— hæc poſtulant ut dicat Pſaltes, non quid Deo, ſed quid ipſi dulce vel gratum eſſet. Hæc faciunt ut locum in mendo eſſe ſuſpicer. Pſ. xxxvii. p. 4. dicitur, *bityaneg ʒal jahvoh, delecta te in jahvoh*, a *yanag*, deliciari, unde in *hithpael*, *oblectare ſe*. Quidni igitur a *yarab*, *ſuave*, *jucundum eſſe*, inſerto *t*, legamus, *jityarab*, eodem ſenſu, *meditatio mea oblectabit ſe in eo?* Hoc optime conveniet cum poſteriore membro; ſed tunc legendum, vel *ani*, in primo verſu, vel *eſmeḫah* in ſecundo. Sed cum videam Græcos,

35 יתמו חטאים מן־הארץ
ורשעים עוד אינם
ברכי נפשי את־יהוה
הללויה׃

erunt; benedic anima mea Jahvoh. Hallelujah.

PSALMUS CV. קה

1 הודו ליהוה קראו בשמו
הודיעו בעמים עלילותיו׃

2 שירו לו זמרו לו
שיחו בכל נפלאותיו׃

3 התהללו בשם קדשו

de univerſis mirabilibus ejus; 3 Et gloriamini in nomine ſancto ejus;

cos, hoc verbum ſæpius reddere per *ἐνδέχομαι*, ut Pſal. cxix. p. 122. alia forte via tentanda, & legendum,

" *jeyrab valav ſiḥi jahvoh,*
anoci eſmaḥ bejahvoh.

hoc ſenſu, Jahvoh meditationem meam ſibi acceptam habeat, ego ſemper in Jahvoh lætabor. Sed de his Lectorum eſto judicium.

1 *kiru biſmo.* Cum multis exemplis conſtet *b* præfixum, ſyllabam per ſe conſtituere, non vero in unam cum conſona ſequente coaleſcere, pro *biſmo* legendum puto *beſemo*, & pro *kiru, kerau*, quo longe meliores numeri; & verſus hic cum ſeq. pedum numero conveniet. *bodu lihvoh,* *kerau beſemo*; qua forma imperativus hujus verbi cum affixo *hu* uſurpatur Eſ. lv. 6. Cum hæc periodus bis alias occurrat, 1. nempe Paral. xvi. 8. & Eſ. xii. 4. nullus ſuſpicioni locus eſt mendum eſſe vel in verbis, vel in literis quibus conſtant; ſed cum ſuſpecta admodum mihi ſit punctatio *biſmo*, illo conceſſo metrum poſtulat *kerau*; nec alia reddi ratio poteſt, cur dicto Eſ. loco legatur *kerauhu* pro *kiruhu*, niſi quod in forma abſoluta quoque *kerau* pro *kiru* dicerent, vel ſaltem dicere liceret. Hæc autem uſque ad periodum decimam quintam habentur dicto Paral. loco, a p. 8. uſque ad 22.

5 *vehithallelu.* Copula metri

jiſmaḥ leb mebakkeſ jahvoh.

dirſu jahvoh, veyuzzo;
bakkeſu panav tamid.

zicru niplotav aſer yaſah';
moptav, umiſpeṭ piv.

zeray abraham yabdo;
beny jaykob beḥirav.

hu jahvoh elohẓnu,
ẓbecol haarez miſpaṭav.

zacar leyolam brito;
dabar ẓivvah l'elep dor.

ſecarat, et abraham,
uſebuyato l'iſḥak.

vaijaymidah lejaykob leḥoq,
l'iſrael berit yolam:

l'emor, leca etten et erez

lætetur cor quærentium Jahvoh. 4 Quærite Jahvoh, & fortitudinem ejus; quærite faciem ejus ſemper. 5 Mementote mirabilium ejus quæ fecit; prodigiorum ejus, & judiciorum oris ejus. 6 O ſemen Abraham ſervi ejus; o filii Jacob electi ejus. 7 Ipſe eſt Jahvoh Deus noſter,

gratia præponenda, quæ forte excidit alio *vau præeunte*, niſi *jod* paragogico appoſito pro *beſem* legatur *beſemi*, quod an liceat neſcio, vid. ad Pſ. cxiii. ✶ 6.

10 *piv*. In Par. *pibu*, quod metrum reſpuit.

11 *abraham*. rectius in Par. *jiſrael*, ut liquet ex ✶ ſequente, & periodis nona & decima.

yabdo.

ישמח לב מבקשי יהוה :

4 דרשו יהוה ועזו
בקשו פניו תמיד :

5 זכרו נפלאתיו אשר עשה
מפתיו ומשפטי־פיו :

6 זרע אברהם עבדו
בני יעקב בחיריו :

7 הוא יהוה אלהינו
בכל־הארץ משפטיו :

8 זכר לעולם בריתו
דבר צוה לאלף דור :

9 אשר כרת את־אברהם
ושבועתו לישחק :

10 ויעמידה ליעקב לחק
לישראל ברית עולם :

11 לאמר לך אתן את־ארץ

in universa terra judicia ejus. 8 Memor fuit in se-
ulum pacti sui; verbi *quod* præceperat in mille genera-
ones. 9 Quod pepigit cum Abrahamo, & juramenti
i Isaaco. 10 Et statuit illud Jacobo in statutum, Israeli
pactum sempiternum : 11 Dicendo, Tibi dabo terram

yabdo. Vid. per. 26.
14 *ubecol.* Copulam inseren-
m esse monet versus, quæ for-
excidit, quod vox præcedens
vau desinat.

15 *zacar.* Vid. Psal. cxi. p. 5.
21 *et erez.* In Par. deest *et*,
& in Periodo seq. est *bihjotecem*;
utrumque male.

cenayan

cenaʏan, ħebel naħlatecem.

" behejotam meteʿ mispar;
cimʏaʔ, vegarim bah.

25 vaijithallecu miggoi el goi,
ʏmimmamlacah el ʏam aħer.

lo hinniħ *le*adam leʏoʔkam;
vaijocaħ ʏalʿhem melacim.

" al tiggeʏu bemeʔiħai,
30 velinbiai al tareʏu.

vaijikra raʏab ʏal haareʒ;
col matteh leħem ʃabar.

veʃalaħ lipneʿhem iʃ,
leʏebed nimcar josep.

35 ʏinnu baccebel raglav;
*be*barzel baah napʃo.

" ʏad ʏet bo debaro;

Chenaan, funiculum hæreditatis veſtræ. 12 Quum eſ
ſent ipſi viri pauci numero; ſicut parum, & peregrinaren
tur in ea. 13 Et ambularent de gente ad gentem, &
de regno ad populum alterum. 14 Non permiſit hom
ni injuria afficere eos; & corripuit propter eos, rege
15 Ne tangatis unctos meos, & Prophetis meis ne male

24 *cimyaʔ*. Ut a *meyaʔ meyaʔ-ʃim*, Pſal. cix. p. 8. ſic forte à *cimyaʔ* formari poteſt *cimyaʔ-ʃim* quod ſi licet, longe prætulerim; tum vero in priore verſu legendum *bihjotam*. Gr. ὀλιγο-στούς.

26 *umimmamlacah*. Cop lam conſtructio poſtulat, æque metrum. Gr. καὶ ὧν. Et ſic le tur in Par. loco parallelo.

27 *leadam*. Conſtructio poſ

præfixu

כנען חבל נחלתכם :

12 בהיותם מתי מספר
כמעט וגרים בה :

13 ויתהלכו מגוי אל־גוי
ממלכה אל־עם אחר :

14 לא־הניח אדם לעשקם
ויוכח עליהם מלכים :

15 אל־תגעו במשיחי
ובנביאי אל־תרעו :

16 ויקרא רעב על־הארץ
כל־מטה־לחם שבר :

17 שלח לפניהם איש
לעבד נמכר יוסף :

18 ענו בכבל רגליו
ברזל באה נפשו :

19 עד־עת בא דברו

ciatis. 16 Et vocavit famem ſuper terram; omnem
gam panis contrivit. 17 *Et* miſit ante eos virum,
o ſervo venditus eſt Joſeph. 18 Afflixerunt in com-
de pedem ejus; & *in* ferrum venit anima ejus. 19 Uſ-
e ad tempus *quo* venit verbum ejus;

efixum; in loco parallelo eſt
go *velinbiai*. In Par. pro *l* eſt
male.
33 *veſalac*. Copulam metrum
git.

36 *beburzel*. *b* ante *b* in Hebr. excidit, ut Pſal. civ. p. 17. Gr. σιδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Id eſt, in *vinculum ferreum*.

37 *deburo*. *debaro* & *imrat* ſunt ſynonyma, & idem pro more bis

imrat

imrat jahvoh zerapathu.

ſalah melec, vaijattirehu;
40 moſel yammim, vaipatteḥehu.

ſamo adon lebeto,
moſel becol kinjano.

l'esor ſarav benapſo;
uzekenav jeḥaccem.

45 vaijabo jiſrael mizraim;
vejaʏkob gar b'erez ḥam.

" vaijeper et ʏammo meod;
vaijaʏzimehu mizzarav.

ʏehapac libbam liſno ʏammo,
50 lehitnaccel baʏabdav.

" ſalaḥ moſeh ʏabdo,
aharon aſer baḥar bo.

ſam bam dibre ototav,

eloquium Jahvoh purgavit eum. 20 Miſit rex, & ſ
vit eum; dominator populorum, & dimiſit eum. 21
ſuit eum dominum familiæ ſuæ, dominatorem in o
poſſeſſione ſua. 22 Ut inſtrueret principes ejus ſecu
dum animam ſuam; & ſenes ejus ſapientes efficer
23 Et ingreſſus eſt Iſrael Ægyptum; & Jacob peregri

dicitur, vid. Pſ. cxlvii. p. 15. & cxix. p. 4.

40 *vaipatteḥehu.* Sic contracte legendum eſſe metrum oſtendit, non *vajepatteḥehu.* Vid. Pſ. cvi. p. 15. 16, 30, 33.

42 *moſel.* In Hebr. præit pula, ex *vau* præcedente repugnante metro.

43 *l'esor.* Id eſt, *in vi conjicere*, quod & in ſe durius detur, & cum ſequenti verſu

אמרת יהוה צרפתהו׃

20 שלח מלך ויתירהו
משל עמים ויפתחהו׃

21 שמו אדון לביתו
ומשל בכל־קנינו׃

22 לאסר שריו בנפשו
וזקניו יחכם׃

23 ויבא ישראל מצרים
ויעקב גר בארץ־חם׃

24 ויפר את־עמו מאד
ויעצימהו מצריו׃

25 הפך לבם לשנא עמו
להתנכל בעבדיו׃

26 שלח משה עבדו
אהרן אשר־בחר בו׃

27 שמו בם דברי אתותיו

tus eſt in terra Cham. 24 Et creſcere fecit populum ſuum valde, & roboravit eum præ hoſtibus ejus. 25 Convertit cor eorum ut odio haberent populum ſuum; ut machinarentur dolos in ſervos ſuos. 26 Miſit Moſeh ſervum ſuum, & Aharon quem elegerat. 27 Poſuit in eis verba ſignorum ejus,

ius convenit. Gr. *παιδεῦσαι, τίτρωψε.* In Hebr. deeſt copula a *vau* præcedente abſorpta, vel pro *libbam*, legendum *lebabam*, ſed prius malim.

quaſi legiſſent *Piſor*, quo nihil vel

ri aptius, vel iis quæ ſequuntur,

—— *σοφίσαι.* Vid. Pſal. ii.

10.

49 *vehapac.* Et ſic Gr, ⅋ *μι-*

53 *ſam.* In Hebr. *ſamu.* Repugnante & ſenſu, & verſu. Gr

umopetim b'erez ham.

55 salah holec, vaijahi'ic;
velo sameru et debaro.

hapac memshem ledam,
vaijamet et degatam.

" saraz arzam zepardeyim,
60 beshadre malcshem.

amar, vaijabo yarob,
cinnim becol gebulam.

natan gishmehem barad;
el lehabot bearzam.

65 " vaijac gapnam, utenatam;
vaijesabber yez gebulam.

amar, vaijabo arbeh,
vejelek, veen mispar.

vaijocal col yeseb bearzam;
70 vaijocal *col* peri admatam.

& prodigia in terra Cham. 28 Immisit tenebras, & *te*rum *ram* obscuravit; neque servarunt verbum ejus. 29 Co3 Et vertit aquas eorum in sanguinem, & occidit pisces eoru it arb 30 Abunde produxit terra eorum ranas, in cubilibus R & bru gum ipsorum. 31 Dixit, & venit musca canina, & p am in diculi in omni termino eorum. 32 Dedit pluvias e rum.

29 70. Vid. Ps. lxxviii. p. 43.

56 *Jameru*. Metrum manifesto ostendit subesse mendum, quod cum nescirent Intt. locus hic maximam iis molestiam creavit, c enebra sensus quem verba in Hebr. f lefectui dunt, directa fronte adversetu , on quem locus aperte postulat; ta ida. K tene

ומופתים בארץ חם׃

28 שלח חשך ויחשך
ולא *מרו את־דבריו׃

29 הפך את־מימיהם לדם
וימת את־דגתם׃

30 שרץ ארצם צפרדעים
בחדרי מלכיהם׃

31 אמר ויבא ערב
כנים בכל־גבולם׃

32 נתן גשמיהם ברד
אש להבות בארצם׃

33 ויך גפנם ותאנתם
וישבר עץ גבולם׃

34 אמר ויבא ארבה
וילק ואין מספר׃

35 ויאכל כל־עשב בארצם
ויאכל * פרי אדמתם׃

& t[illegible]um grandinem; ignem flammarum in terra eorum. 29 Co[illegible]33 Et percuffit vitem eorum, & ficus eorum; & contri- eoru[illegible]it arbores termini eorum. 34 Dixit, & venit locusta, bus R[illegible]& bruchus fine numero. 35 Et comedit omnem her- [illegible], & p[illegible]am in terra eorum; & comedit *omne* frumentum terræ ea- vias e[illegible]um.

eavit, c[illegible]nebræ debentur unius literulæ 57 *memehem.* In Hebr. *et* Hebr. f[illegible]defectui, si pro *maru* legas *fame- memehem*, quod metrum refverfetu[illegible], omnia clara erunt & dilu- puit.
lat; ta[illegible]ida. *kari* enim *qehare.* 70 *col.* Cum laboret verſus,
tene[illegible]

" vaijac col becor bearzam ;
reſit lecol onam.

vaijozem becesep vezahab;
vean beſibtav coſel.

" ſamaħ mizraim bezetam;
ci napal paħdam ʏalehem.

paraſ ʏanan lemasac,
veeſ lehaïr laïlah.

" ħaalu, vaijabe ſelav ;
velehem ħamam jaſbiʏem.

pataħ zur, vaijazubu maim;
halecu bazzijot neharot.

" ci zacar et debar kodſo,
et abraham ʏabdo.

" vaijozi ʏammo beſaſon,
uberinnah et behirav.

36 Et percuſſit omnem primogenitum in terra eorum; primitias omnis roboris eorum. 37 Et eduxit eos cum argento & auro; & non *fuit* in tribubus ejus debilis. 38 Lætata eſt Ægyptus quum exirent ipſi; quia irruerat pavor eorum ſuper eos. 39 Expandit nubem in tentorium, & ignem ad illuſtrandam noctem. 40 Petierunt, &

vel *col* inſerendum vel *be*; conferenti verſiculos hujus periodi prius melius viſum eſt, cum in *col* ſit magna emphaſis, & a præcedente ſyllaba abſorptum videatur.

73 *vaijozem*. In Hebr. *vaijoziem*, ſed in diſſyllabum contrahendum. Ut Pſal. cvii. p. 14. vc tollenda copula.

79 *ſaalu*. Et conſtructio & verſus *plurale* manifeſto poſtu lant, in Hebr. eſt *ſaal*, *va* nemp

36 ויך כל־בכור בארצם
ראשית לכל־אונם׃

37 ויוציאם בכסף וזהב
ואין בשבטיו כושל׃

38 שמח מצרים בצאתם
כי־נפל פחדם עליהם׃

39 פרש ענן למסך
ואש להאיר לילה׃

40 שאל ויבא שלו
ולחם שמים ישביעם׃

41 פתח צור ויזובו מים
הלכו בציות נהר׃

42 כי זכר את־דבר קדשו
את אברהם עבדו׃

43 ויוצא עמו בששון
ברנה את בחיריו׃

adduxit coturnices; & pane cœli ſaturavit eos. 41 Aperuit petram, & fluxerunt aquæ; fluxerunt per arida *loca* flumina. 42 Quoniam recordatus eſt verbi ſanctitatis ſuæ, Abrahami ſervi ſui. 43 Et eduxit populum ſuum in gaudio, & cum jubilo electos ſuos.

nempe excidit alio *vau* ſequente. Gr. ἤγαγεν.

80 *velebim.* Vid. Pſal. lxxviii. p. 24.

82 *nehavet.* Terminatio *pluralis* in Hebr. excidit. Gr. ποταμοί. Vid. Pſ. lxxviii. p. 16.

86 *uberinnah.* Metrum copulam præfigi poſtulat. Et ſic, Gr. καὶ τὰς ἐπαλλαγὰς αὐτῶν διφθέρας.

vaijitten lahem arzot goim :
vayamal leummim jiraſu .

baybur jiſmeru ḥukkav,
90 vetorotav jinzoru.
hallelujah.

44 Et dedit eis terras Gentium ; & labores populorum poſſederunt :

PSALMUS CVI. קו

hallelujah.

1 ḥodu lihvoh, ci ṭob,
ci leyolam ḥasdo.

mi jemallel geburot jahvoh?
jaſmiy ḳol tehillato?

5 aſre ṣomere miſpaṭ,
yoſeh ṣidkah becol yet.

zocreni jahvoh berezon yammeca ;
pokdeni bejeſuyateca :

1 Hallelujah, Celebrate Jahvoh, quoniam bonus, quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 2 Quis eloquetur fortitudines Jahvoh? enarrabit omnem laudem ejus?

91 *hallelujah.* In pluribus Pſalmis vel initio vel fine ponitur, interdum utroque in loco ; ſed extra Pſalmum eſt, ſacerdotis vel populi acclamatio, non ab ipſius Pſaltæ manu ; certe nullam partem carminis eſſe ex metro perquam manifeſtum eſt.

1 *hodu.* Vid. Pſal. cvii. p. 1.

cxviii

44 ויתן להם ארצות גוים
ועמל לאמים ירשו :

45 בעבור ישמרו חקיו
ותורתיו ינצרו
הללוי־ה :

45 Ut cuſtodirent ſtatuta ejus, & leges ejus conſervarent. Hallelujah.

PSALMUS CVI. קו

1 הללוי־ה

הודו ליהוה כי־טוב
כי לעולם חסדו :

2 מי ימלל גבורות יהוה
ישמיע כל־תהלתו :

3 אשרי שמרי משפט
עשה צדקה בכל־עת :

4 זכרני יהוה ברצון עמך
פקדני בישועתך :

3 Beati qui obſervant judicium, qui faciunt juſtitiam omni tempore. 4 Memento mei Jahvoh in beneplacito tuo, viſita me in ſalute tua:

cxviii. 1. cxxxvi. 1.

6 *voſeh.* Legendum videtur *renu*, & mox, *pokdenu*. Verte- *voſi*, cum præceſſerit *ſomere*. Et ic Gr. runt enim & .

7 *zocreni.* Gr. legerunt *zoc- berezon yammeca.* Non alias

lirot betobat behireca,
veliſmoh beſimhat gojeca;
lehithallel yim nahlateca.

" hatanu yim abotenu;
hevvinu, hirſaynu.

" abotenu bemizraim
lo hiſcilu niploteca;

" lo zaceru et rob hasadeca,
vaijamru yal jam, bejam sup.

" vaijoſiyem limyan ſemo;
lehodiy et geburato.

vaijigyar bejam sup, vaijehrab;
vaijolicem battehomot cammidbar.

" vaijoſiyem mijad ſone;
vaijigalem mijad ojeb.

vajecassu maim zarehem;
ehad mehem lo notar.

5 Ut videam bonum electorum tuorum, & læter in lætitia gentis tuæ; & glorier cum hæreditate tua. 6 Peccavimus cum patribus noſtris; prava fecimus, impia fecimus. 7 Patres noſtri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua; Non fuerunt memores multitudinis miſericordiarum tuarum, ſed rebellaverunt ad mare, in mari Alga

occurrit vel eadem vel ſimilis loquutio, quod facit ut ſuſpicer legendum, *berezoneca*, cui optime reſpondebit verſu ſeq. *biſuvatec*. Vid. Pſ. xxx. p. 8. & li. 20.

10 v

5 לראות בטובת בחיריך
לשמח בשמחת גויך
להתהלל עם־נחלתך׃

6 חטאנו עם־אבתינו
העוינו הרשענו׃

7 אבותינו במצרים
לא השכילו נפלאותיך
לא זכרו את־רוב חסדיך
וימרו על־ים בים־סוף׃

8 ויושיעם למען שמו
להודיע את־גבורתו׃

9 ויגער בים־סוף ויחרב
ויוליכם בתהומות כמדבר׃

10 ויושיעם מיד שונא
ויגאלם מיד אויב׃

11 ויכסו־מים צריהם
אחד מהם לא נותר׃

8 Et ſervavit eos propter nomen ſuum; ut notam faceret fortitudinem ſuam. 9 Et increpuit mare Algæ, & ſiccatum eſt; & ambulare fecit eos per abyſſos tanquam *per* deſertum. 10 Et ſervavit eos de manu odio habentis; & vindicavit eos de manu inimici. 11 Et operuerunt aquæ hoſtes eorum; *ita ut* unus ex eis non remanſerit.

10 *veliſmoh* copula metrum p. 2. carere nequit, niſi pro *gejica* legamus *geulica*; vid. Pſal. cvii. 17 *vai jam.* Gr. ἀναβαίνοντες, vocum harum literas conjunctim

vaija-

vaijaminu bedibrav,
jaſiru tehillato.

" miharu ſaceḫu mayſav,
lo ḫiccu layzato.

vaijitavvu tavah bammidbar,
vainassu el b'iſimon.

" vaijitten laheḫm ſelatam,
vaiſallaḫ razon benapſam.

vaikanu lemoſeh bammaḫneh,
l'aharon kedoſ jahvoh.

tiptaḫ erez, vattiblay datan,
vattecas yal yadat abiram.

" vattibyar eſ bayadatam;
lehabah telaheṫ riſyim.

jayſu yegel beḫoreb,
vaijiſtahavu lemassecah.

" vaijamiru et cebodam

12 Et crediderunt verbis ejus, cantaverunt laudem ejus
13 Statim obliti ſunt operum ejus, non expectaverun
conſilium ejus. 14 Et concupierunt concupiſcentia
in deſerto, & tentaverunt Deum in ſolitudine. 15
dedit eis petitionem eorum, & immiſit ſaturitatem in an
mam eorum. 16 Et inviderunt Moſi in caſtris, Aharo

legendo, *volim*. Vid. p. 22. Reſte, opinor. Pro *razon* en
33 *razon*.) Gr. ἀλογισμὸν. legendum putem *razon*; ut ho
membru

12 ויאמינו בדבריו
ישירו תהלתו׃

13 מהרו שכחו מעשיו
לא חכו לעצתו׃

14 ויתאוו תאוה במדבר
וינסו־אל בישימון׃

15 ויתן להם שאלתם
וישלח רזון בנפשם׃

16 ויקנאו למשה במחנה
לאהרן קדוש יהוה׃

17 תפתח־ארץ ותבלע דתן
ותכס על־עדת אבירם׃

18 ותבער־אש בעדתם
להבה תלהט רשעים׃

19 יעשו־עגל בחרב
וישתחוו למסכה׃

20 וימירו את־כבודם

sancto Jahvoh. 17 Aperuit se terra, & deglutivit
than, operuit congregationem Abiram. 18 Et ex-
sit ignis in congregatione istorum; flamma combussit im-
os. 19 Fecerunt vitulum in Horeb, & incurvaverunt
conflatili. 20 Et permutaverunt gloriam suam

mbrum cum priore congruat. Vid. Psal. cxlv. p. 16.

betabnit

betabnit ſor ocel yeſeb.

ſaceħu el moſiyam,
yoſeh gedolot bemizraim.

" niplaot b'erez ħam,
noraot yal jam sup.

vaijomer lehaſmidam,
lulε moſeh beħiro
yamad bapperez lipnav,
lehaſib ħamato mehaſħit.

vaijimasu beerez ħemdah;
lo heminu lidbaro.

vaijeragenu b'oholεhem,
lo ſamεyu bekol jahvoh.

vaijiſla jado lahem,
lehappil otam bammidbar.

ulehappil zaryam baggoim,
ulezarotam baarzot.

" vaijizzamedu lebayal peyor,

in ſimilitudinem bovis comedentis herbam. 21 Obl
ſunt Dei ſervatoris ſui, facientis magna in Ægyp
22 Mirabilia in terra Ham, terribilia in mari Alg
23 Et dixit ſe diſperditurum eos, niſi Moſeh electus ej
ſtetiſſet in ruptura coram eo, ut averteret iram ejus
perderet. 24 Spreverunt etiam terram deſiderabile

54 *vaijeragenu.* In hac & duabus periodis proxime ſequentibus verſus alternant, primi ſc. ſunt generis Iambici, alteri T chaici, niſi in primo y lega *beoholεhem*, vel in ſecundo j

בתבנית שור אכל עשב׃

21 שכחו אל מושיעם
עשה גדלות במצרים׃

22 נפלאות בארץ חם
נוראות על ים סוף׃

23 ויאמר להשמידם
לולי משה בחירו
עמד בפרץ לפניו
להשיב חמתו מהשחית׃

24 וימאסו בארץ המדה
לא האמינו לדברו׃

25 וירגנו באהליהם
לא שמעו בקול יהוה׃

26 וישא ידו להם
להפיל אותם במדבר׃

27 ולהפיל זרעם בגוים
ולזרותם בארצות׃

28 ויצמדו לבעל פעור

on crediderunt verbo ejus. 25 Et murmuraverunt in bernaculis ſuis, non obtemperaverunt voci Jahvoh. 6 Et elevavit manum ſuam ſuper eos, ad cadere facien- um eos in deſerto: 27 Et ad proſternendum ſemen orum in Gentibus, & ad ſpargendum eos in terras. 8 Et adhæſerunt ipſi Baal-pegor,

tertio *yalibem*, (Gr. ἐπ' ὠτίας.) legamus *baarzot*, an *b'arazot*.
ſexto autem *a'lzarotam*. 60 *peyor*. Gr. φεγώρ. Ex hac
59 *baarzot*. Perinde eſt utrum verſione liquet recentiores Judæos

vaijocelu zibħe metim.

vaijacʏisu bemaʏlelehem;
vattiproz bam maggepah.

" vaijaʏmod pinħas, vaipallel;
vatteʏazar hammaggepah.

" vattehaſeb lo lizdakah,
ledor vador ʏad *haʏ*olam.

vaijakʏipu ʏal me meribah,
vaijeraʏ lemoſeh baʏburam.

" ci himru et ruħo,
vaibaṫṫe beſiptav.

" lo hiſmidu et haʏammim,
aſer amar jahvoh lahem.

" vaijitʏarebu baggoim,
vaijilmedu *et* maʏſehem.

" vaijaʏbedu et ʏazbehem,

& comederunt ſacrificia mortuorum. 29 Et irritaverunt *Deum* operibus ſuis; & crevit in eis plaga. 30 Stetit Pinhas, & dijudicavit; & cohibita eſt plaga. 31 reputatum eſt ei ad juſtitiam, in generationem & generationem uſque in ſeculum. 32 Irritaverunt etiam juxta aquas Meriba, & malum fuit ipſi Moſi propter eos

unam ת ʏ poteſtatem ignorare, qua valet interdum g, ut apud Arabas ʏ punctatum, quod idem oſtendunt *Gaza* & *Gomorra*. Hiſtoriam quæ hic tangitur. Vid. Num. xxv.

66 *lizdakah*. Neſcio utrum rectius, *lizdakah*, an *lizdi* ſed ad metrum perinde eſt.

67

ויאכלו זבחי מתים׃

29 ויכעיסו במעלליהם
ותפרץ־בם מגפה׃

30 ויעמד פינחס ויפלל
ותעצר המגפה׃

31 ותחשב לו לצדקה
לדר ודר עד־עולם׃

32 ויקציפו על־מי מריבה
וירע למשה בעבורם׃

33 כי־המרו את־רוחו
ויבטא בשפתיו׃

34 לא־השמידו את־העמים
אשר אמר יהוה להם׃

35 ויתערבו בגוים
וילמדו * מעשיהם׃

36 ויעבדו את־עצביהם

33 Quia exacerbaverunt ſpiritum ejus, & temere loquutus
ſt labiis ſuis. 34 Non diſperdiderunt populos, quos
ixerat Jahvoh eis. 35 Sed miſcuerunt ſe cum Genti-
us, & didicerunt opera eorum. 36 Et ſervierunt
culptilibus eorum,

67 *hayolam.* Hebr. *yolam*, ſed
etrum *h* præfigi poſtulat.
75 *et mayſibem.* *et* inſeri me-
um poſcit, niſi pro *jilmedu* le-
mus in *pihel. jelammedu*, Gen-
tes illas docuerunt, ſed prius ma-
lim, ut ℣ 76. *et yazbihem*, & 78,
et benehem.
76 *yazbihem. yazbi* ex me-
tro liquet ſemper in Pſalmis eſſe
vai-

vaijihju lahem lemoked.

" vaijizbehu et benehem
v'et benotehem lashedim.

vaijishpecu dam naki,
dam benehem ubenotehem,
asher zibbehu lavazbe cenavan;
vattehnap haarez baddamim.

" vaijitmeu bemavsehem;
vaijiznu bemavlelehem.

" vaijihar ap *jah* bevammo,
vajetaveb et nahlato.

" vaijittenem bejad goim;
vajishmelu bahem sonehem.

" vaijilhazum ojebehem,
vaijiccanevu tahat jadam.

gam pevamim rabbot jazilem,
vehemmah jamru bavazatam,
vaijamoccu bevonam.

& fuerunt eis in laqueum. 37 Nam ſacrificaverunt
lios ſuos & filias ſuas dæmoniis. 38 Et effuderunt ſa
guinem innocentem, ſanguinem filiorum ſuorum & fil
rum ſuarum, quos ſacrificaverunt ſculptilibus Chenaa
& prophanata eſt terra ſanguinibus. 39 Et polluer
ſe in operibus ſuis; & fornicati ſunt in adinventionibus ſu

diſſyllabum, licet punctatione fecerint triſſyllabum, *vazabbe*.

88 *vaijittenem*. In hac & ſeq. periodo verſus alternant, primi nempe Trochaici ſunt ge
ris, alteri Iambici; ſed forte
ſecundo *m* poſt *babem* excidit
legendum *meſannebem*; & in qu

ויהיו להם למוקש :

37 ויזבחו את־בניהם
ואת־בנותיהם לשדים :

38 וישפכו דם נקי
דם־בניהם ובנותיהם
אשר זבחו לעצבי כנען
ותחנף הארץ בדמים :

39 ויטמאו במעשיהם
ויזנו במעלליהם :

40 ויחר־אף יהוה בעמו
ויתעב את־נחלתו :

41 ויתנם ביד־גוים
וימשלו בהם שנאיהם :

42 וילחצום איביהם
ויכנעו תחת ידם :

43 * פעמים רבות יצילם
והמה ימרו בעצתם
וימכו בעונם :

40 Et iratus eſt furor Jah in populum ſuum, & abominatus eſt hæreditatem ſuam. 41 Et dedit eos in manum Gentium; & dominati ſunt eis odio habentes eos. 42 Et oppreſſerunt eos inimici eorum, & humiliati ſunt ſub manu eorum. 43 *Etiam* vicibus multis liberavit eos, ipſi autem exacerbarunt *eum* conſilio ſuo, & depreſſi ſunt propter iniquitatem ſuam.

vaijacyinu, in *hiphil*.

92 *gam*. Cum ſyllaba ad verum deſit, nihil aptius occurrebat, quo labanti ſuccurrerem, quod facile excidere poterat, cum vox præcedens in *dam* deſinat.

95 vaijar *jah* bazzar lahem,
beſomvo et rinnatam.

" vaijizcor lahem berito,
vaijinnaħem cerob ħasdo.

" vaijitten otam lirħamim
100 lipnɛ col ſobɛhem.

" hoſivenu jahvoh elohɛnu,
kabbezenu min haggoim,
lehodot leſem kodſeca,
lehiſtabbeħ betehillateca.

105 baruc jahvoh elohɛ
jiſrael, min havolam
vevad havolam *amen.*

" veamar col havam amen.
hallelujah.

44 Tamen vidit *jah* quum eſſet anguſtia eis, quum audiret clamorem eorum. 45 Et recordatus eſt illis pacti ſui, & pœnituit eum ſecundum magnitudinem miſericordiæ ſuæ. 46 Et dedit eos in miſerationes coram omnibus captivatoribus ipſorum. 47 Serva nos Jahvoh Deus

95 *vaijar jah.* Gr. καὶ εἶδε κύριος. Sed in Hebr. deeſt *jah*, quod ad verſum neceſſarium eſt, niſi pro *jar* legamus *jera*, vid. Ex. ii. 25 iii. 37.

98 *ħasdo.* Sic *cetib* recte; ſed *keri ħaſdav.* Vid. Pſ. v. 8. utrumque rectè dicitur, ſed prius hic melius ut ſervetur ὁμοιοτέλευτον.

99 *vaijitten*, libenter poſt *otam Jahvoh* inſererem, ut hæc ſic in verſiculos diſtinguerentur.

vaijitten otam jahvoh
lirħamim lipnɛ coi ſobɛhem.

101 *hoſivenu.* Vid. 1 Par. xvi. 37. ubi hæc & ſeq. periodus utidem fere verbis habentur.

102 *kabbezenu.* In Hebr. præcopula, ſed metrum tolli poſtulaex *vau* præcedente videtur nata

105 *baruc.* Hic finis libquarti. Vid. Pſal. xli. ult. Cu

44 ויראה * בצר להם
בשמעו את־רנתם :

45 ויזכר להם בריתו
וינחם כרב חסדו :

46 ויתן אותם לרחמים
לפני כל־שוביהם :

47 הושיענו יהוה אלהינו
וקבצנו מן־הגוים
להודות לשם קדשך
להשתבח בתהלתך :

48 ברוך יהוה אלהי
ישראל מן־העולם
ועד־העולם **

ואמר כל־העם אמן
הללויה :

noſter, congrega nos de Gentibus, ad confitendum nomini ſanctitatis tuæ, ad gloriandum de laude tua. 48 Benedictus Jahvoh Deus Iſraelis, à ſeculo & uſque in ſeculum *Amen.* Et dicat omnis populus, Amen. Halelu-jah.

vero Pſalmus hic, ſive ſtylum ſive argumentum ſpectes, videatur eſſe ab eadem manu ac ille qui proxime ſequitur, merito putemus utroſque eodem tempore editos fuiſſe; adeoque quartum quinumque Pſalmorum librum non fuiſſe diverſas collectiones diverſis temporibus factas, ſed ejuſdem voluminis partes, in libros ſuos pro collectoris arbitrio diviſas, ut tota carminum horum Sylloge librorum numero ad Pentateuchi exemplum componeretur. Sed nihil de his certo definiri poteſt, ut dixi in Prolegomenis.

107 *amen.* vel *amen* hic inſerendum, vel *veamar col hayam*, parentheſi includenda ſunt, & *amen*, quod populus acclamavit, verſum complet. Vid. Pſ. xli. ult.

seper ħamiiī.

PSALMUS CVII. קז

1 "hodu lihvoh, ci ťob;
ci leyolam ħasdo.

"jomeru geule jahvoh,
aſer gealam mijad zar.

5 umearzot kibbezam,
mimmizraħ umimmayrab,
mizzapon umijamin.

8 tayu bammidbar, bejeſimon,
darec yir moſab lo mazau.

10 reyebim, gam zemeim,
napſam bahem tityaťťep.

vaijizyaku el jahvoh bazzar lahem;
mimmezukotħem jazzilem.

jadricem bederec jeſarah,
15 laſecet el yir moſab.

LIBER QUINTUS.

1 CElebrate Jahvoh, quoniam bonus; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 2 Dicant redempti Jahvoh, quos redemit de manu inimici. 3 Et de terris congregavit eos, ab Oriente & ab Occidente, ab Aquilone

7 *umijamin.* Sic legendum, bus, *jamin* enim *meridiem* denoſenſu pariter ac metro ſuadenti- tat, qui ad ortum converſo ad *dextram*

ספר החמישי

PSALMUS CVII. קז

1 הדו ליהוה כי־טוב
כי לעולם חסדו׃

2 יאמרו גאולי יהוה
אשר גאלם מיד־צר׃

3 ומארצות קבצם
ממזרח וממערב
מצפון ומים׃

4 תעו במדבר בישימון
דרך עיר מושב לא מצאו׃

5 רעבים גם־צמאים
נפשם בהם תתעטף׃

6 ויצעקו אל־יהוה בצר להם
ממצוקותיהם יצילם׃

7 וידריכם בדרך ישרה
ללכת אל־עיר מושב׃

& à *Meridie.* 4 *Qui* errabant in deserto, in solitudine, viam *ad* civitatem habitationis non inveniebant. 5 Famelici *erant*, etiam sitibundi, anima eorum in ipsis defecit. 6 Et clamaverunt ad Jahvoh in angustia sua; de angustiis eorum eruit eos. 7 Et deduxit eos per viam rectam, ut irent ad civitatem habitationis.

dextram est. Vid. Psal. lxxxix. p. 13.

14 *Jadricem.* Præit copula in Hebr. sed versus respuit.

" jodu lihvoh ħasdo,
veniplotav libnɛ adam.

" ci hiſbiɣ nepeſ ťokekah,
vɛnepeſ reɣebah mille ťobah.

joťebɛ ħoťec vezalmavet,
asirɛ ɣoni, ubebarzel.

" ci himru imrɛ el,
vaɣazat ɣeljon naazu;

jacnaɣ beɣamal libbam,
caťelu, veɛn ɣozer.

vaijizɣaku el jahvoh bazzar lahem;
mimmezukotɛhem joťiɣem.

jozem meħoťec, vezalmavet,
umoserotɛhem jenattek.

" jodu lihvoh ħasdo,
veniplotav libnɛ adam.

8 Celebrent *ergo* Jahvoh miſericordiam ejus, & mirabilia ejus filiis hominum. 9 Quod ſaturaverit animam avidam, & animam famelicam impleverit bono. 10 Habitantes in tenebris, & umbra mortis, vincti inopiâ & ferro. 11 Quia rebelles fuerunt eloquiis Dei, & conſilium Altiſſimi deſpexerunt; 12 Humiliavit in labore cor eorum,

19 *ťobah.* In Hebr. *ťob,* ſed ſyllaba deeſt ad verſum, & legendo *ťobah* verſus erunt etiam ὁμοιοτέλευτοι, quam elegantiam libenter captarunt quum ſe offerret.

21 *bebarzel.* Hic quoque *b* excidit ante *barzel,* ut Pſ. cv. p. 18.

24 *jacnaɣ.* Accrevit in Hebr. copula ex *vau* præcedente; vel admiſſa copula legendum, *vaijiz-*
ɣaɣu

8 יודו ליהוה חסדו
ונפלאותיו לבני אדם:

9 כי־השביע נפש שוקקה
ונפש רעבה מלא־טוב:

10 ישבי חשך וצלמות
אסירי עני וברזל:

11 כי־המרו אמרי־אל
ועצת עליון נאצו:

12 ויכנע בעמל לבם
כשלו ואין עזר:

13 ויזעקו אל־יהוה בצר להם
ממצוקותיהם יושיעם:

14 יוציאם מחשך וצלמות
ומוסרותיהם ינתק:

15 יודו ליהוה חסדו
ונפלאותיו לבני אדם:

corruerunt, & non *fuit* auxiliator. 13 Et clamaverunt
ad Jahvoh in anguſtia ſua; de anguſtiis eorum ſervavit eos.
14 Eduxit eos de tenebris & umbra mortis, & vincula eo-
rum diſrupit. 15 Celebrent *ergo* Jahvoh miſericordiam
ejus, & mirabilia ejus filiis hominum.

oyan in *niphal*; ſic Gr. ᾧ ἐπα-
νώθη, vid. Pſal. cvi. p. 42.
28 *jozem*. Hebr. *joziem*; &
c p. 28. Sed metrum oſtendit in
diſſyllabum contrahendum, ut
Pſal. cv. ✝ 73. vel hic præpo-
nenda copula, ut in Gr. quod
malim, illic vero tollenda.

" ci ṅbbar dultot neḥoſet,
uberiṅ barzel giddeɣ.

evilim midderec *paſayu*,
umeɣonotɛhem jitɣannu.

*ve*col ocel tetaɣeḥ napſam,
vaijaggiɣu ɣad ſaɣrɛ mavet.

vaijizɣaku el jahvoh bazzar lahem;
mimmiẓukotɛhem joſiɣem.

jiṙlaḥ debaro, vejirpaem,
v'imalletem miſſeḥitotam.

" jodu lihvoh ḥasdo,
veniplotaɣ libnɛ adam.

" vejizbeḥu zibḥɛ todah,
vejesapperu maɣſaɣ berinnah.

16 Quòd contriverit portas æreas, & vectes ferreos confregerit. 17 Stulti de via *defecerunt*, & propter iniquitates ſuas affliguntur. 18 *Et* omnem eſcam abominata eſt anima eorum, & peryenerunt uſque ad portas mortis. 19 Et clamaverunt ad Jahvoh in anguſtia ſua;

34 *paſayu*. Hebr. *piſyam*. Sed non metrum modo, verum etiam conſtructio plane oſtendit ſubeſſe mendum. Primo enim, ſtructura orationis poſtulat, ut utrumque periodi hujus membrum verbum ſuum habeat, ut integra efficiatur oratio; dein, quid eſt *propter viam iniquitatis ſuæ?* Loquutio hæc ſine exemplo eſt, ut idem valeat ac, *propter iniquitatem ſuam*. Si hoc voluit Pſaltes, dicendum erat *mippiſyam*, ut in ſeq. *meyonotɛhem*. Pro *piſyam* igitur legendum videtur *paſayu*. *a via* (recta). *defecerunt*. Sed alii ſortaſan in loco hoc reſtituendo felicius erunt. Pro *evilim* aliud quis legerit

16 כי־שבר דלתות נחשת
וברחי בריח ברזל גדע׃

17 אולים מדרך פשעם
ומעונתיהם יתענו׃

18 כל־אכל תתעב נפשם
ויגיעו עד־שערי מות׃

19 ויזעקו אל־יהוה בצר להם
ממצוקותיהם יושיעם׃

20 ישלח דברו וירפאם
וימלט משחיתותם׃

21 יודו ליהוה חסדו
ונפלאותיו לבני אדם׃

22 ויזבחו זבחי תודה
ויספרו מעשיו ברנה׃

anguſtiis eorum ſervavit eos. 20 Miſit verbum ſuum, & ſanavit eos, & eruit *eos* de interitionibus ipſorum. 21 Celebrent *ergo* Jahvoh miſericordjam ejus, & mirabilia ejus filiis hominum. 22 Et ſacrificent ſacrificia laudis, & narrent opera ejus cum jubilo.

egerunt Gr. verterunt enim, ἀπελάβετο αὐτῶν, contra non modo ocis hujus ſignificationem, ſed tiam contra mentem Pſaltæ, ut uivis animum advertenti liqueit.

36 *vecol.* Metrum copulam eſideraſt, quæ forte alio *vau* præcunte exciderat; niſi pro *ocel* legamus *acilah*.

41 *v'imalletem.* Hebr. *v'imalleſ.* Sed ex pluribus in hoc Pſalmo locis parallelis liquet affixum apponi oportere, quod excidit, alio *m* proxime ſequente. Sic etiam Gr. καὶ ἐρρύσατο αὐτούς.

" jore-

" joredɛ haijam b'onijot,
yoſɛ melacah bemaim rabbim,

" hemmah rau mayſɛ jahvoh,
veniplotav bemezulah.

50 vaijomer, vaijakem ruħ
seyarah, vatteromem gallav.

" jaylu ſamɛm, jeredu tehomot;
napſam berayah titmogag.

" jaħoggu, vejanuyu caſſiccor,
55 vecol ħocmatam titballay.

vaijizyaku el jahvoh bazzar lahem;
umimmezukotɛhem jozem.

" jaymed seyarah lidmamah,
vaijeħſu gallɛhem.

60 " vaijiſmeħu, ci jiſtoku,

23 Deſcendentes in mare navibus, facientes opus in a-
quis multis, 24 Ipſi vident opera Jahvoh, & mirabilia
ejus in profundo. 25 Dixitque, & excitavit ventum
turbinis, & exaltavit fluctus ejus. 26 Aſcendunt *uſque*
ad cœlum, deſcendunt *uſque ad* Abyſſos; *ita ut* anima eo-

50 *vaijakem.* Miro errore *jakem* & *jaymed*, hic & p. 29. loca invicem commutarunt, quo nihil manifeſtius. Videre tamen noluerunt Intt. hic p. 25. de procella excitata agitur, in Hebr. tamen eſt *vaijaymed ruħ*, & ventum *ſtare fecit*, hoc eſt, *excitavit* inquit Muiſ. & ſic ceteri; vero 29. *jakem*, *excitavit*, eſt, ſ cundum Intt. *compeſcuit.* Qu hæc in alio quovis ſcripto ena rando ferret?

57 *jozem.* Diſſyllabum. U

23 יורדי הים באניות
עשי מלאכה במים רבים :

24 המה ראו מעשי יהוה
ונפלאותיו במצולה :

25 ויאמר ויעמד רוח
סערה ותרומם גליו :

26 יעלו שמים ירדו תהומות
נפשם ברעה תתמוגג :

27 יחוגו וינעו כשכור
וכל־חכמתם תתבלע :

28 ויצעקו אל־יהוה בצר להם
וממצוקתיהם יוציאם :

29 יקם סערה לדממה
ויחשו גליהם :

30 וישמחו כי־ישתקו

m in malo liquefiat. 27 Jactantur, & nutant ficut rius; & omnis ſapientia eorum abſorbetur. 28 Et amant ad Jahvoh in anguſtia ſua; de anguſtiis eorum ucit eos. 29 Siſtit *ventum* turbinis in ſilentium, & ent fluctus *maris*. 30 Tunc lætantur quod ſiluerint;

14. & Pſal. cv. p. 37. niſi ula tollatur ab initio, quod hi quidem rectius videtur conenti hanc periodum cum 6, & 19.

58 *jaymed*. In Hebr. *jakem*. d. ad p. 25.

59 *gallehem*. Cum nullum nomen in proximo ſit, ad quod affixum referatur, ſuſpicor in priore verſu *rub* inſerendum ante *ſeyarah*, ut p. 25, & hic excidiſſe *jod*, & pro *gallehem* legendum *galle haijam*, ut ibi *gallav-*

vaijan-

vaijanħem el meħoz ħepzam.

" jodu lihvoh ħasdo,
veniplotav libnɛ adam.

v'iromemuhu bekehal yam;
bemoſab zekenim jehalleluhu.

" jaſem neharót lemidbar,
umozaɛ maim lezimmaon:

erez peri limleħah,
merayat joſebɛ bah.

" jaſem midbar l'agam maim,
v'erez zijah lemozaɛ maim.

vaijoſeb ſam reyebim,
vaiconenu yir moſab.

jizreyu ſadot, vaijiṫṫeyu
ceramim, vaijayſu peri tebuah.

vaibarecem, vaijirbu meod,
ubehemtam lo jamyiṫ.

" vajimyatu, vaijaſoħu,

& ducit eos ad portum quem cupiebant. 31 Celebrent
Jahvoh miſericordiam ejus, & mirabilia ejus filiis homin
32 Et exaltent eum in cœtu populi, & in cathedra ſenio
laudent eum. 33 Ponit flumina in deſertum, & exitu
quarum in ſitim: 34 Terram fructiferam in ſalſugin
propter malitiam habitantium in ea. 35 *Contra* ponit

65 *bemoſab.* Præit in Hebr. *jehalleluhu* contrahendum in
copula, ſed reſpuit metrum, vel *leluhu*.

74

וינחם אל־מחוז חפצם׃

31 יודו ליהוה חסדו
ונפלאותיו לבני אדם׃

32 וירוממוהו בקהל עם
ובמושב זקנים יהללוהו׃

33 ישם נהרות למדבר
ומצאי מים לצמאון׃

34 ארץ פרי למלחה
מרעת יושבי בה׃

35 ישם מדבר לאגם־מים
וארץ ציה למצאי מים׃

36 ויושב שם רעבים
ויכוננו עיר מושב׃

37 ויזרעו שדות ויטעו כרמים
ויעשו פרי תבואה׃

38 ויברכם וירבו מאד
ובהמתם לא ימעיט׃

39 וימעטו וישחו

em in ſtagnum aquarum, & terram defertam in exitus arum. 36 Et fecit habitare ibi famelicos, & præparant tatem habitationis. 37 Seminant agros, & plantant as, & faciunt fructum proventus. 38 Et benedicit & multiplicantur valde, & jumenta eorum non minuit. Et minnuntur, & humiliantur

jizreyu. In Hebr. *vaijiz-* pro *ſadot* legendum *ſedemot*, ſed Sed vel tollenda copula, vel prius malim, quia *ſadot* & *cera-*

meyozer

meyozer, rayah, vejagon.

80 ʃopec buz yal nedibim,
vaijatyem betohu lo darec.

" vaiſaggeb ebjon meyoni,
vaijaſem cazzon miſpaħot.

jiru jeſarim, vejiſmaħu;
85 vecol yavlah kapezah pihah.

" mi ħacam, vejiſmor elleh;
veitbonen ħasdɛ jahvoh.

a tyrannide, malo, & dolore. 40 Effundit contemptum in Principes, & errare facit eos in ſolitudine *in qua* non via. 41 Et ſublevat pauperem ab inopia, & ponit inſta

mim ſæpius conjuncta ſunt.

80 *Jopec.* Utrumque periodi hujus membrum habetur Job. xii. 21, 24. Sed ibi ſex verſiculi interpoſiti ſunt inter illa quæ hic ſunt conjuncta. Verum uter ab altero deſumpſerit, cum incertum ſit quo tempore liber *Jobi* ſcriptus fuerit, aliis indiciis inveſtigandum eſt. Mihi quidem videntur hæc de *Jobi* libro deſumpta, cum *Jopec* in *Job.* optime conveniat cum reliqua orationis ſtructura; ibi enim ſingulæ periodi a decima ſeptima ad viceſimam quartam a participio activo inchoantur, hic vero, ſi ſtructura orationis ſervaretur, dicendum potius erat, *jiſpoc* in futuro, intuenti liquebit; quod obſervandum duxi, quia contra cenſ Cl. Clericus, auctorem *Jobi* e Pſalmis hauſiſſe, in libello di *Les Sentiments*, &c. contra S monii Criticam Hiſtoriam a annos quinquaginta conſcripto a qua ſententia nunquam vid tur deceſſiſſe. Liceat vero h obiter obſervare, librum iſtu non modo metro, ut Pſalmo ſcriptum eſſe, ſed certiſſime d ma ſacrum eſſe, quod cum a argumentis, tum hoc maxi conſtat; quod ſi totum librum ſeptem æquales partes divid quatuor implent Jobus & tres

מעצר רעה ויגן׃

40 שפך בוז על־נדיבים
ויתעם בתהו לא־דרך׃

41 וישגב אביון מעוני
וישם כצאן משפחות׃

42 יראו ישרים וישמחו
וכל עולה קפצה פיה׃

43 מי חכם וישמר־אלה
ויתבוננו חסדי יהוה׃

gregis familias. 42 Vident *hæc* recti, & lætantur, & mnis iniquitas claudit os ſuum. 43 Quis ſapiens, & bſervabit hæc, & animadvertet miſericordias Jahvoh.

nici ejus, primis capitibus con-umeratis, quintam Jobus ſolus, rtam Elihuus, ſeptimam deus. lihuus dei cauſam in ſe recipit voto Jobi ix. 32. & alibi; eus vero ipſe tandem introduci-ur, quem ſe viſurum tanta fidu-a Jobus dixerat xix. 23. ut mœ-iſſimo dramati καταστροφὴ tandem lix obtingat. Addam ex. c. 32. videri hujus dramatis Eli-um ipſum auctorem fuiſſe, qui περίπετειαν egregie ſervavit in ul-mo capite, ubi hi tres Jobi ami-a deo culpantur, quod non de o recte loquuti ſint, Jobus ve-in integrum reſtituitur; at de Elihuo nihil dicitur, quæ ejus modeſtia fuit. Sed & tota dra-matis compoſitio Elihuo unice convenit, homini ſc. ingenio ju-venili, vivido, facundo, inven-tione & mira dicendi copia luxu-rianti, iis præſertim partibus quas deo tribuit, & pro illis tempori-bus erudito.

82 *vaiſaggeb*. Legendum pu-to *vaijaſgib*, in *hipbil*. Cum metrum indicet alibi in iſta eſſe conjugatione, vid. Pſ. xci. p. 14.

87 *vejitbonen*. Sic conſtru-ctio legendum præcipit, & ſic Gr. συνῶσι; in Hebr. eſt *plu-rale*.

PSALMUS

PSALMUS CVIII. קח

Sir mizmor ledavid.

1 nacon libbi elohim,
nacon libbi, aſirah,
vaazammerah, ap cebodi.

yurah, *cebodi yurah*;
5 hannebel vecinnor, avirah ſahar.

odeca bavammim *adonai*,
v'azammereca balleummim.

ci gadol *vad* ſamem ħasdeca;
vevad ſeħakim amitteca.

10 rumah *val* ħaſſamem elohim;
val col haarez cebodeca.

" limvan jeħalezun jedideca,
hoſivah jeminca, vavaneni.

1 Canticum, pſalmus David. 2 Paratum cor meum Deus, *paratum cor meum, gloria mea evigila*, cantabo pſallam; etiam gloria mea. 3 Evigila nablium, & tharam excitabo diluculo. 4 Celebrabo te in popu Jahvoh, & pſallam tibi in gentibus. 5 Quia magna

1 *nacon libbi*. Quinque primæ hujus Pſalmi periodi exſtant, Pſal. lvii. p. 8. & inde illa repoſui quæ in Hebr. deſunt, ſed habet Gr. verſio.

4 *cebodi yurah*. Ex loco parallelo hæc etiam deſumpſi.

6 *adonai*. Sic Pſal. lvii. hic *voh*, repugnante metro.

7 *v'azammereca*. In loco rall. deeſt copula.

8 *vad*. Sic recte Pſal. lvii.

PSALMUS CVIII. קח

1 שיר מזמור לדוד :

2 נכון לבי אלהים
** ** אשירה
ואזמרה אף כבודי :

3 ** *** עורה
הנבל וכנור אעירה שחר :

4 אודך בעמים יהוה
ואזמרך בלאמים :

5 כי־גדול מעל־שמים חסדך
ועד־שחקים אמתך :

6 רומה על־שמים אלהים
ועל כל־הארץ כבודך :

7 למען יחלצון ידידיך
הושיעה ימינך ועננו :

cœlos miſericordia tua; & uſque ad nubes veritas tua. Exaltare ſuper cœlos Deus; & ſuper omnem terram gloria tua. 7 Ut liberentur dilecti tui, ſerva dexterâ popu- nâ, & exaudi me.

p ſi. *eval.* Vid. etiam Pſal. xxxvi. i. hic *ja*. 6.

10 *baſſamem.* In Hebr. *ſa-* loco *um*, quod metrum reſpuit. Vid. ſal. lvii. p. 6.

l. lvii. 11 *yal.* In Hebr. præit co- pula, ſed recte abeſt a locis parallelis Pſal. lvii. p. 6. & 12.

12 *limyan.* Hæc ad finem uſque habentur Pſal. lx. p. 7. quæ adi.

" elohim dibber bekodſo;
eylozah, ahallek ſecem,
veyemek succot amadded.

li gilyad, li menaſſeh,
v'epraim mayoz roſi;
jehudah mehokeki.

moab *jehi* sir rahzi,
yal edom a'lih nayli;
yale peleſet etroayah.

mi jobileni *beyir mazor?*
mi nahani yad edom?

halo elohim zenahtanu?
velo teze bezibotenu?

habah lanu yezratah mizzar;
velav teſuyat adam.

beelohim nayaseh hel;
vehu jabus zaretenu.

8 Deus locutus eſt in ſancto ſuo; lætabor, dividam Sechem, & vallem Succoth metiar. 9 Meus *erit* Gilead meus *erit* Menaſſeh, & Ephraim fortitudo capitis mei; Jehudah haſta mea. 10 Moab *erit* olla ablutionis mea ſuper Edom projiciam calceamentum meum, ſuper Peleſeth jubilabo. 11 Quis deducet me *in* civitatem muni

22 *yale*, &c. Hæc Gr. eodem modo verterunt, ac Pſal. lx. p. 10. ἐμοὶ ἀλλόφυλοι, ἐπιτάγηθι σαν. Quæ verſio neutri lectioni ſtrictè convenit, ſed propior e lectioni Pſal. lx. ubi pro *yale* y *lai*, & pro *etroayah* (ſic eni propte

8 אֱלֹהִים דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ
אֶעְלֹזָה אֲחַלְקָה שְׁכֶם
וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃

9 לִי גִלְעָד לִי מְנַשֶּׁה
וְאֶפְרַיִם מָעוֹן רֹאשִׁי
יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃

10 מוֹאָב ** סִיר רָחְצִי
עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי
עָלַי פְּלֶשֶׁת הִתְרוֹעָעִי׃

11 מִי יוֹבִלֵנִי *עִיר מִבְצָר
מִי נָחָנִי עַד־אֱדוֹם׃

12 הֲלֹא־אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ
וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃

13 הָבָה־לָּנוּ עֶזְרַת *מִצָּר
וְשׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃

14 בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל
וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ׃

tam? quis deducet me usque ad Edom? 12 Nonne tu Deus *qui* projeceras nos, nec egrediebaris cum exercitibus nostris? 13 Da nobis auxilium de angustia; nam mendax salus hominis. 14 In Deo faciemus fortitudinem; & ipse conculcabit hostes nostros.

propter versum hic legendum cum *b* paragogico) *hitrovani.*

26 *tzre.* In Hebr. præis *elo-*

vim, sed ejiciendum docet & metrum. & idem versus in Ps. xliv. 10.

PSALMUS CIX. קט

lamenazzeh ledavid mizmor.

1 elohe tehillati,
al tehraſ; ci pi raſay,
upi mirmah ʸalai pataḥu;
dibberu itti leſon ſaker.

5 ʸedibre ſinah sebabuni;
jillaḥamuni ḥinnam.

taḥat ahabti jiſtenuni;
v'ani tepillah: vaijaſimu
ʸalai rayah taḥat ṭobah,
10 veſinah taḥat ahabti.

hapkidah ʸalav raſay;
veſaṭan jaʸmod ʸal jemino.

behiſſapeto, jeze raſay;
tepillato tihjeh laḥaṭah.

Præcentori, Davidis pſalmus. 1 Deus laudis meæ, ne taceas; 2 quia os malitiæ & os doli ſuper me aperuerunt ſe, loquuti ſunt mecum lingua falſitatis. 3 Et verbis odii circumdederunt me; pugnaverunt contra me abſque cauſa. 4 Pro dilectione mea adverſati ſunt mihi, & e

1 *elohe tehillati.* Peſſime Gr. ὁ θεὸς τῆς αἰνέσεώς μου, cum *al tehraſ* ſit in Pſalmis loquutio bene nota; reddendum erat ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας μου. Vid. Pſal. xxviii. p. 1. & xxv. 22.

2 *raſay.* Cum ſequatur *mirmah*, legendum putem *reſay*, non *improbi*, ſed *improbitatis*; hoc eſt, *reſay*.

6 *jillaḥamuni.* In Heb. præfigitur copula, ſed metrum reſpuit.

8 *v'ani*

PSALMUS CIX. קט

לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר׃

1 אֱלֹהֵי תְהִלָּתִי
אַל תֶּחֱרַשׁ׃ 2 כִּי פִי רָשָׁע
וּפִי־מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ
דִּבְּרוּ אִתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר׃

3 וּדְבָרֵי שִׂנְאָה סְבָבוּנִי
וַיִּלָּחֲמוּנִי חִנָּם׃

4 תַּחַת־אַהֲבָתִי יִשְׂטְנוּנִי
וַאֲנִי תְפִלָּה׃ 5 וַיָּשִׁימוּ
עָלַי רָעָה תַּחַת טוֹבָה
וְשִׂנְאָה תַּחַת אַהֲבָתִי׃

6 הַפְקֵד עָלָיו רָשָׁע
וְשָׂטָן יַעֲמֹד עַל־יְמִינוֹ׃

7 בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשָׁע
וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה לְחַטָּאָה׃

go *vir* orationis *eram*? 5 & posuerunt adversum me malum pro bono, & odium pro dilectione mea. 6 Constitue super eum impium, & adversarius stet ad dexteram ejus. 7 Dum judicatur ipse, exeat impius; oratio ejus fit in peccatum.

8 *v'ani tepillah.* Vid. Ps. lxix. p. 14. In hac periodo duo priores versus sunt unius generis, alteri duo alterius. Vid. Ps. xliv. p. 4.

9 *tabat tobah.* Vid. Ps. xxxv. p. 12. & xxxviii. 21.

11 *bapkidah.* Versus *h paragogicum* poscit, quod in Hebr. deest.

13 *tepillato.* In Hebr. praeponitur copula, sed versus respuit.

15 jihju jamav mevaṯṯim,
*u*pekuddato jikkaḥ aḥer.

jihju banav jetomim,
v'iſto almanah; venov
januru banav, veſielu;
20 vedareſu meḥorbotehem.

jenakkeſ noſeh lecol *ſelo*,
vejabozzu zarim jegivo.

" al jehi lo moſec ḥased,
v'al jehi ḥonen l'itomav.

25 jehi aḥarito lehacrit,
*u*bedor aḥer jimmaḥ ſemam.

" jizzacer von abotav el jahvoh;
veḥaṯṯat immo al timmaḥ.

" jihju neged jahvoh tamid,
30 vejacret meerez zicram;

javan aſer lo zacar vaſot ḥased,
vaijirdop iſ vani veebjon,

8 Sint dies ejus pauci, & præfecturam ejus accipiat alter. 9 Sint filii ejus pupilli, & uxor ejus vidua; 10 & vagando vagentur filii ejus, & mendicent; & quærant *victum* de ſuis deſertis *prodeuntes*. 11 Illaqueet fœnerator omnia quæ *ſunt* ei, & diripiant alieni laborem ejus. 12 Ne ſit ei extendens miſericordiam, & ne ſit *qui* miſereatur pupillis ejus. 13 Sit finis ipſius ad exſcindendum, & in ge-

16 *upekuddato*. Copula quæ ad verſum explendum deſidera- in priore periodo abundabat, hic tur; & ſic Gr. *vai*.

26 *ube-*

8 יהיו־ימיו מעטים
*פקדתו יקח אחר׃

9 יהיו־בניו יתומים
ואשתו אלמנה׃ 10 ונוע
ינועו בניו ושאלו
ודרשו מחרבותיהם׃

11 ינקש נושה לכל־אשר־לו
ויבזו זרים יגיעו׃

12 אל־יהי־לו משך חסד
ואל־יהי חונן ליתומיו׃

13 יהי־אחריתו להכרית
*בדור אחר ימח שמם׃

14 יזכר עון אבתיו אל־יהוה
וחטאת אמו אל־תמח׃

15 יהיו נגד־יהוה תמיד
ויכרת מארץ זכרם׃

16 יען אשר לא־זכר עשות חסד
וירדף איש־עני ואביון

ineratione altera deleatur nomen eorum. 14 Revocetur in memoriam iniquitas patrum ejus apud Jahvoh, & peccatum matris ejus ne deleatur. 15 Sint coram Jahvoh ſemper, & ſuccidat e terra memoriam eorum; 16 Eo quod non recordatus eſt facere miſericordiam, & perſequutus eſt virum pauperem, & egenum,

alter.
& va-
victum
om-
2 Ne
ur pa-
in ge-

efidera-
6 ubo-

26 *ubedor*. In Hebr. deeſt copula; ſed metrum præfigi poſtulat, vel pro *aber* legendum, *abaron*. *dor aharon* frequens loquu-

veniceh leb lemotet.

ci ħapeʒ vaïjehab kelalah,
vatteboehu; velo ħapeʒ
bibracah, vattirħak mimmennu.

vaïjilbaſ kelalah cemaddo;
vattabo cammaim bekirbo;
caſſemen beyaʒmotav.

tehi lo cebeged jeyatteh,
ucemezaħ tamid jaħgerah.

ʒot peyullat ſotenai meet jahvoh,
vehaddoberim ray yal napſi.

veattah jahvoh yaſeh
itti limyan ſimca, *adonai*
ci ṫob ħasdeca, hazzileni.

ci yani veebjon anoci,
u*lebabi* ħalal bekirbi.

& attrito corde ad interficiendum. 17 *Quia voluit* & dilexit maledictionem, obveniat ei; & noluit benedictionem amoveatur ab eo. 18 Et induat maledictionem ſicu veſtimentum ſuum, & intret ut aqua in interiora ejus, u oleum in oſſa ejus. 19 Sit ei ſicut veſtimentum q operiat ſe, & *ut* cingulum ſempiternum cingat ſe ill

tio, ſed prius malim, quod in periodis, quæ utrimque attinguntur, eadem ſit conſtructio.

33 *leb.* In Hebr. *lebab*, reſpuente metro, vel legendum, *lemeteto.* Vid. Pſ. xxxiv. p. 19. li. 19.

34 *ci ħapeʒ.* Membra hujus periodi attentius intuenti mihi manifeſtum eſt hæc excidiſſ Pro *bibracah* vero legendu putem *beracah*, cum *b* non ſole in unam ſyllabam coaleſcere cu conſona cui præfigitur.

39 *caſſemen.* Præit copul nata ex *vau* præcedente, ſed m trum reſpuit, vel legendum, *a*

ונאוה לכב למותו׃

17 * ** ויאהב קללה
ותבואהו ולא־חפץ
בברכה ותרחק ממנו׃

18 וילבש קללה כמדו
ותבא כמים בקרבו
וכשמן בעצמותיו׃

19 תהי־לו כבגד יעטה
ולמזח תמיד יחגרה׃

20 זאת פעלת שטני מאת יהוה
והדברים רע על־נפשי׃

21 ואתה יהוה אדני עשה
אתי למען שמך ***
כי־טוב חסדך הצילני׃

22 כי־עני ואביון אנכי
ולבי* חלל בקרבי׃

20 Hæc merces adverſariorum meorum a Jahvoh, & loquentium malum contra animam meam. 21 Tu autem Jahvoh, fac mecum propter nomen tuum; Domine, quia bona eſt miſericordia tua, erue me. 22 Quia pauper & egenus ego ſum, & cor meum vulneratum eſt in medio mei.

me ſemen.

40 *jeyaffeh.* In *pihel* legi verſus poſtulat hic & p. 29. ut Pſal. lxxi. p. 13. & lxxxiv. p. 7. ſed in Hebr. ubique eſt in *hipbil.*

41 *ucemezaḥ*, ſic ✡ præcedente *cebeged.* Et Gr. κ᾽ ἀσεις. In Hebr. vero *lemezaḥ.*

45 *adonai.* In Hebr. proxime ſequitur poſt *jahvoh*, ſed huc reſtitui debere oſtendit metrum.

46 *ci ṭob.* Legendum ſuſpicor, *ceṭob.* Vid. Pſal. li. ✡ 1, 2. ſed vid. etiam Pſal. lxix. p. 17.

48 *ulebabi.* In Hebr. *libbi*; ſed verſus non patitur, niſi in ✡

" cezel

" cezel cinṫoto, nehlaṫi,
ninyarti caarbeh.

bircai caſelu mizzom;
ubeſari caḥaſ miſſamen.

v'ani hajiti ḥerpah lahem;
jiruni, vejeniyun roſam.

" yozreni jahvoh elohai;
hoſiyeni ceḥasdeca.

vejedeyu ci jadeca zot;
attah jahvoh yaſitah.

jekallelu hemmah, v'attah tebarec;
kamai jeboſu, veyabdeca jiſmaḥ.

jilbeſu ſoṫenai celimmah;
vejeyaṫṫu cammeyil boſtam.

" odeh jahvoh meod bepi,

23 Velut umbra quum declinat illa, cogor abire, & ex-
cutior ut locuſta. 24 Genua mea corruerunt à jejunio
& caro mea macruit à pinguedine. 25 Ego quoque ſum
opprobrium eis; quum vident me, movent caput ſuum.
26 Adjuva me Jahvoh Deus mi; ſerva me ſecundum mi
ſericordiam tuam. 27 Et ſciant quòd manus tua hoc

præcedente pro *anoci* legatur *ani*. Vid. Pſal. lv. p. 5.

49 *cinṫoto*. Gr. ὁ πῦ ἐκκλί-νου, legendo pro *b. c.* Legendum forte, *benetoto*, & verſui ſeq. præponenda copula, cum *& b & c* præfixa, plerumque ſyllabam per ſe conſtituant; ſed vid. Pſ. lxxi. p. 9.

52 *ubeſari*. Si recte ſe habe copula, hinc liquet recte dici *ſari*, æque ac *biſri*, cujus ali clara, ni fallor, exempla ſun Vid. Pſal. xvi. ℣ 21. xxvii. ℣ & lxiii. ℣ 4. mox vero pro *miſſ men* Cl. Clericus legendum ce ſet, *mimmiſman*; ſic *miſman*

23 כצל כנטותו נהלכתי
נענרתי כארבה :

24 ברכי כשלו מצום
ובשרי כחש משמן :

25 ואני היתי חרפה להם
יראוני *יניעון ראשם :

26 עזרני יחוה אלהי
הושיעני כחסדך :

27 וידעו כי־יד זאת
אתה יהוה עשיתה :

28 יקללו־המה ואתה תברך
קמו ויבשו ועבדך ישמח :

29 ילבשו שטני בלמה
ויעטו כמעיל בשתם :

30 אודה יהוה מאד בפי

quod tu Jahvoh feciſti. 28 Maledicent ipſi, & tu
nedices; inſurgentes *in me* pudore afficientur, ſervus au-
m tuus lætabitur. 29 Induantur adverſarii mei pu-
re; & operiant ſe tanquam veſtimento pudore ſuo.
Celebrabo Jahvoh valde ore meo,

dicitur Eſ. xvii. 4. *pinguedo nis ejus.* Plerique interpre- ut obſervat Muiſius, prop- *oleum* explicant propter *olei ſum*, quod *oleo* non *ungor*, olebam; ſed *miſſaman* ſenſum m ferre nequit, ſi conferatur n *mizzom* in ע præcedente.

54 *vejeniuun.* Copulam in Hebr. excidiſſe ex metro conſtat. Vid. Pſal. xxii. p. 8.

60 *kamai.* In Hebr. *kamu voijeboſu*; ſed ſenſus poſtulat *kamai*, & ſic Gr. legerunt, *ai ἐπανιστάμενοί μοι*; vid. Pſal. xviii. p. 40. & 49.

ubetoc

ubetoc rabbim ahallelennu.

65 ci jaʏmod l'imin ebjon,
lehoſiʏ miſſopeṫɛ napſo.

& in medio multorum laudabo eum. 31 Quòd ſtet ad de

PSALMUS CX. קי

ledavid mizmor.

1 neum jahvoh l'adoni,
ſeḇ limini, ʏad aſit

1 Davidis Pſalmus. Dixit Jahvoh Domino me

66 *miſſopeṫɛ napſo.* Licet *miſſopeṫɛ* ſit in forma conſtructa, *napſo* tamen a verbo præcedente regi puto, cum alias verbo nomen ſuum deſit, & *ſopeṫɛ napſo*, incommode dicatur. Gr. Ἕως σώσω ἐν τῷ διωκόντων με ψυχάς μου. Vid. ſimile exemplum Pſal. lxv. p. 12.

1 *neum.* Hunc Pſalmum de Chriſto olim a Judæis ipſis intellectum fuiſſe, eruditi dudum oſtenderunt, in quem ſolum convenire poſſunt magnifica illa quæ hic dicuntur. De alio certe, ut ſe multo majore, non loqui potuit Davides, qui ipſe carminis hujus auctor eſt, ut præfert ipſa inſcriptio. Eſt enim plane ridiculum, niſi res ipſa nos eo cogat, *ledavid* hic interpretari, *de Davide*, cum ſemper alias in Pſalmorum titulis vertatur, *Davidis*. Huic Chriſtus ipſe aſcripſit, aſſentientibus Judæis Matt. c. xxii. ℣ 43. Sed qui de *Davide* hæc dici volunt, hoc ſemper obtinere negant, & opinionem ſuam tu tur titulo Pſalmi lxxii. ubi *liſſ* omnium conſenſu non redd dum *Salomonis*, ſed *de Salom* vel *in Salomonem*, ut Gr. Σαλωμών. Quod ſi hæc D des de ſeipſo dixerit, cœtus p ſonam ſuſtinens, a quo in ſa decantanda eſſent, ut Pſal. & xxi, ecquis hic dicta de vide ſenſu commodo inter tari poſſit? Scio quid Vir ctus ante aliquot annos in ſertatione de vita Moſis con fuerit; ſed tentamen illud, qu vis & acumine & eruditione num, eruditis nequaquam ſ fecit. Muſius inquit, ſe multumque cogitaſſe, ſi quo p de Davide, ut Chriſti typo, mo explicari poſſet hic Pſalm verum comperiſſe, ea dici quæ in Davidem nulla rat convenire poſſunt. Ego quo idem plus ſemel tentavi, o obſervarim pleraque in Pſa quæ in Chriſto impleta ſunt,

וכתוך רבים אהללנו :

31 כי־יעמד לימין אביון
להושיע משפטי נפשו :

eram pauperis, ut ſervet à judicantibus animam ejus.

PSALMUS CX. קי

לדוד מזמור :

1 נאם יהוה לאדני
שב לימיני עד־אשית

ede ad dexteram meam, donec ponam

primo & qui dicitur literalis, Davide dici, qui eximius hriſti typus fuit; ſed animum omnes partes vertenti nihil occurrit quod vel leviſſimam veri eciem habet, præter hoc unum, jus ſumma huc redit. Carmen mpe hoc ad formam dialogiſmi mponi; in prima ejus parte hiberi Regem neſcio qua occane ad Arcæ dextram cum cotatu regio magnifice deductum, que in ſella curuli a Sacerdon principe, forte a Zadoko, locatum; qui tribus primis pedis, imperium illi ſecurum, rens, glorioſum manifeſto nune ſpondet; dein optimatum quem ex parte Regis, ejuſque u, illum quaſi reſalutaſſe, & in mo ſacerdotio confirmaſſe, *yal rat malkizedek*, juxta conſtitunem atque ordinationem regis iſſimi, & præſtantiſſimi: tum ſummum ſacerdotem ad Arconverſum vota concipere, egi deus omnia proſpera facere, & inſignes de hoſtibus quicunque fuerint, victorias concederet. Hæc ſunt, quæ dicuntur periodis quinta ſextaque; ſed tunc legendum non *adonai*, ſed *adoni*, ut in ℣ primo. In poſtrema periodo aliquis ex parte dei his votis precibuſque reſpondet; Deum vota exaudiiſſe, & regis caput ſupra omnes undiquaque hoſtes brevi ſe exaltaturum. Hæc ſunt quæ mihi occurrebant tentanti, ſi quem commodum ſenſum ſecundum literam elicere potuiſſem. Verum ut mittam difficultates quæ hoc commentum premunt; cum certum ſit, Chriſto ipſo interprete, prima Pſalmi hujus verba, quicunque ſit ſenſus literalis, ſenſu ſpirituali & prophetico de ipſo intelligenda eſſe; cum quarta periodus pariter ad Chriſti ſacerdotium ſpectet, & *malkizedec*, de Melchiſedecó, rege pariter ac Sacerdote, explicandum ſit, ut prolixe docuit ſcriptor Epiſtolæ ad Hebr. Cum Petrus Act. ii. 24.

ojebec

ojebec' hadom leragleca.

mațteh yuzzeca jiſlaħ
jahvoh mizzijon; redeh
bekereb ojebeca.

yimmeca yam nedabot
jehi bejom hæleca,
behadre kodeſ; ceſal
mereħem miſħar jalduteca.

niſbaʒ jahvoh, velo jinnaħem;
attah cohen leʒolam,
ʒal dibrat malcizedek.

adonai ʒal jeminca
maħaz bejom appo melacim.

inimicos tuos ſcabellum pedibus tuis. 2 Virgam for
tudinis tuæ mittet Jahvoh ex Sion; dominare in me
inimicorum tuorum. 3 *Tecum* populus numeroſus
in die exercitus tui, in ſplendoribus ſanctitatis; *ut* ros

vi verborum de Chriſto agi, non de alio, clare oſtendat; cum ſtylus hujus carminis tam grandis ſit atque magnificus, ut in illo dicta nulli præter Chriſtum ullo modo convenire queant; præſtat de illo ſolo carmen hoc interpretari, quam inanibus conjecturis indulgere, ut ad alium præter Chriſtum, hæc contortis & violentis interpretationibus trahantur, ad quem nulla prorſus ratione aptari poſſunt. In locis ambiguis atque obſcuris, e quibus certus & determinatus ſenſus nulla Grammatices aut Criticæs ope erui poſſit, abſurdum pr
ſus & ridiculum eſt rejicere eor
interpretationes quos aliunde c
ſtat fuiſſe Θεοπνεύστους, divi
que ſpiritu in ſacris literis e
randis afflatos. Quid quod ve
res etiam Judæi Pſalmum hun
Meſſia ipſi intellexerint; quod
ita eſſet, Phariſæi Chriſto pr
illius verba contra eos urgenti
ſpondiſſent, negando locum
ipſo laudatum ad Meſſiam q
quam attinere, Matt. xxii.
&c. Fruſtra igitur & plane
γως rejicitur interpretatio,
tot tantiſque ſe auctoribus tue

איבין הדם לרגלך׃

2 מטה עזך ישלח
יהוה מציון רדה
בקרב איביך׃

3 עמך * נדבות
** ביום חילך
בהדרי קדש **
מרחם משחר לך טל ילדותך׃

4 נשבע יהוה ולא ינחם
אתה כהן לעולם
על־דבתי מלכי־צדק׃

5 אדני על־ימינך
מחץ ביום־אפו מלכים׃

tero *ab* aurora juventus tua. 4 Jutavit Jahvoh, & non enitebit eum; Tu *es* ſacerdos in ſeculum ſecundum modum Malchiſedeci. 5 Dominus *qui eſt* ad dexteram tuam, vulnerabit in die furoris ſui Reges.

7 *vimmeca yam.* Pro his' in ebr. tantum *yammeca.* In Gr. ἐκ ου; ſed *yam*, quod ad ſenſum prorſus neceſſarium. *yam nebot* eſt populus *numeroſus*, ut di ad Pſal. lxviii. p. 10. excidit oque *jebi* hic, ut Pſal. lx. p. 10. pro *behadrs* legendum puto, *arri*, quomodo legit Hieronymus; vid. Pſal. xxx. p. 8. *in monus ſanctis in aciem deducetur ens exercitus, roris inſtar eſus.* Denique pro leca *tal*, de- l. legendum *ctal*, & ponendum ante *meretbem.* Peſſime hæc verterunt Gr. & eorum prava verſio monſtra interpretationum peperit, quibus pleni in Pſalmos commentarii.

13 *dibrat.* In Hebr. *dibrati*; ſed metrum manifeſto oſtendit *dibrat* eſſe veram lectionem, quâ eripitur eorum cavillus, qui *jod* volunt eſſe, primæ perſonæ affixum.

14 *adonai yal jeminca.* Vid. Pſal. cix. p. 6. & 31. quæ loca plane favent huic lectioni, ut legatur *adonai*, non *adoni*, quod quidam volunt.

" jadin

" jadin baggoim, male gevijot ;
maħaz roſ ẏal erez rabbah.

minnaħalim badderec
jiſteħ; ẏal cen jarim roſ.

6 Judicabit in Gentibus, implebit *valles* cadaveribus, percutiet *capita* ſuper terram multam.

PSALMUS CXI. קיא

hallelujah.

1 " odeh jahvoh becol lebab,
besod jeſarim veẏedah.

gedolim maẏſ jahvoh,
deruſim lecol ħopeẓehem.

5 hod vehadar poẏalo,
veẓidkato ẏomedet laẏad.

Hallelujah. 1 Celebrabo Jahvoh toto corde in cœtu rectorum, & congregatione. 2 Magna opera Jahvæ

16 *male*, poſt *male* excidiſſe ſuſpicor *geot* propter ſimilitudinem ג *gevijot*, & pro *roſ* legendum *raſim*, (Gr. κεφαλας) totamque periodum hoc modo digerendam.

jadin baggoim, male geot gevijot, maħaz raſim ẏal erez rabbah.

Terminatio plúralis ſæpius e dit, quod in ſequente etiam riodo accidiſſe opinor, & pro *ħal* legendum *naħalim*, niſi *minni naħal*, ut conſtet trum.

1 *odeh*. Hic Pſalmus, ſequens, eſt *alphabeticus*;

6 ידין בגוים מלא גויות
מחץ ראש על־ארץ רבה׃

7 מנחל בדרך
ישתה על־כן ירים ראש׃

7 De torrentibus in via bibet, propterea exaltabit caput.

PSALMUS CXI. קיא

1 הללויה

אודה יהוה בכל־לבב
בסוד ישרים ועדה׃

2 גדלים מעשי יהוה
דרושים לכל־חפציהם׃

3 הוד־והדר פעלו
וצדקתו עמדת לעד׃

explorata *ab* omnibus volentibus ea. 3 Gloria & decor opus ejus, & justitia ejus manet in seculum.

udem dei compositus, ille in udem *pii probique viri*. Uterque constat versiculis 22, quorum decim octo periodis continenur; reliqui sex duabus ultimis, uarum utraque trimembris; quod lligenter observandum contra os, qui periodos omnes in Psalmis bimembres esse voluerunt.

lebab. Gr. legerunt *libbi*, καρδια μου. Et sic legitur Ps. ix. ℣ 1.

4 *hopezehem*. Ab illis *qui iis delectantur*. In Hebr. *hepzihem*. Gr. εις τα θελήματα αυτου, sensu pariter ac versu repugnante.

zecer ayſah lenipleotav;
ħannun verahum jahvoh.

ťerep natan lireav;
jizcor leyolam brito.

" coħ mayſav higgid leyammo,
latet lahem nahlat goim.

mayſe jadav emet umiſpať;
nemanim col pikkudav:

" semucim layad leyolam,
yaſuim b'emet vejaſar.

pedut ſalah leyammo,
ziyvah leyolam brito;
kadoſ venora ſemo.

" reſit ħocmah jirat jahvoh,
ſeeel ťob lecol yoſehem;
tehillato yomedt layad.

4 Memoriam fecit mirabilibus ſuis; clemens & miſeri-
cors Jahvoh. 5 Eſcam dedit timentibus ſe; *quia* me-
mor fuit in ſeculum pacti ſui. 6 Virtutem operum ſuo-
rum annuntiavit populo ſuo, dando eis hæreditatem gen-
tium. 7 Opera manuum ejus, veritas & judicium; fi-
delia omnia præcepta ejus: 8 Confirmata in perpe-

20 *reſit.* Hic *principium*, ut Prov. i. 7. alias *primum*, ut Prov. viii. 22. de Sapientia *reſit darco* (l. darcav) interdum *præſtantiſſimum*, ut Job. xl. 19. *reſit darcé el.* unde corigendus Prov. locus

4 זכר עשה לנפלאותיו
חנון ורחום יהוה :

5 טרף נתן ליראיו
יזכר לעולם בריתו :

6 כח מעשיו הגיד לעמו
לתת להם נחלת גוים :

7 מעשי ידיו אמת ומשפט
נאמנים כל־פקודיו :

8 סמוכים לעד לעולם
עשוים באמת וישר :

9 פדות שלח לעמו
צוה לעולם בריתו
קדוש ונורא שמו :

10 ראשית חכמה יראת יהוה
שכל טוב לכל־עשיהם
תהלתו עמדת לעד :

uum & in ſeculum, facta in veritate & rectitudine. Redemptionem miſit populo ſuo, præcepit in ſeculum actum ſuum; ſanctum & terrible nomen ejus, 10 Principium ſapientiæ timor Jahvoh, intellectus bonus omnibus facientibus ea; laus ejus permanet in ſeculum.

are el ſunt dei *opera*. *medet*, hic & in Pſalmo ſeq.
22 *vomeſt*. Contracte pro *yo* ℣ 18.

PSALMUS CXII. קיב

hallelujah.

1 " aſre iſ jare et jahvoh,
bemizvotav ħapez meod.

gibbor baarez jihjeh zarvo;
dor jeſarim jeborac.

5 hon vavoſer bebeto;
vezidkato vomedet lavad.

zaraħ baħoſec or l'iſarim;
ħannun verahum zaddik.

ťob iſ ħonen umalveh;
10 jecalcel debarav bemiſpať.

ci levolam lo jimmoť;
lezecer volam jihjeh zaddik.

miſſemuvah ravah lo jira;

1 Halelujah. Beatus vir *qui* timet Jahvoh, mandati ejus delectatur valde. 2 Potens in terra erit ſemen jus; generatio rectorum benedicetur. 3 Opes & divi tiæ in domo ejus; & juſtitia ejus manet in ſeculum 4 Oritur in tenebris lumen rectis; clemens, & miſerico

8 *ħannum*. Vid. Pſ. ciii. p. 8. & cxlv. 8.

zaddik. In Hebr. præit copula, manifeſto mendo, cum non modo verſum, ſed & ſenſum corrumpat. *zaddik* enim eſt *ſubjecti* propoſitionis, pariter ac toti Pſalmi. Vid. ℣ 12. Vid. etiā ℣ 8. Pſ. cxi. & Pſ. xxxvii. p. 2

9 *ťob iſ*. Apud Hebr. *ſ ſtantiv*

PSALMUS CXII. קיב

1 הללויה

אשרי־איש ירא את־יהוה
במצותיו חפץ מאד׃

2 גבור בארץ יהיה זרעו
דור ישרים יברך׃

3 הון ועשר בביתו
וצדקתו עומדת לעד׃

4 זרח בחשך אור לישרים
חנון ורחום וצדיק׃

5 טוב־איש חונן ומלוה
יכלכל דבריו במשפט׃

6 כי־לעולם לא־ימוט
לזכר עולם יהיה צדיק׃

7 משמועה רעה לא ייראָ

Juſtus. 5 Bonus vir miſeretur & commodat; moderatur res ſuas in judicio. 6 Quia in ſeculum non movebitur; in memoria æterna erit juſtus. 7 Ab auditione mala non timebit;

ſtantivum debet antecedere, ſed pauca, ni fallor, in contrarium ſunt exempla, quibus hoc addendum videtur.

10 *debarav.* Hac punctatione ſervatur metrum, ſed cum perpetuo fere uſu conſtet nomina *pluralia* cum affixo tertiæ *ſingularis*, contrahi debere ad modum nominum in regimine, legendum pu-

nacon libbo, baṭuḥ bejahvoh.

15 samuc libbo, lo jira,
ʏad ſejireh bezarav.

pizzar, natan l'ebjonim,
ʒidkato ʏomedt laʏad;
karno tarum becabod.

20 raſaʏ jireh, vecaʏas,
ſinnav jaḥroc, venamas;
tavat reſaʏim tobed.

paratum cor ejus, fidens Jahvoh. 8 Confirmatum cor ejus, non timebit, donec videat in hoſtibus ſuis. 9 Diſpergit, dat pauperibus, juſtitia ejus ſtat in ſeculum; cornu

PSALMUS CXIII. קיג

hallelujah.

1 hallelu ʏabdę jahvoh,
hallelu et ſem jahvoh.

jehi ſem *jah* meboraç,
meʏattah veʏad ʏolam.

5 mimmizraḥ ſemeſ, ʏad meboo,

1 Halelujah. Laudate ſervi Jahvoh, laudate nomen Jahvoh. 2 Sit nomen Jahvoh benedictum, a nunc &

tem *debaro* in *ſingulari*, vel *col* excidiſſe, cum eædem conſonæ, eæque repetitæ, antecedant, & legendum, *jecalbel col dibraʏ hemiſpaṭ*.

17 *pizzar*. Vid. Prov. xi. 24. Si extaret nomen ab hoc verbum ductum, reponendum putarem, cum *natan* poſt *pizzar* frigere videatur; ſed & verſus hic, quod ad ſtructuram orationis, hoc modo

נכון לבו בטח ביהוה׃

8 סמוך לבו לא יירא
עד אשר־ראה בצריו׃

9 פזר נתן לאביונים
צדקתו עמדת לעד
קרנו תרום בכבוד׃

10 רשע יראה וכעס
שניו יחרק ונמס
תאות רשעים תאבד׃

ejus exaltabitur in gloria.

10 Impius videbit, & irascetur, dentibus suis fremet, & tabescet; desiderium impiorum peribit.

PSALMUS CXIII. קיג

1 הללויה

הללו עבדי יהוה
הללו את־שם יהוה׃

2 יהי שם יהוה מברך
מעתה ועד־עולם׃

3 ממזרח־שמש עד־מבואו

usque in seculum.

3 Ab ortu Solis, usque ad occasum ejus,

do cum sequentibus conveniret. Vid. etiam per. nonam Pl. antecedentis, quod idem suadet. Si recte se habet recepta lectio, optime explicat Noldius p. 321. *sparsim*

dedit. Copula sc. deficiens inter duo verba sæpe mutat prius in adverbium.

4 *meyattdh*. Hic versiculus

mehullal ſemi jahvoh.

ram ʿal col goim jahvoh,
ʿal haſſamaim cebodo.

mi cejuh elohenu,
10 hammagbihi laſabet,
hammaſpili leraot,
baſſamaim, ubaarez.

mekimi meʿapar dal,
meaſpot jarim ebjon;

15 leholib ʿim nedibim,
ʿimmi nedibe ʿammo:

moſibi ʿakeret habbait,
em habbanim ſemehah.
hallelujah.

laudabile nomen Jahvoh. 4 Excelſus ſupra omnes gentes Jahvoh, ſupra cœlos gloria ejus. 5 Quis ſicut Jahvoh Deus noſter, qui elevat *ſeſe* ad habitandum, 6 Qui humiliat *ſeſe* ad videndum, in cœlo, & in terra. 7 Qui

ſæpius occurrit, vid. Pſal. cxv. p. 18. cxxi. 8. cxiii. 3.

5 *mimmizrah.* Vid. Pſal. l. ℣ 2.

6 *ſemi.* Hebr. *ſem*, ſed cum deſit ſyllaba ad verſum, *jod* paragogicum addendum videtur, quod ante aliud *jod* excidit, ut in *zimrati* Pſal. cxviii. ℣ 28. & cxvi. ℣ 24. vel in priore verſu legendum *veyad* ut Mal. i. 11. & *meboo* ad hunc rejiciendum.

11 *leraot.* In Hebr. *lirot*, ſed metrum indicat legendum *leraot*, quæ altera infinitivi forma eſt.

12 *baſſamem, ubaarez.* *baſſamem* pertinet ad *laſabet*, & *baarez* ad *leraot*, quod ab interpretibus non animadverſum. Idem verſus occurrit Pſal. cxxxv. p. 6.

15 *leholib.* In Hebr. *leholibi* quod reſpuit metrum, nec ullum eſt exemplum *Infinitivi* cum *jod paragogico*. *jod* quod hic irrepſit

מהלל שם* יהוה :

4 רם על־כל־גוים יהוה
על השמים כבודו :

5 מי כיהוה אלהינו
המגביהי לשבת :
6 המשפילי לראות
בשמים ובארץ :

7 מקימי מעפר דל
מאשפת ירים אביון :

8 להושיבי עם־נדיבים
עם* נדיבי עמו :

9 מושיבי עקרת הבית
אם־הבנים שמחה
הללויה :

erigit è pulvere inopem, è ſtercore elevat pauperem; 8 Ut ſedere faciat *eum* cum principibus, cum principibus populi: 9 Habitare faciens ſterilem *in* domo, matrem filiorum lætam. Hallelujah.

attinet ad *yim* in verſu ſeq. ubi neceſſario ponendum eſt ad ſuſtentandum verſum. Vid. Pſal. lxxvi. ℣ 8. verſiculus hic & duo qui proxime præcedunt, occurrunt in Annæ carmine, 1 Sam. ii. 8.

17 *habbait.* Pſal. lxviii. p. 7. eſt *moſibi — baitah*, Gr. utroque in loco reddiderunt ὁ κατοικίζων —— οἰκίαν. Sed hic forte *yakeret habbait* vertendum, *orbam domo.* Neſcio vero an non contrahendum ſit in *yakert habbet*, ut verſus hic ejuſdem ſit menſuræ ac reliqui hujus carminis, in quo omnes præter quintum ſunt *hepthemimeres.*

hallelujah. Græci ſequenti Pſalmo apponunt, quod opinor melius.

PSALMUS

PSALMUS CXIV. קיד

1 bezet jiſrael mimmiʒraim,
bet jaʏkob meʏam loʏez,

hajetah jehudah lekodſo,
jiſrael mamſelotav.

5 haijam raah ʏaijanos,
haijarden jissob l'aħor.

heharim rakedu ceɛlim,
gebaʏot cebeneɛ ʒon.

mah lac haijam ci tanus?
10 haijarden tissob l'aħor?

heharim tirkedu ceɛlim,
gebaʏot cebeneɛ ʒon?

millipneɛ adon ħuli arez,
millipneɛ eloh jaʏkob.

1 Quum egrederetur Iſrael ex Ægypto, familia Jacob populo barbaro, 2 Fuit Jehudah in ſanctitatem ejus Iſrael dominia ejus. 3 Mare vidit & fugit, Jarde converſus eſt retrorſum. 4 Montes ſubſilierunt ſicut rietes, colles ſicut agni ovium. 5 Quid tibi mare, qu

3 *jehudah.* Locum hunc de mendo ſuſpicatur Cl. Clericus, quod *jehudah* hic ſit femininum, ſed fruſtra, ſic enim Jer. xxiii. 6. *tivvaſaʏ jehudah*; collective nempe uſurpatur pro gente Judaica; Gr. Ἰδουμαία.

lekodſo. Dubitari nequit, qu ſuffixum ad *deum* referendum licet nulla *dei* mentio præceſſer unde non levis ſuſpicio eſt qu dam ab initio carminis hujus cidiſſe; alias inſigne hoc exe plum *relativi* ſine *antecedente.*

9 m

PSALMUS CXIV. קיד

1 בצאת ישראל ממצרים
בית יעקב מעם לעז:

2 היתה יהודה לקדשו
ישראל ממשלתיו:

3 הים ויאנס דינם
הירדן יסב לאחור:

4 ההרים רקדו כאלים
גבעות כבני־צאן:

5 מה־לך הים כי תנוס
הירדן תסב לאחור:

6 ההרים תרקדו כאילים
גבעות כבני־צאן:

7 מלפני אדון חולי ארץ
מלפני אלוה יעקב:

ifti? *quid tibi* Jarden, *quod* converſus es retrorſum? *Et vos* montes, *quod* ſubſiliiſtis ſicut arietes, colles, ut ni ovium? 7 A facie Domini contremiſce ô terra, acie Dei Jacob.

mah lac. Hebr. *leca*, ſed trahendum in *lac* oſtendit me- m. Vid. Pſal. 1. p. 16.

3 huli arez. Gr. ιστάσθη ὁ Sic quæſtioni in verſiculis cedentibus aperte reſponde- Sed hæc verſio poſtulat *tahel*, non *huli*, quod eſt *imperativum*, quod ſic explicat *Muſſus*. Oportuit profecto, o terra, te ſic contremiſcere, & nunc ad Domini conſpectum contremiſce. Conciſa reſponſio, inquit ille, ſio dilatanda. Pſal. xcvii. ℣ 11. occur-

hahopec

15 hahopec hazzur *l'*agam maim,
ħallamiſ lemaʏjeno maim.

8 Qui convertit petram *in* ſtagnum aquarum, ſilicem i

PSALMUS CXV. קטו

1 lo lanu *jah*, lo lanu,
ci- leſimca ten cabod,
ʏal ħasdeca, ʏal amitteca.

lamm' jomeru haggoim,
5 aijeh na elohɛhem?

v'elohɛnu baſſamem,
col aſer- ħapeʒ ʏaſah.

ʏazbɛ *haggoim* cesep
vezahab, maʏseh jedɛ adam.

10 peh lahem, velo jedabberu;

1 Non nobis Jah, non nobis, ſed nomini tuo da gl
riam, propter miſericordiam tuam, propter veritat
tuam. 2 Utquid dicent Gentes, ubi nunc Deus eoru

rit idem verſiculus, ſed ibi pro *ħuli arez* eſt *col haarez*, quæ loquutio in S. S. frequens.

15 *hahopec*. In Hebr. *hahopeɛi* cum *jod* paragogico, invito metro.

l'agam maim. In Hebr. omittitur *l*, ſed conſtructio deſiderat, & ſic verterunt Gr. εἰς λίμνας. Et hæc lectio firmatur ex Pſal. cvii. p. 35. ubi eadem verba ſunt.

1 *lo lanu*. Græci, ut Pſalm decimum nono, ita hunc præ denti perperam annectunt; quentem contra in duos di runt, novum Pſalmum per decima inchoantes; atque i fecerunt Pſal. cxlvii. quem v quo pacto Pſalmorum qui ſumma in codicibus Hebraici Græcis eadem eſt, ſed in fin numerandis a Pſalmo decim

8 ההפכי הצור אגם־מים
חלמיש למעינו־מים׃

ontem aquarum.

PSALMUS CXV. קטו

1 לא לנו יהוה לא־לנו
כי־לשמך תן כבוד
על־חסדך על־אמתך׃

2 למה יאמרו הגוים
איה־נא אלהיהם׃

3 ואלהינו בשמים
כל אשר־חפץ עשה׃

4 עצביהם ** כסף
וזהב מעשה ידי אדם׃

5 פה־להם ולא ידברו

Certe Deus noſter in cœlo, omnia quæ voluit fecit. Simulachra *gentium ſunt* argentum & aurum, opus manuum hominum. 5 Os eſt eis, & non loquuntur;

e ad centeſimum quadrageſi-
um ſeptimum ab ordine He-
aico receditur; in Græcis nem-
numerus ſemper uno minor
intra iſtud ſpatium, in Pſal-
vero cxvi. binario, duobus
oxime præcedentibus in unum
ojunctis.

3 *val hasdeca.* Idem verſus ha-
ur Pſal cxxxviii. p. 2. ſed ibi
ugnante verſu copula inſeritur
ante ſecundum *val*; Gr. vero u-
troque in loco ſervata copula po-
ſterius *val* non agnoſcunt.

4 *lamm'*. Sic legendum, ne ru-
at verſus, ut Pſal. lxxix. ℣ 27.
ubi idem verſus; ſi hæc conferas
cum Pſal. lxxix. ℣ 28. ſenties *na*
in ℣ ſeq. inſeri propter me-
trum.

8 *yazbi haggoim.* Sic Gr. τὰ
ἔθνη ‡ ἐστιν. Et ſic in loco
yenaim

yenaim lahem, velo jiru.

" oznaim lahem, velo jiſmayu;
ap lahem, velo jeriħun.

" jedɛhem, velo jemiſun;
raglɛhem, velo jahlocu;

lo jehgu begeronam.
ap en jeſ ruħ bepihem.

cemohem, *cen* jihju yoſɛhem;
col aſer boteħ bahem.

bet jiſrael, betaħ bejahvoh;
yezram umaginnam hu.

bet aharon bitħu bejahvoh;
yezram umaginnam hu.

jirɛ jahvoh, bitħu bejahvoh;
yezram umaginnam hu.

" *jah* zecaranu, jebarec;
jebarec et bet jiſrael,

oculi ſunt eis, & non vident. 6 Aures ſunt eis, & no audiunt; nares ſunt eis, & non odorantur. 7 Man ſunt eis, & non palpant; pedes ſunt eis, & non ambulan Non reſonant gutture ſuo; *neque eſt Spiritus in ore eoru* 8 Qualia illa, *tales* ſunt factores illorum; omnis qui fi eis. 9 *Domus* Iſrael fide Jahvoh; *nam* auxilium eoru

parallelo legitur Pſal. cxxxv. p. 15. In Hebr. *yazabbɛhem.*

15 *jahlocu.* Sic legi metrum poſtulat. In Hebr. *jehallecu.*

17 *ap en.* Cum Pſalmus hic uſque ad periodum 12, diſtic decurrat, ſuſpicor verſiculum hu excidiſſe, qui de iiſdem idolis betur in loco parallelo ℣ 38.

עינים להם ולא יראו׃

6 אזנים להם ולא ישמעו
אף להם ולא יריחון׃

7 ידיהם ולא ימישון
רגליהם ולא יהלכו

לא יהגו בגרונם׃

8 כמוהם * יהיו עשיהם
כל אשר בטח בהם׃

9 * ישראל בטח ביהוה
עזרם ומגנם הוא׃

10 בית אהרן בטחו ביהוה
עזרם ומגנם הוא׃

11 יראי יהוה בטחו ביהוה
עזרם ומגנם הוא׃

12 יהוה זכרנו יברך
יברך את־בית ישראל

clypeus eorum eſt. 10 Domus Aharon fide Jahvoh;
ia auxilium eorum & clypeus eorum eſt. 11 Ti-
ntes Jahvoh, fidite Jahvoh; *quia* auxilium eorum,
clypeus eorum eſt. 12 Jah memor fuit noſtri,
nedicet; benedicet domui Iſrael,

8 *cen.* Inſerendum ut con-
verſus; & conſtructio quo-
modo poſtulat.

9 *bit.* Sic Gr. Οἶκος Ἰσραήλ.

Et ſic in loco parallelo, ℣ 41. &
pro *betaḥ* legendum videtur, *biṭ-
ḥu*. In loco etiam parallelo verba
ſunt pluralia.

jebarec

jebarec et bet aharon.

jebarec jire jahvoh,
hakketannim yim haggedolim.

30 josep jahvoh yalecem,
yalecem ubenecem.

berucim attem lihvoh,
yoseh šamem vaarez.

haššamem, šamem lihvoh;
35 v'haarez natan libne adam.

lo hammetim jehallelu jah,
vecol jorede dumah.

v'anaḫnu nebarec jah,
mevattah veyad yolam.
hallelujah.

benedicet domui Aharon. 13 Benedicet timentib
Jahvoh, pufilis cum magnis. 14 Adjiciet Jahvoh
per vos, ſuper vos & filios veſtros. 15 Benedicti vo
Jahvoh, qui fecit cœlos & terram. 16 Cœlum, c

29 *hakketannim.* Vid. Pſ. civ. p. 25.

31 *ubenecem.* In Hebr. repetitur *yal,* ſed verſus reſpuit.

33 *yoseh.* Hic idem verſu
betur Pſal. cxxiv. p. 8. cxxi
cxlvi. 5.

37 *vecol.* In Hebr. *vel*

יברך את־בית אהרן׃

13 יברך יראי יהוה
הקטנים עם־הגדלים׃

14 יסף יהוה עליכם
עליכם ועל־בניכם׃

15 ברוכים אתם ליהוה
עשה שמים וארץ׃

16 השמים שמים ליהוה
והארץ נתן לבני־אדם׃

17 לא המתים יהללו יה
ולא כל־יורדי דומה׃

18 ואנחנו נברך יה
מעתה ועד־עולם
הללויה׃

lum Jahvoh *eſt*; terram autem dedit filiis hominum. 17 Non mortui laudabunt Jah, & omnes deſcendentes *in* ilentium. 18 Nos autem benedicemus Jah, à nunc & uſque in ſeculum. Halelujah.

Repugnante metro, & ſenten- duobus Pſalmis proxime ſequentibus, Græci initiis apponunt Pſal. cxvi, cxvii, & cxviii.

*halleluja*h. Quod in Hebr. d finem Pſalmi ponitur hic & in

PSALMUS CXVI. קי״ו

1 "ahabti, ci jiſmaʏ jahvoh
et kol taħnunai; ci hiṫṫah
ozno li, ubimai ekra.

" apapuni ħeble mavet,
5 umeʒare ſeol meʒauni.

ʒarah vejagon emʒa,
ubeſem jahvoh ekra;
annah jahvoh malleṫah napſi.

ħannun jahvoh veʒaddik;
10 v'elohenu meraħem.

ſomer petaïm jahvoh;
dalloti, veli hoſiʏ.

" ſubi napſi limnuħaici,
ci jahvoh gamal ʏalaici.

15 ci ħillaʒta napſi mimmavet,
et ʏeni min dimʏah, et ragli

1 Dilexi, quoniam audivit Jahvoh vocem deprecati
num mearum; 2 quia inclinavit aurem ſuam mihi, &
diebus meis invocabo. 3 Circundederant me dolor
mortis, & anguſtiæ inferni invenerant me. Anguſtia
& dolorem inveni, 4 & nomen Jahvoh invocavi; Quæ
Jahvoh erue animam meam. 5 Clemens Jahvoh &

2 *et kol.* In Hebr. *et koli*, per-
peram, & ſine exemplo.

5 *mezauni.* Manifeſtum eſt ex ſtructura orationis pariter
metro periodum in hac voce
minari.

PSALMUS CXVI. קיו

1 אהבתי כי־ישמע יהוה
את־קולי תחנוני : 2 כי־הטה
אזנו לי ובימי אקרא :

3 אפפוני חבלי־מות
ומצרי שאול מצאוני

צרה ויגון אמצא :
4 ובשם־יהוה אקרא
אנה יהוה מלטה נפשי :

5 חנון יהוה וצדיק
ואלהינו מרחם :

6 שמר פתאים יהוה
דלותי ולי יהושיע :

7 שובי נפשי למנוחיכי
כי־יהוה גמל עליכי :

8 כי הלצת נפשי ממות
את־עיני מן־דמעה את־רגלי

tus; & Deus noſter miſerans. 6 Cuſtodit ſimplices Jahvoh; attenuatus eram, & me ſervavit. 7 Revertere nima mea ad requiem tuam; quia Jahvoh benefecit tibi. Quia eripuiſti animam meam à morte, oculum meum à achryma, pedem meum

7 *ubeſem.* Idem verſus redit 13. & 17.
12 *boſy.* In Hebr. præfigitur *jod*, quod ex *jod* præcedente natum, ut metrum clare indicat.

middehi; *vee*thallec lipne
jahvoh b'arzot hahaijim.

hemanti, ci adabber;
ani *y*aniti meod.

vaani amarti behopzi,
col haadam cozeb; mah aſib
lihvoh col tagmulohi *y*alai?

cos*i* jeſu*y*ot eſſa,
ubeſem jahvoh ekra.

nidrai lihvoh a'allem,
negdah na lecol *y*ammo.

jakar be*y*ene jahvoh
hammavtah lahasidav.

annah jahvoh, ci ani
*y*abdeca *u*ben amitteca;
pittahta *li* moserai.

ab impulſione; & 9 ambulabo coram Jahvoh in terris vi-
ventium. 10 Credidi, propterea locutus ſum; ego af-
flictus eram valde. 11 *Et* ego dicebam in feſtinatione mea
omnis homo mendax; 12 quid reddam Jahvoh pro omnibu
beneficiis ejus ſuper me? 13 Calicem ſalutum acci

17 *veethallec*. Nexus oratio-
nis æque ac metrum copulam præ-
figi poſtulat. Vid. Pſ. lvi. p. 14.

19 Græcis hic novus Pſalmus
incipit, cui præponitur ἀλληλούϊα,
& verum quidem eſt, iis quæ hic
proxime præcedunt finiri Pſal-
mum lvi. ſed non ex eo ſequi-
tur, hic quoque iiſdem Pſalmu
claudi. Multo rectius in Heb
codice videntur continuari, qu
Græci disjunxerunt.

21 *vaani*. Gr. ἐγὼ δ. P
Hebr. deeſt copula. Vid. Pſ. xx
p. 7. & xxxi. 23.

24 *cosi jeſuyot*. *jod* ante *j*
exci

מדחי: 9 *אתהלך לפני
יהוה באורצות החיים:

10 האמנתי כי אדבר
אני עניתי מאד:

11 *אני אמרתי בחפזי
כל־האדם כזב: 12 מה־אשיב
ליהוה כל־תגמולוהי עלי:

13 כוס־ישועות אשא
ובשם יהוה אקרא:

14 נדרי ליהוה אשלם
נגדה־נא לכל־עמו:

15 יקר בעיני יהוה
המותה לחסידיו:

16 אנה יהוה כי־אני
עבדך אני עבדך *בן־אמתך
פתחת למוסרי:

piam, & nomen Jahvoh invocabo. 14 Vota mea Jahvoh reddam, coram nunc omni populo ejus. 15 Pretiosa in oculis Jahvoh mors sanctorum ejus. 16 Utique Jahvoh, quia ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ; solvisti *mihi* vincula mea.

excidit in Hebr. sed reponendum esse metrum manifesto indicat. *tosi* vero *jesuyot* eadem forma dicitur ac *harri yoz* Psal. xxx. ℣ 15.

31 *uben*. In Hebr. errore librarii repetitur *ani yabdeca*, & *vau* excidit. Gr. *kai*; sed illi etiam voces repetitas legerunt.

32 *li moserai*. In Hebr. *lemoserai*. *jod* nempe post *l* excidit, *patah* enim *accusativum* poscit rei quæ soluta vel diffracta est.

lac ezbaħ zebaħ todah,
ubeſem jahvoh ekra.

35 nidrai lihvoh aſallem,
negdah na lecol ʏammo:

" beħazrot bet jahvoh,
betoceci jeruſalem.
hallelujah.

17 Tibi ſacrificabo ſacrificium laudis, & nomen Jahvoh invocabo. 18 Vota mea Jahvoh reddam, coram nunc

PSALMUS CXVII. קיז

1 " hallelu et *jah* col goim,
ſabbeħuhu col haummim;

" ci gabar ʏalenu ħaſdo,
veemet jahvoh leʏolam.
hallelujah.

1 Laudate Jahvoh omnes Gentes, laudate eum omnes Populi; 2 Quoniam roborata eſt ſuper nos miſe-

PSALMUS CXVIII. קיח

1 " hodu lihvoh, ci ţob;
ci leʏolam ħaſdo.

1 Celebrate Jahvoh, quoniam bonus; quoniam in ſecu-

2 *haummim.* Cum vox hæc nuſquam alias occurrat in Pſalmis legendum

17 לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה
וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ׃

18 יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָהּ
וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי׃

19 פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק
אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ׃
זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה
צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ׃

omni populo ejus: 19 In atriis domus Jahvoh, in medio tui Jeruſalem. Hallelujah.

PSALMUS CXVII. קיז

1 הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם
שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

2 כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ
וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם
הַלְלוּיָהּ׃

icordia ejus, & veritas Jahvoh in ſeculum. Hallelujah.

PSALMUS CXVIII. קיח

1 הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

m miſericordia ejus.

gendum ſuſpicor *kummim*, qua voce nulla frequentior.

" jomar na jiſrael,
ci leʒolam ħasdo.

" jomerú na bet aħaron,
ci leʒolam ħasdo.

" jomerú na jirε jahvoh,
ci leʒolam ħasdo.

min hammezar karati;
yaħani bammerħab jah.

jahvoh li *beʒozerai*;
lo ira mah jaʒseh li adam.

jahvoh li beʒozerai;
vaani ereh beſoneai.

ţob laħasot bejahvoh,
mibbetoħ be*ben* adam.

ţob laħasot bejahvoh,
mibbetoħ benedibim.

2 Dicat nunc Iſrael, quod in ſeculum miſericordia ejus. 3 Dicant nunc familiæ Aharon, quod in ſeculum miſericordia ejus. 4 Dicant nunc qui timent Jahvoh, quod in ſeculum miſericordia ejus. 5 De anguſtia invocavi; exaudivit me in latitudine Jah. 6 Jahvoh mihi *adju-*

9 *karati.* In Hebr. ſequitur *jah*, & ſequens quoque verſus ab *jah* terminatur; utrumque ſtare nequit, prius igitur delendum putavi.

11 *beʒozerai.* Ex ſenſu pariter ac metro manifeſto liquet lo cum eſſe mutilum, & verſio G conſervavit nobis quæ excide runt, Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, quo mod

2 יאמר־נא ישראל
כי לעולם חסדו׃

3 יאמרו־נא בית אהרן
כי לעולם חסדו׃

4 יאמרו־נא יראי יהוה
כי לעולם חסדו׃

5 מן־המצר קראתי יה
ענני במרחב יה׃

6 יהוה לי ****
לאיראה מה־יעשה לי אדם׃

7 יהוה לי בעזרי
ואני אראה בשנאי׃

8 טוב לחסות ביהוה
מבטח ב* אדם׃

9 טוב לחסות ביהוה
מבטח בנדיבים׃

r est; non timebo quid faciat mihi homo. 7 Jahoh mihi adjutor est; propterea ego videbo in odio hantibus me. 8 Melius est sperare in Jahvoh, quam onfidere in *filio* hominis. 9 Melius est sperare in Jahoh, quam sperare in principibus.

odo reddiderunt *beyozerai* ℣ 13. *hvoh li.* Interpretibus est, us *meus* est, *a me stat*; alii elticam esse orationem senserunt; cum nescirent metrum, nemo, quod sciam suspicatus est quicquam excidisse.

16 *beben adam.* Metrum plane ostendit *ben* inserendum esse. Vid. Psal. cxlvi. ℣ 5.

col

col goim ſebabuni;
beſem *jah* ci amilam.

" ſabbuni, gam ſebabuni;
beſem jahvoh ci amilam.

ſabbuni cedeborim,
dovacu ceeſ kozim;
beſem *jah* ci amilam.

daſoh deſitani lenapol;
vejahvoh ʏazarani.

ʏozzi vezimrati jah,
vajehi li l'iſuʏah.

kol rinnah vejeſuʏah
beohole ʒaddikim.

jemin jahvoh ʏoſah ħel;
jemin jahvoh romemah;
jemin jahvoh ʏoſah ħel.

10 Omnes Gentes circundederunt me; ſed in nomin
Jahvoh ſuccidi eos. 11 Circundederunt me, etiam ci
cundederunt me; ſed in nomine Jahvoh ſuccidi eo
12 Circundederunt me velut apes, extincti ſunt ut ign
ſpinarum; ſed in nomine Jahvoh ſuccidi eos. 13 Im
pellendo impuleras me ut *ego* caderem; at Jahvoh adjuv

21 *ſabbuni*. Suſpicor hæc tantum notam eſſe variæ lectionis, adeoque totam periodum ejiciendam.

26 *lenapol*. In Hebr. *linpol*, ſed abſolutam formam metrum poſcit, vel pro *linpol* legendu *lenopli*.

28 *vezimrati jah*. Gr. ἰχ μυ ϰ ὕμνησίς μου. Verſicul hic, pariter ac ſequens, habet Exod. xv. 2. & Eſ. xii. 2.

10 כל־גוים סבבוני
בשם יהוה כי אמילם׃

11 סבוני גם־סבבוני
בשם יהוה כי אמילם׃

12 סבוני כדבורים
דעכו כאש קוצים
בשם יהוה כי אמילם׃

13 דחה דחיתני לנפל׃
ויהוה עזרני׃

14 עזי וזמרת יה
ויהי לי לישועה׃

15 קול רנה וישועה
באהלי צדיקים

ימין יהוה עשה חיל׃
16 ימין יהוה רוממה
ימין יהוה עשה חיל׃

14 Fortitudo mea & canticum *meum eſt* Jah, & mihi in ſalutem. 15 Vox jubilationis &. ſalutis in ernaculis juſtorum. Dextera Jahvoh facit fortitudi-; 16 Dextera Jahvoh excelſa; dextera Jahvoh facit itudinem.

vero in Hebr. eſt *zimrat*, un- iquèt non caſu aut negligentia xcidiſſe, ſed dedita opera, & ulto factum, ut duobus *jod* urrentibus prius ſcribendo teretur inter legendum a lectionis peritis ſuppſendum. Miror in re tam plana hæſiſſe Intt. & ſerio laboraſſe, ut *zimrat* abſque *jod* tanquam veram lectionem tuerentur.

31 *zaddikim*. Hæc periodus

35 "lo

lo amut, ci ehjeh;
v'asapper mayſi jah.

jasſor jisserahni jah,
velammavet lo netanani.

pithu li ſaʒre ʒedek;
abo bam, odeh jahvoh.

" zeh haſſaʒar lihvoh;
ʒaddikim jabou bo.

" odeca, ci ʒanitani,
vattehi li lijuʒah.

" eben maasu habbonim,
hajetah leroſ pinnah.

" meet jahvoh hajetah ʒot,
hi niplat beʒenenu.

zeh haijom ʒaſah jahvoh;
nagil veniſmehah bo.

17 Non moriar, ſed vivam; & narrabo opera
18 Corripiendo corripuit me Jah, ſed morti non tra
me. 19 Aperite mihi portas juſtitiæ, ingrediar ea
celebrabo Jahvoh. 20 Hæc porta Jahvoh: juſti in
bunt per eam. 21 Celebrabo te quod exaudieris

in his, ni fallor, deſinit.

40 *jahvoh*. In Hebr. *jah*, ſed metrum poſtulat *jahvoh*. Ab hac vero periodo incipit Dialogiſmus inter Pſalten (Davidem, opinor,) ex unâ parte, & ſacerdotes atque cuſtodes ædis in qua erat, ex altera. Sed non ſatis utriſque partes ſuæ aſſignari ſunt, cum nulla perſonarum mina ſingulis præponantur.

41 *zeh*. Verſiculi in h

17 לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה
וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ׃

18 יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָהּ
וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי׃

19 פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק
אָבֹא־בָם אוֹדֶה יָהּ׃

20 זֶה־הַשַּׁעַר לַיהוָה
צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ׃

21 אוֹדְךָ כִּי עִנִּיתָנִי
וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה׃

22 אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים
הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃

23 מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹּאת
הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ׃

24 זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה
נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ׃

fueris mihi in ſalutem. 22 Lapis *quem* reprobaverunt
ificantes, fuit in caput anguli. 23 A Jahvoh factum
hoc, & eſt mirabile in oculis noſtris. 24 Hæc *eſt*
s *quam* fecit Jahvoh; exultemus & lætemur in ea.

us proximis periodis more in-
o alternant, hoc eſt, priores
que verſiculi ſunt Trochaici
eris, alteri vero Iambici.
ꝛ *eben*. Hæc, utcunque pri-
ſenſu de Davide dicantur,
ad Chriſtum præcipue pertinere
ipſe teſtis eſt, Matt. xxi. 42.
50 *angil*. In Hebr. cum *h paragogico*, quod metrum reſpuit,
vel in priore verſu legendum,
Jeyaſah, dies *quam* fecit.

" anna

" anna jahvoh, hoſiyah na;
anna jahvoh, hazliħah na.

" baruc habba beſem jahvoh,
beracnuecm mibbet jahvoh.

55 el *jah*, vaijaer lanu;
isru ħag bavabotim
vade karnot hammizbeħ.

" eli attah, veodeca;
elohai, *ve*aromimca.

60 " hodu lihvoh ci ṫob;
ci levolam ħasdo.

25 Obſecro, Jahvoh, ſalvum fac nunc; obſecro, Jah[illegible]um f
voh, da nunc felicem ſucceſſum. 26 Benedictus q[illegible], &
venit in nomine Jahvoh, benedicimus vobis de domo Jah[illegible]brate
voh. 27 Deus eſt *Jah* & illuxit nobis; ligate a[illegible]ricor

PSALMUS CXIX. קיט

א

1 aſre temime darec,
haholecim betorat jahvoh.

ALEPH. 1 Beati perfecti viâ, qui ambulant in le[illegible]voh.

51 *hoſiyah na.* Hinc provenit Judæorum *ὡσαννὰ*, Matt. xxi. 9.

57 *vade.* Pro *vad* repoſui poſcente metro.

59 *vearomimca:* Structur[illegible] *aſre.* rationis, pariter ac metrum, [illegible] pulam excidiſſe oſtendit, q[illegible]at pe conſervarunt Gr. *καὶ ὑψώσω σ*[illegible]ordine [illegible]ochæ o

25 אנא יהוה הושיעה נא
אנא יהוה הצליחה נא׃

26 ברוך הבא בשם יהוה
ברכנוכם מבית יהוה׃

27 אל יהוה ויאר לנו
אסרו־חג בעבתים
עד־קרנות המזבח׃

28 אלי אתה ואודך
אלהי ארוממך׃

29 הודו ליהוה כי־טוב
כי לעולם חסדו׃

um funibus, uſque ad cornua altaris. 28 Deus meus
us q , & celebrabo te; Deus meus, & exaltabo te. 29 Ce-
no Ja brate Jahvoh, quoniam bonus; quoniam in ſeculum mi-
te a ricordia ejus.

PSALMUS CXIX. קיט

א

1 אשרי תמימי־דרך
ההלכים בתורת יהוה׃

in le hvoh.

ructur *aſre.* Græci præponunt nes ab eadem litera incipiunt;
trum, ἀλφάβητα. Pſalmus vero hic quod præcipuum Pſalmi hujus ar-
dit, q at periochis 22, quæ alpha- tificium. Quod ad cetera enim,
ordine decurrunt, ſingulæque multa ſunt quæ faciunt ut vergente
ochæ octo periodis, quæ om- jam Hebraica poeſi ſcriptum pu-

1 4

" aſre

" aſrę nozerę ʒedotav,
ubecol leb jidreſuhu.

ap lo pavalu ʒavlah,
ubedarcav halacu.

attah ʒivvitah pikkudęca,
leſomram meod.

ahlai jicconu darcai,
liſmor ħukkęca!

" az lo eboſ, behabbiti
el col miʒvotęca.

odeca bejoſer leb,
belomdi miſpeṫę ʒidkeca.

" et ħukkęca eſmor;
al taʒzebeni ʒad meod.

2 Beati qui cuſtodiunt teſtimonia ejus, & toto cor quærunt eum: 3 Etiam non operantur iniquitatem, in viis ejus ambulant. 4 Tu præcepiſti mandata tu ut cuſtodiantur valde. 5 Utinam firmentur viæ me ad cuſtodiendum ſtatuta tua. 6 Tunc non pudore

tem; nam ſtylo eſt humili, nec materia refertus, aut figuris ornatus; numerique etiam multis in locis parum habent iſtius venuſtatis, elegantiæ, atque artis, quæ in pleriſque aliis elucent, ſed pietatis in deum eſt pleniſſimus, & teneris puerorum animis ad obſequium divinis legibus exhibendum erudiendis utiliſſimus; ic que, opinor, ordine Alphabe compoſitus. Eadem ferè pe tuo recurrunt, ſed ne tædium de crearetur, Leges divinæ n na vocabulorum varietate fig cantur *emunah*, *imrah*, *d deres*, *ħukkim*, *miſpetim mi yedut*, *pekudim*, *zedec*; nu de

ariis "

2 אשרי נצרי עדתיו
*בכל־לב ידרשוהו׃

3 אף לא־פעלו עולה
*בדרכיו הלכו׃

4 אתה צויתה פקדיך
לשמר* מאד׃

5 אחלי יכנו דרכי
לשמר חקיך׃

6 אז לא־אבוש בהביטי
אל־כל־מצותיך׃

7 אודך בישר לבב
בלמדי משפטי צדקך׃

8 את־חקיך אשמר
אל־תעזבני עד־מאד׃

ciar, quum inſpexero ad omnia præcepta tua. 7 Celebrabo te in rectitudine cordis, quum didicero judicia juſtitiæ tuæ. 8 Statuta tua cuſtodiam; ne derelinquas me ſque valde.

cem, quæ omnia, utcunque ululum differant inter ſe, rane ſignificationis ſingulis proiæ & peculiaris, in hoc tamen lmo tanquam ſynonyma proſcue uſurpantur. Nec ulla toto Pſalmo periodus eſt, in , ſi 122 excipias, unam ſalharum vocum non reperias, licet non ſemper eodem ſenſu.

4 *ubecol. vau*, alio præeunte, in Hebr. excidit.

6 *ubedarcav.* Hic eadem omiſſio, ut ex metro liquet.

8 *leſomram mecd.* Hic quoque litera excidit, eadem litera præcedente.

13 *leb.* In Hebr. *lebab.*

ב.

bammeh jezacceh nahar
et orho? lismor debareca.

becol leb deraitica;
al taiggeni mimmizvoteca.

" belibbi zapanti imrateca,
limyan lo echta lac.

" baruc attah jahvoh;
lammedeni *et* hukkeca.

" besiptai sipparti
col mispete pica.

bederec yedoteca
sasti, ceyale col hon.

" bepikkudeca asihah,
veabbitah orhoteca.

" behukkoteca eshayshay;
lo eschah dibreca.

Beth. 9 In quo mundabit puer semitam suam? si c
stodiat verbum tuum. 10 Toto corde exquisivi t
ne errare sinas me à mandatis tuis. 11 In corde m
abscondi eloquium tuum, ne peccem tibi. 12 Bene
dus es Jahvoh; doce me statuta tua. 13 Labiis m

18 *lismor debareca.* In Hebr. præponitur *ce*, quod & sensus & metrum respuit. Gr. ὁ πῶς φυλάξαι τὰς λόγους σου, quasi legissent *besemor dibreca.*

19 *leb.* In Hebr. *libbi*, pugnante metro, nisi legas *lebabi.*

ב.

9 במה יזכה־נער
את־ארחו לשמר כדברך׃

10 בכל־לבי דרשתיך
אל־תשגני ממצותיך׃

11 בלבי צפנתי אמרתך
למען לא אחטא־לך׃

12 ברוך אתה יהוה
למדני * חקיך׃

13 בשפתי ספרתי
כל משפטי־פיך׃

14 בדרך עדותיך
ששתי כעל * כל־הון׃

15 בפקודיך אשיחה
ואביטה אורחותיך׃

16 בחקתיך אשתעשע
לא אשכח דברך׃

arravi omnia judicia oris tui. 14 In via teſtimonio-
m tuorum gaviſus ſum, ſicut ſuper omnibus divitiis.
In præceptis tuis meditabor, & aſpiciam ſemitas tuas.
In ſtatutis tuis delectabor, non obliviſcar verborum
orum.

24 *et.* Sexies repetitur hic ficulus. Ultimus eſt p. 135. ubi inſeritur, quod hic metrum ſtulat.

28 *vale.* Metrum poſcit pro *val.*

32 *dibreca.* Sic Gr. τὰ λόγια σου. In Hebr. eſt in ſingulari, in-

ג.

"gemol ʏal ʏabdeca, eḥjeh,
veelmerah debareca.

gal ʏenai, veabbiṭah
niplot mittorateca.

ger ani baarez, al taster
mimmenni mizvoteca.

"garesah napši letabah
el mišpaṭeca becol ʏet.

"gaʏarta zedim, arurim
hašogim mimmizvoteca.

"gal meʏalai ḥerpah vabuz,
ci ʏedoteca nazarti.

"gam jašebu sarim, bi nidbaru;
veʏabdeca jasiḥ beḥukkeca.

"gam ʏedoteca šaʏšuʏai,
anšei ʏazati ḥukkeca.

GIMEL. 17 Retribue ſuper ſervo tuo, *ut* vivam, cuſtodiam verbum tuum. 18 Revela oculos meos, aſpiciam mirabilia de Lege tua. 19 Advena ego ſu in terra, ne abſcondas à me præcepta tua. 20 Confi cta eſt anima mea ob deſiderium ad judicia tua omni te pore. 21 Increpaſti ſuperbos, maledicti errantes à pr

vito metro.

33 *eḥjeh.* Suſpicor copulam excidiſſe, & legendum, *veeḥjeh*, & in ʏ ſeq. *dibreca* in plurali.

Sic Gr. τὰς λόγους σου. Vid. p. 116, & 144. in quibus omni eſt *veeḥjeh.*

37 *ani.* Pro *anoci.* Legend

17 גמל על־עבדך אחיה
ואשמרה דבריך :

18 גל־עיני ואביטה
נפלאות מתורתך :

19 גר אנכי בארץ אל־תסתר
ממני מצותיך :

20 גרסה נפשי לתאבה
אל־משפטיך בכל־עת :

21 גערת זדים ארורים
השגים ממצותיך :

22 גל מעלי חרפה וכוז
כי עדתיך נצרתי :

23 גם ישבו שרים בי נדברו
*עבדך ישיח בחקיך :

24 גם־עדתיך שעשעי
אנשי עצתי *** :

ptis tuis. 22 Remove à me opprobrium & contem-
um, quia teſtimonia tua cuſtodivi. 23 Etiam ſede-
nt principes, & contra me locuti ſunt; *interea* ſervus
us meditabatur in ſtatutis tuis. 24 Etiam teſtimonia
ſunt delectationes meæ, & viri conſilii mei *ſtatuta tua.*

et metrum. præeunte.

46 *veyabdeca.* Copula inferen- 48 *ẓukkeca.* Hoc in Hebr.
conſtructione æque ac metro excidit, ſed conſervavit Gr. ver-
derante, exciderat alio *vau* ſio, τὰ δικαιώματά σου.

ד.

" dabekak leʋapar napſi;
Haijeni cedebareca.

darcai sipparti, ʋattaʋneni;
lammedeni hukkeca.

" derec pikkudeca habineni;
ʋeaſiſiah benipleoteca.

" dalepah napſi mittugah;
kaijemeni bedibreca.

derec ſeker haser mimmenni,
ucetorateca honneni.

" derec emunah baharti,
miſpateca ſiʋʋiti.

" dabakti beʋedoteca;
jahʋoh al tebiſeni.

" derec mizʋoteca aruz,
ci tarhib libbi.

DALETH. 25 Adhæſit pulveri anima mea; vivifica me ſecundum verbum tuum. 26 Vias meas narravi *tibi* & exaudiſti me; doce me ſtatuta tua. 27 Viam præceptorum tuorum fac me intelligere; & meditabor in mirabilibus tuis. 28 Diffluit anima mea præ triſtitia

56 *bedibreca.* Sic Gr. ἐν τοῖς λόγοις σου. Heb. *cedebareca*, invito metro, niſi legamus *cidbareca*, vid. ℣ 18.

58 *ucetorateca.* Sic legendo metrum monet, ut in priore ſtrophe *ʋedibreca.*

59 *derec.* In hac & duabus

ד.

25 דבקה לעפר נפשי
חיני כדברך׃

26 דרכי ספרתי ותענני
למדני חקיך׃

27 דרך פקודיך הבינני
ואשיחה בנפלאותיך׃

28 דלפה נפשי מתוגה
קימני כדברך׃

29 דרך שקר הסר ממני
ותורתך חנני׃

30 דרך אמונה בחרתי
משפטיך שויתי׃

31 דבקתי בעדותיך
יהוה אל תבישני׃

32 דרך מצותיך ארוץ
כי תרחיב לבי׃

onfirma me in verbo tuo. 29 Viam mendacii amove à
e, & Lege tua dignare me. 30 Viam veritatis elegi,
dicia tua posui. 31 Adhæsi testimoniis tuis; Jahvoh,
e pudore afficias me. 32 Viam mandatorum tuorum
arram, quum dilataveris cor meum.

riodis proxime sequentibus pri- *μλω*, quasi legissent *lo jacabti*,
es versus sunt generis Trochai- Vid. p. 61, 83, 109, 141, 153,
, posteriores Iambici. 176.
bo *fivviti*. Gr. *ὦν ἐπελαβό-*

ט

65 horeni *jah* derec ħukkeca,
veezzorennah yekeb.

habineni, v'ezzerah torateca,
veesmorennah becol lib*bi*.

hadriceni benetib mizvoteca,
70 ci bo ħapazti.

" ħaṫ libbi el yedoteca,
veal el ħazav.

" ħayber yenai mereot ſav,
bedarceca ħaijeni.

75 " ħakem leyabdeca imrateca,
aſer lejirateca.

" ħayber ħerpati aſer jagorti,
ci miſpateca ṫobim.

" hinneh taabti lepikkudeca;
80 bezidkateca ħaijeni.

Hz. 33 Doce me, Jah, viam ſtatutorum tuorum, & eos, cuſtodiam eam *uſque in* finem. 34 Da mihi intelligen 8 Co tiam, & cuſtodiam Legem tuam, & cuſtodiam illam tot ui ſpe corde *meo*. 35 Deduc me per ſemitam mandatorum ui, tuorum, nam eâ delector. 36 Inclina cor meum a ata tu teſtimonia tua, & non ad avaritiam. 37 Averte oculo

68 *libbi*. Gr. τὸ ἴλεῳ καρδίᾳ μου. 71 *haṫ*. In hac p. & trib e pr qu

ה׳

33 הורני יהוה דרך חקיך
ואצרנה עקב׃

34 הבינני ואצרה תורתך
ואשמרנה בכל־לב׃

35 הדריכני בנתיב מצותיך
כי־בו חפצתי׃

36 הט־לבי אל־עדותיך
ואל־אל־בצע׃

37 העבר עיני מראות שוא
בדרכך חיני׃

38 הקם לעבדך אמרתך
אשר ליראתך׃

39 העבר חרפתי אשר יגרתי
כי משפטיך טובים׃

40 הנה תאבתי לפקודיך
בצדקתך חיני׃

eos, ne videant vanitatem, in viis tuis vivifica me. 38 Confirma ſervo tuo eloquium tuum, quod ad timorem ui ſpectat. 39 Aufer *à me* opprobrium meum quod timui, quia judicia tua bona. 40 Ecce, concupivi mandata tua; in juſtitia tua vivifica me.

ze proxime ſequuntur, verſus alternant, ut in p. 30, 31, 32.

v'ibouni

ו.

" vejehouni ḥasdeca jahvoh,
teſuurateca ceimrateca.

" veeyneh ḥorepi dabar,
ci batahti bedibreca.

85 v'al tazzel mippi debar emet;
ci lemiſpateca jihalti.

veeſmerah torateca *yad meod*,
tamid leolam vaved.

" v'ethallecah bareḥabah,
90 ci pikkudeca daraſti.

v'adabberah beedoteca
neged melacim, velo eboſ.

veeſtaa'ſu bemizvoteca,
aſer ahabti *meod*.

95 " veeſſa cappai el mizvoteca,
veaſihah beḥukkeca.

VAU, 41 Et obveniant mihi miſericordiæ tuæ Jahvoh; ſalus tua ſecundum eloquium tuum. 42 Et r ſpondebo probris afficienti me verbum, quòd ſpero in ve bis tuis. 43 Et ne eripias de ore meo verbum veritati quia judicia tua expecto. 44 Et cuſtodiam Legem t am *valde* ſemper, in ſeculum & perpetuum. 45 Et an

84 *bedibreca*. Gr. ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. In Hebr. eſt in *ſingulari*. Vid. ℣ 56.

87 *yad meod*. Huc reſtituendum eſſe ex ſenſu ac metro quet, ex periodo ſuperiore, ponitur poſt *emet*.

89 *v'ethallecah*. Cum

ו

41 ויבאני חסדך יהוה
תשועתך כאמרתך׃

42 ואענה חרפי דבר
כי בטחתי בדברך׃

43 ואל־תצל מפי דבר־אמת
עד־מאד כי למשפטיך יחלתי׃

44 ואשמרה תורתך *
תמיד לעולם ועד׃

45 והתהלכה ברחבה
כי פקודיך דרשתי׃

46 ואדברה בעדותיך
נגד מלכים ולא אבוש׃

47 ואשתעשע במצותיך
אשר אהבתי׃

48 ואשא כפי אל־מצותיך
אשר אהבתי ואשיחה בחקיך׃

labo in latitudine; quia mandata tua exquisivi. 46 Et quar de testimoniis tuis coram regibus, neque pudore ar- liar. 47 Et delectabor in mandatis tuis quæ dilexi rimum. 48 Et levabo palmas meas ad præcepta tua æ dilexi, & meditabor in statutis tuis.

am alias occurrat cum *h* para- gico, legendum videtur, *vett- llec.*

94 *meod.* Gr. σφόδρα. In Hebr. deest.

96 *veasîhah.* Præit in Hebr. *aset vhabti*, mendose repetitum ex periodo priore.

zecor

זecor dibreca leyabdeca,
yal aſer jiħaltani.

" zot neħamati beyonji,
ci imrateca ħijatni.

zedim helizuni yad meod;
mittorateca lo naṫiti.

zacarti miſpaṫeca
meyolam jahvoh, vaetneħam.

zalyapah aħazatni,
mereſayim yozebe torateca.

zemirot haju li ħukkeca,
bebet megurai.

" zacarti ballailah ſimca jahvoh,
vaeſmerah torateca.

" zot hajetah li *neħamah*,
ci pikkudeca nazarti.

ZAIN. 49 Memento *verborum tuorum* ſervo tuo, in quo ſperare feciſti me. 50 Hæc *eſt* conſolatio mea in afflictione mea; quia eloquium tuum vivificavit me. 51 Superbi deriſerunt me plurimum; à Lege tua non declinavi: 52 Recordatus ſum judiciorum tuorum à ſeculo Jahvoh, & ſolatus ſum memet-ipſum. 53 Ter

97 *dibreca.* Sic Gr. λόγων σου. In Hebr. *dabar*, quod refpuit metrum.

ז

49 זכר־דבר לעבדך
על אשר יחלתני׃

50 זאת נחמתי בעניי
כי אמרתך חיתני׃

51 זדים הליצוני עד־מאד
מתורתך לא נטיתי׃

52 זכרתי משפטיך
מעולם יהוה ואתנחם׃

53 זלעפה אחזתני
מרשעים עזבי תורתך׃

54 זמירות היו לי חקיך
בבית מגורי׃

55 זכרתי בלילה שמך יהוה
ואשמרה תורתך׃

56 זאת היתה־לי ***
כי פקודיך נצרתי׃

invasit me, propter impios derelinquentes Legem tu-
54 Cantus fuerunt mihi statuta tua in domo pere-
inationum mearum. 55 Recordatus sum nocte no-
inis tui Jahvoh, & custodivi Legem tuam. 56 Hoc
it mihi *consolatio*, quòd præcepta tua custodivi.

111 *nehamah*. Sensus hoc inseri postulat. Vid. p. 50.

מ.

" Ħelki *attah* jahvoh;
amarti liſmor dibreca.

115 " Ħilliti paneca becol lib*bi*;
Ħonneni ceimrateca.

Ħiſſabti darcai, vaaſibah
raglai el vedoteca.

" Ħaſti, velo hitmahmahti
120 liſmor mizvoteca.

" Ħeble riſyim vivveduni;
torateca lo ſacaħti.

Ħazot lailah akum lehodot
leca, val miſpete zidkeca.

125 Ħabor ani lecol ſejereuca,
uleſomere pikkudeca.

Ħasdeca jahvoh maleah haarez;
Ħukkeca lammedeni.

HETH. 57 Portio mea *tu* Jahvoh; dixi *me* cuſtodit
rum verba tua. 58 Deprecatus ſum faciem tuam to
corde *meo*; miſerere mei *igitur* ſecundum eloquium tuu
59 Reputavi vias meas, & converti pedes meos ad teſ
monia tua, 60 Feſtinavi, & non tardavi cuſtodirema
data tua. 61 Catervæ impiorum prædatæ ſunt me

113 *attah*. In Hebr. excidit ὁ Κύριος. Vid. ℣ 23. 273. 30
ſed Gr. conſervarunt, μισεῖς μου 328.

115

ח.

57 חלקי יהוה
אמרתי לשמר דבריך׃

58 חליתי פניך בכל־לב
חנני כאמרתך׃

59 חשבתי דרכי ואשיבה
רגלי אל־עדותיך׃

60 חשתי ולא התמהמהתי
לשמר מצותיך׃

61 חבלי רשעים עודני
תורתך לא שכחתי׃

62 חצות לילה אקום להודות
לך על משפטי צדקך׃

63 חבר אני לכל־אשר יראוך
ולשמרי פקודיך׃

64 חסדך יהוה מלאה הארץ
חקיך למדני׃

Legis tuæ non ſum oblitus. 62 Mediâ nocte ſurgo celebrandum te, ſuper judicia juſtitiæ tuæ. 63 Socius ſum omnibus qui timent te, & cuſtodiunt præcepta tua. 64 Miſericordiâ tuâ, Jahvoh, plena eſt terra; ſtatuta tua doce me.

115 *libbi.* Sic Gr. καρδίαν μου. In Hebr. *leb.*

" *tob*

ה

" ťob *ya*ſiťa *y*im *y*abdeca,
130 *jah* cedebareca.

ťob *ve*ťavam vadaʒat lammedeni,
ci bemiʒvoteca hemanti.

ťerem a*yunn*eh, ani ſogeg,
veʒatt' imrateca ſamarti.

135 ťob attah *jah* umeťib;
lammedeni ħukkeca.

ťapelu ʒalai ſeker zedim;
ani becol-leb ezʒor pikkudeca.

ťapaſ' caħeleb libbam;
140 ani torateca ſiʒſaʒti.

" ťob li ci *yunn*eti,
limʒan elmed*ah* ħukkeca.

" ťob li torat pica,
mealpe zahab vacasep.

Teth. 65 Bonum feciſti cum ſervo tuo, Jah, ſecu
dum verbum tuum. 66 Bonitatem & ſenſum & ſcie
tiam doce me, quia præceptis tuis credidi. 67 Pri
quam humiliarer, ego errabam, nunc autem eloquium
um cuſtodio. 68 Bonus tu *Jah*, & beneficus, d
me ſtatuta tua. 69 Concinnaverunt adverſum me m

131 *ve*ťavam. Gr. ᾠ ἠνοιξα. Vid. p. 71.
133 *ayunneh*. Gr. πρὸς τὸ μὴ ταραχθῆναι. In Hebr. *eyneh*. vel *vau* delendum. 134 *veyatt'*. *h* eliſo ante

ט.

65 טוב עשית עם עבדך
יהוה כדברך׃

66 טוב טעם ודעת למדני
כי במצותיך האמנתי׃

67 טרם אענה אני שגג
ועתה אמרתך שמרתי׃

68 טוב אתה * ומטיב
למדני חקיך׃

69 טפלו עלי שקר זדים
אני בכל לב אצר פקודיך׃

70 טפש כחלב לבם
אני תורתך שעשעתי׃

71 טוב לי כי עניתי
למען אלמד חקיך׃

72 טוב לי תורת פיך
מאלפי זהב וכסף׃

cium ſuperbi; ego *autem* toto corde cuſtodio præcepta
a. 70 Impinguatum eſt ſicut adeps cor eorum; ego
utem Lege tuâ delector. 71 Bonum mihi eſt quòd af-
ictus fuerim, ut diſcam ſtatuta tua. 72 Melior eſt mi-
Lex oris tui, quàm millia *talenta* auri & argenti.

135 *jab.* Gr. *νόμος.* In Hebr. eſt.

142 *elmedab.* h. *paragogicum* addidi metri gratia.

145 jadeca vasuni, vaiqonenuni;
habimeni, veelmad mizvoteca.

" jereeca jiruni, v'ismahu,
ci lidbareca jihalti.

" jadayti jahvoh, ci mispateca
150 *zedek*, veemunah yinnitani.

jchi na hasdeca lenahameni,
qeimrateca leyabdeca.

" jeboouni rahmeca, veehjeh,
ci toorateca lasiuvai.

155 " jeboou zedim, ci seker yivvetuni;
ani pasihah bepikkudeca.

" jaubu li jereeca,
vejodeve yedoteca.

jchi lebabi tamim behukkeca,
160 limvan lo eboš.

Jod. 73 Manus tuæ fecerunt me, & præparaverunt me; fac me intelligere, & discam præcepta tua. 74 Timentes te videbunt me, & lætabuntur, quia verbum tuum expectavi. 75 Novi Jahvoh, quod judicia tua sunt justitia, & *in* veritate afflixisti me. 76 Sit quæso misericordia tua ad consolandum me, secundum eloquium tuum

146 *veelmad*. In Hebr. *veelmedah*, repugnante metro.

150 *zedec*. In Hebr. præponitur *nj miſpateca*, invito metro; præterea, *zedec* & *emunah*, solent disjungi, alia voce interposita.

156 *asihah*. Sic p. 15;

כ

73 ידיך עשוני ויכוננני
הבינני ואלמדה מצותיך :

74 יראיך יראוני וישמחו
כי לדברך יחלתי :

75 ידעתי יהוה כי צדק משפטיך
** ואמונה עניתני :

76 יהי נא חסדך לנחמני
כאמרתך לעבדך :

77 יבאוני רחמיך ואחיה
כי תורתך שעשעי :

78 יבשו זדים כי שקר עותפוני
אני אשית בפקודיך :

79 ישובו לי יראיך
ויודעי עדותיך :

80 יהי לבי תמים בחקיך
למען לא אבוש :

servum tuum. 77 Veniant mihi misericordiæ tuæ, vivam, quia Lex tua deliciæ meæ. 78 Pudore affi-ntur superbi, quoniam sine causa perverterunt me: ego em meditabor in præceptis tuis. 79 Convertantur me timentes te, & cognoscentes testimonia tua. 80 Sit meum perfectum in statutis tuis, ut non pudore afficiar.

In Hebr. *asiti*.

59 *lebabi*. In Hebr. est *libbi*, metrum postulat *lebabi*, nisi aliquid exciderit in versu seq. & legendum sit, vel *ebsi'ah*, vel addendum in fine *elebai*.

ב

" caletah litſuvateca napſi;
lidbareca jiħalti.

" calu yenai l'imrateca,
l'emor, matai tenaħameni?

ci hajiti cenod bekitor;
ħukkeca lo ſacaħti.

cammah jeme yabdeca?
matai tayſeh berodpai miſpaṭ?

caru li zedim ſiħot,
ſelo cetorateca.

col mizvoteca *zedek* veemunah;
ſeker redapuni, yozreni.

" cimyaṭ ciſluni baarez;
v'ani lo yazabti pikkudeca.

ceħasdeca ħaijeni;
veeſmor yedot pica.

Caph. 81 Defecit ad ſalutem tuam anima mea; v
bum tuum expecto. 82 Defecerunt oculi mei ad e
loquium tuum, dicendo, Quando conſolaberis m
83 Quia fui ſicut uter in fumo; *attamen* ſtatutorum t
rum non ſum oblitus. 84 Quot *ſunt* dies ſervi t
Quando facies contra perſequentes me judicium? 85

161 *caletah.* In hac & ſeq. p. verſus alternant.

171 *zedek ve.* Hæc vide excidiſſe. Vid. p. 75.

כ

81 כָּלְתָה לִתְשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי
לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃

82 כָּלוּ עֵינַי לְאִמְרָתֶךָ
לֵאמֹר מָתַי תְּנַחֲמֵנִי׃

83 כִּי הָיִיתִי כְנֹאד בְּקִיטוֹר
חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃

84 כַּמָּה יְמֵי עַבְדֶּךָ
מָתַי תַּעֲשֶׂה בְרֹדְפַי מִשְׁפָּט׃

85 כָּרוּ לִי זֵדִים שִׁיחוֹת
אֲשֶׁר לֹא כְתוֹרָתֶךָ׃

86 כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה
שֶׁקֶר רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי׃

87 כִּמְעַט כִּלּוּנִי בָאָרֶץ
וַאֲנִי לֹא עָזַבְתִּי פִקּוּדֶיךָ׃

88 כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי
וְאֶשְׁמְרָה עֵדוּת פִּיךָ׃

derunt mihi ſuperbi foveas, quod non *eſt* ſecundum legem
uam. 86 Omnia mandata tua *juſtitia et* veritas; ſine
ausa perſequuntur me, adjuva me. 87 Fere conſump-
erunt me in terra; ego tamen non dereliqui præcepta
ua. 88 Secundum miſericordiam tuam vivifica me;
cuſtodiam teſtimonium oris tui.

176 *et eſmor.* In Hebr. *eſ yedat.* Gr. τὸ μαζύσεα. In
mah, ſed reſpuit metrum, vel Hebr. *yedut.*
gendum, *v'eſmorah.*

ל Lamed.

89 Leolam jahvoh debareca
nizzab bashamaim.

90 ledor vador emunateca;
conanta *haarez*, vattaymod.

91 lemishpateca zaamdu
hajom, ci hacol abdeca.

92 lule torateca shaashuai,
az abadti bevonji.

93 leolam lo eshcah pikkudeca,
ci bam hijitani.

94 leca ani, hoshiveni,
ci pikkudeca darashti.

95 li kivu reshaim leabbedeni;
vedoteca etbonan.

96 lecol tichlah raiti kezeh;
rehabah mizvateca meod.

Lamed. 89 In seculum Jahvoh verbum tuum per-
manet in cœlo. 90 In generationem & generationem
veritas tua; fundasti terram & perstat. 91 Ad judicia
tua perstant hodie, quia omnia *sunt* servi tui. 92 Nisi
Lex tua delectationes meæ *fuissent*, tunc periissem in af-
flictione mea. 93 In seculum non obliviscar præcepto-

180 *haarez*. Gr. τὴν γῆν. 191 *kezeh*. In Hebr. *kez*, se-
cundus

ל׳.

89 לעולם יהוה דברך
נצב בשמים׃

90 לדר ודר אמונתך
כוננת ארץ ותעמד׃

91 למשפטיך עמדו
היום כי הכל עבדיך׃

92 לולי תורתך שעשעי
אז אבדתי בעניי׃

93 לעולם לא אשכח פקודיך
כי בם חיותני׃

94 לך אני הושיעני
כי פקודיך דרשתי׃

95 לי קוו רשעים לאבדני
עדותיך אתבונן׃

96 לכל תכלה ראיתי קץ
רחבה מצותך מאד׃

um tuorum, quia in ipſis vivificaſti me. 94 Tuus ego
m, ſerva me, quoniam præcepta tua quæſivi. 95 Me
pectaverunt impii ad perdendum me; teſtimonia tua
rpendebam. 96 Omni perfectioni vidi finem; latum
æceptum tuum valde.

rſus poſtulat diſſyllabum, ſi reſte ſe habet *ticlah*.

מ

97 mah ahabti *et* toratheca!
col haijom hi sihati.

195 meojebai tehaccemeni
mizvatheca, ci leyolam hi li.

99 micchol melammedai hiscalti;
ci vedotheca sihah li.

100 mizzekenim ethbonan,
ci pikkudeca nazarti.

101 miccol orah rah caliti raglai,
limran emor debareca.

102 mimmisphateca lo sarti,
ci att horetani.

205 mah nimlezu lehikki
imrateca! middebai lepi.

104 mippikkudeca ethbonan,
yal cen sanethi col orah saker.

Mem. 97 Quam diligo Legem tuam! omni die est meditatio mea. 98 Præ inimicis meis sapientem effecit me præceptum tuum, quia in seculum mihi est. 99 Præ omnibus docentibus me intellexi; quia testimonia tua meditatio mea *sunt*. 100 Præ senibus intellexi, quia præcepta tua custodio. 101 Ab omni semita mala prohibui

193 *et*. Inserui metri gratia, ut versus hic conveniat cum sequente, qui ex omni parte integer videtur.

195 *meojebai*. Hic quoque in tribus periodis versus alternant; priores sc. Iambici sunt; posteriores Trochaici.

196 *miz-*

מ

97 מה־אהבתי תורתך
כל־היום היא שיחתי׃

98 מאיבי תחכמני
מצותך כי לעולם היא לי׃

99 מכל־מלמדי השכלתי
כי עדותיך שיחה לי׃

100 מזקנים אתבונן
כי פקודיך נצרתי׃

101 מכל־ארח רע כלאתי רגלי
למען אשמר דברך׃

102 ממשפטיך לא־סרתי
כי אתה הורתני׃

103 מה־נמלצו לחכי
אמרתך מדבש לפי׃

104 מפקודיך אתבונן
על־כן שנאתי כל־ארח שקר׃

pedes meos, ut cuſtodiam verbum tuum. 102 A judiciis tuis non receſſi, quia tu docuiſti me. 103 Quam dulcia ſunt palato meo eloquia tua! præ melle ori meo. 104 Ex Præceptis tuis prudens factus ſum, propterea odi omnem ſemitam mendacii.

196 *mizvateca*, ſic hic legendum, ut ℣ 192. calu primo, quocum *tebaccement* convenit; in Hebr. *mizvoteca*, quod turbat totam periodi conſtructionem.

204 *att'*. In Hebr. *attah*; ſed legendum *att'*, ut verſus hic conveniat cum præcedente.

2.

" ner leragli debareca,
veor lintibati.

" nifbayti, vaakaijemah,
jiſmor miſpete tidkeca.

" nayneti yad meod jahvoh;
haijeni cedebareca.

" nidbot pi, rezeh na jahvoh,
miſpateca lammedeni.

napſi becappi tamid,
vetorateca lo ſacahti.

" natenu reſayim pah li;
umippikkudeca lo tayiti.

" nahlati yedoteca leyolam,
ci ſeſon libbi hemmah.

" natiti libbi layſot hukkeca,
leyolam yekeb.

Nun. 105 Lucerna pedi meo verbum tuum, & lume
ſemitæ meæ. 106 Juravi, & confirmabo cuſtodire ju
dicia juſtitiæ tuæ. 107 Afflictus ſum vehementiſſim
Jahvoh; vivifica me ſecundum verbum tuum. 108 Vo
luntaria oris mei grata habe quæſo Jahvoh, & judicia tu
doce me. 109 Anima mea in manu mea ſemper, ta

216 *miſpateca.* In Hebr. præit caeſura, repugnante metro.

221 *nahlati.* In hac & ſeq periodo verſus alternant.

224

נ

105 נר־לרגלי דברך,
ואור לנתיבתי׃

106 נשבעתי ואקימה,
לשמר משפטי צדקך׃

107 נעניתי עד־מאד יהוה,
חיני כדברך׃

108 נדבות פי רצה־נא יהוה,
ומשפטיך למדני׃

109 נפשי בכפי תמיד,
ותורתך לא שכחתי׃

110 נתנו רשעים פח לי,
ומפקודיך לא תעיתי׃

111 נחלתי עדותיך לעולם,
כי־ששון לבי המה׃

112 נטיתי לבי לעשות חקיך
לעולם עקב׃

en Legis tuæ non fum oblitus. 110 Poſuerunt impii queum mihi; tamen à præceptis tuis non aberravi. ı Hæreditate accepi teſtimonia tua in ſeculum, quia udium cordis mei ſunt. 112 Inclinavi cor meum ad iendum ſtatuta tua, in ſeculum *ad* finem.

224 *yekeb.* Miror Gr. vertiſſe αἰτἀμειψιν, cum ipſi periodo recte reddiderint *die. mavles.* *levolam yekeb* eſt plane idem ac *levolam yaved.* P. 44.

225 " ſe-

ס.

225 " sevapim ſaneti,
vetorateca ahabti.

" sitri umaginni attah,
lidbareca jiħalti.

" suru mimmenni mereyim,
230 veezzerah mizvot elohai.

somceni ceimrateca, vechjeh;
veal tebiieni miſſibri.

sevadeni, veivvaſeyah;
veelyah behukkeca tamid.

235 " salita col logim mehukkeca,
ci ſeker tarmitam.

" sigim hilpatta col rilye arez;
lacen ahabti yedoteca.

Samech. 113 Iniquos odi, & Legem tuam dilexi. 114 Latibulum meum & ſcutum meum es tu, verbum tuum expecto. 115 Recedite à me maligni, & cuſtodiam præcepta Dei mei. 116 Fulcito me ſecundum verbum tuum, & vivam; & ne pudore afficias me ab expectatione.

225 *sevapim.* Cum varie hæc vox exponatur ab Hebræis, & recentioribus, quorum alii interpretantur, *cogitationes*; alii, *cogitantes cogitationes*, nempe *inanes*; alii *cogitationes*, ſc. *humanas*; potiſſimum viſum eſt ſequi Græcos, qui verterunt διαλογισμους, ſenſu commodiſſimo. In lingua tot ſeculis emortua, & ubi ſunt homonyma, facile fieri potuit, ut ab Interpretibus tam tiquis vis vocis conſervata rit, quæ poſteris ignota erat. hoc autem verſu, ex metro cor excidiſſe in fine *jahvoh.*

227 *si*

ס.

113 סעפים שנאתי
ותורתך אהבתי :

114 סתרי ומגני אתה
לדברך יחלתי :

115 סורו ממני מרעים
ואצרה מצות אלהי :

116 סמכני כאמרתך ואחיה
ואל־תבישני משברי :

117 סעדני ואושעה
ואשעה בחקיך תמיד :

118 סלית כל־שוגים מחקיך
כי־שקר תרמיתם :

119 סיגים השבת כל־רשעי־ארץ
לכן אהבתי עדותיך :

nea. 117 Suſtenta me, & ſervabor; & reſpiciam ad tatuta tua ſemper. 118 Conculcaſti omnes errantes à tatutis tuis, quia mendacium eſt dolus eorum. 119 Sco- ias *reputaſti* omnes impios terræ; ideo dilexi teſtimonia ua.

227 *sitri.* In hac etiam & ſeq. riodo alternant verſus.

236 *tarmitam.* Gr. τὸ ἐνθύμημα ..., alii reddunt *dolum. mendaum dolus eorum*, i. e. *fallax eſt, ipſos fallit*, & fine ſuo exciunt

237 *sigim hiſbatta.* Reddunt, *ut ſcorias ceſſare feciſti.* Sed durum, ut hic *ut* ſupplendum ſit; nec quis commode dixerit *ceſſare facere ſcorias.* Græci, ... ἀλογισάμην, legendo pro *sigim sagim*, atque in hoc erraſſe videntur, vocalem alienam ſubſtituendo; pro *hiſbatta* vero *hiſſab-*

" samar

" samar mippaḥdeca biſri,
240 umimmiſpaṭeca jareti.

ע.

" ṣaſiti miſpaṭi vaẓedek;
bal tanniḥeni leyoſ'kai.

ṣaroḇ ṭaḇdeca leṭoḇ,
ʼal jaʼaſkuni ẓedim.

245 ṭmai caḥi liſuyateca,
uleimrat ẓidkeca.

" ṭaſeh ṭiṭi ṭabdeca ceḥasdeca,
vehokkeca lammedeni.

" ṭabdeca anoḳi, habineni,
250 veedeṭzh ẓedoteca.

ṭet laʼaſor liṭvoh miſpaṭ;
heperu ṭorateca.

ṭal cen ahabti miẓvoteca,

120 Horruit præ timore tui caro mea, & a judiciis tu timui.

Ain. 121 Feci judicium & juſtitiam; ne derelinqu me opprimentibus me. 122 Sponde *pro* ſervo tuo bonum, ne vim inferant mihi ſuperbi. 123 Oculi m defecerunt ad ſalutem tuam, & ad eloquium juſtitiæ tu

vi. Atque hic etiam erraſſe puto, primam perſonam pro ſecunda legendo; quod autem ad verbum ipſum, eorum lectio recepta haud paulo melior videtur; *ſcortas re-* *putaſti*, pro ſcoriis habuiſti *om impios terræ*. Et hanc lection firmant Aquila & Sym. quor hic ἐλογίζω, ille, διελογισω. hac vero & ſeq. periodo verſus

120 סמר מפחדך בשרי
וממשפטיך יראתי׃

ע׃

121 עשיתי משפט וצדק
בל־תנחני לעשקי׃

122 ערב עבדך לטוב
אל־יעשקני זדים׃

123 עיני כלו לישועתך
ולאמרת צדקך׃

124 עשה עם־עבדך כחסדך
וחקיך למדני׃

225 עבדך אני הבינני
ואדעה עדתיך׃

126 עת לעשות ליהוה ✻
הפרו תורתך׃

127 על־כן אהבתי מצותיך

24 Fac cum ſervo tuo ſecundum miſericordiam tuam, & tuta tua doce me. 125 Servus tuus ego ſum, da mi- intelligentiam, & ſciam teſtimonia tua. 126 Tem- s eſt ut faciat Jahvoh *judicium*; irritam fecerunt Le- m tuam. 127 Ideo dilexi præcepta tua,

nant. 249 *anoci*. Pro *ani* reponen- n metro poſcente. 251 *mippiſ*. Ex ſenſu, ni fal- lor, manifeſtum vocem hanc ex- cidiſſe. Vid. p. 184. 253 *yal cen*. In hac etiam & ſeq. p. alternant verſus.

mizzahab

mizzahab umippaz.

255 *val cen col pikkudeca*, col jiſſarti,
col orah ſeker ſaneti.

ד.

pelaot *yedoteca*,
yal cen nezartam napſi.

petah dibreca jaïr
260 *yenai*, mebin petajim.

pi pavarti, veeſapah *ruh*,
ci lemizvoteca jaabti.

" peneh elai, vehonneni,
cemiſpat l'ohabe ſimca.

265 pavmai hacen beimrateca,
veal taſleť bi col on.

" pedeni mevoſek adam,
veeſmerah pikkudeca.

paneca haer bevabdeca,

præ auro & obrizo. 128 Propterea omnia præce
tua, omnia recta cenſeo, omnem ſemitam mendacis o
PE. 129 Mirabilia teſtimonia tua, ideo cuſtodit ea ani
mea. 130 Oſtium verborum tuorum illuminat *O*
meos, intelligere faciens ſimplices. 131 Os meum ape
& attraxi *ſpiritum*, quia præcepta tua deſideravi. 132

255 *pikkudeca*. In Hebr. *pik-* *ca* nempe excidit ante *col*, *c*.
kude; quod mendoſum eſſe & *c*. Gr. πρὸς πάντα τὰ; con
metrum & conſtructio oſtendit. συ καλωρθωμένα.

מזהב ומפז׃

128 על־כן כל־פקודי כל ישרתי
כל־ארח שקר שנאתי׃

פ.

129 פלאות עדותיך
על־כן נצרתם נפשי׃

130 פתח־דבריך יאיר
** מבין פתיים׃

131 פי פערתי ואשאפה *
כי למצותיך יאבתי׃

132 פנה־אלי וחנני
כמשפט לאהבי שמך׃

133 פעמי הכן באמרתך
ואל־תשלט־בי כל־און׃

134 פדני מעשק אדם
ואשמרה פקודיך׃

135 פניך האר בעבדך

spice ad me, & miserere mei, secundum consuetudinem *tuam* erga diligentes nomen tuum. 133 Gressus meos dirige in verbo tuo, & ne permittas dominari in me ullam iniquitatem. 134 Redime me ab oppressione hominis, & custodiam præcepta tua. 135 Faciem tuam fac lucere super servum tuum,

260 *yenai.* Locus videtur postulare, ut vox hæc inseratur. Vid. Psal. xix. ℣ 22.

261 *ruð.* Gr. ἔλκυσα πνεῦμα. Vid. Jer. xiv. 6. unde liquet *ruð* excidisse.

270 velammedeni et ħukkeca.

palgé maim jaredu venai,
val lo ſameru toráteca.

" zaddik attah jahvoh,
vejeſarim miſpateca.

275 zivvita vedoteca;
zedek v'emunah meod.

zimmetatni kinati,
ci ſachehu dibreca zarai.

zerupah imrateca meod,
280 veavdeca ahebah.

" zavir anoci venibzeh,
pikkudeca lo ſachahti.

zidkateca zedek leolam,
vetorateca emet.

285 " zar umaſok mezauni;
umizvoteca ſaſuvai.

& doce me ſtatuta tua. 136 Rivi aquarum deſcend
runt *ab* oculis meis; propterea quod non cuſtodiebant L
gem tuam.

TSADE. 137 Juſtus es tu Jahvoh, & recta judic
tua. 138 Præcepiſti teſtimonia tua; juſtitia & verit
valde ſunt. 139 Succîdit me zelus meus, quia obl

274 *vejeſarim.* *Pluralis ter-* ἐυθεῖς.
minatio in Hebr. excidit. Gr. 276 *zedec.* Metrum indi

ולמדני את־חקיך :

136 פלגי־מים ירדו עיני
על לא־שמרו תורתך :

צ.

137 צדיק אתה יהוה
וישר* משפטיך :

138 צוית צדק עדתיך
** ואמונה מאד :

139 צמתתני קנאתי
כי־שכחו דבריך צרי :

140 צרופה אמרתך מאד
ועבדך אהבה :

141 צעיר אנכי ונבזה
פקודיך לא שכחתי :

142 צדקתך צדק לעולם
ותורתך אמת :

143 צר־ומצוק מצאוני
*מצותיך שעשעי :

erant verborum tuorum hoſtes mei. 140 Repurgatus eſt ſermo tuus valde, & ſervus tuus diligit illum. 141 Parvulus ſum & deſpectus, *tamen* præceptorum tuorum non ſum oblitus. 142 Juſtitia tua, juſtitia in ſeculum, & Lex tua veritas. 143 Afflictio & anguſtia invenerant me; *verum* præcepta tua delectationes meæ.

zedec hic inſerendum eſſe, quod idem mendum fuit p. 75. in Hebr. צ *yedoteca* præponitur, 286 *umizvoteca*. Copulam &

zedek ʏedoteca leʏolam;
habineni, veeħjeh.

ק.

karati becol leb, ʏaneni
jahvoh, *ve*ħukkeca ezzorah.

" keratica, hoſiʏeni,
veeſmerah ʏedoteca.

kiddamti banneſep, vaaſavveʏah;
lidbareca jiħalti.

" kiddemu ʏenai aſmurot,
leſiħi beimrateca.

" koli ſimʏah ceħasdeca jahvoh;
cemiſpateca ħaijeni.

" karebu rodepe zimmah,
mittorateca raħaku.

" karob attah jahvoh,
vecol mizʏoteca emet.

144 Juſtitia *ſunt* teſtimonia tua in ſeculum; da mihi intelligentiam, & vivam.

Coph. 145 Clamavi toto corde, exaudi me Jahvoh, & ſtatuta tua cuſtodiam. 146 Clamavi ad te, ſerva me, & cuſtodiam teſtimonia tua. 147 Præveni in crepuſculo, & clamavi; *quia* verbum tuum expecto.

metrum & conſtructio poſtulat, niſi in priore verſu legatur con-

tracte *mezuni*. Vid. ℣ 348.

290 *veħukkeca*. Copula deeſt ad

144 צדק עדותיך לעולם
הבינני ואחיה׃

ק.
145 קראתי בכל־לב ענני
יהוה *חקיך אצרה׃

146 קראתיך הושיעני
ואשמרה עדתיך׃

147 קדמתי בנשף ואשועה
לדבריך יחלתי׃

148 קדמו עיני אשמרות
לשיח* באמרתך׃

149 קולי שמעה כחסדך יהוה
כמשפטיך חיני׃

150 קרבו רדפי זמה
מתורתך רחקו׃

151 קרוב אתה יהוה
וכל־מצותיך אמת׃

148 Prævenerunt oculi mei vigilias, ad meditandum *me* in eloquio tuo. 149 Vocem meam audi ſecundum miſericordiam tuam Jahvoh; ſecundum judicia tua vivifica me. 150 Appropinquarunt ſequentes ſcelus, à Lege tua longe diſceſſerunt. 151 Propinquus es tu Jahvoh, & omnia præcepta tua *ſunt* veritas.

ad ſenſum æque ac verſum. ſenſus pariter ac metrum.
296 *leſibi.* Suffixum exigit

kedem jadaʋti ʋedoteca,
ci leʋolam jesadtam.

ר.

reeh ʋonji, ʋeħallezeni,
ci torateca lo ſacaħti.

ribah ribi, ugealeni;
l'imrateca ħaijeni.

raħok mereſaʋim jeſuʋah,
ci ħukkeca lo daraſu.

raħmeca rabbim jahvoh;
cemiſpateca ħaijeni.

rabbim rodpai, vezarai;
meʋedoteca lo naſiti.

raiti bogedim ʋaetkoſaſah,
ſeimrateca lo ſamaru.

reeh, ci pikkudec' ahabti;
jahvoh ceħasdeca ħaijeni.

152 Pridem novi teſtimonia tua, quod in ſeculum fundaveris ea.

Resch. 153 Vide afflictionem meam, & erue me, quia Legis tuæ non ſum oblitus. 154 Litiga litigium meum, & redime me; propter eloquium tuum vivifica me. 155 Longe abeſt ab impiis ſalus, quia ſtatuta tua non inquirunt. 156 Miſericordiæ tuæ multæ Jahvoh,

303 *ʋedoteca.* In Hebr. *meʋedoteca* repugnante & metro, & ſyntaxi.

308 *l'imrateca.* Legendum putem *c'imrateca*, vel *uceimrateca.* Vid.

152 קדם ידעתי מעדתיך
כי לעולם יסדתם׃

ר

153 ראה עניי והחלצני
כי תורתך לא שכחתי׃

154 ריבה ריבי וגאלני
לאמרתך חיני׃

155 רחוק מרשעים ישועה
כי חקיך לא דרשו׃

156 רחמיך רבים יהוה
כמשפטיך חיני׃

157 רבים רדפי וצרי
מעדותיך לא נטיתי׃

158 ראיתי בגדים ואתקוטטה
אשר אמרתך לא שמרו׃

159 ראה כי־פקודיך אהבתי
יהוה כחסדך חיני׃

ecundum judicia tua vivifica me. 157 Multi *sunt* perequentes me, & hoſtes mei; à teſtimoniis *autem* tuis non eclinavi. 158 Vidi prævaricantes & tædio affectus um, quod eloquium tuum non cuſtodirent. 159 Vide uod præcepta tua diligo; Jahvoh ſecundum miſericordiam iam vivifica me.

id. p. 25, 88, 107, 149, 156, 369 *raſok*. In hac & ſeq. 59. p. verſus alternant.

roſ debareca emet,
320 ulevolam col miſpeṫe zidkeca.

ש.

" ſarim redapuni ħinnam;
umiddebareca paħad libbi.

" ſaſ *ani* val imrateca,
cemoze ſalal rab.

325 ſeker ſaneti v'atavebah;
torateca ahabti.

" ſebav baijom hillaltica,
val *col* miſpeṫe zidkeca.

" ſalom rab l'ohabe torateca,
330 veen lamo micſol.

" ſibbarti liſuvateca jahvoh,
umizvoteca vaſiti.

" ſamerah napſi *et* vedoteca,
vaohabem meod.

160 Principium verbi tui veritas, & in ſeculum omn judicia juſtitiæ tuæ.

Sin. 161 Principes perſecuti ſunt me ſine cauſa; à verbis tuis timuit cor meum. 162 Gaudeo ego ſup eloquio tuo, ſicut inveniens ſpolium multum. 163 Me dacium odi & abominatus ſum; Legem tuam dile

320 *miſpeṫe*. Gt, τὰ κρίματα. 323 *ani*. In Hebr. *anoci* In Hebr. *miſpaṫ*. Vid. p. 8, 62, pugnante metro. 106.

160 ראש דברך אמת
ולעולם כל משפט צדקך :

ש

161 שרים רדפוני חנם
ומדבריך פחד לבי :

162 שש אנכי על אמרתך
כמוצא שלל רב :

163 שקר שנאתי ואתעבה
תורתך אהבתי :

164 שבע ביום הללתיך
על משפטי צדקך :

165 שלום רב לאהבי תורתך
ואין למו מכשול :

166 שברתי לישועתך יהוה
ומצותיך עשיתי :

167 שמרה נפשי עדתיך
ואהבם מאד :

164 Septies in die laudo te, ſuper *omnia* judicia juſtitiæ tuæ. 165 Pax multa diligentibus Legem tuam, & non eſt eis offendiculum. 166 Expectavi ſalutem tuam Jahvoh, & præcepta tua feci. 167 Cuſtodivit anima mea teſtimonia tua, & diligo ea vehementer.

328 *val col.* Senſus *col* inferi poſcit æque ac metrum. Vid. 160.

333 *et.* Excidiſſe ex metro liquet.

335 "Ia-

335 " ʃamarti pikkudeca veyedoteca,
ci col deraçai negdeca.

ה.

" tikrab rinnati lipneca jahvoh,
cidbareca habineni.

tabo tehinnati lipneca,
340 ceimrateca hazzileni.

tabbaynah ʃepatai tehillah,
ci telammedeni hukkeca.

tayan leʃoni imrateca,
ci col mizyoteca zedek.

345 tehi jadeca leyozreni,
ci pikkudeca baharti.

" taabti liiuyateca jahvoh,
vetorateca ʃaʃuyai.

" tehi napʃi, utehalleleca;

168 Cuſtodivi præcepta tua & teſtimonia tua, quia omnes viæ meæ ſunt coram te *Domine*.

Thau. 169 Appropinquet clamor meus coram te *Jah*, ſecundum verbum tuum da mihi intelligentiam. 170 Veniat deprecatio mea coram te, ſecundum eloquium tuum erue me. 171 Eructabunt labia mea laudem

336 *negdeca*. Gr. addunt *κύριε*. legendum forte,
vecol darcai negdeca adonai.
Sed vid. Pſ. xxxix. ℣ 1. & cxxxix. ℣ 5.

338 *cidbareca*. Niſi *c* in unam ſyllabam coaleſcat cum *d*, in priori verſu legendum *jah*, vel hic *dibreca*, in plurali.

339 *lipneca*. Gr. addunt *κύριε*. quaſi legiſſent *jahvoh*, ſed ex pr ore

168 שמרתי פקודיך ועדתיך
כי כל־דרכי נגדך׃

ת.

169 תקרב רנתי לפניך יהוה
כדברך הבינני׃

170 תבוא תחנתי לפניך
כאמרתך הצילני׃

171 תבענה שפתי תהלה
כי תלמדני חקיך׃

172 תען לשוני אמרתך
כי כל־מצותיך צדק׃

173 תהי־ידך לעזרני
כי פקודיך בחרתי׃

174 תאבתי לישועתך יהוה
ותורתך שעשעי׃

175 תחי־נפשי ותהללך

quum docueris me ſtatuta tua. 172 Loquetur lingua mea eloquium tuum, quia omnia mandata tua ſunt juſtitia. 173 Sit manus tua ad auxiliandum mihi, quoniam præcepta tua delegi. 174 Deſideravi ſalutem tuam Jahvoh, & Lex tua delectationes meæ *ſunt*. 175 Vivet anima mea & laudabit te; & judicia tua adjuvabunt me.

ore, opinor, irrepſit periodo.

341 *ſepatai*. Vox hæc ſemper alias eſt diſſyllaba, niſi forte excipiendus ſit Pſ. lxvi. 3 31. ſed metrum hic poſtulat triſyllabum, vel in fine verſus addendum, *lac*.

343 *tayan*. Verſus in hac & ſeq p. alternant.

349 *tebi*. Hic etiam & in ſeq. p. verſus alternant.

350 u-

350 umiſſpaṫeca jaʏzeruni.

" taʏiti ceſeh obed; bakkeſ ʏabdeca,
ci miʐvoteca lo ſacaḫti.

176 Erravi ſicut ovis perdita; quære ſervum tuum,

PSALMUS CXX. קכ

ſir hammaʏalot.

1 el *jah* baʐʐaratah li
karati, vaïjaʏneni.

jahvoh, haʐʐilah napſi
miſſepat ſeker, millaſon remijah.

5 mah jitten leca, *ſepat ſeker?*
umah josip leca, laſon remijah?

ḫiʐʐe gibbor ſenunim,
ʏim gaḫale retamim.

ojah li, ci garti *be*meſek,
10 ſacanti ʏim ohole kedar.

Canticum graduum. 1 Ad *Jahvoh* in anguſtia mea clamavi, & exaudivit me. 2 Jahvoh, eripe animam meam à labio mendaci, à lingua doloſa. 3 Quid dabitur tibi, *labium mendax?* et quid apponetur tibi, lingua

351. *obed.* Videtur gloſſema eſſe, cum verſum juſto productiorem reddat.

1 *el.* Hic & 14 ſequentes Pſalmi dicuntur Cantica *hammaʏalot*, quod reddunt, *Graduum*; ſed cur ita dicantur, nondum certo liquet.

ומשפטך יעזרני :

176 תעיתי כשה אבד בקש עבדך
כי מצותיך לא שכחתי :

quia mandatorum tuorum non ſum oblitus.

PSALMUS CXX. קכ

שיר המעלות :

1 אל־יהוה בצרתה לי
קראתי ויענני :

2 יהוה הצילה נפשי
משפת שקר מלשון רמיה :

3 מה־יתן לך ** **
ומה־יסיף לך לשון רמיה :

4 חצי גבור שנונים
עם גחלי רתמים :

5 אויה־לי כי־גרתי *משך
שכנתי עם־אהלי קדר :

oſa? 4 Sagittæ potentis acutæ, cum carbonibus juerorum. 5 Hei mihi quod peregriner *in* Meſech, item cum tabernaculis Kedar.

azzaratah. Cum vox hæc quam alias occurrat, quod ſcimerito ſuſpicemur mendoeſſe, & legi oportere, *el jahbazzarah li.*

5 *ſepat ſeker.* Hæc excidiſſe ex ſtructura orationis pariter ac metro liquet.

9 *bemeſek.* Conſtructio æque ac metrum *b* inſeri poſtulat.

" rab-

" rabbat ſacenah lah napſi
yim *meſanne.* ſalom.

" ani ſalom ci adabber,
hemmah lammilchamah.

6 Multum habitavit ſibi anima mea cum odio habentibus pacem.

PSALMUS CXXI. קכא

ſir lammaylot.

1 " eſſa yenai el heharim,
meain jabo yezri,

" yezri meyim jahvoh,
yoſeh ſamaim vaarez.

5 " al jitten lammoť ragleca,
al janum ſomereca.

hinneh lo janum, velo
jiſan, ſomer jiſrael.

" jahvoh ſomereca, jahvoh
10 zilleca, yal jad jeminca.

Canticum graduum. 1 Levo oculos meos ad m
tes, unde veniet auxilium meum. 2 Auxilium
um à Jahvoh, faciente cœlum & terram. 3
dabit in commotionem pedem tuum, non dormitabit

12 *meſanne.* Gr. μὴ πᾶς μισόν-
των. In Hebr. *ſone. m.* ſc. præ-
eunte *m* excidit.

13 *ci.* In Hebr. præit c
quæ & ſenſum & verſum tu

6 רנה שכנה לה נפשי
עם *שנא שלום׃

7 אני־שלום וכי אדבר
המה למלחמה׃

7 Ego quum pacem loquor, ipſi *commoventur* ad bellum.

PSALMUS CXXI. קכא

שיר למעלות׃

1 אשא עיני אל־ההרים
מאין יבא עזרי׃

2 עזרי מעם יהוה
עשה שמים וארץ׃

3 אל־יתן למוט רגלך
אל־ינום שמרך׃

4 הנה לא־ינום ולא
יישן שומר ישראל׃

5 יהוה שמרך יהוה
צלך על־יד ימינך׃

ſtodiens te. 4 Ecce non dormitabit, neque dormiet, cuſtodiens Iſraelem. 5 Jahvoh cuſtodit te, Jahvoh umbra tua, ſuper manum dextram tuam.

1 *eſſa.* In tribus primis perioverſiculi alternant, priores utique ſunt Trochaici generis, alteri Iambici.

jomam haſſemeſ lo jacceccah;
ve*hai*jareh ballailah.

jahvoh jiſmoreca miccol ra*y*,
jiſmor et napſec' jahvoh.

15 jiſmor ʒeteca, uboeca,
me*y*attah ve*y*ad *y*olam.

6 Per diem Sol non percutiet te; neque luna in nocte.
7 Jahvoh cuſtodiet te ab omni malo, cuſtodiet animam

PSALMUS CXXII. קכב

ſir hamma*y*lot ledavid.

1 ſamahti b'omerim li,
bet jahvoh nelec *jahad*;

*ve*yomedot haju raglenu
beſa*y*raic*i*, jeruſalaim.

5 jeruſalaim habbenujah
ce*y*ir, ſehubberah lah.

Canticum graduum ipſius Davidis. 1 Lætatus ſu
cum dicentibus mihi, in domum Jahvoh ibimus *ſimu*
2 Et ſtantes fuerunt pedes noſtri in portis tuis, ô Jeruſ

12 *vehaijareh*. In Hebr. deeſt *h* præfixum, ſed metrum poſcit, & quodam modo conſtructio, cum præceſſerit *haſſemeſ*; vel legendum *velo jareh*, quomodo Gr. videntur legiſſe, cum verterint, ὑδὲ ἡ σελήνη.

14 *jahvoh*. Ex metro ma feſtum eſt periodum in hac v terminari, pro *napſeca* vero n trum poſtulat *napſec'*, vel del dum *et*.

6 יומם השמש לא־יככה
וירח בלילה׃

7 יהוה ישמרך מכל־רע
ישמר את־נפשך׃ 8 יהוה

ישמר צאתך ובואך
מעתה ועד־עולם׃

tuam. 8 Jahvoh Cuſtodiet exitum tuum & introitum tuum, à nunc & uſque in ſeculum.

PSALMUS CXXII. קכב

שיר המעלות לדוד׃

1 שמחתי באמרים לי
בית יהוה נלך **׃

2 עמדות היו רגלינו
בשעריך ירושלם׃

3 ירושלם הבנוה
כעיר שחברה־לה יחדו׃

im. 3 Jeruſalaim quæ ædificatur ut civitas quæ onjuncta eſt ſibi.

2 *jabad ve.* In fine tertiæ pedi eſt *jahdav*, quod ibi plane undat; hic vero verſus deficit. uc igitur retrahendum putavi, had ad hunc verſum apponen- & *vau* ſequenti præfigendo. Vid. Pſal. iii. p. 6. collat. cum iv. p. 9. ubi prorſus idem videtur accidiſſe.

4 *beſavrech Jod* alio *jod* ſequente excidit. Vid. Pſal. cxvi. p. 19.

ſeſam ʏalu ſebaṫim, ſibṫs
jahvoh, ʏedut l'iſrael,
lehodot leſem jahvoh.

כי ſam jaſebu ciſot
lemiſpaṫ, ciſot lebɛt david.

שalu ſelom jeruſalem;
jiſlaju ohabaic.

jehi ſalom beħɛlec,
ſalvah bearmenotaic.

limʏan aħai vereʏai,
adabberah ſalom bac.

limʏan bɛt jahvoh elohɛnu,
abakkeſah *na* ṫob lac.

4 Illuc aſcenderunt tribus, tribus Jahvoh, teſtimonium Iſraëli, ad celebrandum nomen Jahvoh. 5 Quia illic ſederunt ſolia ad judicium, ſolia domus Davidis. 6 Petite pacem Jeruſalem; proſpere agant diligentes te

7 *Jeſam.* Suſpicor in Hebr. *J.* errore librarii repetitum, et legendum eſſe,
Jam ʏalu ſibṫim, ſibṫ.
10 *Jam.* In Hebr. *Jammah,* invito metro.
12 *Jalu,* &c. Et metrum Gr. Verſio ſuadent *na* excidiſſ poſt *Jalu,* & copulam ab initi verſ. ſequentis. Ibi enim eſt

4 ששם עלו שבטים שבטי
יה׳ עדות לישראל
להודות לשם יהוה׃

5 כי שמה ישבו כסאות
למשפט כסאות לבית דוד׃

6 שאלו שלום ירושלם
ישליו אהביך׃

7 יהי שלום בחילך
שלוה בארמנותיך׃

8 למען אחי ורעי
אדברה נא שלום בך׃

9 למען בית יהוה אלהינו
אבקשה טוב לך׃

7 Sit pax in antemurali tuo, prosperitas in palatiis tuis. 8 Propter fratres meos & proximos meos, loquar pacem de te. 9 Propter domum Jahvoh Dei nostri, quæram *nunc* bonum tibi.

τύραννε ὀλῇ, &c. Hac autem lectione admissa omnes periodi hujus Psalmi erunt unius generis, sc. Iambici.

17 *adabberah.* In Hebr. sequitur *na*, sed ex metro constat loco esse alieno, & inseri debere ante *lob* in ל ultimo.

PSALMUS CXXIII. קכג

ſir hammaylot.

1 elɛca naſati et ɣɛnai,
haijoſebi baſſamɛm.

hinneh, ceɣɛnɛ ɣabdim el jad
adonɛhem, ceɣɛnɛ ſiphhah
5 el jad gebirtah, cen ɣɛnɛnu
el jahvoh elohɛnu,
ɣad *aſer* jehhonnenu.

hhonnenu *jah*, hhonnenu,
ci rab*bat* ſabaynu buz.

10 rabbat ſabeɣah lah napſenu
hallaɣag haſſanannim,
ɣehabbuz ligɛjonim.

Canticum graduum. 1 Ad te levo oculos meos, qui habitas in cœlis. 2 Ecce, ſicut oculi ſervorum *intenti ſunt* ad manum dominorum ſuorum, ſicut oculi ancillæ ad manum dominæ ſuæ, ita oculi noſtri ad Jahvoh Deum no-

7 *ɣad aſer.* In Hebr. *ɣadſe*, quod metrum corrumpit.

9 *rabbat.* In Hebr. *rab*, ſed conferenti hunc ℣ cum ſequenti videtur

PSALMUS CXXIII. קכג

שיר המעלות׃

1 אליך נשאתי את־עיני,
הישבי בשמים׃

2 הנה כעיני עבדים אל־יד
אדוניהם כעיני שפחה׃
אל־יד גברתה כן עינינו
אל־יהוה אלהינו,
עד * שיחננו׃

3 חנינו יהוה חנינו
כי־דב שבענו בוז׃

4 רבת־שבעה־לה נפשנו
הלעג השאננים
* הבוז לגאיונים׃

strum, donec miſereatur noſtri. 3 Miſerere noſtri Jah, miſerere noſtri, quia multum ſaturati ſumus deſpectione. 4 Multum ſaturata eſt ſibi anima noſtra ſubſannatione tranquillorum, & deſpectione ſuperborum.

videtur legendum, *rabbat*, quod ſupra etiam extat Pſ. 120. p. 6.

12 *vehabbux*. Copula in Hebr. excidit, ſed ſervarunt Gr.

PSALMUS CXXIV. קכד

Shir hammaalot ledavid.

1 Lule *jah* shehajah lanu,
jomar na jisrael;

2 lule Jahvoh shehajah lanu,
bekum alenu adam;

3 az hajim belaunu,
bahar'ot appam banu.

4 azai hammaim shetapunu,
*han*nahal *ja*bar *jal* napshenu.

5 azai jaberu *jal* napshenu
10 hammaim hazzedonim.

6 baruc *jah*, shelo netananu
*le*terep leshinnehem.

7 napshenu kezippor nimletah
mippah jokshim; happah nishbar,
15 vaanahnu nimlatnu.

Canticum graduum. 1 Nisi quod Jah erat nobiscum, dicat nunc Israël; 2 Nisi quod Jahvoh erat nobiscum, quum insurgerent adversum nos homines; 3 Tunc vivos deglutissent nos, quum irascceretur furor eorum in nos. 4 Tunc aquæ inundassent nos, torrens

1 *jah*. In Hebr. *jahvoh*, sed metrum respuit, nisi in ℣ seq. legamus *jomeru*.

5 *az*. In Hebr. *azai*, repugnante metro.

8 *hannahal*. In Hebr. inver-

PSALMUS CXXIV. קכד

שיר המעלות לדוד :

1 לולי יהוה שהיה לנו
יאמר־נא ישראל :

2 לולי יהוה שהיה לנו
בקום עלינו אדם :

3 אזי חיים בלעונו
בחרות אפם בנו :

4 אזי המים שטפונו
נחלה עבר על־נפשנו :

5 אזי עבר * על־נפשנו
המים הזידונים :

6 ברוך יהוה שלא־נתננו
*טרף לשניהם :

7 נפשנו כצפור נמלטה
מפח יוקשים הפח נשבר
ואנחנו נמלטנו :

pertranſiſſet ſuper animam noſtram. 5 Tunc tranſiſſent ſuper animam noſtram aquæ ſuperbæ. 6 Benedictus Jah, qui non dedit nos *in* prædam dentibus eorum. 7 Anima noſtra ſicut avis evaſit de laqueo aucupum; laqueus contritus eſt, & nos evaſimus.

ſis literis *nablab*, manifeſto mendo. 9 *yaberu*. In Hebr. *yabat*, ſed conſtructio, pariter ac metrum, *plurale* poſcit. 12 *leterep*. Gr. εἰς θήραν. In Hebr. excidit præfixum.

yezrenu beſem jahvoh,
yoſeh ſamem vaarez.

8 Adjutorium noſtrum in nomine Jahvoh, qui feçit

PSALMUS CXXV. קכה

ſir hammaylot.

1 habbotehim bejahvoh,
çehar zijon lo jimmot;
leyolam jeſeb. jeru-
ſalem, harim sabib lah,
5 vejah sabib leyammo,
meyattah veyad yolam.

çi lo januh ſebet hareſay
yal goral hazzaddikim;
limyan lo jiſſehu zaddikim
10 beyaylatah jedehem.

Canticum graduum. 1 Qui confidunt in Jahvoh, *ſunt* ut mons Sion *qui* non commovetur; *juſtus* in ſeculum permanebit. 2 Jeruſalem, montes in circuitu ejus, & jah

3 *jeſeb.* Si ſana hæc lectio, diſtinguendum poſt *immot*, & *jeſeb* referendum ad *habbotehim* οἱ πεποιθότες, nequę enim ad montem commode trahi poteſt, & *jeruſalem* dividendum, ut conſtet metrum, ut Pſ. cxxxvii. ℣ 14. vel repetendum. Ego vero mendum ſubeſſe ſuſpicor & excidiſſe *zaddik* poſt *jeſeb*, ſic Prov. x. 30. *zaddik leyolam bal imnoh*, vid. etiam Pſal. cxii. p. 6. *jeruſalem* vero verſui ſeq. præponendum. Gr. legerunt *jeſeb*, verterunt enim, ὁ σαλευθήσεται ὁ κάθηται ἐν Ἱερουσαλήμ. Sed qui habitat in Jeruſalem, non neceſſario vir bonus, vel fiduciam in Deo collocat. Præterea, *Jeruſalem* reſpondet לא *zion* quod præcedit; ibi vero non agitur de homine montem illum incolente; ſed comparatio cum illo monte inſti-

8 עזרנו בשם יהוה
עשה שמים וארץ׃

cœlum & terram.

PSALMUS CXXV. קכה

שיר המעלות׃

1 הבטחים ביהוה
כהר־ציון לא־ימוט
לעולם ישב׃ 2 ירושלם
שלם הרים סביב לה
ויהוה סביב לעמו
מעתה ועד־עולם׃

3 כי לא ינוח שבט הרשע
על גורל הצדיקים
למען לא־ישלחו הצדיקים
בעולתה ידיהם׃

in circuitu populi ſui, à nunc & uſque in ſeculum. 3 Quia non requieſcet virga impii ſuper ſortem juſtorum; ut non mittant juſti ad iniquitatem manus ſuas.

inſtituitur; & ad eundem modum memoratur hic *Jeruſalem*; ut montes circa illam, quorum præſidio tuta eſt, ita deus circa populum ſuum, ut eum ſemper protegat. Senſus igitur vetat *jeruſalem* conjungi cum *jeſeb*, & totus locus ſic videtur digerendus.

habbotechim bejahvoh
cehar zion lal immoṫ,
leolam jeſeb zaddik.

(Legendum forte in plurali, *jeſebu zaddikim.*)

jeruſalem, harim ſabib lah.

7 *hareſay. Improbitatis.* Gr. τῆ ἁμαρτίᾳ τῶν, legendo *haraſay*, quod verius puto, *cum ſors juſtorum* opponatur *virgæ*, non *improbitatis*, ſed *improborum*.

9 *zaddikim.* In Hebr. *haz-zaddikim*, quod metrum reſpuit.

hoti-

" hetibah jahvoh lattobim,
velisarim belibbotam.

vehammattim yakalkallotam,
jolicem jahvoh et poyalé haon.

15 " salom yal jisrael.

4 Benefac Jahvoh bonis, & rectis in cordibus ſuis.
5 Declinantes autem *in* tortuoſitates ſuas, ambulare faciet

PSALMUS CXXVI. קכו

sir hammaylot.

1 besub jahvoh et sibat zion,
hajinu cehholemim.

azai jimmale sehhok pinu,
ulesonenu rinnah.

5 az jomeru baggoim,
higdil jahvoh laysot yim elleh.

higdil jahvoh laysot yimmanu;
hajinu *ce*semehhim.

Canticum graduum. 1 Quando redire fecit Jahvo captivitatem Sionis, fuimus veluti ſomniantes: 2 Tu repletum fuit riſu os noſtrum, & lingua noſtra laud

14 *haon.* Cum ſemper alias ſit *poyalé on*, idque frequentiſſime, nuſquam vero occurrat *haon*, ſuſpicor in mendo eſſe & legendum, *jolicem jah et poyalé on.*

15 *Salom yal jisrael.* Manife extra verſum ſunt, & euphem mi gratia addita. Vid. ead Pſal. cxxviii. ult. Vid. etiam Pſal. xxxiv. p. 23.

3 az

eos Jahvoh cum operantibus iniquitatem —, Pax *erit* ſuper Iſraël.

PSALMUS CXXVI. קכו

שיר המעלות׃

1 בשוב יהוה את־שיבת ציון
היינו כחלמים׃

2 אז׳ ימלא שחוק פינו
ולשוננו רנה׃

אז יאמרו בגוים
הגדיל יהוה לעשות עם־אלה׃

3 הגדיל יהוה לעשות עמנו
היינו *שמחים׃

Tunc dixerunt inter Gentes, magnificavit Jahvoh facere um iſtis. 3 Magnificavit Jahvoh facere nobiſcum; nde ſuimus *veluti* lætantes.

3 *azai.* Sic legi metrum po- ulat; ſed in Hebr. *jad* ante *jim-* excidit.

8 *ceſemebim.* Ut ℣ 2. *tebole-* *mim.* Sic metrum legi poſtulat, vel præponenda copula, quæ facile excidere poterat alio *vau* præcunte. In Hebr. deeſt *ce.*

Jubah

ſubah jahvoh et ſebitenu,
10 caapikim bannegeb.

" zorevim bedimvah,
berinnah jikzoru.

haloc-jeleç, ubacoh,
noſe meſec hazzarav;
15 " bo jabo berinnah,
noſe alummotav.

4 Redire fac Jahvoh captivitatem noſtram, ſicut torrentes in Auſtro. 5 Qui ſeminaverunt cum lachrymis, cum exultatione metent. 6 Eundo ibit, & flendo, fe-

PSALMUS CXXVII. קכז

ſir hammaalot,
liſlomoh.

1 im jahvoh lo jibneh bet,
ſav vamelu bonav bo;
im jahvoh lo jiſmor ir,
ſav *ſakod* ſakad ſomer.

Canticum graduum, Salomonis. 1 Si Jahvoh non ædificet domum, fruſtra laborant ædificantes eam; ſi Jahvo

10 *caapikim.* Senſus eſt, cui hoc tam facile eſt, ac aquas quo jubet vertere. Vid. Pr. xxi. 1.

11 *zorevim*, in Hebr. *bazzo-revim* repugnante metro, niſi in ſequente *y* legamus *berenanah*, quod tamen vetat verſus penultimus.

4 *ſakod.* Cum deficiat verſ

4 שובה יהוה את־שבותנו
כאפיקים בנגב׃
5 הזרעים בדמעה
ברנה יקצרו׃
6 הלוך ילך ובכה
נשא משך הזרע
בא־יבא ברנה
נשא אלמתיו׃

tens ſementem ſeminis; veniendo veniet cum exultatione, reportans manipulos ſuos.

PSALMUS CXXVII. קכז

שיר המעלות
לשלמה׃

1 אם־יהוה לא־יבנה בית
שוא עמלו בוניו בו
אם־יהוה לא־ישמר־עיר
שוא ** שקד שומר׃

on cuſtodiat civitatem, fruſtra *vigilando* vigilat cuſtos.

ommodiſſime *ſakod* inſerendum videtur, quo ſumma cuſtodis diligentia denotetur, quæ tamen munis fruſtra eſt, niſi deus adjuvet; ſed forte in plurali legendum *ſakedu ſomerim*, cum cuſtodes urbium plures ſint, unde *ſomerim* in SS. ſæpe occurrit.

5 שׂאו

כי יתן לישנו מסיגי לו,
מאחרי ישבי
אוכלי לחם העצבים;
כן יתן לידידו שנה.

הנה, נחלת יהוה בנים;
שכר פרי הבטן.

כחצים ביד גבור,
כן בני הנעורים.

אשרי הגבר אשר
מלא אשפתו מהם;
לו יבושו, כי ידברו
את אויבים בשער.

2 Fruſtra vobis eſt maturantibus ſurgere, tardantibus ſedere, edentibus panem dolorum; *Jahvoh enim eſcam* dabit dilecto ſuo in ſomno. 3 Ecce hæreditas Jahvoh filii; præmium *ejus* fructus ventris. 4 Ut ſagittæ in manu potentis,

6 *meahare ſebet.* Peſſime hic Gr. ἐγειρόμενοι (l. ἐγειρόμενος) μετὰ τοῦ καθῆσθαι. *meahare* enim manifeſto eſt participium, oppoſitum *al maſcim*, ut Eſ. v. 11, *maſcime babboker* —— *meahare ḥamar ieſep.*

8 *cen.* Locus hic aperte in mendo cubat, *cen* enim directe pugnat contra mentem Pſalmi, qui dicere voluit, iis quos deus diligit, non opus eſſe tam diutinis vigiliis tantiſque laboribus ut victum ſibi comparent, pro *cen* igitur legendum puto *ci*, Gr. ὅτι. Sequitur *jitten*, ſed non dicitur *quis*, vel *quid*; non enim ſenſus eſt, *dabit ſomnum*; oppoſite ad antecedentia dicendum erat, *dabit facile victum*, dabit etiam *in ſomno* ſic Noldius & Clericus intelligunt. *Jena.* Alii nempe multo & diutino labore vitæ ſubſidia ſibi quærunt, ſuis vero deus nullo negotio cibum parat. Tota igitur periodus ad hunc forte modum reſtituenda,

Jav lacem maſcim kum,
meahare ſebet, ocele
lehem havazabim; ci jahvoh
teſep jitten lidido ſena.

2 שוא לכם משכימי קום
מאחרי־שבת
אכלי לחם העצבים
כן יתן לידידו שנא׃

3 הנה נחלת יהוה בנים
שכר פרי הבטן׃

4 כחצים ביד־גבור
כן בני הנעורים׃

5 אשרי הגבר אשר
מלא את־אשפתו מהם
לא יבשו כי־ידברו
את־אויבים בשער׃

ita filii juventutum. 5 Beatus vir qui implevit pharetram ſuam ex ipſis; non afficientur pudore, quum loquuti fuerint cum inimicis in porta.

Vid. Pſal. cxi. p. 5. Si omiſſo *terep* malis *ſena* interpretari *ſomnum* quam *in ſomno*, ſenſus erit, *dat deus dilectis ſuis ſomnum, cum vos a primo mane ad multam noctem ſollicite & anxie vigilatis.*

9 *hinneh.* Cum hic & ſeq. Pſalmus videantur eſſe ab eadem manu, conferenti verſum nonum hujus Pſalmi cum nono ſequentis ſuſpicio eſt poſt *hinneh* excidiſſe *ci*, & hic legendum,

hinneh ci naḇlat jahvoh banim,

Et forte *ci* ex illo Pſalmo huc retrahendum eſt, cum ibi metrum reſpuat, niſi in altero periodi membro inſeratur *et* ante *jahvoh.*

10 *ſicro.* In Hebr. *ſacar.* Gr. ὁ μισθὸς τῶν καρπῶν, abſurde prorſus, *liberi* enim ipſi ſunt *uteri fructus*, de quibus prædicatur *ſacar*, ſed non dicitur *a quo.* Senſu igitur duce legendum *ſicro* a *ſecer*; ita membra ſunt ἀνθυπάκουα, & *ſicro* vennſte reſpondet *ni naḇlat jahvoh* in verſu antecedente.

14 *eſpato.* In Hebr. præit *et*, quod verſus hic reſpuit.

PSALMUS

PSALMUS CXXVIII. קכח

ſir hammaʋlot.

1 " aſrɛ col jere *jah*,
haholec bedarcav.

" jegiʋ cappɛca ci tocel,
aſrɛca, ʋetob lac.

5 eſteca cegepen porijah
bejarcetɛ bɛteca;
banɛca ceſetilɛ zɛtim,
ſabib leſulhaneca.

hinneh ci cen jeborac
10 gaber jere *et* jahvoh.

jebarecec' jahvoh mizzion;
ureeh beſub jeruſalem,
" col jemɛ haijɛca,
ureeh banim libnɛca.

15 ſalom ʋal jiſrael.

Canticum graduum. 1 Beatus omnis qui timet Jah; qui ambulat in viis ejus. 2 Laborem manuum tuarum quia comedes, beatus tu *eris*, & bonum tibi *erit*. 3 Uxor tua *erit* ſicut vitis fructificans in lateribus domus tuæ; filii tui ſicut plantationes olearum in circuitu menſæ

1 *jere jah*. Legendum forte inſerto *et*, quod in ℣ 14. ſuperioris Pſalmi abundat, *et jahvoh*, ut Pſal. cxii. ℣ 1. quomodo etiam metrum legi poſtulat hic ℣ 10. ſi cetera ſe recte habent.

10 *et jahvoh*. *et* ad metrum neceſſarium eſt ut dixi ad ℣ 1.

PSALMUS CXXVIII. קכח

שיר המעלות :

1 אשרי כל־ירא יהוה
ההלך בדרכיו :

2 יגיע כפיך כי תאכל
אשריך וטוב לך :

3 אשתך כגפן פוריה
בירכתי ביתך
בניך כשתילי זיתים
סביב לשלחנך :

4 הנה כי־כן יברך
גבר ירא יהוה :

5 יברכך יהוה מציון
וראה בטוב ירושלם
כל ימי חייך :
6 וראה בנים לבניך

שלום על־ישראל :

tuæ. 4 Ecce! ſic benedicetur vir qui timet Jahvoh. 5 Benedicet tibi Jahvoh ex Sion, & videbis bonum Jeruſalem omnibus diebus vitæ tuæ. 6 & videbis filios filiorum tuorum. Pax ſuper Iſraël.

vel tollendum in priore verſu *ci.* 14 *ureeh banim.* Neſcio an non *reeh* errore librarii ex ſuperioribus repetitum ſit; tunc in verſu 3. legendum, *col jemeˈbaijeˈ, ubanim libneˈa.* 15 *Jaˈom.* Vid. ad Pſal. cxxv. ult.

PSALMUS CXXIX. קכט

ſir hammaʏlot.

1 " rabbat ʒeraruni minneʏurai,
jomar na jiſrael.

" rabbat ʒeraruni minneʏurai,
gam lo jacelu li.

5 ʏal gabbi ħareſu ħoreſim;
hericu lemaʏnitam.

jahvoh *ħannun veʒaddik*,
kizzeʒ ʏabot reſaʏim.

jeboſu vejissogu
10 aħor col ſone ʒion.

jihju caħaʒir gaggot,
ſekadmat ſalap jabeſ.

" ſelo mille cappo koʒer;
veħizno meʏammer.

Canticum graduum. 1 Multum anguſtiis affecerun
me ab adoleſcentia mea, dicat nunc Iſraël. 2 Multu
anguſtiis affecerunt me ab adoleſcentia mea, verum no
prævaluerunt mihi. 3 Supra dorſum meum araverun
arantes; prolongaverunt *in me* ſulcum ſuum. 4 Jahvo

6 *lemaʏnitam.* Legendum videtur *li maʏnitam.* Vid. Pſ. cxvi. ℣ 32. 7 *jahvoh ħannun veʒaddik.* Heb

PSALMUS CXXIX. קכט

שיר המעלות׃

1 רבת צרוני מנעורי
יאמר־נא ישראל׃

2 רבת צרוני מנעורי
גם לא־יכלו לי׃

3 על־גבי חרשו חרשים
האריכו למענותם׃

4 יהוה ** *צדיק
קצץ עבות רשעים׃

5 יבשו ויסגו
אחור כל שנאי ציון׃

6 יהיו כחציר גגות
שקדמת שלף יבש׃

7 שלא מלא־כפו קוצר
וחצנו מעמר׃

utem misericors & justus, præcîdit funem impiorum. Pudore afficientur & convertentur retrorsum omnes qui odio habent Sion. 6 Erunt ut herba tectorum, quæ antequam egrediatur exarescit. 7 Qua non implevit manum suam messor; & sinum suum congregans manipulos.

Hebr. *jahvoh zaddik.* Locus meliorem afferre nullam potui. Sane mutilus, cui medicinam Vid. Psal. cxvi. p. 5.

15 velo ameru hayoberim,
bircat jahvoh alecem;
beracnu etcem befem jahvoh.

8 Neque dicent tranſeuntes, Benedictio Jahvoh ſuper

PSALMUS CXXX. קל

ſir hammaylot.

1 minni maymakkim keratica jahvoh,
adonai ſimyah bekoli, tihjenah
ozneca kaſſubot lekol tahnunai.

im yonot tiſmor jah adonai,
5 mi jaymod? ci yimmeca
hasselihah, limyan tivvare.

kivviti *jah*, kivvetah napſi,
velidbaro hohalti.

napſi ladonai miſſomerim
10 labboker *yade laylah.*

jahel jiſrael el *jah*,

Canticum graduum. 1 De profundis clamo *ad te* Jahvoh, 2 Domine audi vocem meam, ſint aures tu intentæ ad vocem deprecationum mearum. 3 Si iniqu tates obſervaveris ô Jah Domine, quis ſtabit? 4 quia

17 *beracnu etcem.* Pſ. cxviii. p. 26. verſus eſt huic prorſus ſimilis, *beracnucem mibbet jahvoh.* Unde verò eſt quod *et* hic inſeratur inter *beracnu* & *cem*, niſi m tri gratia, ut verſus ſyllaba auge tur?

8 ולא אמרו העברים
ברכת־יהוה אליכם
ברכנו אתכם בשם יהוה:

ſuper vos; benedicimus vobis in nomine Jahvoh.

PSALMUS CXXX. קל

שיר המעלות:

1 ממעמקים קראתיך יהוה:
2 אדני שמעה בקולי תהיינה
אזניך קשבות לקול תחנוני:

3 אם־עונות תשמר־יה אדני
מי יעמד: 4 כי־עמך
הסליחה למען תורא:

5 קויתי יהוה קותה נפשי
ולדברו הוחלתי:

6 נפשי לאדני משמרים
לבקר שמרים לבקר ** **:

7 יחל ישראל אל־יהוה

pud te eſt condonatio, ut timearis. 5 Expectavi *Jah*, expectavit anima mea, & in verbo ejus ſperavi. 6 Anima mea *expectat* Dominum ab excubiis matutinis *uſque ad noctem*. 7 Expecta, ô Iſraël Jah,

9 *miſſomerim labboker*. Hæc *vade lailah* vero omiſſa, quæ nō-errore librarii, excepta prima litera *m*, repetita ſunt in Hebr. bis conſervavit Gr. verſio, μίχες νυκτός.

ci ɣim jahvoh haẖesed,
veharbeh ɣimmo pedut.

vehu jipdeh
15 et jiſrael miccol ɣonotav.

quia cum Jahvoh *eſt* miſericordia, & multa apud eum redemptio.

PSALMUS CXXXI. קלא

ſir hammaɣlot, ledavid.

1 " *jah* lo gabah libbi,
velo ramu ɣenai.

" lo hillacti begedolot,
ubeniplaot mimmenni.

5 im lo ſiɣviti vedomamti
napſi, cegamul ɣale immo.

. . . . . .

jaẖel jiſrael el *jah*,
meɣattah veɣad ɣolam.

Canticum graduum, David. 1 *Jah* non eſt exaltatum cor meum, Non exaltati ſunt oculi mei, neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus ſupra me.

14 *vehu*, &c. Hæc videntur eſſe extra Pſalmum & ab alia manu; vid. ad Pſal. xxv. & xxxiv. ult. Si *et ɣammo* inſeras, in verſus redigentur hoc modo.

vehu jipdeh et ɣammo,
et jiſrael miccol ɣonotav.

3 *lo hillacti.* In Hebr. præit copula, ſed vel tollenda (quod malim,

כי־עם־יהוה החסד
והרבה עמו פדות׃

8 והוא יפדה
את־ישראל מכל עונותיו׃

8 Et ipſe redimet *populum ſuum* Iſraël ex omnibus iniquitatibus ejus.

PSALMUS CXXXI. קלא

שיר המעלות לדוד׃

1 יהוה לא־גבה לבי
ולא־רמו עיני

ולא־הלכתי בגדלות
ובנפלאות ממני׃

2 אם־לא שויתי ודוממתי
נפשי כגמל עלי אמו
כגמל עלי נפשי׃

3 יחל ישראל אל יהוה
מעתה ועד־עולם׃

Profecto depoſui & coercui animam meam, ut *infantis* ablactati apud matrem ſuam. 3 Expecta Iſrael Jah a nunc & uſque in ſeculum.

malim, cum verſus & antecedens, & ſequens a copula incipiant) vel in ע ſeq. *noraot* in *norot* contrahendum.

5 *ſivviti.* Gr. ὑπεμεινάμην, quaſi legiſſent *ſaboti*, vid. Pſal. xxxv. p. 14.

6 *immo.* In Hebr. additur, *caggamul ʿalai napſi.* Quod videtur erranti calamo deberi.

PSALMUS CXXXII. קלב

ſir hammaʏlot.

1 zecor jahvoh ledavid,
et col ʏunnoto; aſer niſbaʏ
lihvoh, *ve*nadar l'abir jaʏkob.

" im abo beohel bɛti,
5 im eʏleh ʏal ʏereſ jezuʏai;

" im etten ſenat leʏɛnai,
leʏapʏappai tenumah;

ʏad emza makom lihvoh,
miſcanot l'abir jaʏkob.

10 hinneh ſemaʏnuha b'epratah;
mezanuha beſedɛ jaʏar.

nabo lemiſcenotaʏ,
niſtaħaveh lahadom raglaʏ.

kumah jahvoh limnuħateca;
15 attah, v'aron ʏuzzeca.

Canticum graduum. 1 Memento Jahvoh Davidis, cum omni afflictione ejus; 2 qui juravit Jahvoh, *et* vovit potenti Jacobi. 3 Si introiero in tabernaculum domus meæ, ſi aſcendero ſuper lectum ſtratorum meorum; 4 Si dedero ſomnum oculis meis, palpebris meis dormitationem; 5 Donec invenero locum Jahvoh, manſiones

3 *venadar*. Copula nec conſtructio nec verſus carere poſſunt.
4 *im abo*. Verſus hujus & ſequentis periodi alternant, priores nempe ſunt *trochaici* generis, poſte-

PSALMUS CXXXII. קלב

שיר המעלות :

1 זכור־יהוה לדוד
את כל־ענותו : 2 אשר נשבע
ליהוה נדר לאביר יעקב :

3 אם־אבא באהל ביתי
אם־אעלה על־ערש יצועי :

4 אם־אתן שנת לעיני
לעפעפי תנומה :

5 עד־אמצא מקום ליהוה
משכנות לאביר יעקב :

6 הנה שמענוה באפרתה
מצאנוה בשדי־יער :

7 נבואה למשכנותיו
נשתחוה להדם רגליו :

8 קומה יהוה למנוחתך
אתה וארון עזך :

potenti Jacobi. 6 Ecce audivimus de ea in Ephrathah; invenimus eam in campis ſylveſtribus. 7 Introibimus in manſiones ejus, incurvabimus nos ad ſcabellum pedum ejus. 8 Surge Jahvoh ad requiem tuam; tu & arca fortitudinis tuæ.

poſteriores *iambici*. repugnante metro, niſi in ℣ ſeq. 12 *nabo*. In Hebr. *naboah*. legatur *i'badom*.

coha-

cohaneca jilbeſu zedek,
vaḥasideca jerannenu.

baʏbur david ʏabdeca;
al taſeb pene meſiḥeca.

nisbaʏ jahvoh ledavid emet,
lo jaſub mimennah; mipperi
biṫneca aſit lecisse lac.

im jiſmeru baneca briti,
veʏedotai zo alammedem;
gam benehem ʏade ʏad
jeſebu lecisse lac.

" ci baḥar jahvoh bezion,
ivvah lemoſab lo.

" zot menuḥati ʏade ʏad;
poh eſeb, ci ivvitiha.

zedah barec abarec;
veebjoneha asbiʏ laḥem.

vecohaneha albiſ jeſaʏ;

9 Sacerdotes tui induant juſtitiam, & ſancti tui exul-
tent. 10 Propter David ſervum tuum; ne avertas fa-
ciem Uncti tui. 11 Juravit Jahvoh Davidi in veritate,
non avertetur ab ea, de fructu ventris tui ponam ſuper ſo-
lium tuum. 12 Si cuſtodierint filii tui pactum meum,
& teſtimonia mea quæ docebo eos; etiam filii eorum uſ-

24 *veʏedotai*. Gr. τὰ μαϱ[illegible]. In Hebr. *ʏedoti* in numero ſingulari, perperam, opinor, cum *ʏedot* in ſingulari nuſquam occurrat. Vid. Pſal. xxv. p. 10.

31 *zedah*. Gr. verterunt

9 כהניך ילבשו־צדק
וחסידיך ירננו׃

10 בעבור דוד עבדך
אל־תשב פני משיחך׃

11 נשבע יהוה לדוד אמת
לא־ישוב ממנה מפרי
בטנך אשית לכסא־לך׃

12 אם־ישמרו בניך בריתי
ועדותי זו אלמדם
גם־בניהם עדי־עד
ישבו לכסא־לך׃

13 כי־בחר יהוה בציון
אוה למושב לו׃

14 זאת־מנוחתי עדי־עד
פה אשב כי אויתיה׃

15 צידה ברך אברך
*אביוניה אשביע לחם׃

16 וכהניה אלביש ישע

que in ſeculum ſedebunt ſuper ſolium tuum. 13 Quoniam elegit Jahvoh Sion, expetivit in habitaculum ſibi. 14 Hæc requies mea uſque in ſeculum; hic habitabo, quoniam expetivi eam. 15 Eſcæ ejus benedicendo benedicam, & pauperes ejus ſaturabo pane. 16 Et ſacerdotes ejus induam ſalute;

ex-
as ſa-
ritate,
er ſo-
neum,
m uſ-
ecurrat
nt 9
e

ν αὐτῆς, quod facili errore mutatum in χήρας: Unde in vulgata, *viduam* ejus.

32 *veebjoneiba*. Copulam præfixi ad explendum verſum.

veha-

2

veẖasidɛha rannen jerannenu.

35 ĭam aẓmiẖ kren ledavid;
yaracti ner limſiẖi.

ōjebav albiſ boſet,
veyalav jaziẓ nizro.

& ſancti ejus exultando exultabunt. 17 Ibi progermi-
nare faciam cornu Davidis; parabo lucernam Uncto meo.

PSALMUS CXXXIII. קלג

ſir hammaylot, ledavid.

1 hinneh mah ŧob venayim
ſebet aẖim gam jaẖad!

caſſemen yal haroſ, ſejored
yal hazzakan, zekan aharon,
5 ſejored yalɛ pi middotav.

ceẖal ẖermon, ſejored
yal harrɛ ẓion; ci ſam

Canticum graduum, Davidis. 1 Ecce quam bonum
& jucundum habitare fratres etiam ſimul. 2 Sicut un-
guentum ſuper caput, *quod* deſcendit ſuper barbam, barbam

35 *kren.* In monoſyllabum contrahitur metri gratia, ut Pſ. xviii. ℣ 5.

1 *venayim.* In Hebr. *umah.* *mah* errore librarii repetitum.

3 *caſſemen.* Sequitur in Heb. *haſſob*, quod forte ortum ex *mah ŧob* in ℣ primo.

ſejored. Ita legendum liquet ex ℣

וחסידיה רנן ירננו׃

17 שם אצמיח קרן לדוד
ערכתי נר למשיחי׃

18 אויביו אלביש בשת
ועליו יציץ נזרו׃

18 Inimicos ejus induam pudore, & ſuper eum florebit diadema ejus.

PSALMUS CXXXIII. קלג

שיר המעלות לדוד׃

1 הנה מה־טוב ומה־נעים
שבת אחים גם־יחד׃

2 כשמן הטוב על־הראש *ירד
על־הזקן זקן־אהרן
שירד על־*פי מדותיו׃

3 כטל חרמון שירד
על־הררי ציון כי שם

Aharonis, quod deſcendit ſuper oram veſtimentorum ejus. 3 Sicut ros Hermon, qui deſcendit ſuper montes Sion; quoniam illic

℣ 5 & 6, pariter ac metro, *ſ* excidit, quod aliud *ſ* præceſſerit.

5 *valę*. Pro *vaſ* repoſui poſcente metro.

7 *zion*. Pro *zion*, proculdubio ſcribendum *ſion* vel *ſirjon*, quo nomine venit pars *Antilibani* vicina monti qui proprie *hermon* dictus eſt. Vid. Deut. iii. 9.

zivvah

ziyvah jahvoh et habberacah,
*ha*ħaijim *y*ad ha*y*olam.

præcepit Jahvoh benedictionem, & vitam uſque in ſe-

PSALMUS CXXXIV. קלד

ſir hammay*l*ot.

1 hinneh, bircu et jahvoh,
col *y*abdɛ jahvoh, ha*y*omedim
bebɛt jahvoh ballelot.

ſeu jedɛcem kodeſ,
5 ubircu et *ſem* jahvoh.

jebarecec' jahvoh mizzion,
*y*oſeh ſamem vaarez.

Canticum graduum. 1 Ecce, benedicite Jahvoh omnes ſervi Jahvoh, qui ſtatis in domo Jahvoh in noctibus. 2 Attollite manus veſtras *ad* Sanctuarium *ejus*, & benedi-

PSALMUS CXXXV. קלה

hallelujah.
1 hallelu et ſem jahvoh,
hallelu *y*abdɛ jahvoh;

Halelujah. 1 Laudate nomen Jahvoh, laudate ſervi

9 *haħaijim*. In Hebr. *ħaijim*, *b* ſc. altero præeunte excidit, quod ex metro clare liquet.

4 *kodeſ*. Legendum puto *kodſo*, quod & verſus ὁμοιοτελεύτως reddit, & quod ad ſenſum, loco optime occurrit; *kodſo* in Pſalmis vicies

צוה יהוה את־הברכה
חיים עד העולם׃

culum.

PSALMUS CXXXIV. קלד

שיר המעלות׃

1 הנה ברכו את־יהוה
כל־עבדי יהוה העמדים
בבית יהוה בלילות׃

2 שאו ידיכם קדש
וברכו את־* יהוה׃

3 יברכך יהוה מציון
עשה שמים וארץ׃

cite *nomini* Jahvoh. 3 Benedicat tibi Jahvoh ex Sion, *qui* fecit cœlum & terram.

PSALMUS CXXXV. קלה

1 הללויה
הללו את־שם יהוה
הללו עבדי יהוה׃

Jahvoh;

vicies minimum occurrit, *kodeſ* vero vix ſemel, ubi *kodſo* locum habere potuit. Facilis librarii lapſus fuit, cum aliud *vau* proximo ſequatur.

3 *et ſem. ſem* neceſſario inſeritur ad explendum verſum. Vid. Pſ. ſeq. ℣ 1.

" ſeyo-

" ĕeromedim bebeṯ jahvoh,
beḥazrot beṯ elohenu.

5 " hallelujah, ci ṭob jahvoh;
zammeru liſmo, ci nayim.

ci jaʏkob baḥar lo jah,
jiſrael lisgullato.

ci ani jadaʏti, ci gadol jahvoh,
10 v'adonenu miccol elohim.

col aſer ḥapez jahvoh, ʏaſah
baſſameim ubaarez;
baijammim ubecol tehomot.

" maʏleh neſim mikkezeh haarez,
15 berakim lammaṭar ʏaſah;
moze ruḥ meozerotav.

ĕehiccah becore mizraim,
meadam ʏad behemah.

ſelalaḥ otot umopetim
20 betoceci mizraim,

2 Qui ſtatis in domo Jahvoh, in atriis domus Dei nſtri. 3 Laudate Jah, quia bonus Jahvoh; pſallite nmini ejus, quia jucundum eſt. 4 Quoniam Jacobu elegit ſibi Jah, Iſraelem in peculium ſibi. 5 Quia noquod magnus *eſt* Jahvoh, & Dominus noſter præ omnibdiis. 6 Omnia quæ voluit Jahvoh fecit in cœlo &

1 *ci ani.* *ani* agnoſcunt etiam Gr. ſed tollendum putem; ad ſenſum quidem perinde eſt, adſit nec-ne, at ſublato eo longe melius procedet metrum; *ci jada* abſque *ani*, frequens loquutio. 13 *ubecol.* Gr. καὶ ἐν πάσ

2 שעמדים בבית יהוה
בחצרות בית אלהינו :

3 הללויה כי־טוב יהוה
זמרו לשמו כי נעים :

4 כי־יעקב בחר לו יה
ישראל לסגלתו :

5 כי אני ידעתי כי־גדול יהוה
ואדנינו מכל־אלהים :

6 כל אשר־חפץ יהוה עשה
בשמים ובארץ
בימים וכל תהמות :

7 מעלה נשיאים מקצה הארץ
ברקים למטר עשה
מוצא רוח מאוצרותיו :

8 שהכה בכורי מצרים
מאדם עד־בהמה :

9 שלח אותת ומפתים
בתוכך מצרים

terra, in maribus & omnibus abyſſis. 7 Aſcendere faciens nubes ab extremo terræ, fulgura cum pluvia facit, educit ventum de theſauris ſuis. 8 Qui percuſſit primogenitos Ægypti ab homine uſque ad jumentum. 9 Qui miſit ſigna & prodigia in medio Ægypti,

Hebr. mendoſe *vecol*. 14 *neſim*. Sic legendum, non *neſim*, ex metro liquet, diſſyllabum etiam eſt, Prov. xxv. 14. Vid. Jer. x. 13. & li 16. 19 *ſeſalab*. In Hebr. *ſe* exci-

beperayoh, ubecol yabdav.

hhiccah goim rabbim,
veharag melacim yazumim.

lesihon melec haemori,
ul'yog melec habbashan,
ulecol mamlecot cenayan.

venatan arzam nahlah,
nahlah l'israel, yammo.

jahvoh, shimca leyolam,
jahvoh zicreca ledor vador.

ci jadin jahvoh yammo,
veyal yabdav jitnehem.

yazbe haggoim cesep
vezahab, mayseh jede adam.

peh lahem, velo jedabberu;
yenaim lahem, velo jiru.

" oznaim lahem, velo jazinu,
ap *lahem*, veen jesh ruh bepihem.

in Pharaonem & in omnes ſervos ejus. 10 Qui percuſſit Gentes magnas, & occidit reges potentes. 11 Sihonem regem Emoræum, & Ogum regem Baſanitidis, & omnia regna Chananææ. 12 Et dedit terram eorum hæreditatem, hæreditatem Iſraëli, populo ſuo. 13 Jahvoh, nomen tuum in ſeculum; memoria tua in ge-

dit, quod ad verſum deſideratur. Vid. p. 8. & 10.

21 *perayoh*. Ex metro liquet hic & Pſal. ſeq. p. 15. hoc nomen eſſe triſſyllabum, ut apud Græcos Φαραω.

30 *jahvoh*. Videtur hic er

בפרעה וככל־עבדיו׃
10 שהכה גוים רבים
והרג מלכים עצומים׃
11 לסיחון מלך האמרי
ולעוג מלך הבשן
ולכל ממלכות כנען׃
12 ונתן ארצם נחלה
נחלה לישראל עמו׃
13 יהוה שמך לעולם
יהוה זכרך לדר ודר׃
14 כי־ידין יהוה עמו
ועל־עבדיו יתנחם׃
15 עצבי הגוים כסף
וזהב מעשה ידי אדם׃
16 פה להם ולא ידברו
עינים להם ולא יראו׃
17 אזנים להם ולא יאזינו
אף **אין־יש־רוח בפיהם׃

nerationem & generationem. 14 Quia judicabit Jahvoh populum ſuum, & ſuper ſervis ſuis pœnitentiâ ducetur. 15 Simulachra Gentium argentum & aurum, opus manuum hominis. 16 Os *eſt* eis, & non loquuntur; oculi *ſunt* eis, & non vident, 17 Aures *ſunt* eis, & non auſcultant; *naſus eis*, & non eſt ſpiritus in ore ipſorum.

rore librarii repetitum. Gr. non agnoſcunt, & quod ad metrum, melius abeſt.

38 *ap labem, vesn.* In Hebr. *ap in*; conferenti hæc cum loco parallelo Pſal. cxv. p. 6. liquebit,

cemohem *cen* jihju ʏoſɛhem;
40 col aſer boteh bahem.

bɛt jiſrael bircu et jahvoh;
bɛt aharon bircu et jahvoh.

bɛt hallevi bircu et jahvoh;
jirɛ jahvoh, bircu et jahvoh.

45 baruc jahvoh mizzijon,
ſocen jeruſalaim.
hallelujah.

18 Sicut ipſa ſunt *ſic* facientes ea; *atque* omnis qui fidit eis. 19 Familiæ Iſraël benedicite Jahvoh; familiæ Aharonis benedicite Jahvoh. 20 Familiæ Levi benedicite Jah-

PSALMUS CXXXVI. קלו

1 " hodu lihvoh, ci ţob;
ci leʏolam ħasdo.

1 Celebrate Jahvoh, quoniam bonus; quoniam in ſe-

opinor, hic excidiſſe, *labem ve.*

39 *cen.* Hic inſerendum, ut in loco parallelo, propter metrum.

1 *hodu.* Pſalmus hic, ut & alii nonnulli hujus quinti libri, vergente jam vetere poeſi videtur ſcriptus, cum aliis omnibus Metrices ratione ſit tam diſſimilis. In aliis enim verſiculi ejuſdem diſtichi ſunt ejuſdem generis, vel, quod rariſſime fit, cum verſiculis ſequentis diſtichi alternant. Hic vero ſingulæ periodi, cujuſcunque generis verſiculus primus ſit, ab eodem intercalari excipiuntur. Et quod magis contra artem videtur, verſiculus hic intercalaris non per totum carmen locum ſuum ſibi ſoli conſervat, ſed in tribus periodis, 4. 12,

18 כמהם יהיו עשיהם
כל אשר בטח בהם:

19 בית ישראל ברכו את יהוה
בית אהרן ברכו את יהוה:

20 בית הלוי ברכו את יהוה
יראי יהוה ברכו את יהוה:

21 ברוך יהוה מציון
שכן ירושלם
הללויה:

voh; qui timetis Jahvoh benedicite Jahvoh. 21 Benedictus Jahvoh ex Sion, qui habitat *in* Jeruſalaim. Hallelujah.

PSALMUS CXXXVI. קלו

1 הודו ליהוה כי טוב
כי לעולם חסדו:

culum miſericordia ejus.

12, & 15, augetur ab initio tribus ſyllabis ad ſententiam prioris verſiculi pertinentibus, nona vero periodus eſt trimembris, quæ quomodo cum artis præceptis ex perpetua poeſeos Hebraicæ conſuetudine colligendis conciliari poſſint, non ſatis ſcio; niſi putandum ſit verſum intercalarem inter canendum, dum aures modulationis ſuavitate demulcerentur, auctum fuiſſe repetitione unius aut plurium ſyllabarum, ut cum ſocio ſuo verſiculo conveniret, ut cum prior verſiculus ſit iambici generis, intercalaris, ſit,

cl, ci leyolam basdo, vel
ci leyolam leyolam basdo.

Sed hæ meræ conjecturæ ſunt, nullo certo fundamento innixæ.

hodu Pelohe haelohim;
ci leyolam hasdo.

3 hodu l'adonai haadonim;
ci leyolam hasdo.

leyoseh niphlaot gedolot
lebaddo; ci leyolam hasdo.

leyoseh hashamem betebunah;
ci leyolam hasdo.

" lerokay haarez yal hammaim;
ci leyolam hasdo.

" leyoseh orim gedolim;
ci leyolam hasdo.

15 " et hashemesh lememshelet baijom;
ci leyolam hasdo.

" et haijareh vecocabim
lememshelot ballailah;
ci leyolam hasdo.

2 Celebrate Deum deorum; quoniam in seculum misericordia ejus. 3 Celebrate Dominum dominorum; quoniam in seculum misericordia ejus. 4 Eum qui facit mirabilia magna solus; quoniam in seculum misericordia ejus. 5 Eum qui fecit cœlos cum intelligentia; quoniam in seculum misericordia ejus. 6 Eum qui ex-

17 *et haijareh.* Vel *et* tollendum, vel legendum *et jareh*, ut mox *cocabim*, non *haccocabim*, ut versus hic cum seq. metro conveniat; si quidem versus ille genuinus, quod ego quidem vehementer suspicor, cum cæteræ Psalmi hujus periodi, omnes sint bimembres.

2 הודו לאלהי האלהים
כי לעולם חסדו :

3 הודו לאדני האדנים
כי לעולם חסדו :

4 לעשה נפלאות גדלות
לבדו כי לעולם חסדו :

5 לעשה השמים בתבונה
כי לעולם חסדו :

6 לרוקע הארץ על המים
כי לעולם חסדו :

7 לעשה אורים גדלים
כי לעולם חסדו :

8 את השמש לממשלת ביום
כי לעולם חסדו :

9 את הירח וכוכבים
לממשלות בלילה
כי לעולם חסדו :

tendit terram ſuper aquas; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 7 Eum qui fecit luminaria magna; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 8 Solem in dominium in die; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 9 Lunam & ſtellas in dominium in nocte; quoniam in ſeculum miſericordia ejus.

bres. Si verſus iſte tollatur, nihil hic mutandum; quod ſi verſus iſte revera ab auctoris manu ſit, pro *lemem∫elot*, legendum videtur *lemem∫elet* in ſingulari, ut ℣ 15. ſic Gen. i. 16. & ſic hic Græci, εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ℣ 15. *haſſem∫*.

lemaccèh mizraim bebecorehem;
ci leyolam ħasdo.

vaijoze jisrael mittocam;
ci leyolam ħasdo.

bejad ħazakah ubezeroy
netujah; ci leyolam ħasdo.

legozer jam sup laggezarim;
ci leyolam ħasdo.

veheybir jisrael betoco;
ci leyolam ħasdo.

veniver perayoh vehħilo
bejam sup; ci leyolam ħasdo.

lemolici yammo bammidbar;
ci leyolam ħasdo.

lemacceh melacim gedolim;
ci leyolam ħasdo.

vaijahrog melacim addirim;

10 Eum qui percussit Ægyptum in primogenitis eorum; quoniam in seculum misericordia ejus. 11 Eum qui eduxit Israëlem de medio eorum; quoniam in seculum misericordia ejus. 12 In manu forti, & brachio extenso; quoniam in seculum misericordia ejus. 13 Eum qui divisit mare Algæ in partes: quoniam in seculum misericordia ejus. 14 Et transire fecit Israëlem per medium

32 *lemolici.* Vel *jod* paragogicum addendum, vel legendum *et yammo.* 34 *melacim.* Pro *melacim gedolim*

10 למכה מצרים בבכוריהם
כי לעולם חסדו׃
11 ויוצא ישראל מתוכם
כי לעולם חסדו׃
12 ביד חזקה ובזרוע
נטויה כי לעולם חסדו׃
13 לגזר ים־סוף לגזרים
כי לעולם חסדו׃
14 והעביר ישראל בתוכו
כי לעולם חסדו׃
15 ונער פרעה וחילו
בים־סוף כי לעולם חסדו׃
16 למוליך * עמו במדבר
כי לעולם חסדו׃
17 למכה מלכים גדלים
כי לעולם חסדו׃
18 ויהרג מלכים אדירים

ejus; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 15 Excuſſit autem Pharaonem, & exercitum ejus in mari Algæ; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 16 Qui deduxit populum ſuum per deſertum; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 17 Eum qui percuſſit Reges magnos; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 18 Et occîdit Reges potentiſſimos;

lim in loco parallelo Pſalmi præcedentis ℣ 22. eſt *goim rabbim*.

ci leyolam ħasdo.

lesiħon melec haemori;
ci leyolam ħasdo.

ul'yog melec habbaſan;
ci leyolam ħasdo.

venatan arzam naħlah;
ci leyolam ħasdo.

naħlah l'iſrael yabdo;
ci leyolam ħasdo.

ſebeſiplenu zacar lanu;
ci leyolam ħasdo.

vaijiprekenu mizzarenu;
ci leyolam ħasdo.

venatan leħem lecol baſar;
ci leyolam ħasdo.

hodu leel haſſamem;
ci leyolam ħasdo.

quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 19 Sihonem Regem Emoræum; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 20 Et Ogum regem Baſanitidis; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 21 Et dedit terram eorum hæreditatem; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 22 Hæreditatem Iſraëli ſervo ſuo; quoniam in ſeculum miſericor

42 *naħlah*. Sic ex metro legendum liquet, & ſic ſcriptum eſt Pſal. ſuperiore, p. 12. & ſic hic Gr. ſed in Hebr. *lenaħlah*.

44 *yabdo*. In loco paralle Pſalmi præcedentis ℣ 28. *yamm* Utrobique opinor eodem mo legendum, vel *yammo*, vel *yabd*

כי לעולם חסדו׃

19 לסיחון מלך האמרי
כי לעולם חסדו׃
20 ולעוג מלך הבשן
כי לעולם חסדו׃
21 ונתן ארצם לנחלה
כי לעולם חסדו׃
22 נחלה לישראל עבדו
כי לעולם חסדו׃
23 שבשפלנו זכר לנו
כי לעולם חסדו׃
24 ויפרקנו מצרינו
כי לעולם חסדו׃
25 נתן לחם לכל־בשר
כי לעולם חסדו׃
26 הודו לאל השמים
כי לעולם חסדו׃

dia ejus. 23 Qui in dejectione noſtra memor fuit noſtri; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 24 Et vindicavit nos ab hoſtibus noſtris; quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 25 Et dat panem omni carni, quoniam in ſeculum miſericordia ejus. 26 Celebrate Deum cœli; quoniam in ſeculum miſericordia ejus.

d ſenſum perinde eſt, ſed prius poſtulat, ut ℣ 42. *vau* nempe excidit, alio *vau* præcedente. In retulerim. Hebr. *noten.*
50 *venatan.* Sic verſus legi

PSALMUS CXXXVII. קלז

1 ʿal naharot babel, ſam
jaſabnu, gam bacinu,
bezocrenu et zijon.
ʿal ʿarabim betocah,
5 talinu cinnorenu,
ci ſam ſeelunu ſobenu
dibre ſir, vetolenu ſimħah;
ſiru lanu miſſire zion.

ec naſir et ſir jahvoh
10 ʿal admat neçar? im eſcaħec
jeruſalem, tiſcaħ jemini.
" tidbak leſoni leħicci,
im lo ezcereci:
im lo aʿleh et jeru-
15 ſalem ʿal roſ ſimħati.
" zecor jahvoh libne edom

1 Juxta flumina Babelis, illic ſedimus, etiam flevimus dum recordaremur Sionis. 2 Super ſalices in medio ejus, ſuſpendimus citharas noſtras; 3 *Suſpendimus*, qui petiverant nos captivatores noſtri verba cantici & lætitiæ *dicentes*, Cantate nobis de canticis Sion. 4 Quomodo cantabimus canticum Jahvoh in terra alienigenarum

5 *cinnorenu*. In Hebr. *cinnorotenu*. Repugnante metro, niſi inſeratur *et*.

7 *vetolenu*. In Hebr. *vetolaſenu*, quod eſt vox nihili, & metrum corrumpit, ſed nec *tolenu* placet, vera forte lectio

PSALMUS CXXXVII. קלז

1 על־נהרות בבל שם
ישבנו גם־בכינו
בזכרנו את־ציון׃

2 על־ערבים בתוכה
תלינו כנרותינו׃

3 כי שם שאלונו
שובינו דברי־שיר ותוללינו שמחה
שירו לנו משיר ציון׃

4 איך נשיר את־שיר יהוה
על אדמת נכר׃ 5 אם־אשכחך
ירושלם תשכח ימיני׃

6 תדבק לשוני לחכי
אם־לא אזכרכי

אם־לא אעלה את־ירו־
שלם על ראש שמחתי׃

7 זכר יהוה לבני אדום

si oblitus fuero tui ô Jeruſalem, obliviſcatur dextera
mea *pulſationis ſuæ.* 6 Adhæreat lingua mea palato
meo, ſi non meminero tui: Si non aſcendere fecero
Jeruſalem ſuper caput lætitiæ meæ. 7 Recordare Jah-
oh filiorum Edom, in die Jeruſalem,

talinu. ci ſam ſeelunu,
ſobenu, dibre ſir veſimhab.
8 *miſſirs.* Sic & ſenſus & me-
um legi jubent.

14 *jeru-ſalem.* Metrum poſcit ut nomen hoc quod hic eſt quadriſyllabum, diſſecetur, ut Pſ. cxxv. p. 1.

et

et jom jerusalem;
haomerim *varu*, *varu*,
*ve*yad hajesod bah.

20 bat babel hasshedudah;
asre sejesallem lac
et gemulec segamalt lanu.

21 asre sejoshez venippez
et *y*olalaic el hassala*y*.

qui dicebant, discooperite, discooperite *etiam* usque ad fundamentum in ea. 8 Filia Babelis vastata, beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti no-

PSALMUS CXXXVIII. קלח

ledavid.

1 a odec *jahvoh* becol libbi,
neged elohim azammereca.

eshaaveh el hecal
kodsheca, veodeh et shimca,
5 *y*al hasdeca, *y*al amitteca;
ci higdalta *y*al col *shem*, shimca.

Davidis. 1 Celebrabo te *Jahvoh* toto corde meo, coram diis psallam tibi. 2 Incurvabo me versus templum sanctitatis tuæ, & celebrabo nomen tuum super misericordi

19 *veyad*. *Vau* alio præeunte, copula in Hebr. excidit. Vid. Psal. cxiii. p. 3.

21 *jahvoh*. Reposui sensu pariter ac metro poscente. Et sic Gr. Κύριε.

2 *neged*. Gr. copulam præp nunt, quod si recte factum, J gendum *veneged*, & in *y* prio *odeca*.

5 *yal amitteca*. In Hebr. præ copu

את־יום ירושלם
האמרים ערו ערו
עד היסוד בה׃

8 בת־בבל השדודה
אשרי שישלם־לך
את־גמולך שגמלת לנו׃

9 אשרי שיאחז ונפץ
את־עולליך אל־הסלע׃

bis. 9 Beatus qui apprehendet, & allidet parvulos tuos ad petram.

PSALMUS CXXXVIII. קלח

1 לדוד

אודך ׀ בכל־לבי
נגד אלהים אזמרך׃

2 אשתחוה אל־היכל
קדשך ואודה את־שמך
על־חסדך ועל־אמתך
כי־הגדלת על־כל־ ׀ שמך אמרתך׃

ua, ſuper veritate tua; quoniam magnificaſti ſuper omne *umen*, nomen tuum.

opula quæ corrumpit metrum; recte abeſt a loco parallelo, ſal. cxv. p. 1.

6 *ſem ſimea*. Ab Hebr. abeſt *im*, quod ſenſus videtur poſtu-re; & ſic Divi Pauli tempore lectum puto, cum hinc videatur deſumptum celebre illud, ἄνομα, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, Phil. ii. 9. ſequitur in Hebr. *imrateca* ſine ſenſu; videtur fuiſſe mendoſa ſcriptio *vū amitteca*, inſerto perperam *r*.

bejom

bejom karati, vattaγneni;
vetarhibeni benapſi γoz.

" joduca jahvoh col malcε areζ,
ci ſameγu imrε pica.

vejaſiru bedarcε jahvoh;
ci gadol cebod jahvoh.

ci ram jahvoh, veſapal jireh;
vegaboh mimmerħak jejedaγ.

" im elec bekereb ζarah,
teħajeni, γal ojebai
tiſlaħ jadeca *adonai*,
vetoſiγeni jeminca.

" *ap* jahvoh jigmor baγadi;
jahvoh ħasdeca leγolam;
maγſε jadeca al terep.

3 In die *quâ* invocavi *te*, exaudiſti me; roboraſti me in anima mea fortitudine. 4 Celebrabunt te Jahvoh omnes Reges terræ, quia audierunt eloquia oris tui: 5 Et cantabunt in viis Jahvoh; *dicentes*, quòd magna eſt gloria Jahvoh. 6 Nam excelſus Jahvoh, & *tamen* humilem intuetur; & excelſum è longinquo cognoſcit. 7 Si am-

8 *vetarhibeni*. Copulam præpoſui metri gratia, vel legendum *tarbeni*. Ut Pſal. xviii. p. 36.

14 *jejedaγ*. Vocem hanc, quæ eſt anomala, aliique volunt eſſe in *hiphil*, alii in *pihel*, ſuſpicor mendoſam eſſe, & legendum *jedaγ*, quod ſi ita ſit, in priore verſiculo legendum *jah*. Sed Vid. Job. xxiv. 21.

16 *γal ojebai*. In Heb. *γal ap ojebai*, manifeſto mendo, nihil enim intercedere oportuit inter *γal* & *ojebai*, & *ap* inchoare debet periodum ultimam.

17 *ad*

3 ביום קראתי ותענני
תרהבני בנפשי עז :

4 יודוך יהוה כל־מלכי־ארץ
כי־שמעו אמרי־פיך :

5 וישירו בדרכי יהוה
כי גדול כבוד יהוה :

6 כי־רם יהוה ושפל יראה
וגבה ממרחק יידע :

7 אם־אלך בקרב צרה
תחיני על אף איבי
תשלח ידך ***
ותושיעני ימינך :

8 * יהוה יגמר בעדי
יהוה חסדך לעולם
מעשי ידיך אל־תרף :

bulavero in medio anguſtiæ, vivificabis me, contra inimicos meos, mittes manum tuam *Domine*, & ſervabit me dextera tua. 8 *Etiam* Jahvoh perficiet pro me *opus ſuum*; Jahvoh miſericordia tua in ſeculum; opera manuum tuarum ne deſeras.

17 *adonai*. Neceſſario reponendum ad explendum verſum.

19 *ap*. Vid. ad ℣ 16.

jigmor yalai. Gr. ἀναλωθώσεις. Pſal. lvii. p. 3. eſt *gomer yalai*. Atque ibi Gr. ἐνεργήσαντά με. Neſcio an non utroque in loco *r* irrepſerit loco *l*. *gamal* enim in hoc ſenſu frequentiſſimum. Sin *jigmor* rectè ſe habet, ex linguis affinibus reddendum *perficiet pro me*.

PSALMUS CXXXIX. קלט

lamenazzeh, ledavid mizmor.

1 " jahvh kakartani, vatteday; attah
jadayta libti, vekumi,
2 bantah lereyi merahok.

" orhi veribyi zerita,
5 vecol deracai hiscanta.

" ci en millah beleshoni,
hen jahvoh, jadayta cullah.

" ahor vakedem zartani,
vattaset calai cappecah.

10 " peliah dayat mimmenni;
nisgebah, velo ucal lah.

" anah elec meruheca?
anah mippaneca ebrah?

Præcentori, Davidis Pſalmus. 1 Jahvoh probaſti me, & cognoviſti 2 tu; cognoſcis ſedere meum & ſurgere meum, intelligis cogitationem meam è longinquo. 3 Semitam meam & accubitum meum cingis; & omnes vias meas *obturaſti*. 4 Non enim eſt ſermo in lingua mea,

1 *attah*. Manifeſto ad primum verſiculum adjungendum, qui non per ſe periodum conſtituit, ſed periodi trimembris prima pars eſt.

5 *hiſcantah*. Quæ verbi hujus hoc in loco vis ſit neſcio, Gr. ἐφύλαξας, ex conjectura, opinor; receptarum certe ſignificationum nulla hic quadrat; legendum forte, levi mutatione, *hiſcartah*, *concluſiſti*, *obturaſti*, omnes vias meas, ne qua e conſpectu tuo elabi poſſim, qui ſenſus non male convenit cum *zerita* in ỳ præcedente, *cinxiſti*, in utroque verbo

PSALMUS CXXXIX. קלט

למנצח לדוד מזמור׃

1 יהוה חקרתני ותדע׃ 2 אתה
ידעת שבתי וקומי
בנתת לרעי מרחוק׃

3 ארחי ורבעי זרית
וכל־דרכי הסכנת׃

4 כי אין מלה בלשוני
הן יהוה ידעת כלה׃

5 אחור וקדם צרתני
ותשת עלי כפכה׃

6 פלאית דעת ממני
נשגבה לא־אוכל לה׃

7 אנה אלך מרוחך
ואנה מפניך אברח׃

ecce, Jahvoh, *tu* noſti totum ipſum. 5 Retrò & antè formaſti me, & poſuiſti ſuper me manum tuam. 6 Mirabilior eſt ſcientia præ me; excelſa eſt, & non potero ad eam *attingere*. 7 Quò ibo à Spiritu tuo, quò à facie tua fugiam?

bo metaphora videtur ducta a re venatica, cujuſmodi figuris nullæ in SS. frequentiores. Sed quæcunque ſit vera lectio, ſi ſit vox triſſyllaba, neceſſario legendum metri gratia non, ut plerumque fit, *darcai*, ſed *deracai*, cujus formæ unum atque alterum occurrit exemplum.

11 *velo*. Copulam metrum inſeri poſtulat, & quodammodo ſenſus.

13 *anah*. In Hebr. præit copula; forte quæ in periodo priore exciderat.

" im essak ſamem, ſam attah;
v'azziyah ſeol, hinneca.

" essa *canpim*, canpe ſaħar,
eſcenah beaħarit jam;

" gam ſam jadeca tanħeni,
vetoħazeni jeminca.

" vaomar, ac ħoſec jeſupeni;
velailah or bayadeni.

gam ħoſec lo jaħſic mimmeca,
velailah cejom jaïr;
caħaſecah, caorah.

ci attah kanita ciljotai;
tesucceni bebeten immi.

odeca yal noraot
nipleti, niplaim mayſeca,
venapſi jodayt meod.

" lo nicħad yozmi mimmeca,

8 Si aſcendero *in* cœlum, ibi es; & *ſi* ſtratum fecero *in* inferno, ecce tu ades. 9 Aſſumam *alas*, alas auroræ, habitem in extremo maris, 10 Etiam illuc manus tua deducet me, & apprehendet me dextera tua. 11 Tum dixi, Saltem tenebræ obſcurabunt me, etiam nox lucebit propter me. 12 Etiam tenebræ non occultant *aliquid*

16 *canpim*. Excidiſſe puto, cum ejus additione verſus longe venuſtior reddatur. Eodem modo legendum videtur, *ſibtim*, *ſibi*, Pſ. cxxii. p. 4.

27 *yal noraot*. In Hebr. *yal ci* quod yehementer conſtructionem turbat, cum nihil ſit a quo *noraot* regatur;

8 אם־אסק שמים שם אתה
ואציעה שאול הנך :

9 אשא ** כנפי־שחר
אשכנה באחרית ים :

10 גם־שם ידך תנחני
ותאחזני ימינך :

11 ואמר אך־חשך ישופני
ולילה אור בעדני :

12 גם־חשך לא־יחשיך ממך
ולילה כיום יאיר
כחשיכה כאורה :

13 כי־אתה קנית כליתי
תסכני בבטן אמי :

14 אודך על כי נוראות
נפליתי נפלאים מעשיך
ונפשי ידעת מאד :

15 לא־נכחד עצמי ממך

à te, & nox ut dies lucet; perinde ſunt tenebræ & lux. 13 Tu enim creaſti renes meos, & texiſti me in utero matris meæ. 14 Celebrabo te, propter terribilia, *quibus* mirificatus ſum; admiranda *ſunt* opera tua, & anima mea cognoſcit abundè. 15 Non fuit occultatum corpus meum a te,

regatur, ſed locus plane in mendo eſt; ex præcedente forte periodo irrepſit.

29 *jodayt.* In Hebr. *jodayat*, ſed in diſſyllabum contrahenda, ut *yomedet*, Pſal. cxi. ℣ 22. vel copula ab initio tollenda.

aſer yuſſeti basseter;
rukkamti betaħtijot *ha*arez.

golmi rau yeneca,
veyal sipreca cullam
jiccatebu, jamim juzzaru,
velo *lo* eħad bahem.

mah jakeru reyeca el*i*?
meh yazemu raſħem?

esperem, meħol jirbun;
hekizoti, veyodi yimmae.

im tikŧol eloh raſay;
veanſe damim ſuru menni.

aſer jomeruca limzimmah,
naſu laſſav yareca.

halo meſannec' jahvoh eſna?
ube*mi*tkomemec' etkoŧaŧ?

quando factus ſui in occulto; *quando* formatus ſui in inferioribus terræ. 16 Maſſam meam viderunt oculi tui, & in libro tuo univerſa illa ſcripta ſunt; diebus, *quibus* formata ſunt, & non *erat* unum *ex* illis. 17 Quam pretioſæ ſunt cogitationes tuæ ô Deus *mi*, quàm multiplicatæ ſunt ſummæ earum! 18 *Si* numerem eas, præ arena multi-

32 *haarez.* Sic metrum legi poſtulat; eadem loquutio Pſ. lxiii. p. 10. In Hebr. *arez.*

36 *bahem.* Senſus videtur eſſe, cum ne unum quidem *ex* iis (membris) adhuc exiſteret, quod ſuadet legendum, *mehem.*

37 *mah jakeru.* Præit in Hebr. *veli*, quod forte corruptum ex *velo* cum *vav*, quæ varia eſt lectio ſ *velo* cum *aleph* in fine verſus proxime præcedentis; certe nullum hic locum habet. In fine veto verſiculi manifeſto legendum

אשר עשוני למתרגמים
רקמתי בתחתיות ארץ׃

16 גלמי ראו עיניך
ועל ספרך כלם
יכתבו ימים יצרו
ולא אחד בהם׃

17 ולי מה־יקרו רעיך אל
מה עצמו ראשיהם׃

18 אספרם מחול ירבון
הקיצתי ועודי עמך׃

19 אם־תקטל אלוה רשע
ואנשי דמים סורו מני׃

20 אשר ימרוך למזמה
נשוא לשוא עריך

21 הלוא־משנאיך יהוה אשנא
וב־תקוממיך אתקוטט׃

plicatæ ſunt; *quum* expergefactus ſum, adhuc ero tecum. 19 Utinam occidas ô Deus impium; & viri ſanguinum recedite à me. 20 Qui loquuntur *contra* te abominationem, aſſumpſerunt in vanum *nomen tuum* hoſtes tui. 21 Nonne odio habentes te Jahvoh odi, & inſurgentium in te tædet me?

gendum *eſt*. Peſſime hic, ut ſolent in obſcuris locis Græci.

40 *behitzoti*. *Ut de iis meditantem excipit ſomnus, ita expergiſcentem tarandem ſubit cogitatio.* Sic Muſſus optimè.

44 *laſſav*. Excidiſſe ſuſpicor poſt *laſſav*, *ſimea* vel *naſam*, cum neceſſaria ſit ad ſenſum explendum hujuſmodi inſertio. Vid. Pſal. xxiv. ℣ 8.

46 *uhemitkomemeⁱ*. In Hebr. *uhetekomemeⁱ*. Manifeſto mendo. Vid. Pſal. xvii. p. 7, & lix. p. 1.

taclit ſinah ſenetim;
leojebim haju li.

ħokreni el, veday lebabi;
50 beħaneni, veday ſaryappai.

ureeh, im derec yozeb bi;
uneħeni bederec yolam.

22 Perfecto odio odi illos, & pro inimicis fuerunt mihi. 23 Explora me Deus, & cognoſce cor meum;

PSALMUS CXL. קמ

lamenazzeħ, mizmor ledavid.

1 ħallezeni *jah*, meadam ray,
meiſ ħamasim tinzereni.

aſer ħaſebu rayot beleb,
col *hai*jom jaguru milħamot.

5 ſanenu laſon cemo naħaſ;

1 Præcentori, Pſalmus Davidis. 2 Eripe me *Jah* ab homine malo, à viro violento cuſtodi me. 3 Qui cogi-

52 *bederec yolam.* Quid hæc loquutio ſibi velit, fateor me non intelligere. *Muſius*, intelligit *mortem, fac ut moriar protinus*, quod nequaquam concoquere poſſum, cum hoc *precem* vertat in *imprecationem*; non ſic ſolent finiri Pſalmi. *Clericus*, vertit, *deduc me per viam in perpetuum*; hoc eſt, inquit ille, *per totam vitam meam dux mihi eſto*; ſed nec hoc placet, cum *duc me in via* nunquam ſic abſolute dicatur, ſed in *via* tua, vel in *via recta*, aut aliquid ejuſmodi. Neque *derec* & *yolam* disjungi poſſunt; alii, in via *æternitatis*, i. e. ducente *ad æternitatem*. Sed nec hoc huic loco convenit, neque alias occurrit loquutio ulla iſto ſenſu. Nuſquam quidem alibi dicitur *derec yolam*;

22 תבלירת שנאה שנאתים
לאיבים היו לי׃

23 חקרני אל ודע לבבי
בחנני ודע שרעפי׃

24 וראה אם דרך עצב־בי
ונחני בדרך עולם׃

proba me, & cognosce cogitationes meas. 24 Et vide an via moleſtiæ in me *ſit*; & duc me in via antiqua.

PSALMUS CXL. קמ

1 למנצח מזמור לדוד׃

2 חלצני יהוה מאדם רע
מאיש חמסים תנצרני׃

3 אשר חשבו רעות בלב
כל־יום יגורו מלחמות׃

4 שננו לשונם כמו־נחש

tant mala in corde, omni die contrahunt bella. 4 Exacuunt linguam ſicut ſerpens;

volam; ſed Job. xxiii. 15. eſt *orah volam*, quod proxime ad hoc accedit, ibi vero eſt via *priſca, antiqua*, hominum inſtituta priſtina; cum præceſſerit *derec yozeb*, via moleſtiæ, ſeu ἀνομίας, ut Gr. reddunt, alia iſti oppoſita & contraria prorſus a deo expetitur, ſed inter *yozeb* & *volam* nulla oppoſitio, ſuſpicor igitur ſubeſſe mendum, & pro *volam* legendum forte *ſalom*. *Via pacis viæ moleſtiæ* optime opponitur, ſed τρίχω.

4 *col haijom*. Sic & conſtructio & metrum legendum monent. In Hebr. *jom*.

5 *laſon*. In Hebr. *leſonam*, ſed invito metro, niſi in ץ ſeq. legamus, *ſepatemo*.

ħamat yaclúb taħat ſiptemo. selah.

ſomreni jahvoh m'ide raſay;
meiſ ħamāsim tinzereni,
aſer ħaſebu lidħot paymai.

10 ħamenu geim paħ li,
vaħabalim pareſu.

reſet lejad maygelai,
emokeſim ſatu li. selah.

amarti lihvoh, eli attah;
15 hazinah jahvoh kol taħnunai.

" jahvoh adonai yoz jeſuyati;
saccotah leroſi bejom naſek.

" al titten jahvoh mavaije
raſay, zemamo al tapek;
20 al jarimu, roſ mesibbai. selah.

Venenum aſpidis ſub labiis eorum. selah. 5 Cuſtodi me Jahvoh à manibus impii; à viro violento cuſtodi me, *ab iis* qui cogitaverunt impellere pedes meos. 6 Abſconderunt ſuperbi laqueum mihi, & funes extenderunt. Rete in loco ſemit*arum mearum* & laqueos poſuerunt mihi. Selah. 7 Dixi Jahvoh, Deus meus es tu; auſculta

7 *m'ide*. Gr. ἐκ χειρος, legendo *mijad*, quod videtur rectius. Vid. Pſ. xviii. 1. xxii. 21. xxxvi. 12.

9 *oſer*. Si hic verſus conferatur cum tertio, pluſquam veri ſimile videbitur, adjungi debere ad periodum ſequentem, niſi forte verſiculus poſt hunc excidérit.

12 *maygelai*. Certiſſime legendum, res ipſa loquitur. Hebr. eſt, *maygal*.

13 *vemokeſim*. Copulam excidiſſe abunde ex ſenſu ac metro liquet.

חמת עכשוב תחת שפתימו סלה׃
5 שמרני יהוה משדי רשע
מאיש חמסים תנצרני
אשר חשבו לדחות פעמי׃
6 טמנו גאים פח לי
וחבלים פרשו
רשת לידי מעגל
מקשים שתו לי סלה׃
7 אמרתי ליהוה אלי אתה
האזינה יהוה קול תחנוני׃
8 יהוה אדני עז ישועתי
סכתה לראשי ביום נשק׃
9 אל תתן יהוה מאוי רשע
זממו אל תפק
* ירומו סלה׃ 10 ראש מסבי

Jahvoh vocem deprecationum mearum. 8 Jahvoh Domine, fortitudo ſalutis meæ; operuiſti caput meum in die belli. 9 Ne tradas Jahvoh deſideria improbi, cogitationem ejus ne finas exire; *ne* exaltent 10 caput circundantes me. Selah.

10 *al jarimu.* In Hebr. *jarumu.* *ſibi.* *ſuſ meſtibus.* Hæc interpunctio & lectio denſat tenebras offudit loco per ſe clariſſimo. Ad *jarumu* omnes viderunt ſubintelligendum, *ne*: Dein ſequentia recentiores ſic reddunt, *venenum circumdantium me,* ſc. *operiat illos*; alii, *venenum ineſt circumdantibus me.* Gr. ἡ κεφαλὴ τῶν κυκλούντων. omnes abſurdiſſime. Noſtra lectio & interpunctio eruditis, opinor, facile ſe probabit. Vid. Pſal. lxvi. p. 7. & cx. p. ult.

yamal ſiptemo jecassemo;
jimmotu yalehem gehalim;
baeh jappilem, bemahmorot.

bal jakumu; ih laſon
bal jiccon baarez; ih hamas,
ra yezudennu lemadhepot.

" jadaati ci jayſeh jahvoh
din yani, miſpat ebjonim.

ac zaddikim jodu leſimca,
jeſebu jeſarim *hi*pneca.

Perverſitas labiorum ipſorum operiat eos, 11 devolvantur ſuper eos prunæ; in ignem cadere faciat eos, in foveas profundas. Ne reſurgant; 12 Deriſor ne conſiſtat in terra; virum violentiæ, malum venetur eum ad præcipitia.

PSALMUS CXLI. קמא

mizmor ledavid.

1 jahvoh keratica, huſah li;
hazinah koli bekori lac.

ticcon tepillati keſoret

Pſalmus Davidis. 1 Jahvoh invocavi te, feſtina ad me; auſculta vocem meam dum clamo ad te. 2 Fir-

21 *yamal* &c. Hic verſiculus novam periodum inchoare debet, ſi ſuperiora recte emendentur; & idem liquet ex *selah* præcedente.

23 *jappilem*. ſc. deus. Gr. κατακλίσει, quaſi legiſſent *tappilem*

24 *ih laſon*. Cum *vir linguæ* idem ſit ac linguax vel loquax de tali non hic agi videtur. Nor enim tali viro tam dira Pſalte impre

עפל שפתימו יכסומו׃
11 ימיטו עליהם נחלים
באש יפילם במהמרות
בל יקומו׃ 12 איש לשון
בל יכן בארץ איש דמס
רע יצודנו למדחפות׃
13 ידעתי כי יעשה יהוה
דין עני משפט אביונים׃
14 אך צדיקים יודו לשמך
ישבו ישרים את פניך׃

13 Scio quod faciet Jahvoh judicium pauperis, ſententiam egenorum. 14 Profectò juſti celebrabunt nomen tuum habitabunt recti coram facie tua.

PSALMUS CXLI. קמא

מזמור לדוד׃
1 יהוה קראתיך חושה לי
האזינה קולי בקראי לך׃
2 תכון תפלתי קטרת

metur oratio mea *ſicut* ſuffimentum

imprecaretur; ſuſpicor igitur pro *laſon* legi oportere *lazon*, *anſe lazon*. Prov. xxix. 8. ſunt idem ac *lezim* Pſal. i. ℣ 4. qui ibi conjunguntur cum *ẖattim* & *reſayim*, ut hic cum *iſ ẖamas*, impii nempe dei irriſores, qui religionem & virtutem ludibrio habent.

30 *lipneca*. In Hebr. *et panica*. Vid. ad Pſal. xvi. ℣ 25.

lipneca;

lipneca; maſat cappai
minhat yereh negdeca.

ſitah jahvoh ſemurah lepi,
nizzerah yal dal ſiptai.

al taṭ libbi lidbar ray,
lehityolel yalilot
et iſim poyalɛ on;
ubal elham hemanyammɛhem.

jehlemeni zaddik behesed,
wejociheni; ſemen raſay
al jani roſi; ci yod
tepillati berayotehem.

jiſmetu b'ide ſelay ſopetehem,
veſameyu amarai; ci nayemu.

cemo poleh ubokey
baarez, nipzeru ya-
zamɛnu lepi ſeol.

in conſpectu tuo; munus manuum mearum *ſit ut* ſacrificium veſpertinum *coram te.* 3 Pone Jahvoh cuſtodiam ori meo, cuſtodi ad oſtium labiorum meorum. 4 Ne inclines cor meum ad rem malam, ad operandum opera cum viris operantibus iniquitatem; & ne veſcar de cupediis eorum. 5 Percutiat me juſtus *in* miſericordia, & increque attinet ad periodum ſequentem, ut mox videbis.

5 *negdeca.* Et ſenſus & metrum excidiſſe oſtendunt.

6 *ſemurah.* Gr. φυλακὴν. Vid. Pſal. lxxvii. p. 5. In Hebr. *jomrah*, quod nuſquam alias occurrit, repugnante metro.

9 *yalilot.* In Hebr. ſequitur *beneſay*, quod & ſenſum & metrum evertit. *bei & neſay*, utrum-

12 *behesed.* Hic inſerendum *be*, de quo prius.

13 *ſemen raſay.* Hujus locum in Hebr. occupavit *raſ.* Hic G recte, ὃν ἐλαίῳ, &, ἔλαιον ἁμαρτωλοῦ.

14 *jani.* Gr. ἀπαιδεύτου. Re

לפניך משאת כפי
מנחת ערב׃

3 שיתה יהוה שמרה לפי
נצרה על דל שפתי׃

4 אל תט לבי לדבר רע
להתעולל עלילות
ברשע את אנשים פעלי און
ובל אלחם במנעמיהם׃

5 יכתוני צדיק חסד
ויוכיחני שמן ראש
אל יני ראשי פי עוד
ותפלתי ברעותיהם׃

6 נשמטו בידי סלע שפטיהם
וישמעו אמרי כי נעמו׃

7 כמו פלח ובקע
בארץ נפוצו עצמינו
לפי שאול׃

bet me; oleum improbi non frangat caput meum; quoniam adhuc *erit* oratio mea in mala eorum. 6 Dejiciantur in locis petrosis judices eorum, & audiant verba mea, quoniam dulcia sunt. 7 Sicut scindens & findens ligna in terra, *ita* dispersa sunt ossa nostra in ore sepulchri.

entiores, *frangat*, quod non telligo.

15 *tepillati.* In Hebr. præit pula, prorsus perperam. *Oratio mea ad deum perstabit, dum ali mala mihi dicent.* Sic Grot. el si *rayotehem* est Chaldaicum o *razotehem*, sensus erit, contrà rum beneplacita ne iis corrum-

par, quomodo Græci intellexisse videntur, qui reddiderunt ὁ πρωὶς δίδοντας αὐτῷ.

16 *jisme'u.* Sic sensus & orationis series. legendum fuadet In Hebr. *nismeu.*

19 *va-zamenu.* Hæc vocis divisio, rei de qua agitur, quædam μίμησις est.

ci eleca jahvoh adonai
ɣenai; becah ħasiti
jahvoh, al tevar napſi.

" ſomreni m'idɛ paħ jakeſu li,
umokeſot poɣalɛ on.

" jippelu bemacmorav reſaɣim
jaħad, anoci ɣad eɣbor.

8 Quia ad te Jahvoh Domine oculi mei; in te ſperavi *Jahvoh*, ne effundas animam meam. 9 Cuſtodi me à manibus laquei, *quem* tetenderunt mihi, & a tendiculis

PSALMUS CXLII. קמב

maſcil ledavid, bihjoto
bammeɣarah, tepillah.

1 " koli el jahvoh ezɣak*ah*;
koli el jahvoh etħannan.

eſpec*ah* lipnav ſiħi;
ʒarati lipnav aggid.

1 Didacticon Davidis, quum eſſet in ſpelunca, oratio
2 Voce meâ ad Jahvoh clamabo; voce meâ ad Jahvoh de

23 *jahvoh*. Inſerendum ob metrum.

26 *macmorav*. Cum conſtructio poſtulet *macmoram*, tam inſignis ἀνωμαλία non ſcriptori, ſed librario videtur imputanda. Quorſum enim in Syntaxin peccatur, cum nec metro inſervi nec emphaſin aliquam habea Eſt quidem Pſal. lxii. ℣ 9. fi lis ἀνωμαλίαι, ſed ibi metru plurale reſpuit, & locus forte

8 כי אליך יהוה אדני
עיני בכה חסיתי
אל־תער נפשי׃
9 שמרני מידי פח יקשו לי
ומקשות פעלי־און׃
10 יפלו במכמריו רשעים
יחד אנכי עד־אעבור׃

operantium iniquitatem. 10 Cadant in reticula sua impii simul, ego dum transeam.

PSALMUS CXLII. קמב

1 משכיל לדוד בהיותו
במערה תפלה׃

2 קולי אל־יהוה אזעק
קולי אל־יהוה אתחנן׃
3 אשפך לפניו שיחי
צרתי לפניו אגיד׃

precabor. 3 Effundam in conspectu ejus meditationem meam; angustiam meam in conspectu ejus annunciabo.

mendo est.

27 *jabad.* Hanc vocem ad præcedentia pertinere manifestissimum; Hebraica interpunctio, qua ad sequentia trahitur, maximas turbas interpretibus fecit.

1 *ezyakah. h. paragogicum* addendum esse ex metro liquet.

3 *sjpecah.* Hic quoque metrum [illegible] postulat.

5 ubehityattep ʒalai ruħi,
attah jadaʕta netibati;
beoraħ ʒu ahallec,
ţamenu *geim* paħ li.

habbeţ jamin, ureeh;
10 veen li maccir; abad manos
mimmenni, en doreš lenapši.

ʒaʕakti eleca *jah*,
amarti, attah maħsi,
ħelki b'erez haħaijim.

15 hakšibah el rinnati,
ci dalloti *vad* meod;
haʒʒileni merodpai,
ci amecu mimmenni.

" hoziah mimmasger napši,
20 lehodot et šimca *jahvoh*.

bi jactiru ʒaddikim,
ci tigmol ʒalai *attah*.

4 Et quum deficeret in me ſpiritus meus, tu cognoviſti ſemitam meam; in via qua ambulaturus eram, abſconderunt *ſuperbi* laqueum mihi. 5 Aſpice *ad* dexteram, & vide, nec erat *qui* me agnoſceret; periit effugium à me, nec eſt qui requirat animam meam. 6 Clamavi ad te

5 *ubehityattep*. Copulam metrum exigit.

8 *geim*. Vid. Pſal. [illegible] 6. ubi idem verſiculus. *geim* in H[illegible]. excidit.

9 *jamin*. *A dextris* eſſe, in SS. eſt *opitulari*, & perielitanti ſuppetias ferre. Vid. Pſ. xvi. p. 8. lxxiii. 23. cix. 31. cx. 5. cxxv. 5. Erat cum putarem poſt *reeh* excidiſſe *ſemol*, & periodum ad hunc modum digeri oportere;

habbet jamin, ureeh
ſemol, veen li maccir;

abad

4 *בהתעטף עלי רוחי
ואתה ידעת נתיבתי
בארח־זו אהלך
טמנו ** פח לי׃

5 הביט ימין וראה
ואין־לי מכיר אבד מנוס ;
ממני אין דורש לנפשי׃

6 זעקתי אליך יהוה ;
אמרתי אתה מחסי
חלקי בארץ החיים׃

7 הקשיבה אל־רנתי
כי־דלותי * מאד
הצילני מרדפי
כי אמצו ממני׃

8 הוציאה ממסגר נפשי
להודות את־שמך **
בי יכתירון צדיקים
כי תגמל עלי **׃

Jah, dixi, Tu *es* ſpes mea, portio mea in terra viventium.
7 Intende ad clamorem meum, quia attenuatus ſum valdè ; eruè me à perſequentibus me, quoniam robuſtiores ſunt me.
8 Educ de carcere animam meam, ut laudem nomen tuum Jahvoh. Me cingent juſti, quum retribueris mihi *tu*.

abad manos mimmenni veen doreſ lenafſi. Sed re probè expenſa, recepta lectio videtur retinenda.

16 *yad meod. yad* inſerui propter metrum quæ loquutio ſæpius occurrit. Vid. Pſ. xxxviii. p. 7, 9. & cxix. 8, 43, 51, 107.

20 *jahvoh.* Ex Gr. v. addidi, in qua eſt Κύριε.

22 *attah.* Cum deeſſet diſſyllabum ad explendum verſum, nihil aptius occurrebat quod adderim, niſi malis *Jahvoh*, quod eo

PSALMUS CXLIII. קמג

mizmor ledavid.

1 *jah* ſemaʏ tepillati,
hazinah el taħnunai;
beemunateca ʏaneni,
bezidkateca; veal tabo
5 bemiſpaṭ et ʏabdeca;
ci lo jizdak lipneca col ħai.

ci radap ojeb napſi, dicca
laarez ħaijai; hoſibani
bemaħſakkim, cemete ʏolam.

10 " vattitʏaṭṭep ʏalai ruħi,
betoci jiſtomem libbi.

zacarti jamim minni kedem,
hagiti becol poʏaleca;
bemaʏſeh jadeca aſoħeħ.

15 " peraſti jadai eleca;

Pſalmus Davidis. 1 Jah audi orationem meam, auſcultа ad deprecationem meam; in veritate tua exaudi me, propter juſtitiam tuam: 2 Et ne in jus voces ſervum tuum; quia non juſtificabit ſe in conſpectu tuo ullus vivens. 3 Quia perſequitur inimicus animam meam, attrivit in terram vitam meam; habitare fecit me in ob-

forte exciderat, quod *Jabvoh* proxime ſequatur. Sed prius malim, cum periodus prior a *Jabvoh* terminetur.

4 *tabo*. Suſpicor legendum in *biphil tabi*. Ne *in jus voces* ſervum tuum.

8 *ħaijai*. In Hebr. *ħaijati*, ſed reſpuit metrum. *ħaijai* ſæpiſſime occurrit in Pſalmis, *ħaijati* vero ne ſemel. Vid. Pſ. vii. p. 6.

vero

PSALMUS CXLIII. קמג

מזמור לדוד׃

1 יהוה שמע תפלתי
האזינה אל־תחנוני
באמנתך ענני
בצדקתך׃ 2 ואל־תבוא
במשפט את־עבדך
כי לא־יצדק לפניך כל־חי׃

3 כי־רדף אויב נפשי דכא
לארץ חיתי הושיבני
במחשכים כמתי עולם׃

4 ותתעטף עלי רוחי
בתוכי ישתומם לבי׃

5 זכרתי ימים מקדם
הגיתי בכל־פעלך
במעשה ידיך אשוחח׃

6 פרשתי ידי אליך

ſcuris ficut dudum mortuos. 4 Defecit in me ſpiritus meus, & in medio mei deſolatur cor meum. 5 Recordor dierum *qui fuerunt* à principio, meditor in omni opere tuo; de opere manuum tuarum commentor. 6 Expandi manus meas ad te;

huic prorſus affinem.

11 *betoci*. Copula quæ priori verſiculo in Hebr. præfixa eſt, huc forte, & metri & ſenſus gratia, transferenda eſt.

12 *minni kedem*. Sic metrum legi poſtulat pro *mikkedem*, vel legendum, *jemi kédem*, quod in frequenti uſu eſt, ut in *bimi kedem, mimi kedem, cimi kédem*.

napſi ceerez yepah lac, selah.

maher, yaneni jahvoh,
maher, caletah ruhi;
al taster paneca mimmenni,
venimſalti yim joredę bor.

haſmiyeni babboker
hasdeca, ci beca bataḥti;
hodiyeni derec zu elec,
ci elęca naſati napſi.

" hazzileni meojebai
jahvoh; elęca cissiti.

" lammedeni layſot rezoneca,
ci att' elohai; ruhaca tobah
tanheni beerez miſor.

limyan ſimca jahvoh *adonai*
tehaijęni; bezidkateca
tozi mizzarah napſi.

anima mea ſicut terra ſiticuloſa ad te *anhelat*. selah. 7 Feſtina, exaudi me Jahvoh, feſtina, defecit ſpiritus meus; ne abſcondas faciem tuam à me, & ſimilis ſim deſcendentibus *in* foveam. 8 Audire fac me mane miſericordiam tuam, quia in te ſpero; ſcire fac me viam quâ ambulem, quia ad te levavi animam meam. 9 Erue

16 *lac. selah.* Punctando fecerunt *leca*, quaſi *selah* partem periodi conſtitueret, quod & metrum corrumpit, & in ſe eſt longe abſurdiſſimum.

18 *maher.* Repetendum eſſe metrum oſtendit.

29 *beerez miſor.* Pſal. xxvii. *beoraḥ miſor.* Quod facit ut ſuſpicer hic quoque legendum *oraḥ*, quod melius videtur convenire cum *tanheni*, ὁδήγησόν με. Gr. hic

נפשי כארץ עיפה לך סלה :

7 מהר ענני יהוה
כלתה רוחי
אל תסתר פניך ממני
ונמשלתי עם ירדי בור :

8 השמיעני בבקר
חסדך כי בך בטחתי
הודיעני דרך זו אלך
כי אליך נשאתי נפשי :

9 הצילני מאיבי
יהוה אליך כסתי :

10 למדני לעשות רצונך
כי אתה אלוהי רוחך טובה
תנחני בארץ מישור :

11 למען שמך יהוה ***
תחייני בצדקתך
תוציא מצרה נפשי :

me ab inimicis meis Jahvoh; ad te abſcondi me. 10 Doce me facere voluntatem tuam, quia tu es Deus meus; Spiritus tuus bonus deducat me in via recta. 11 Propter nomen tuum Jahvoh Domine vivificabis me, propter juſtitiam tuam eduçes de anguſtia animam meam.

hic ὁδὸν τῇ ἰσθμίᾳ, ibi ὁδὸν τραχεῖαν, ut Pſal. cxlx. p. 101. dicitur, eſt *planities*, hic vero *adonai*. Inſerendum putaquod *rectum*, cui opponitur *pra-*

ubeḥasdeca tazmit
ojebai, vehabadta
35 " col zorerai napſi,
ci ani ʏabdeca.

12 Et in miſericordia tua diſperdes inimicos meos, &

PSALMUS CXLIV. קמד

ledavid.

1 " baruc jahvoh, *jahvoh* ẓuri,
hammelammed jadai lakrab,
ezbeʏotai lammilḥamah.

ḥasdi umezudati,
5 miſgabbi umepalleti li;
maginni, bo ḥasiti,
haroded ʏammi taḥti.

jah, mah adam, vattedaʏehu?
ben enoſ, vattehaſſebehu?

10 adam lahebel damah;
jamav cezel ʏaberu.

Davidis. 1 Benedictus Jahvoh, *Jahvoh* rupes mea, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum. 2 Gloria mea & arx mea, elevatio mea & liberator meus mihi; ſcutum meum, & in ipſo ſperavi, qui

1 *jahvoh*. Ut repetatur, verſus videtur poſtulare.

4 *ḥasdi*. Vix locum hic habere poſſit. Suſpicor errore quodam irrepſiſſe pro *maḥsi* vel *ḥizki*. Vid. Pſal. xci. p. 2. & xviii. ʏ 1. ſed ſi recte ſe habet, vertendum putem, *gloria mea*, quomodo

12 ובחסדך תצמית
איבי והאבדת
כל־צררי נפשי
כי־אני עבדך׃

perdes omnes hoſtes animæ meæ, quia ego ſervus tuus *ſum*.

PSALMUS CXLIV. קמד

לדוד׃

1 ברוך יהוה ׀ צורי
המלמד ידי לקרב
אצבעתי למלחמה׃

2 חסדי ומצודתי
משגבי ומפלטי לי
מגני ובו חסיתי
הרדד עמי תחתי׃

3 יהוה מה־אדם ותדעהו
בן־אנוש ותחשבהו׃

4 אדם להבל דמה
ימיו כצל עובר׃

ſubſternit populum meum ſub me. 3 Jah, quid eſt homo, & agnoſcis eum? filius hominis, & reputas eum? 4 Homo vanitati ſimilis eſt; dies ejus ut umbra tranſeunt.

modo Gr. *δασὸ* verterunt Eſ. xl. 5. *Omnis caro fœnum, vecol δασὸ, καὶ πᾶσα δόξα αὐτῦ, omnis*

gloria *ejus, ut flos agri.* 11 *yaberu.* Gr. ἀδόγησεν. In Hebr. *yeber*, manifeſto mendo.

" *jah* hat ſamıca, vetered;
gav beharim, vejeɣſanu.

" berok ɓarak, utepizem;
ſelah ħizzıc', utehummem.

" ſelah jadıca mimmarom,
pezeni, vehazzileni,
mimmaim rabbim *meſeni*,
mijad benɛ necar;

aſer pihem dibber ſav;
v'iminam jemin ſaker.

" elohim, ſir ħadaſ aſirah lac;
benebel ɣaſor azammerah lac.

hannoten lammelacim
teſuɣah, happozeh et david
ɣabdo meħereb raɣah.

" pezeni, vehazzileni
mijad benɛ necar,

5 *Jah* inclina cœlos, & deſcende; tange monte & fumigabunt. 6 Fulgura fulgur, & diſperge eos mitte ſagittas tuas, & turba illos. 7 Mitte manus tua de excelſo, redime me, & erue me, ex aquis multis *trahe me*, è manu filiorum alienorum; 8 Quorum

12 *ſamıca*. Suſpicor legendum *ſamem*, quod ſi verum ſit, reponendum *Jahveh*. Simile mendum Pſ. viii. p. 4. Vid. Pſ. xviii. p. 10.

14 *berok*. Vid. Pſal. xviii. & 15. & Pſal. civ. p. 32. legendum forte, *birkıca*, ut in ɣ ſed *ɓizzıca*.

18 *meſeni*. Hoc poſtulat

5 יהוה הט־שמיך ותרד
גע בהרים ויעשנו׃

6 ברוק ברק ותפיצם
שלח חציך ותהמם׃

7 שלח ידיך ממרום
פצני והצילני
ממים רבים ***
מיד בני נכר׃

8 אשר פיהם דבר־שוא
וימינם ימין שקר׃

9 אלהים שיר חדש אשירה לך
בנבל עשור אזמרה־לך׃

10 הנותן תשועה למלכים
*** הפוצה את־דוד
עבדו מחרב רעה׃

11 פצני והצילני
מיד בני־נכר

loquitur falsum; & dextera eorum dextera mendax. 9 Deus canticum novum cantabo tibi; in nablio, *in* decachordo canam tibi. 10 Qui das Regibus salutem, qui redimis Davidem servum tuum de gladio malo. 11 Redime me, & erue me de manu filiorum alienigenarum,

aim rabbim. Vid. Psal. xviii. 17. sed cum hæc conferam cum periodo 11. non levis suspicio est hæc e margine irrepsisse.

24 *lammelacim.* In Hebr. *teshuyah* postponitur, repugnante metro.

aler

aſer pihem dibber ſav;
v'iminam jemin ſaker.

aſer banenu cenetiyim
meguddalim beneyurehem;

" benotenu cezavijot
mehuttabot tabnit hecal.

mezavenu meleim,
mepikim mizzan el zan;
zonenu maalipot,
merubbabot behuzotenu;

veallupenu mesubbalim;
en perez, veen jozet,
veen zevahah berehobotenu.

" aſre havam ſecacah lo;
aſre havam ſejahvoh elohav.

quorum os lõquitur falſum; & dextera eorum dextera mendax. 12 Qui, *inquiunt*, filii noſtri ſicut plantationes auctæ in adoleſcentia ſua; filiæ noſtræ ſicut anguli excifi *in* ornatum palatii. 13 Promptuaria noſtra plena, producentia de cibo in cibum; greges noſtri parientes

31 *aſer banenu*. Veteres Intt. hæc de *bene necar*, ſeu hoſtibus alienigenis intelligunt, ideoque affixa primæ perſonæ in affixa tertiæ mutarunt, quod incommodum vitavit Cl. Clericus ſupplendo poſt *aſer*, *inquiunt*. Hic enim, inquit ille, alienigenarum verba ἐξ μίμησι referuntur. Atque his Gentilium jactationibus ultimis Pſalmi verbis reſpondetur; *imo vero felicem populum, cujus*

Jahvoh

אשר פיהם דבר־שוא
וימינם ימין שקר :

12 אשר בנינו כנטיעים
מגדלים בנעוריהם :

בנותינו כזויות
מחטבות תבנית היכל :

13 מזוינו מלאים
מפיקים מזן אל־זן
צאננו מאלפות
מרבבות בחוצותינו :

14 אלופינו מסבלים
אין פרץ ואין יוצאת
ואין צוחה ברחבתינו :

15 אשרי העם שככה לו
אשרי העם שיהוה אלהיו :

mille, myriadibus aucti in plateis noſtris, 14 Et boves noſtri pingues; nec ruptura, nec egreſſus, neque eſt clamor in plateis noſtris. 15 Beatus populus cui ſic *eſt*; beatus populus cujus Jahvoh deus eſt.

Jahvoh deus eſt. Sic ille, & ut mihi quidem videtur, recte; illorum enim interpretationi, qui hæc de Iſraelitis dici velint, orationis nexus & ſequela aperte repugnant. Incolumi metro ſecundum receptam punctationem legi poteſt, *cinſiyim*, & *binyurebem*, ſed vid. Pſ. cxxviii. p. 3.

39 *veallupenu.* *Vau* præeunte, copula in Hebr. excidit.

PSALMUS CXLV. קמה

tehillah ledavid.

1 aromimca elohai,
hammelec; v'abarecah
ſimca levolam vaved.

becol jom *elohai, hammelec,*
5 abarececa, v'ahalelah
ſimca levolam vaved.

" gadol jahvoh umehullal meod;
veligdullato en ḣeker.

dor ledor jeſabbaḣ mavſeca,
10 ugeburoteca jaggidu.

hadar cebod hodeca *jedabberu*;
*ve*nipleoteca aſiḣah.

vevezuz noreoteca jomeru;
ugedullateca asapperennah.

15 zecer rab ṭubeca jabbivu,

Laudatio Davidis. 1 Exaltabo te Deus meus, rex; & benedicam nomini tuo in ſeculum & in perpetuum. 2 Omni die benedicam *Jahvoh*, & laudabo nomen tuum in ſeculum & in perpetuum. 3 Magnus Jahvoh & laudabilis valdè; & magnitudinis ejus non eſt inveſtigatio.

4 *elohai*. Ex metro liquet aliquid in hac periodo excidiſſe; cum metro pluribus modis facile ſuccurri poſſit, præ ceteris placet *elohai hammelec* ex præcedentibus repetere.

11 *jedab-*

PSALMUS CXLV. קמה

תהלה לדוד :

1 ארוממך אלוהי
המלך ואברכה
שמך לעולם ועד :

2 בכל־יום *** ***
אברכך ואהללה
שמך לעולם ועד :

3 גדול יהוה ומהלל מאד
ולגדלתו אין חקר :

4 דור לדור ישבח מעשיך
וגבורתיך יגידו :

5 הדר כבוד הודך ודברי *
נפלאתיך אשיחה :

6 ועזוז נוראותיך יאמרו
וגדולתיך אספרנה :

7 זכר רב־טובך יביעו

4 Generatio generationi laudabit opera tua, & fortitudines tuas annuntiabunt. 5 Decorem gloriæ magnificentiæ tuæ *narrabunt*; & mirabilia tua loquar. 6 Et robur terribilium tuorum dicent; & magnitudinem tuam narrabo. 7 Memoriam multitudinis bonitatis tuæ eructabunt,

11 *jedabberu*. Levi mutatione factum ex *vedibrs*, quæ Gr. λαλήσουσι. manifesto mendosa sunt. Et sic

vezid-

vezidkateca jerannenu.

ħannun verahum jahvoh;
erec appim, ugedol ħased.

ţob jahvoh laccol *kovav*;
verahmav yal col mayſav.

joduca jahvoh col mayſeca;
vaħasidec' jebarecucah.

cebod malcuteca jomeru,
ugeburatec' jedabberu.

" lehodiy libne haadam
geburotav, ucebod malcuto.

malcuteca malcut col yolamim,
umemſalteca becol dor vador.

neman jahvoh bedibrav,
veħaſid becol mayſav.

somec *jah* lecol hannopelim,
vezokep lecol haccepupim.

& juſtitiam tuam vociferabuntur. 8 Clemens & miſerator Jahvoh; tardus ad iram & magnus miſericordiâ. 9 Bonus Jahvoh omnibus *exſpectantibus eum*; & miſericordiæ ejus ſuper omnia opera ejus. 10 Celebrabunt te Jahvoh omnia opera tua; & miſericordes tui benedicent tibi. 11 Gloriam regni tui dicent, & fortitudinem tu-

19 *kovav*. Quod in Hebr. excidit, conſervarunt Gr. τοῖς ὑπομένουσι.

26 *ucebod*. Sequitur in Hebr. *hadar* repugnante metro, quod errore quodam videtur irrepſiſſe ex p. 5.

29 *neman*. Hoc diſtichon in Hebr. excidit; ſed in Gr. verſione

וצדקתך ירננו :

8 חנון ורחום יהוה
ארך אפים וגדול חסד :

9 טוב יהוה לכל
ורחמיו על כל מעשיו :

10 יודוך יהוה כל מעשיך
וחסידיך יברכוכה :

11 כבוד מלכותך יאמרו
וגבורתך ידברו :

12 להודיע לבני האדם
גבורתיו וכבוד הדר מלכותו :

13 מלכותך מלכות כל עלמים
וממשלתך בכל דור ודר :

. . . . . .

14 סומך יהוה לכל הנפלים
וזוקף לכל הכפופים :

am loquentur. 12 Ut notas faciant filiis hominum fortitudines ejus, & gloriam regni ejus. 13 Regnum tuum regnum omnium seculorum, & dominatio tua in omni generatione & generatione. *Fidelis Jahvoh in verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.* 14 Sustentat Jahvoh omnes corruentes, & erigit omnes incurvatos.

sione supereſt. Stupendum plane exemplum Judaicæ negligentiæ, inertiæ, & inſcitiæ in ſacris codicibus conſervandis, quod tota periodus in Pſalmo Alphabetico potuerit exeidere, illis dormientibus & de omiſſione per multa ſecula ſecuris.

yene cullam eleca
jeſabberu, veattah noten
lahem oclam beritto.

" poteh attah et jadeca,
umaſbiy lecol hai razon.

zaddik jah becol darcav,
vehasid becol mayſav.

karob jah lecol korav,
lecol aſer jikrauhu beemet.

rezon jereav jayſeh;
veet ſavyatam jiſmay, vejoſiyem.

ſomer jahvoh et col ohabav;
veet col hareſayim jaſmid.

tehillat jahvoh jedabber pi;
v'ibarec col baſar ſem
kodſo leyolam vayed.

15 Oculi omnium *eorum* in te ſperant, & tu das illis eſcam ſuam in tempore ſuo. 16 Aperis *tu* manum tuam, & ſaturas omne vivens favore *tuo*. 17 Juſtus *Jah* in omnibus viis ſuis, & miſericors in omnibus operibus ſuis. 18 Propinquus *eſt Jah* omnibus invocantibus eum, omnibus qui invocant eum in veritate. 19 Voluntatem ti-

31 *cullam*. In Hebr. *col*; ſed verſus poſtulat *cullam*, quomodo legitur Pſal. civ. p. 27. vel poſt *eleca* addendum *jah*.

33 *oclam*. In Hebr. præit *et*, quod forte ortum ex *attah* præcedentis verſiculi.

15 עיני כל אליך ישברו ואתה נותן
להם את אכלם בעתו׃

16 פותח את ידיך
ומשביע לכל חי רצון׃

17 צדיק יהוה בכל דרכיו
וחסיד בכל מעשיו׃

18 קרוב יהוה לכל קראיו
לכל אשר יקראהו באמת׃

19 רצון יראיו יעשה
ואת שועתם ישמע ויושיעם׃

20 שומר יהוה את כל אהביו
ואת כל הרשעים ישמיד׃

21 תהלת יהוה ידבר פי
ויברך כל בשר שם
קדשו לעולם ועד׃

mentium se facit; & clamorem eorum exaudit, ac servat eos. 20 Custodit Jahvoh omnes diligentes se; & omnes impios disperdet. 21 Laudem Jahvoh loquetur os meum; & benedicet omnis caro nomini sancto ejus in seculum & in perpetuum.

34 *attah.* Hic excidit sequente *et.* Gr. σοίγεις σν.

41 *vejoshiyem.* Suspicor hac voce novum versum inchoari, & excidisse *mizzarab*, vel *mizzarotekem*, aut aliquid ejusmodi.

PSALMUS CXLVI. קמו

hallelujah.

1 " halleli napſi et jahvoh,
ahallel jahvoh beḥaiji,
azammerah lelohai beẏodi.

" al tibṭeḥu benedibim,
5 beben adam, ſeɛn lo teſuẏah.

teẓe ruḥo, jaſub l'admato;
baijom hahu abedu ẏeſtonotaẏ.

aſreɛ ſeel jaẏkob beẏezro;
ſeſibro ẏal jahvoh elohaẏ.

10 ẏoſeh ſamɛm vaarez,
et haijam veet col aſer bam;
haſomer emet leẏolamim.

ẏoſeh miſpaṭ laẏſukim,
noten leḥem liryebim;
15 jahvoh mattir asurim.

Hallelujah. 1 Lauda anima mea Jahvoh, 2 laudabo Jahvoh in vita mea, pſallam Deo meo quandiu ero. 3 Ne fidatis principibus, filio hominis, in quo non eſt ſalus. 4 Egreditur ſpiritus ejus, revertitur in terram ſuam; in die illa pereunt cogitationes ejus. 5 Beatus *eſt is* cujus

9 *ſeſibro.* ſ ante ſ excidiſſe ex metro manifeſtum; in priore enim verſu *beẏezro*, recte ſe habere, & *be* non prave ex *b* præcedente natum eſſe liquet ex aliis locis, ubi eadem loquutio. Vid. Ex.

PSALMUS CXLVI. קמו

1 הללויה

הללי נפשי את־יהוה׃
2 אהללה יהוה בחיי
אזמרה לאלהי בעודי׃
3 אל־תבטחו בנדיבים
בבן־אדם שאין לו תשועה׃
4 תצא רוחו ישב לאדמתו
ביום ההוא אבדו עשתנתיו׃
5 אשרי שאל יעקב בעזרו
שברו על־יהוה אלהיו׃
6 עשה שמים וארץ
את־הים ואת־כל־אשר־בם
השמר אמת לעולם׃
7 עשה משפט לעשוקים
נתן לחם לרעבים
יהוה מתיר אסורים׃

in auxilio eſt Deus Jacob; cujus ſpes *eſt* ſuper Jahvoh Deo ſuo. 6 *Qui* fecit cœlum & terram, mare & omnia quæ in eis *ſunt*; qui ſervat veritatem in ſecula. 7 *Qui* facit judicium injuriâ affectis, *qui* dat panem famelicis; Jahvoh ſolvit vinctos.

Ex. xviii. 4. & Deut. xxxiii. 26. 12. *leyolamim*, cum ſyllaba de- ſit ad verſum, vel ſic legendum, vel *amitto*, pro *emet*.

jahvoh pokeh *ʼivverim*,
jahvoh zokep cepupim,
jahvoh oheb zaddikim.

jahvoh *ʼomer* et gerim,
jatom vealmanah jeʼoded;
vederec reʼavim jeʼavvet.

jimloc jahvoh leʼolam,
elohaic zion, ledor vador.

hallelujah.

8 Jahvoh illuminat cæcos, Jahvoh erigit incurvatos, Jahvoh diligit juſtos. 9 Jahvoh cuſtodit advenas, pupillum & viduam ſtatuminat; & viam impiorum ſubvertit.

PSALMUS CXLVII. קמז

1 hallelujah, ci tob; zammeru
elohenu, ci navim;
l'iſarim naavah tehillah.

2 boneh jerusalem jahvoh;
5 nidhe jiſrael jecannes.

harope lisbure leb,

1 Laudate Jah, quoniam bonum eſt; canite Deo noſtro, quoniam dulce; rectos decet laus. 2 Ædificat Jeruſa-

19 *et gerim.* Qui ſex præcedentes verſus perpenderit, clare videbit *et* hic metri gratia adhibitum.

hallelujah. Gr. hoc ſequenti Pſalmo apponunt.

1 *zammeru.* In Hebr. *zammerah*, quod volunt eſſe infinitivum cum *h* paragogico, manifeſto errore.

8 יהוה פקח עורים
יהוה זקף כפופים
יהוה אהב צדיקים׃

9 יהוה שמר את־גרים
יתום ואלמנה יעודד
ודרך רשעים יעות׃

10 ימלך יהוה לעולם
אלהיך ציון לדר ודר
הללויה׃

10 Regnabit Jahvoh in ſeculum, Deus tuus Sion, in generatione & generatione. Hallelujah.

PSALMUS CXLVII.

1 הללויה כי־טוב זמרה
אלהינו כי־נעים
*** נאוה תהלה׃

2 בונה ירושלם יהוה
נדחי ישראל יכנס׃

3 דרופא לשבורי לב

lem Jahvoh; ejectos Iſraelis congregabit. 3 Qui ſanat contritos corde,

errore. Vid. Pſal. lxviii. p. 5. 33. xcii. p. 2. cxxxv. p. 3.

3 *l'ſurim naavah.* Ex conſtructione liquet vocem aliquam in tertio caſu, excidiſſe, & ſenſus plane poſtulat *l'ſurim.* Hic ipſe verſiculus habetur Pſal. xxxiii. p. 1.

umeḥabbeḏ leyazzebotam.

*ham*mmoneh mispar laccocabim;
lecullam ḏemot jikra.

gadol adonɛnu verab coḥ,
litbunato ɛn mispar.

meyoded yanavim *jah*;
maʃpil reʃayim yadɛ arez.

" yenu lihvoh beteruyah;
zammeru lelohɛnu becinnor.

" hamcasseh ʃamɛm beyabim,
hammecin laarez maṫar.

hammazmiḥ harim ḥaẓir,
veyeʃeb layhodat haadam.

noten libhemah laḥmah,
libnɛ yoreb aʃer jikrau.

" lo bigburat hassus jeḥpoz;

& obligat dolores eorum. 4 Qui numerat numerum ſtellis, omnibus illis nomina indit. 5 Magnus Dominus noſter & multus fortitudine, intelligentiæ ejus non eſt numerus. 6 Sublevat humiles *Jah*, humiliat impios uſque ad terram. 7 Canite Jahvoh cum *jubilatione*;

7 *leyazzebotam.* Cum alias *yazbot* dici videatur ſine *dageſh*, vel utraque forma recte uſurpatur, vel legendum hic *leyazyotam*, & copula ab initio tollenda, quod etiam conſtructionis ratio in periodis utrinque adjacentibus plurimum ſuadet.

8 *hammoneh.* Metrum *h* præfigi poſtulat, ut ℣ 6. ubi eadem conſtructio, in Hebr. *moneh.*

14 *be-*

ומחכש לעצבותם׃

4 מונה מספר לכוכבים
לכלם שמות יקרא׃

5 גדול אדונינו ורב־כח
לתבונתו אין מספר׃

6 מעודד ענוים יהוה
משפיל רשעים עד־ארץ׃

7 ענו ליהוה בתודה
זמרו לאלהינו בכנור׃

8 המכסה שמים בעבים
המכין לארץ מטר

המצמיח הרים חציר׃
. . . . . .

9 נתן לבהמה לחמה
לבני ערב אשר יקראו׃

10 לא בגבורת הסוס יחפץ

canite Deo noſtro in cithara. 8 Qui operit cœlum nubibus, qui parat terræ pluviam. Qui germinare facit *in* montibus fœnum, *& herbam ſervituti hominis.* 9 Qui dat jumento eſcam ſuam, filiis corvorum qui clamant. 10 Non in fortitudine equi voluntatem habet,

14 *beteruyah.* In Hebr. *betodah.* Sed *teruyah* veram eſſe lectionem liquet ex metro, & ex collatione hujus verſiculi cum ſequente. Pſal. xxvii. p. 6. *teruyah* occupavit locum *τῦ todah*; hic vice verſa *todah τῦ teruyah.*

19 *veveſeb* &c. Hunc verſiculum conſervavit nobis Gr. verſio. Idem habetur Pſal. civ. p. 14.

velo

lo beſoke haiſ jirzeh.

" rozeh jahvoh et jereav,
et hammihalim lehasdo.

" ſabbeḥi jeruſalem et jahvoh;
halleli elohaic zion.

" ci ḥizzek berjḥe ſaʏraic;
berec baneꝛi bekirbec.

haſſam gebulec ſalom;
ḥeleb ḥittim jaſbiʏec.

haſſoleḥ imrato ʏal arez;
ʏad meherah jaruz debaro.

" hannoten ſeleg cazzamer;
cepor caeper jepazzer.

" maſliḥ koraḥo cepittim;
ḥipne karato mi jaʏmod?

jiſlaḥ debaro, jamsem;

neque in tibiis viri delectatur. 11 Diligit Jahvoh timentes ipſum, ſperantes in miſericordia ipſius. 12 Lauda Jeruſalem Jahvoh; lauda Deum tuum Sion. 13 Quoniam roborat vectes portarum tuarum; benedicit filiis tuis in medio tui. 14 Qui ponit terminum tuum pacem;

26 *ſabbeḥi.* Hic Græci novum inchoant Pſalmum, & in titulo eſt, ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου, qui titulus initio etiam Pſalmi hujus præfigitur, ejuſque qui proxime antecedit, nec non illius qui hunc excipit. Qua auctoritate Græci Hebræis conjuncta disjungant, disjuncta contra conjungant, non conſtat. Nemo eſt opinor, paulo eruditior, qui non in his codicem Hebr. Græco longe

לא בשוקי האיש ירצה׃

10 רוצה יהוה את־יראיו
את המיחלים לחסדו׃

11 שבחי ירושלם את־יהוה ;
הללי אלהיך ציון׃

12 כי־חזק בריחי שעריך
ברך בניך * בקרבך׃

13 השם־גבולך שלום
חלב חטים ישביעך׃

14 השלח אמרתו * ארץ
עד־מהרה ירוץ דברו׃

15 הנתן שלג כצמר
כפור כאפר יפזר׃

16 משליך קרחו כפתים ;
לפני קרתו מי יעמד׃

17 ישלח דברו וימסם ;

adipe frumenti saturat te. 15 Qui mittit mandatum suum *in* terram ; celerrimè currit verbum ejus. 16 Qui dat nivem velut lanam ; pruinam velut cinerem spargit. 17 Projicit glaciem suam ut buccellas ; coram frigore ejus quis stabit? 18 Mittit verbum suum, liquefacit ea ;

longe prætulerit. Sed hæc annotasse commodum est iis qui in Patrum scriptis versantur, cum illi Græcos numeros in citandis Psalmis sequuntur. Vid. ad Psal. cxv.

32 *yal.* Ex constructione pariter ac metro liquet in Hebr. excidisse, ו

36 *kerabo*, a *korob*, ut a *poual povalo*, Psal. cxi. p. 3.

38 *jamsem.* In Hebr. præit copula, quæ ex *vau* præeunte or-

jatteb

jalleb ruho, jizzelu maim.

40 maggid dibrav lejaʏkob,
hukkav umiſpatav l'iſrael.

" lo ʏaſah cen lecol goi;
umiſpatim, bal jedaʏum.

hallelujah.

facit flare ventum ſuum, fluunt aquæ. 19 Annuntiat verba ſua ipſi Jacobo, ſtatuta ſua & judicia ſua Iſraëli.

PSALMUS CXLVIII. קמח

hallelujah.

1 " hallelu et jahvoh min haſſamem;
halleluhu bammeromim.

" halleluhu col malacav;
halleluhu col ʒebaav.

5 halleluhu ſemeſ vejareh;
halleluhu col cocebe or.

halleluhu ſeme haſſamem,
vehammaim aſer meʏal haſſamem.

" jehallelu et ſem jahvoh,

Hallelujah. 1 Laudate Jahvoh de cœlis; laudate eum in excelſis. 2 Laudate eum omnes Angeli ejus; laudate eum omnes exercitus ejus. 3 Laudate eum

ta eſt, ſed tollendam eſſe liquebit conferenti hujus periodi membra.

ישב רוחו יזלו־מים׃

19 מגיד דברו ליעקב
חקיו ומשפטיו לישראל׃

20 לא־עשה כן לכל־גוי
ומשפטים בל־ידעום

הללויה׃

20 Non fecit ſic cuilibet genti; & judicia, non noverunt ea. Hallelujah.

PSALMUS CXLVIII. קמח

1 הללויה

הללו את־יהוה מן־השמים
הללוהו במרומים׃

2 הללוהו כל־מלאכיו
הללוהו כל־צבאיו׃

3 הללוהו שמש וירח
הללוהו כל־כוכבי אור׃

4 הללוהו שמי השמים
והמים אשר מעל השמים׃

5 יהללו את־שם יהוה

Sol & Luna; laudate eum omnes ſtellæ luminis. 4 Laudate eum cœli cœlorum, & aquæ quæ ſupra cœlos *ſunt*. 5 Laudent nomen Jahvoh,

1 *hallelujah*. Gr. ſequenti Pſalmo attexunt.

10 ci hu zivvah, venibrau.

" jaymidem lavad levolam;
hok natan, velo jaberu.

" hallelu et jahvoh min haarez,
tanninim, vecol tehomot.

15 eš ubárad; šeleg vekišor,
ruh seyarah, yoſah debaro.

" heharim, vecol gebayot,
yez peri, vecol arazim.

" haḫaijah, vecol behemah,
20 romeſ, vecol zippor canap.

malcé arez, vecol leummim;
ſarim, vecol šopeṭé arez.

baḫurim, gam betulot,
zekenim yim neyarim.

25 " jehallelu et šem jahvoh,
ci nisgab šemo lebaddo.

quia ipſe præcepit, & creata ſunt. 6 Et ſtare fecit ea in perpetuum & in ſeculum; ſtatutum dedit, & non *perfringent.* 7 Laudate Jahvoh de terra, dracones, & omnes abyſſi. 8 Ignis & grando, nix & vapor, ventus turbinis, faciens verbum ejus. 9 Montes, & omnes

11 *jaymidem.* In Hebr. præfixa eſt copula, orta ex *vau* præeunte.

12 *jayberu.* In Hebr. *jaybor*, repugnante & metro & conſtructione.

20 ut

כי הוא צוה ונבראו :
6 ויעמידם לעד לעולם
חק נתן ולא־יעבור* :
7 הללו את־יהוה מן־הארץ
תנינים וכל־תהמות :
8 אש וברד שלג וקיטור
רוח סערה עשה דברו :
9 ההרים וכל־גבעות
עץ פרי וכל־ארזים :
10 החיה וכל־בהמה
רמש ו* צפור כנף :
11 מלכי־ארץ וכל־לאמים
שרים וכל־שפטי ארץ :
12 בחורים וגם־בתולות
זקנים עם־נערים :
13 יהללו את־שם־יהוה
כי־נשגב שמו לבדו

colles, arbor fructifera, & omnes cedri. 10 Bestia, & omne jumentum, reptile, & *omnis* avis alata. 11 Reges terræ, & omnes populi; principes, & omnes judices terræ. 12 Juvenes, & virgines, senes cum junioribus: 13 Laudent nomen Jahvoh, quia exaltatum est nomen ejus solius.

20 *vecol. col* excidisse ex structura orationis æque ac metro liquet.

23 *gam betulot.* In Hebr. *vegam*, sed utrumque metrum pati nequit; Gr. καὶ παρθένοι.

" hodo

" hodo ʏal erez veſamem;
vaijarem keren leʏammo:

" tehillah lecol ħasidav,
30 libne jiſrael, ʏam krobo.

Gloria ejus ſuper terram & cœlum; 14 & extulit cornu populo ſuo; Laus omnibus ſanctis ejus, filiis

PSALMUS CXLIX. קמט

hallelujah.

1 ſiru lihvoh ſir ħadaſ;
tehillato bikhal ħasidim.

" jiſmaħ jiſrael beʏoſav,
bene zion jagilu bemalcam.

5 jehallelu ſemo bemaħol;
betop ubecinnor jezammeru lo.

ci rozeh *jah* beʏammo;
jepaer ʏanavim b'iſuʏah.

Hallelujah. 1 Cantate Jahvoh canticum novum; laus ejus in congregatione Sanctorum. 2 Lætetur Iſraël in eo qui fecit eum, filii Sionis exultent in Rege ſuo.

29 *tehillah, &c. Laus ſumma populi ſui Deus eſt*; in illo maxime gloriari debent. Alii, *Laudari debet ab omnibus ſuis*, quod mihi quidem frigidius videtur.

3 *ʏoſav*. Si hæc vera lectio *elohim*, quod plurale eſt, ſubintel ligendum

הודו על־ארץ ושמים :
14 וירם קרן לעמו

תהלה לכל־חסידיו
לבני ישראל עם־קרובו

הללוידה :

Iſraël, populo propinquo ei. Hallelujah.

PSALMUS CXLIX. קמט

1 הללוידה

שירו ליהוה שיר חדש
תהלתו בקהל חסידים :

2 ישמח ישראל בעשיו
בני ציון יגילו במלכם :

3 יהללו שמו במחול
בתף וכנור יזמרו־לו :

4 כי־רוצה יהוה בעמו
יפאר ענוים בישועה :

3 Laudent nomen ejus in choro; in tympano & cithara canant ei. 4 Quia benevolentiam habet Jah in populo ſuo; glorificabit humiles in ſalute.

ligendum, quocum *yeſav* conveniat; ſed ſuſpicor legendum *yeſebu*, & ſic verſus hujus periodi & ſequentis alternabunt; priores ſc. erant Iamb. generis, alteri Trochaici, ſi ſervetur in ℣ 6. recepta lectio.

6 *ubecinnor*. In Hebr. *vecinnor*,

jaʏlezu ħasidim becabod;
10 jerannenu ʏal miſcebotam.

romemot el bigronam,
veħereb pipijot bejadam.

" laʏſot nekamah baggoim,
vetocehot balleummim.

15 " l'esor malcehem bezikkim,
venicbedehem becableh barzel.

" laʏſot bahem miſpaṭ catub.
hadar hu lecol ħasidaʏ.

hallelujah.

5 Exultabunt miſericordes in gloria; exu. in cubilibus ſuis. 6 Exaltationes Dei in guttu m, & gladius anceps in manu eorum. 7 Ad fac. 1 vindictam de Gentibus, increpationes in popul. 8 Ad

PSALMUS CL. קנ

hallelujah.

1 hallelu el bekodſo;
halleluhu berakiʏ ʏuzzo.

" halleluhu bigburotaʏ;
halleluhu cerob gudlo.

Hallelujah. 1 Laudate Deum in ſancto ejus; laudate eum in firmamento fortitudinis ejus. 2 Laudate eum

ſed niſi in ʏ tertio legatur *yoſebu*, metri gratia legendum *ubecinnor*.

5 יעלזו חסידים בכבוד
ירננו על־משכבותם :

6 רוממות אל בגרונם
וחרב פיפיות בידם :

7 לעשות נקמה בגוים
תוכחות בלאמים :

8 לאסר מלכיהם בזקים
ונכבדיהם בכבלי ברזל :

9 לעשות בהם משפט כתוב
הדר הוא לכל־חסידיו
הללויה :

alligandum Reges eorum in catenis, & nobiles eorum in compedibus ferreis. 9 Ad faciendum in eos judicium ſcriptum. Gloria hæc erit omnium Sanctorum ejus. Hallelujah.

PSALMUS CL. קנ

1 הללויה
הללו־אל בקדשו
הללוהו ברקיע עזו :

2 הללוהו בגבורתיו
הללוהו כרב גדלו :

in virtutibus ejus; laudate eum ſecundum multitudinem magnitudinis ejus,

halleluhu betekav ſopar;
halleluhu benebel vecinnor.

halleluhu betop umahol;
halleluhu beminnim veyuggab.

halleluhu bezilzelē *teruyah*;
halleluhu bezilzelē *ſamay*.

col hanneſamah tehallel jah.

hallelujah.

3 Laudate eum in clangore buccinæ; laudate eum in nablio & cithara. 4 Laudate eum in tympano & fiſtula; laudate eum fidibus & organo. 5 Laudate eum in cymbalis

5 *hallelubu*. Verſus in hac & ſequente periodo alternant, priores nempe ſunt Iambici, alteri Trochaici; & ejuſdem generis quinta etiam eſt periodus, ſi *ſamay* & *teruyah* ſedes invicem mutent; quod niſi admittatur, neſcio quomodo metro conſuli poſſit; Pſaltes enim videtur unice ſibi placuiſſe in repetitione 18 *halleluhu*, ideoque id non ſollicitandum; alias ℣ 6, 8, & 9. libenter legerem *hallelu, hu* omiſſo. Hanc autem vocem cum gemino *l* ad exemplum Græcorum ſcribendum duxi, licet Hebr. magiſtri *dagheſh*, neſcio qua de cauſa, ejecerint.

11 *col*, &c. Nequeo a me impetrare quin putem verſiculum excidiſſe, ut Pſalmus hic diſticho claudatur; (qui forte fuerit, *yoſeb ſamen vaarez*. Vel *veyattah, veyad yolam*.) Cum nullus Pſalmus ſit qui in periodo

3 הללוהו בתקע שופר
הללוהו בנבל וכנור :

4 הללוהו בתף ומחול
הללוהו במנים ועגב :

5 הללוהו בצלצלי־שמע
הללוהו בצלצלי תרועה :

6 כל הנשמה תהלל יה
. . . . . .

הללויה :

ſonoris, laudate eum in cymbalis jubilationis. 6 Omnis ſpiritus laudet Jah. Halelujah.

riodo μονοκώλῳ deſinat, niſi forte verſiculus hic ſit extra Pſalmum, & ab alia manu per euphemiſmum huic quinto libro additus, quemadmodum in priorum librorum fine factum eſt: Sed hæc, ut illis admodum diſſimilia ſunt, ita cum reliquo hoc Pſalmo optime conveniunt, adeoque pars ejus meritiſſimo habenda. *col banneſamah*, eſt omnia *animantia*, quo ſenſu vox hæc occurrit, Joſ. x. 40.

Numerus verſuum (periodorum) Pſalmorum, bis mille, quingenti & viginti ſeptem. Literæ numerales (כך אאת 2527) ſunt *ſignum*, ſive memoriale eorum. *Medius* verſus ejus eſt Pſal. lxxviii. 36. *Et decipiebant eum ore ſuo. Sectiones ejus* 19. & *Pſalmi* 150.

POESEOS HEBRAICÆ SPECIMINA

E SCRIPTIS

Franciſci Gomari,

MARCI MEIBOMII,

ET

JOHANNIS CLERICI

EXCERPTA.

Poesios Hebraicæ
SPECIMINA
e scriptis
Francisci Comitis
MARCHETTI
et
Joannis Clerici
excerpta

PSALMUS CXI.

SECUNDUM

Analyſin *Fr. Gomari.*

א. ōdĕ j'hō|vā b'cŏl lē|bāb. – ◡ – | – ◡ – | –
Pæonic. Cretic. dim. hyperc. pur.
b'ſōd j'ſā|rīm v'ꝟē|dām. – – | – – | –
Dactyl. trim. catalect.

ב. g'dōlīm mă'ꝟăſ|j'hōvā – – ◡ ◡ – | – –
Anap. dim. brachycat.
d'rūſīm l'cŏl ħĕpz|ħĕm. – – ◡ ◡ | – ◡
Ionic. a majori dim. brachycatalectum.

ג. hōd v'hā|dār pŏꝟŏlō – – | – ◡ ◡ | –
Dactyl. trim. catalect.
v'ʒĭdkātō ꝟō|mĕdĕt lāꝟăd. ◡ – – – | ◡ ◡ – ◡
Epionic a minori. dimet. ex epitrito primo & Ionico a minori.

ד. zēcĕr ꝟā|ſāh l'nĭfl|ōtāv – ◡ – | – ◡ – | –
Pæonic. creticum dimet. hyperc.
ħănnūn v'răħūm|j'hōvā ◡ – ◡ – | – –
Iambic. dimet. brachycat.

ה. tĕrĕp

ה. tĕrĕp nātăn lī|rēāv ◡ ◡ – ◡ – | – –
Iambic. dimet. brachycat.
jĭzcōr l'yōlām|b'rītō. ◡ – – – | ⏑ –
Iam. dimet brachycat. Doric.

ו. cōăḥ măyăsāv hĭggīd l'yămmō – ◡ ◡ ◡ – | ◡ – ◡ –
Iambic. dimet. primo pede dactylo.
lātēt lāhĕm|năḥălăt gōīm. – – – ◡ | ◡ ◡ ◡ – ◡
Antiſpaſticum dimet. ex epitrito quarto & Antiſpaſto, cum Dialyſi primæ longæ.

ז. măyăsɛ jādāv|ĕmĕt ūmĭlpăt ◡ ◡ – – – | ◡ ◡ – ◡ ◡
Anapæſticum dimet catalecticum.
nĕĕmānīm|cōl pĭkkūdāv ◡ ◡ – ⏑ | ◡ ◡ – –
Ionicum a minori, dimetrum purum.

ח. s'mūcīm lāyăd|l'yōlām – – – ◡ | – –
Trochaic. dim. brachycat.
yăsūīm bĕĕ|mĕt v'jāsār ◡ – – ◡ ◡ | ◡ – ◡
Iamb. dimet. catalecticum.

ט. p'dūt ſālăḥ l'yămmō – – ◡ ◡ –
Anapæſticum monometrum.
ʒĭvvā l'yōlām|b'rītō ◡ ⏑ ⏑ – | ⏑ –
Iambic. dimet. Doricum, (brachycat.)
kādōſ|v'nōrā|ſmō ⏑ – | ⏑ – | –
Dactylum trimet. catal.

י. rēſīt ḥŏcmā|jĭrăt j'hōvā ⏑ – ◡ ⏑ | ◡ ◡ – –
Epionicum a minori, dimetrum ex Iambica ſyzygia.
ſēcĕl tōb l'|cōl yōſɛhĕm. ⏑ ◡ – ◡ | – – ◡
Antiſpaſticum dimet. catal.

t'hĭl-

t'hĭllātō yō|mĕdĕt lāyăd. ∪ – ⏑ – | ∪ ∪ – ⏑

Epionicum dimetrum, ex Epitrito primo & Ionico.

Metra in quæ Gomarus carmen hoc reſolvit, nimis clare oſtendunt, virum doctiſſimum, dum pedes numeroſque Poeſeos Græcæ in Hebraica quærit, a ſcopo penitus excidiſſe, nec quicquam verius eſſe cenſura illa quam in novam ejus Lyram exercuit in Animadverſionibus ſuis vir cl. Lud. Cappellus, de qua in Prolegomenis.

PSALMUS XXIII.

MEIBOMIUS.

Mizmor ledavid.

1 *JAH* rohhì lo-echsár*ah*
bin-ôth jarbi-tſéni.
2 *El*-mei*meì* beerôth jenahaléni
naphſchì jeſchobêb.
3 Janchéni *jomâm* bemahh-geleì tſádek
lemáhhan ſchemô·
4 Gam ci-élech begeì tſelmáveth
lo-íra *me*râhh.
5 Ki-hhammydaì ſchibteçà umiſch-hhantéca
hémmah jenachamýni.
6 *Ve-hhátt*ah tahharòch lephanaì ſchylchân
lin-gîd tſorerî.

7 Ki-

7 Ki-maſcháchta baſschémen *kodſchechà* roſ.
coſî *tar-véh.*
8 Aph-tob*âh* vachéſed jirdephúni
col-jemeì chaijî.
9 Ve*jaſ*chábti *labétach* bebeîth *jâh*
leórech jamîm.

PSALMUS XCV.

MEIBOMIUS.

1 LEchù *achaî* nerannenâh *lejâh*
naríhhah letſûr jiſchhhénu.
2 Nekaddemâh panaîv bethodâh
biz-mirôth naríh*hah*-lô.
3 Ki êl gadôl *hù* jâh
umélech gadôl hhal-col-elohîm.
4 Aſchèr bejadô mechkerei-árets
vethohhaphòth harîm lô.
5 Aſchèr-lô haijâm vehù hhaſahu
ve*col*-jabbeſcheth jadaîv jatſaru.
6 Bó-u *nib-rechàh venich-ráhhah*
niſch-tachavèh liph-nei-*jâh.*
7 Hû eloheínu *hhaſáth-nu jadô*
lehhâm ule-tſon mar-hhithô.
8 Haijôm im-kolô tiſch-mahhu
al-tak-ſchù lebabchèm *bam*meribâh,
9 *Kebai*jôm maſſâh bammidbâr
aſchèr niſſúni aboteichèm *ſchámmah.*

10, Be-

10 Bechanúni gam-rá-u pohholaî
vehêm lo-jadehhù derachaî.
11 Vaómar hhâm tohhèi lebâb hêm
arbahhîm ſchanâh akût baddòr.
12 Aſchèr niſchbáhhti *lahèm* beappî
im-jabó-un el-menuchathî.

Hæc Meibomii Specimina nemini cordato ſe probare poſſunt, cum in iis licentia prorſus inſana utatur auctor, qualiſque in nullo ſcriptore edendo, nedum ſacro ferenda eſt. Hæc autem e pluribus ſelegi, non quod in iis vel liberius vel turpius ſe dederit, quam in cæteris, ſed quod alterum & breve ſit, & omnium primum; alterum vero, quod Pſalmus iſte in limine Liturgiæ Anglicanæ, (ne dicam Romanæ) ponatur, adeoque ſit, nobis ſaltem notiſſimus. Hæc vero reliquaque omnia quæ vir doctiſſ. exhibuit, artis ſuæ Metricæ Specimina, hoc unum abunde probant, de Metrica Hebr. ſe nihil quicquam intellexiſſe. Ad ſingula nihil annoto, cuivis enim lectori, qui hæc cum Textu Hebr. contulerit, primo intuitu patebit, quam fœde omnia turbarit, interpolarit, & corruperit.

DEUT. XXXII.

LECLERC.

1. haazinu hasshamaim, vaadabberah
vetishmaʏ
haarez imrɛ pi.
2. jaʏarop cammatar likhhi,
tizzal cattal imrati;
ciſʏirim
ʏalɛ deshe, vecirbibim
ʏalɛ ʏeseb. 3 ci shem jahavoh
ekra; habu
godel l'elohɛnu.
4. hazzur tamim poʏolo,
ci col deracau mishpat, el
emunah veɛn ʏavel;
zaddik vejashar hu.

5. shihet lo, lo banau,
mumam, dor ʏikkesh upetaltol.
6. halejahavoh tigmelu zot, ʏam nabal,
velo hacam?
halo hu abica, kaneca,
hu ʏaseca, vaijeconeneca?
7. zecor jemot ʏolam,
binu shenot dor
vador.
sheal abica, vejaggedeca;
zekenɛca, vejomeru leca.

DEUT.

CANTICUM *hoc nos ad hunc modum in Verſiculos dividendum cenſemus.*

1. hazinu haſſamem, vaadabberah;
vetiſmay haarez imre pi.

2. jayrop cammatar likhi,
tizzal catṭal imrati;
ceſeyirim yal deṭe,
ucerebibim yale yeſeb.

3. " ci ſem jahvoh ekra,
habu godel l'elohenu.

4. hazzur, tamim poylav;
ci col darcav miſpat.

" el emunah, veen yavel;
zaddik, vejaſar hu.

5. ſihet lo banav mumam,
dor yikkeſ upetaltol.

6. halihvoh tigmelu zot,
yam nabal velo hacam?
halo hu abica kaneca,
hu yaſeca vaiconeneca?
7. " zecor jemot yolam,
binu ſenot dor vador;
ſeal abica, vejaggedeca;
zekeneca, vejomeru lac.

8. behanħel ʏeljon goim,
behaprido bnɛ adam,
jaʒʒeb gebulot ʏammim,
lemispar bnɛ jereſam.

9. ci ħelek jahavoh ʏammo,
jaʏakob ħebel naħalato,

10. jimʒaehu
beereʒ midbar, ubetohu,
jelel jeſimon,
jesobebenhu,
jebonenehu; jizzerenhu,
ceiſon
ʏeno.
11. ceneſer jaʏir kinno,
ʏal gozalav
jeraħep, jiproſ cenapav
jikkaħehu,
ʏal ebrato jiſſaehu.

12. jahavoh badad janħennu,
veen ʏimmo el necar. 13 jarcibehu
ʏal bamotɛ
areʒ, vaijocal tenubotɛ
ſadai, vaijenikehu
debaſ miſſelaʏ, veſemen
mehalmiſ ʒureħen.
14. ħemat bakar, vaħaleb
ʒon, ʏim ħeleb
carim veɛlim
bnɛ baſan, veʏattudim
ʏim

8. behanhel ɣeljon goim,
behaprid benɛ adam,
jaɣɛb gebulot ɣammim
lemiſpar ; ubenɛ jiſrael,
lo ẓalah nahlah lahem.

9. ci heleḳ jahvoh ɣammo,
jaʿḳob hebel nahlatɔ.

10. jimẓaehu beerez midbar,
ubetoho jelel jeſimon ;
jesobebenhu ɣajebonenehu,
jizzerenhu ceiſon ɣenɔ.

11. ceneſer jaɣir kinno,
ɣal gozalaɣ jerahep ;

" jiproſ canpaɣ, jikkaheehu,
jiſſaehu ɣal ebratɔ.

12. jahvoh badad janheennu,
vein ɣimmo el necar.

13. " jarcibehu ɣal bamotɛ arez
vaijocal tenubot ſadai ;
vajenikehu debaſ misselaɣ,
velemen meheflamiſ zur.

14. " hemat bakar vahaleb zon,
ɣim ciljot carim veelim,
benɛ baſan veɣattudim,
ɣim heleb hittah *acalta* ;

yim ħeleb
ciljot ħitta, vedam ſchab
tiſte ħamer. 15. vaijiſman
jeſurun,
vaijibrat, ſamanta
rabita caſita;
vaijittoſ eloah yoſehu,
vajenabbel ſur jeſuratal.
16. bezarim jakniuhu,
betoyebot jacyisuhu.
17. jizbeħu laſſedim,
lo eloah, elohim
ħadaſim, lo jedayum
mikkarob bau, abotecem lo ſeyarum.

18. ſur jeladeca,
teſi, vattiſcaħ el meħoleleca

19. vaijar jahavoh
vaijinaz miccayas banav,
ubenotav.
20. vajomer: aſtira
panai mehem, ereh mah
aħaritam;
ci dor tahpucot hemma,
banim lo emun bam.
21. hem kinuni
belo el, civasuni
behablehem; vaani akniem
belo yam, begoi nabal acyisem.

22. ci eſ kadeħa
beappi, vattikad yad ſeolah
taħ.it,

vedam venab tisteh hamer.

15. vajisman jesurun vajibrat,
šamanta, vabita, casita;
"vajittos eloh, rosehu,
vainabbel zur jesuvato.

16. jakniuhu bezarim,
ubetoebot jacvisuhu.

17. jizbehu lassedim, lo eloh,
elohim lo jedavum;
"hadasim mikkarob bau,
lo sevarum abotsem.

18. zur jseladeca teši,
vattišcah el meholeleca.

19. vaijar jahvoh vaijinaz,
miccavas banav ubenotav.

20. vaijomer, astir panai mehem,
ereh mah aharitam;
ci dor tahpucot hemmah,
banim lo emunah bam.

21. "hemmah kinuni belo el,
civasuni behablehem;
v'ani akniem belo vam,
begoi nabal acvisem.

22. "ciš kadehah beappi,
vattikad vad šeol tahtit.

tahtit, vattocal erez v'ibulah,
vattelaheh moseds harim. (23) aspe
valemo ravot, hizzai accalle
bam. (24) meze rabab,
ulehume refep, veketeb
meriri; veten behemot
afallah bam, im hamat
zohale yapar.
25. mihuz tesacol herob,
umehadarim ema
gam bahur gam betula,
jonek yim ir seba.
26. amarti apehem,
afbita mezenoi zikram,
27. lule cavas ojeb agur, pen jenacceru
zarimo, pen jomeru,
jadenu rama,
velo jahavoh,
paval col zot.
28. goi obad vezot,
hemma,
veen bahem tebuna.
29. lu hacemu, zot jascilu,
lahariham jabinu!
30. eca jirdop
ehad elep,
ulenaim janisu rebaba.
im

vattocal erez vejebulah,
vattelaheh mosedi harim.

23. aspeh yalmo rayot,
hizzai acalleh bahem;

24. "meze rayab, ulehums
relep, veketeb meriri;
ten behemot alallah bam,
yim hamat zohalı yapar.

25. mihuz telaccel hereb,
umehadarim emah;
gam bahur, gam betulah,
gam jonek yim il sibah.

26. "amarti, apehem;
albitah meenoi zicram.

27. "lule cayas ojeb agur,
pen jenaccoru zaremo:

pen jomeru, jadenu ramah,
velo *jah* payal col zot.

28 ci goi obad yezot hemmah,
ven bahem tebunah.

29. lu hacemu, *vejaseilu* zot,
jabinu l'aharitam.

30. "eca jirdop ehad elep,
uienaim janisu rebabah.

im lo ci ʒuram
mecaram, vaijahavoh
hisgiram?
31. ci lo cezurenu ʒuram, 115
veojebenu pelilim.
32. ci miggepen sedom gapnam,
umiſſadmot yamora yanabemo.
yinbe roſ aſcelot, merotot lamo.
33. ħamat tanninim jenam, 120
veroſ petanim aſcelotam.
34. halo hu camus yimmadi,
ħatum beozerotai?
35. li nakam,
veſillem leyet tamuſ raglam, 125
ci karob jom edam,
vehaſ yatidot lamo.
36. ci jadin jahavoh yammo,
veyal yabadav jitnehħam.
ci jire ci azelat jad, 130
veepes yazur vevazub.
37. veamar: e elohemo?
ʒur ħaſaju boſ
38. aſer ħeleb zebaħemo
jocelu, jiſtu jen nesicam. 135
jakumu,

im lo ci ẓuram mecaram,
vaijahvoh hiſgiram.

31. " ci lo cezurenu ẓuram;
veojabenu pelilim.

32. " ci miggepen sedom gapnam,
umiſſadmot ʏamorah *ſadmotam*;
ʏinbemo ʏinbe roſ.
aſcelot merorot lamo.

33. ħamat tanninim jinam,
veroſ petanim aczar.

34. " halo hu camus ʏimmadi,
*ve*ħatum beoẓerotai?

35. " li nakam veſillem,
levet tamuſ raglam;
ci karob jom edam,
veħaſu ʏatidot lamo.

36. ci jadin jahvoh ʏammo,
veʏal ʏabdav jitneħam.
" ci jiteh, ci azelat jad,
veepes ʏazur veʏazub.

37. " veamar, e elohemo!
*ve*ẓur *aſer* ħasaju bo.

38. " ħeleb zibħemo jocelu,
jiſtu jen nesicam.

jakumu, ugjaʒerucem,
jehi ʒalcem sitra. (39) reu
ʒatta, ci ani ani hu,
veen elohim ʒimmadi.

ani amit, vaħaije; 140
maħaʒi, vaani erpa,
veen maʒʒil mijadi.

40. ci eſſa el ħamaim jadi,
veamarti: ħai anoci leʒolam,

41. im ħannoti berak ħarbi, 145
veʒoħez bemiſpat jadi,

aʻib nakam
leʒarai, velimſanai
aʻallem. (42) aʻcir ħizzai
middam, veħarbi toʒel 150
baſar, middam ħalal
veʻibja, meroʻ puʒʒot ojeb.

43. harninu goim ʒammo,
ci dam ʒabdav
jikkom, venakam jaʻib leʒarau,
vecipper admato ʒammo.

jakumu, jaʒzerucem,
jlhju ʒalecem sitrah.

39. " reu ʒattah, ci ani hu,
veen elohim ʒimmadi;

ani amit, v'aħajeh;
maħaʒti, v'ani erpa;
veen mijadi maʒʒil.

40. ci esſa el *haſſamem* jadi,
veamarti, ħai anoci leʒolam.

41. " im ſannoti berak ħarbi,
vetoħez bemiſpaṭ jadi.

aſib nakam lezarai,
velimſanai aſallem.

42. aſkir*ab* ħizzai middam,
veħarbi tocel baſar;
middam ħalal veſibjah,
meroſ paʒʒot ojeb*im*.

43. " harninu goim *ʒim* ʒammo,
ci dam ʒabdav jikkom;
venakam jaſib lezarav,
vecipper admato ʒammo.

In

In hoc Cl. *Clerici* Specimine Hymnus hic, in quo verſiculi ſunt tantum 140, diſtrahitur in 156. quorum plures duabus, tribus, vel ad ſummum quatuor tantum ſyllabis conſtant, nulla commatum vel colorum habita ratione, quæ in verſiculis 91 perperam divelluntur; ſex locis vocabula tranſpoſuit, ſex aliis immutavit, nulla alia de cauſa, niſi ut ὁμοιοτέλευτα quæ quærebat, per omnia inveniret, ſeu potius faceret, quæ ſæpe quidem ſe mutuo excipiunt, ſæpius vero unus aut alter verſiculus, idque diverſis in periodis, interponitur. Hi vero rythmi tanto opere quæſiti ſæpiſſime ſunt duri admodum atque inconcinni, ubi nemo, per ſe, vel leviſſimam cadentiæ, ſi ita loqui fas eſt, ſimilitudinem obſervaret. Quales ſunt, *adabberah* & *tiſmay*, *petaltol* et *nabal*, *jiſman jeſurun*, *ḫeleb yenab*, *jirdop elep*, *tocel ḫalab*, *apeḫem zicram*, *ramah jahavoh*, *ẓuram pelilim*. Hæc ſunt Cl. Clerico ὁμοιοτέλευτα, & tamen ne ſic quidem efficere potuit quod voluit; cum jam in omnes ſe partes verterat, omnes ingenii nervos intenderat, tria tamen, fatente ipſo, loca ſuperſunt in quibus ὁμοιοτέλευτον invenire haud potuit, ſc. 92, 131, 152. Hoc unum Specimen viri doctiſſimi hypotheſi refellendæ, abunde, ni fallor, ſufficit, nec cuiquam arbitror placere poſſe ὁμοιοτέλευτα tam dura, tam invenuſta, modiſque tam violentis excogitata, quibus nunc verba immutantur, nunc tranſponuntur, ſententiæque ipſæ perpetuo fere, miſere divelluntur. In noſtro ejuſdem hymni ſpecimine, quæ in lectione recepta

cepta immutavi, hæc ſunt. ℣ 5. metri gratia legendum videtur pro *vale val.* ℣ 9. pro *povalo povlav.* Id poſcit metrum, & ſic Gr. τὰ ἔργα αὐτῶν. ℣ 13. in Hebr. *lo lo, ei non*, Gr. inverſo ordine οὐκ αὐτῷ, ſed metrum alterum abundare oſtendit; conſtructio vero eſt, *corrupit ei filios ſuos macula quæ illis ineſt.* ℣ 24. In Hebr. *behapridо*, ſed cum ex ſententia tum ex metro liquet *vau* finale tolli debere, & legendum *behaprid*, ut in ℣ proxime præcedente, *behanbel.* ℣ 26. In Hebr. *lemispar benε jiſrael.* Gr. καὶ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεῦ, legerunt nempe pro *jiſrael el, ſecundum numerum filiorum dei*; i. e. ex Gr. mente, *angelorum dei*; ſic enim alias verba hæc reddunt; ut Job. i. 6. ἦλθον οἱ ἄγγελοι τ̃ θεῦ, ad literam, *filii dei*: Et eodem ſenſu veteres intellexiſſe *filios Dei*, Gen. vi. 2. & 4. ex eorum ſcriptis abunde conſtat. Ex hac vero Gr. verſione mira hic comminiſcuntur de Angelis ſingulis populis præpoſitis. Ex recepta autem lectione, *ſecundum numerum filiorum Iſraelis*, nemo ſenſum commodum elicere unquam potuit, unde locum corruptum eſſe mihi compertiſſimum eſt, utrum ipſe recte emendarim, eruditiorum judicium eſto; ſententia certe aliquid ejuſmodi inferi poſtulat, quo non modo inſignis loci hujus obſcuritas tollitur, ſed omnia nexu facili & claro optime cohærent. ℣ 32. Copulam inſerui quæ alio *vau* præeunte videtur excidiſſe. ℣ 43. In Hebr. *meḥalmiſ*, ſed Pſal. cxiv. p. 8. eſt *ḥallamiſ*, ſecunda *daghessata*, & ſic legitur Deut. viii. 15. verum in illo Deut. loco, eſt *mizzur haḥallamiſ*, inverſo verborum ordine, ſed eodem

ſenſu

ſenſu; & hic etiam vocem hanc triſyllabam eſſe metrum clare oſtendit, & ſic ſane in Concord. Hebr. punctatur. 45. in Hebr. legitur *yim* hieleb *carim*, & ℣ 47. *yim* hieleb ciljot *hittah*, ſed vix putem repetitionem τῆς *heleb* ab auctoris manu eſſe; *heleb* quidem *hittah* dicitur Pſal. lxxxi. p. 17. & *heleb ciljot ilim* Eſ. xxxiv. 6. ſed *ciljot*, vel *heleb ciljot* de tritico dici ſine exemplo eſt; ſuſpicor igitur verborum ſynchyſin hic accidiſſe, & *ciljot* in locum *heleb* ℣ 45. ſubſtitui oportere; in fine vero verſiculi 47. conſtructio æque ac metrum poſtulare videtur, ut inſeratur *acalta*, cui reſpondet *tiſteh* ℣ ſeq. Sequitur poſt hanc periodum in Gr. καὶ ἔφαγε Ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος; ſic C. ſeq. p. 4, 5. occurrunt *Jacob* & *Jeſurun*, & Eſ. xliv. 2. unde ſuſpicari liceat, hic verſiculum excidiſſe, & legendum *jocel jaakob vaiiſbaʕ*, ſed ad ſenſum nihil prorſus intereſt. ℣ 54. Copula metri gratia *præponenda*, vel legendum *jaʕyisu*, ſine affixo. ℣ 63. In Hebr. *aſtirah*, invito metro. ℣ 66. In Hebr. *emun*, manifeſto, opinor, mendo; *emun* enim nuſquam alias occurrit, neque patitur metrum, *emunah* vero hoc ipſo hymno adhibetur, ℣ 11. excidit nempe hic ה finale, atque idem mendum in ℣ ſeq. ubi in Hebr. pro *hemmah hem*. ℣ 76. Metrum poſtulat *bahem*; in Hebr. *bam*. ℣ 79. In Hebr. præponitur copula, ſed nec patitur metrum, nec agnoſcunt Gr. ℣ 84. Ex metro liquet *gam* ab initio excidiſſe. ℣ 93. Inſerui copulam, quæ alio *vau* præeunte exciderat. ℣ 102. Ex conſtructione pariter ac metro manifeſtum in Hebr. ex-

cidiſſe

cidiſſe *ſadmotam*. ℣ 108. Copulam excidiſſe metrum indicio eſt. ℣ 112. Pro *ḥoſ* repoſui *ḥaſu*, in plurali, & metro & ſyntaxi poſtulante. ℣ 118. Copula in Hebr. videtur excidiſſe, quod aliud *vau* præceſſerit, *aſer* vero ex ℣ ſeq. deſumpſi, ubi plane ſupervacuum eſt. ℣ 121. In Hebr. copula interponitur, & ℣ ſeq. eſt *jehi*; ſed & metro & conſtructione ſuadente, *vau* videtur ex priore verſu ſublatum inſeri debere poſt *jod* in *jehi*. ℣ 123. *ani* videtur in Hebr. mendoſe repetitum, nec agnoſcunt Gr. ℣ 128. Pro *ſamem* metrum poſcit *haſſamem*, vel in ℣ ſeq. tollendum *leyolam*, quod forte rectius. In Gr. vero poſt hunc ℣ ſequitur, ᾧ ὀμόσμαι τῇ δεξιᾷ μου, quaſi legiſſent, *veniſbavti bimini*. Sed nuſquam quod ſciam, eadem vel ſimilis loquutio; gloſſema videtur, & e margine irrepſiſſe, cui aſcriptum fuit, ut clarius exponeretur quod in prioribus dictum eſt. ℣ 134. In Hebr. *aſcir*, ſed metrum alteram formam poſtulat. ℣ 137. Si *paryot* eſt diſſyllabum, ſyllaba verſui deerit, niſi legatur pro *ojeb ojebim*; terminatio pluralis ſæpe excidit, ut pluribus exemplis in Pſalmis conſtat; atque huic lectioni favet Gr. Verſio. ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν. ℣ 138. *yim* inſeri debere ex ſenſu pariter ac metro liquet; & ſic Gr. μὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; in hac autem periodo mire interpolati Gr. Codices, quos adi, ſi placet. ℣ 141. Ultima vox *yammo* irrepſit forte ex primo periodi hujus verſu, conſtructio certe reſpuit, nec poſcit metrum; Gr. quidem agnoſcunt, τὴν γὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, & ut ſalva ſit conſtructio, Cod. Sam. pro *admato* habet *admat*; ſed recte legi *admato*

oſtendit

ostendit metrum, unde conjicere est lectionem Codicis Samaritani esse a correctoris manu, qui metricam Hebr. non intellexit. Sed de his hactenus.

ADDEN-

ADDENDA.

PSAL. II. p. 9. *tiryem.* In Hebr. *teroyem*, atque hanc lectionem jam retineri velim. Ut *tiryem* veram lectionem eſſe crederem, ſuaſit *ceceli*; ſic enim vocem illam, non ut punctatur, *ciɛli*, legendam eſſe, videbar mihi clare deprehendiſſe, pluribus exemplis eo inductus, ut putarem præfixa *c* & *b* ante literas ſhevatas æque ac alias, ſyllabam per ſe conſtituere, nec unquam in unam cum literis quibus præfixa ſunt, coaleſcere. Quod ab *c*, exempla ſunt, *cebenɛ*, *cecepir*, *cedeborim*, *cedemut*, *cereim*, *ceſetilɛ*, *cegeboh*, *cezerop*, *cereɓok*, *celebabeca*, *cedebareca*, ut alia mittam. Idem de *b* comprobant *begeburato*, *belebabi*, *belebabo*, *belebabam*, *belebabcem*, *beleſoni*, *bemegillat*, *benedabah*, *beneot*, *beſeboc*, *beſedeh*, *benegayim*, *bezemirot*, *bemeſihai*, *&c.* Hæc aliaque ejuſmodi exempla fecerunt, ut hoc de præfixis his facile nimis perpetuum eſſe crederem. Sed jam video in alteram quoque partem exempla eſſe non minus certa, de quibus in ſequentibus lectorem moneo, ut ipſe expendat, quid de his ſtatuendum ſit, & utrum alteram exemplorum partem alteri cedere oporteat, an utrumque licuiſſe vero ſimillius videatur,

videatur, quæ mea jam ſententia eſt. Senſi quidem ilico in *cimyat* & *baybur*, *c* & *b* in unum cum conſona cui præfiguntur, coaleſcere; ſed in his putabam præfixa in ipſam vocem quodammodo tranſire, adeoque partem ejus arctiſſime conjuncta conſtituere, ſed hæc aliarum vocum ratione non in exemplum trahenda cenſebam; ſed jam, ut dixi, muto ſententiam, nec ſi res nunc integra eſſet, ullius loci receptam lectionem præfixorum horum gratia ſollicitarem, qui non alias de mendo ſuſpectus ſit. Quod ad *ceceli*, occurrit quidem iterum Pſal. xxxi. p. 13. ubi ut hic, punctatur *cicli*, & metrum ita punctari patitur, ſed ibi in priore verſu vitii aliquid latere videbatur, & verſui ſyllaba deeſſe, ideoque illic etiam *ceceli* legendum nullus dubitabam; ſed ſi locus iſte cetera ſanus ſit, a recepta vocis hujus punctatione nolim jam diſcedi, ſed intactam retineri; atque id, quod ad hæc præfixa, ubique factum velim, ubi non obſtat metrum. Deletis igitur iis quæ ad periodum de qua jam agitur, annotavi, retine, & lege,

" teroyem beſebet barzel,
cicli jozer tenappezem.

Ꝑ 25. *bereyadah*. Si retinenda punctatio Maſoretica, & legendum *biryadah*, inſerendum poſt *gilu*, *lo*; quomodo Gr. videntur legiſſe, ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ.

Pſ. IV. tit. *lamenazzeḥ beneginot*. Cur Hebr. magiſtri *dageſ* in *m* ejecerint, non intelligo, cum ſyllabarum numerum excluſione illa imminui

minui nolint: Quod ad *beneginot*, cum non de metro agatur, perinde eſt utrum ſic legas an *binginot*; quod de his & hujuſmodi vocibus in titulis ſemel dictum ſit.

V. ℣ 1. *amarai*. Sic vocem hanc punctarunt, aliaque omnia pluralia cum affixis primæ perſonæ ſingularis; ſed multis exemplis conſtat ſæpius contrahi debere ad modum nominum in regimine, ut *darcai*, *nidrai*, *dibrai*, *canpai*, *paymai*, *piſyai*, *ſiptai*; alia contra exempla ſunt, nominum, cum affixis his in forma abſoluta, ut *yazamai*, *ceſalai*, *kerabai*; quædam voces in utraque forma occurrunt, ut *deracai*, & *darcai*; *peyamai*, & *paymai*; *peſayai*, & *piſyai*; unde hic etiam adducor ut credam, utrumque licuiſſe, adeoque hic legi poſſe *amarai* & *imrai*; ſed nuſquam in Pſalmis metrum poſteriorem formam in hac voce poſtulat; ſemel enim tantum occurrit, Pſ. ſc. cxli. p. 6. ubi ex metro liquet eſſe triſyllabum; *amarai* igitur hic retinendum cenſui, quod ſi *imrai* quoque recte dicitur; periodum hanc hoc potius modo reſtituendam cenſerem.

imrai hazinah jahvoh,
jahvoh binah hagigi,

cum alterum *Jahvoh* facile potuiſſet excidere. Quod vero dixi de pluralibus cum affixis primæ perſonæ ſingularis, de iis cum affixis etiam tertiæ, non minus conſtat. Dicitur nempe, quod metrum pluribus in locis clariſſime oſtendit, *darcav*, *ſiptav*, *dibrav*, *yabdav*;

ſed pauca exempla alterius etiam formæ ſunt, ubi metrum poſtulat, legi *debarav*, *peyamav*, quæ an recte ſe habeant, non ſatis mihi certum videtur; altera utique formâ longe frequentior, quatenus ex metro judicium ferri poteſt. Exempla quibus *l* ante literam *ſhevatam* ponitur, nihil in hac cauſa probant, metrum enim æque ſervatur, utrum legas *lipyamai*, an *lepaymai*, & ſic in ceteris. Quod ſi quæ dixi de affixis primæ & tertiæ perſonæ ſingularis pluralibus præpoſitis, vera ſunt, æque vera ſunt de affixis ſecundæ, ut in *darcɛca*, *nidrɛca*, *ſipteca*, *canpɛca*, quæ voces ſæpius occurrunt, ſed interdum forma abſoluta hic etiam uſurpatur, ut in *ħasadɛca*. Ea igitur quod ad hæc affixa, punctatio pro vera habenda, quæ cum metro convenit, ſi locus alias ſanus, nec hujus gratia recepta lectio immutanda, quod ſi alicubi fecerim, infectum velim.

20. *ci en*. Aliis forſan alia periodum hanc emendandi ratio magis arridebit, nempe hæc,

" ci ɛn bepihu neconah;
kirbam havvot; keber pataħ
geronam; laſon jaħlicun.

VI. 11. *beſeol*. Punctatur, *biſol*, & *liſol*, ſed ſemper legendum *leſeol*, & inde clare, ni fallor, liquet legendum quoque *beſeol*, licet alias in Pſalmis non occurrat.

VII. 27. *jaſubu*. ſc. *reſayim* ℣ 20. Sin *jaſub* retineatur, in ℣ ſeq. legendum, *vaiconenah*, & verſus erunt trochaici.

VIII. 4.

ADDENDA.

VIII. 4. *val haſſamem*, ubique ſcribendum *ſamɛm* per ɛ, non *e*, in quo ſæpiſſime erratum eſt.

20. *yoberɛ*. Cum præcedat *haijam*, ſi recte ſe habet *yober*, legendum forte

yober orhotɛ maim,

eadem forma, qua *bamotɛ*.

X. 4. *bezimmot*. Si recte punctatur *bimzimmot*, lectio illa retinenda.

10. *vejahilu*. Si malis copulam hic & ℣ 12. tolli, verſus in periodis hiſce alternabunt, & cum priores ſint generis Iambici, alteri erunt Trochaici.

XII. 9. *meenkat*. Si hæc periodus cetera ſana ſit, ſublato *m*, quod forte accrevit ex eadem litera proxime præcedente, hoc modo digeras,

" miſſod yaniim, enkat ebjonim,
yattah akum, jomar jahvoh,
aſit bejeſay japih lo.

12. *imrot ẗehorot*. Punctatur, *amarot*, ſed procul dubio legendum *imrot*; pluralia feminina ad hanc formam ſæpiſſime contrahi oſtendunt plurima exempla, *ẗorbot*, *yazḫot*, *ẗipḫot*, *valmot*, *ẗerpot*, alia.

18. *mezullot*. Metrum ſervabitur, retento *zullot*, ſi legas ℣ priore *riſvim*.

XV. 2. *umi*. Copulam agnoſcunt Gr. ſin præponi nolis, in ℣ priore legendum *jah*, vel *beoholeca*.

XVI. 14. *ſaperah valai*. Vid. not. ad Pſal. civ. ℣ 75.

21. *biſri*. Punctatur *beſari*, ſed diſſyllabum eſſe omnia, ni fallor, exempla docent, præ-

ter Pſ. cix. ℣ 52, qui forte in mendo eſt.

XVII. 9. *bedebar ſiptec'*. Servata recepta punctatione, lege, *bidbar ſipteca*.

15. *ħasdeca*. Retinenda punctatio maſoretica, *ħasadeca*, & legendum,

" hapleh ħasadeca, moſiv ħoſim
beca mimmitkomemim biminca.

32. *uzepuneca*. Gr. ϰ᾽ τ̃ κεκρυμμδώνῃ, legendo *zepuneca*, quod prætulerim.

XVIII. 113. *odec'*. Si nolis eliſiones in hoc & ſeq. ℣, verſus erunt Trochaici.

XX. 11. *jemalle*. Si verſus hic non eſt irreptitius, ponendum putem poſt octavum.

15. *begeburot*. Si recte punctatur, *bigburōt*, (quod ſuadent Pſal. lxxi. ℣ 38. xc. 22. cxlvii. 22. licet contra ſtet lxvi. 14.) tota periodus hoc modo conſtituenda.

" yattah *anoci* jadayti,
ci hoſiv jahvoh meſiħo;
jaynehu miſſeme kodſo
bigburot jeſav jemino.

XXII. 14. *japħiru*. Si retineatur *beſapah*, legendum, *roſam*; vid. Pſ. cix. ℣ 54.

XXV. 14. *vaħasdeca*. Recepta lectio hic ſervanda,

vaħasadeca, ci meyolam hemmah.

Vid. Pſal. xvii. ℣ 15.

XXVI. 15. Si malis, miſſis contractionibus lege,

ulesapper col nipleoteca.

XXVII.

ADDENDA.

XXVII. 26. *leca amar.* Si conſtructio ſit, *dixit cor meum*, legendum putem,

lac amar libbi, bakkeſ panai.

Sed nuſquam quod ſciam, deus dicitur *faciem alicujus quærere.*

XXIX. 4. *lihvoh.* Si pro *lihvoh* legamus *lo*, hic verſus metro conveniet cum proxime præcedentibus.

17. *vaijeſisop.* Legendum forte,

vaijeſisop jayrot; behɛcalo

XXXI. 33. *millibbam.* Si *milleb* recte ſe habet, legendum in ℣ ſeq. *cicli*, ut punctatur. Vid. ad Pſ. ii. ℣ 24.

46. *leſeol.* Vid. Pſal. xvi. ℣ 22. xxxi. 46. xlix. 31.

XXXIII. 5. *lihvoh.* Si legendum in ℣ ſeq. *bitruyah*, ſervanda hic recepta lectio, *lo.* Utrumque vero recte dici videtur, *bitruyah* & *beteruyah*, prius firmat Pſal. xlvii. ℣ 9. alterum Pſal. cxlvii. ℣ 14.

11. *bedebar.* Lege *bidbar*, ut punctatur, & ℣ ſeq. retine copulam. Vid. ſupra ad Pſ. xvii. ℣ 9.

37. *mimmot.* Lege *mimmavet*, & ℣ ſeq. *ule* —

XXXV. 14. *jehi.* Cum verſus ejuſdem periodi ſæpe ſint, ut $5\frac{1}{2} : 3\frac{1}{2}$, *jehi* loco moveri non debuit; ad caput igitur periodi repone.

XXXVII. 61. *uſecon-haarez.* Cum ſexies in hoc Pſalmo habeatur ſimilis loquutio, ſine *h* emphatico, lege *arez*, & ut ſervetur metrum, in ℣ priore *surah*, ut Pſal. xxxiv. ℣ 29. vel

retento *sur*, retinendum *et* ℣ 63. quo pacto verſus in his periodis alternabunt, & priores erunt Iambici, alteri vero Trochaici.

90 *javzerem.* Si velis receptam lectionem retinere, lege,

vaijavzerem jahvoh, vaipallełem.

XXXIX. 1. *deracai.* Retinendum ſuadent Pſ. cxix. ℣ 336. & cxxxix. ℣ 5.

XLIV. 41. *vatteł.* *lo* videtur excidiſſe ante *teł*, quod ſi inſeratur, periodus hæc ſic digerenda,

lo nasog aħor libbenu, velo
teł aſurenu minni orħeca.

XLVII. ℣ 6. *beteruvah.* Si retineatur punctatio Maſor. *bitruvah*, tollenda copula quam initio verſiculi ſeq. appoſui. Vid. ſupra ad Pſ. xxxiii. ℣ 5.

XLVIII. 15. *attah.* Inſerui metri gratia, ſed forte excidit in fine verſus, *beleb jammim.* Vid. Ezech. xxvii. 26.

LI. 34. *ħapazta.* Si malis receptam lectionem *taħpoz*, metri gratia legendum, *bezebaħ.*

LIII. 13. *pizzar vazmot.* Vid. Pſ. cxli. p. 7.

LIV. 1. *jahvoh.* Retinendum *elohim*, ſi in ℣ ſeq. recte punctatur, *ubigburateca.*

4. *leimrɛ.* Suſpicor in fine verſus excidiſſe *adonai*, & legendum, *l'imrɛ.* Vid. p. 6.

LV. 5. *mikkol.* Vid. Pſal. xliv. p. 17.

43. *beanſɛ ſelomav.* Eodem modo dicitur, Pſal. xli. ℣ 18. *iſſelomi.* Vid. Pſ. cxix. ℣ 48. Eſ. xli. 11. Jer. xxxviii. 22. Obad. i. 7.

LVI.

ADDENDA.

LVI. 19. *halo.* Excidit forte in fine verſus *hemmah.*

LX. 26. *beelohim.* Aliis forte magis placebit recepta punctatio, *b'elohim — ħail*; ſed *ħail* in unam ſyllabam ſæpe contrahi exempla docent. Vid. Pſ. xxxiii. ℣ 31. lxii. 25. cxviii. 32, 34.

LXII. ℣ 24. *begazel.* In Hebr. præponitur copula, invito metro.

LXIII. 13. *veſiptɛ.* Rectius fortaſſe *beſiptɛ. v* & *b* ob ſimilem ſonum facile invicem miſcentur. Vid. Pſ. xxxv. 19. ubi *b* pro *v.*

LXIV. 1. *jahvoh.* Si retineatur *elohim*, in ℣ ſeq. legendum *mippaħ.* Vid. Pſ. xci. ℣ 6.

LXV. 5. *menni.* Gr. ὑμᾶς.

14. *begeburato.* Emendationem hanc firmat Pſ. lxvi. ℣ 14. Sin retineatur *bigburah*, in fine verſus addendum *jahvoh*, ut conſtet metrum.

19. *mozɛ.* Si *mozaɛ* in diſſyllabum contrahi nequit, pro *tarnin* legendum, *tarninem.*

LXVI. 31. *pazeħu.* Si *pazu* retineri poteſt, legendum præter morem *ſepatai*, ut Pſ. cxix. ℣ 341.

LXVIII. 14. *bemeyon.* Sic legendum mihi videtur, ut *bemekom*, ut Pſ. xliv. ℣ 42. Si ſervetur punctatio Maſor. retinendum initio verſus *elohim.*

49. *lakaħta.* Non temere ſuſpicantur nonnulli, legendum, pro *lakaħta ħalakta.* Non ſum neſcius doctiſſ. Pocockium noſtrum contendere, *lakaħta* eadem interdum notione ſumi, ſed vix perſuadet.

ADDENDA.

℣ 57. *b'aſmav.* Legendum forte *beaſmotav.* Vid. Pſ. lxix. ℣ 13. Si legas *beaſmav*, in ℣ priore retinendum *elohim.*

LXXI. ℣ 4. *upalleteni.* In Hebr. *utepalleteni*, quod verſus reſpuit; idem in eadem voce mendum Pſal. xliii. ℣ 3.

22. *liclot.* In Hebr. *ciclot*, quæ lectio jam mihi videtur retinenda, ut *cinoto*, Pſal. cix. ℣ 49. Gr. hic ἐν τῷ ἐκλείπειν, illic ἐν τῷ ἐκκλῖναι, quaſi legiſſent non *c* ſed *h*, ſed nihil mutandum.

38 *jahvoh.* Dele, ſi placet, ad hunc verſum annotata, cum recte ſe habeat recepta lectio, quam repoſui.

LXXII. 27. *dal veebjon.* Suſpicor legendum *vejatom*, ut Pſal. lxxxii. ℣ 5. cum *ebjon* præceſſerit ℣ 25. & iteretur ℣ 28.

33. *jebarecenehu.* Vel in plurali legendum, *jebarecenuhu*, ut Pſal. lxiii. ℣ 9. *jeſabbebuneca*, vel præpoſita copula,

vecol haijom *jebarecenhu.*

LXXVIII. 84. *vajepattuhu.* Hæc periodus hoc etiam modo legi poſſit, & forte rectius,

vaipattuhu bepihem,
ubilſonam jecazzebu lo.

101. *jaſubu.* Retenta copula legere poſſis,

vaijaſubu, vainassu el,

Sed forſan copula hæc ad verſum proxime præcedentem attinet, ibique legendum,

vaijazzibuhu b'iſimon.

℣ 122.

ADDENDA.

ℵ 122. *vehaijatam.* Sublata copula legendum,

haijatam laddeber hisgir.

135. *vajenassu.* Lege, " *vainàssu,* ut ſupra ℵ 101. & in ℵ ſeq. retine copulam.

140. *vbepislehem.* Servata recepta lectione, lege, *ubipsilthem,* ut punctatur.

168. *vaijaryem.* Si recte punctatur, *bitbunot,* lege,

" vaijiryem cetom lebabo;
ubitbunot cappav janhiem.

Cum enim præceſſerit *liryot,* nec uſquam alias verbum hoc occurrat in *Hiphil, jiryem* videtur hic legendum, non *jaryem.*

LXXIX. ℵ 35. *herpat.* In Hebr. *herpatam,* quod ſi retineatur, legendum, vel *el hek herpatam,* vel *el hekam* et *herpatam.*

LXXX. ℵ 11. *teyſan.* Si retineri velis *yaſanta,* cui lectioni favet Exod. x. 3. legendum, ut punctatur, *bitpillat.*

38. *velo.* Excidit forte in fine verſus *adonai,* & legendum,

velo nasog mimmeca adonai;
tehaijenu, ubeſimca nikra.

LXXXI. 5. *beſopar. be* non eſt in Hebr. ſed metri gratia inſerui.

26. *beſerirut.* Si malis *biſriruf,* quod minus placet, legendum, *vaaſalleḫehu,* vel in *hiphil, v'aſliḫehu.*

LXXXII.

ADDENDA.

LXXXII. 10. *baḫeſcah.* Cum nullibi occurrat *ḫeſcah*, licet in *regimine* dicatur *ḫeſcat*, legendum videtur *baḫſecah.*

LXXXIV. 17. *meḫel.* Vid. ſupra ad Pſal. lx. ℣ 26.

LXXXVI. 27. *libbi.* Si malis *lebabi*, lege, *odeca.*

LXXXIX. 12. *bekehal.* Retenta punctatione Maſor. *bikhal*, retinendum quoque *emunateca.*

56. *ubeſemi.* Si ſervetur punctatio Maſor. & legatur *biſmi*, in ℣ 58. tollenda copula.

105. *aijeh.* Totam periodum ſic lege,

aijeh ḫasadeca (vid. ad Pſ. xvii. ℣ 15.) hariſonim,
adonai *aſer* (Gr. ἀ) niſbayta
ledavid b'emunateca?

110. *ſeti—col.* Rectius forſan erit legere, ut punctatur, *ſeeti*, & *col* inſerere verſus ultimi initio, legendo *yikbot*, vocem enim hanc diſſylabam eſſe oſtendit Pſal. lxxvii. ℣ 43.

XC. 30. *valɛ.* Si retineatur *val*, legendum, *v'ḫinnaḫem*, vel tollenda copula.

XCII. 6. *val.* Si ſervetur *valɛ*, inſerta copula legendum, *ubecinnor*, ſed *val* prætulerim.

14. *beperoḫ riſyim.* Lege, *biproḫ reſayim.*

XCV. 16. *cemeribah.* Si legendum, ut punctatur, *cimribah*, retinendum, *lebabcem.*

C. 8. *ḫazrotav.* Sic punctatur Pſal. xcvi. ℣ 15. ſed hic *ḫazerotav*, quæ punctatio ſi retineatur, legendum, *bithillah.*

CII.

ADDENDA.

CII. 13. *lekaat.* Si legamus *likat*, inſerendum *be* ante *midbar*, vel verſui ſequenti præponenda copula.

CIII. 26. *jahvoh.* Legendum forte *jah*, & ℣ 28. *vezacar.*

CIV. 37. *ʃeʃam.* In Hebr. *aʃer*, quod forte irrepſit ex ℣ præcedente, quo ſublato, ſervanda in ℣ ſeq. recepta lectio, & verſus erunt Trochaici.

CV. 1. *kiru biʃmo.* Rectam jam cenſeo hanc punctationem, cum plura etiam in Trochaicis exempla ſint, ubi alter verſus altero, pede uno longior eſt, dele igitur quæ ad hæc annotavi.

CVI. 7. *zocreni.* Servata punctatione Maſoretica, ſi cetera recte ſe habent, lege,

" zocreni jahvoh birzon ẏammeca,
pokdeni b'iſuẏateca.

92. *gam peẏamim.* Cum tot utrinque verſus a copula incipiant, hic quoque copula videtur deſiderari, pro *gam* igitur jam malim, *upeẏamim.*

CVII. 64. *bekehal*, lege *bikhal*, ut ſupra Pſal. lxxxix. 12. & idem ſuadet Pſal. cxlix. ℣ 2. & in ℣ ſeq. retine copulam.

CIX. 49. *cinẗoto.* Neque lectio neque punctatio mihi jam videtur ſollicitanda.

CXV. 16. *lo jehgu.* Si verſus hic periodo antecedenti annectendus, ut in Hebr. legendum, *bigronam*, ut Pſal. cxlix. ℣ 6. Sed utraque forſan punctatio licita. Vid. ad Pſal. ii. ℣ 20.

CXVI. ℣ 20. *ẏaniti.* Legendum putem, *ẏunneti*,

neti, ut Pſal. cxix. ℣ 141. Gr. ἐξουδένωμαι.

CXVIII. ℣ 15. *ťob.* Si recte punctatur *bindibim*, ℣ 18. in hac & ſeq. periodo nihil mutandum; lege igitur,

" ťob laħsot bejahvoh,
mibbeťoħ beadam;
" ťob laħsot bejahvoh,
mibbeťoħ bindibim.

Sed Pſ. cxlvi. ℣ 4. metrum oſtendit ibi legendum, *benedibim.*

CXIX. 69. *benetib.* Si legamus *bintib*, verſus in hac periodo alternabunt, ut in ſequentibus.

133. *ayunneh.* Si retineatur *eyneh*, in ℣ ſeq. legendum *veyattah*, plene.

191. *kezeh.* Retinendum forte *kez*, & in ℣ ſeq. legendum *raħah.* Vid. ℣ 309.

249. *anoci.* Si retineas *ani*, in ℣ ſeq. legendum, *v'edeyah*, vel *veedav.*

CXXIV. 11. *baruc.* Nulla in hac periodo mutatione opus; lege igitur *jahvoh*, & ℣ ſeq. *ťerep.*

CXXVII. 11. *cen.* Si ſervetur hæc lectio, cum interrogatione legendum, *num ſic*, &c.

CXXXI. 3. *begedolot.* Si legendum *bigdolot*, retinenda initio verſus copula.

CXXXV. 21. *beperayoh.* In Hebr. *beparvoh*, quam lectionem ſi retineamus, legendum, *vecol*, deleto *be*; retinendum vero ſuadet Pſalmi ſequentis verſus 30. ubi metrum, ut nunc inſtituitur, poſcit diſſyllabum.

CXXXVI.

ADDENDA.

CXXXVI. 7. *gedolot.* Ad verſum primum Pſalmi hujus dixi, verſum intercalarem non per totum carmen locum ſuum ſibi ſoli ſervare, ſed in tribus periodis, ſc. 4, 12, & 15, augeri ab initio tribus ſyllabis ad præcedentis verſiculi ſententiam pertinentibus, ſed jam muto ſententiam, & periodum 4. hoc modo legendam arbitror,

leyoſeh niplot gedolot lebaddo;
ci leyolam ——

12. hoc modo,

bejad ħazakah, ubizroy netujah;
ci leyolam ——

15. hoc modo,

veniyer paryoh, veħɛlo bejam sup;
ci leyolam ——

9. *betebunah.* Nihil prohibet legi, *bitbuyah*; ut ſupra Pſal. lxxviii. ℣ ult.

20. *bebecorɛhem.* Hic quoque per metrum licet legere, *bibcorɛhem.*

CXXXIX. 33. *golmi.* Præter mentem meam periodus hæc in 4. verſiculos diſtincta eſt; lege,

golmi rau yɛnɛca,
veyal sipreca cullam jiccatebu,
jamin juzzaru, ve lo eħad bahem.

ubi *keri* pro *lo*, non, *lo*, ei, quod non intelligo.

CXLI.

ADDENDA.

CXLI. 8. *lidbar.* In Hebr. *ledabar*, quod ſi retineatur, legendum, *lebabi.*

CXLIV. 31. *cenetiyim.* Si malis punctationem Maſoreticam, lege, *cintiyim*, & in ℣ ſeq. *binyurehem*, & verſus erunt Trochaici.

Atque hæc ſunt, B. L. de quibus, relecto opere, te monitum volui; quæ fere omnia ſpectant ad punctationem præfixorum *b* & *c*, quæ, ut ſupra dixi, facile nimis credidi, ſemper ſyllabam per ſe conſtituere ante literas Shevatas, æque ac alias quaſvis conſonas; plurima me exempla in hanc ſententiam adduxerunt, ſed jam tandem in alteram quoque partem exempla video, quæ non alias de mendo ſuſpecta ſunt; ut jam incertus hæream, nec quid ſtatuendum ſit, ſatis ſciam, niſi dicendum ſit utramque punctationem licitam fuiſſe, & in verſibus Hebr. pangendis alterutram adhibitam, prout res poſtulabat. Hæc quidem mea jam ſententia eſt, ſed dies diem docet, & alii forſan in his diſcutiendis feliciores erunt, quibus ex animo gratulabor. Vale.

CMC
MVSEVM
BRITANNICVM

FINIS.

Errata in Textu Hebr. literis exarato.

Pag.	per.	℣	lege,
25.	8.	2.	בִּיתָךְ
	9.	3.	לְפָנַי
35.	10.	4. pro	הֲרִיק אֱלֹצִים
		lege	אֱלֹהִים צָרִיק
47.	19.	2.	עֲנִיִּים תֹּאבֵד
139.	8.	1.	בִּיתָךְ
161.	12.	4.	רָאִי* dele *
205.	40.	3.	בּוֹ
255.	10.	2.	חֲנִית*
325.	7.	2.	יְמִינְךָ
371.	29.	2.	אֱלֹהִים

Pag.	per.	℣	lege,
385.	33.	1.	עֲנִיִּים
	37.	2.	יִשְׁכְּנוּ
397.	24.	2.	צוּרְקָתְךָ
	4.	1. poſt	עַם infere *
	5.	2. poſt	יִרְחַ infere *
553.	6.	1.	הַגִּידוּ
621.	18.	1. poſt	נַפְשָׁם dele *
689.	49.	1. poſt	רַבֵּר infere *
769.	3.	2.	שׁוּבִינוּ appone ad ℣ præcedentem.

Reliqua in Hebr. Errata leviſſima ſunt, & ubicunque in literula peccatur, ex altero Textu ſtatim deprehenditur.

Errata in Textu Latinis Literis excuſo.

be pro ba. Pag. 212: ℣ 8. 294: 11.
e pro ɛ. 38: 19. & ſæpe alias in illa voce. 98: 22. 102: 39. 118: 62. 126: 13. 250: 37. 284: 38. 706: 240. 768: 5.
ɛ pro e. 352: 26.
h pro ħ, 58: 11. 174: 43. 578: 26. 698: 192.
ħ pro h. 602: 1. 644: 19. 786: 16.
h finale omiſſium 96: 2. 196: 5 & 10.
tollendum 32: 15.
ť pro t. 420: 31. 528: 1. 604: 14.
m omiſſum 196: 20.
s pro ſ. 106: 4.
y pro n. 68: 12.
ʒ pro z. 636: 42.
ſ pro s. 8: 6. 52: 26. 100: 34.
ſ pro ſ. 4: 12. 224: 5. 336: 9. 472: 28. 644: 3.
t pro ť. 42: 14. 44: 32. 74: 12. 154: 13. 282: 21. 332: 14. 378: 4. 388: 4.
" omiſſum 546: 13. 576: 19.
Character Rom. pro Ital. 34: 27. jaſub*u*. 44: 21. *be*zion. 50: 22. *je*dacceh. 64: 12. *lo*. 196: 6. amonah. 198: 33. bele*ba*bam. 200: 57, *lo*. 224: 5. *jah*. 502: 19. cale*u*. 564: 21. *va*ani.
Pag. 54: ℣ 3. l. hariſvim. 78: 4. eſiseh. 212: 12. meh. 224: 8. ħaťati. 324: 4. ſibrɛha. 390: 20. haijom. 454: 132. vaijappilem. 576: 23. cereħok.
Diſtingue pag. 70: ℣ 20. ſamaħ libbi; 140: 7. maħneh, 196: 22. veenennu. 410: 29. cemohem; 514: 60. vezuri, 774: 1. vatteday attah;

Errata

Errata in Notis.

Pag.	col.	lin.	lege,
27.	1.	4.	abſit *al.*
61.	2.	8.	5.
64.	1.	ult.	liii. p. 4.
213.	2.	4.	*meh.*
254.	2.	1.	*ẓaymu.*
319.	1.	4.	ita.
333.	2.	7.	numeri,
345.	1.	13.	*aſrinu:*
346.	2.	1.	*ℵ* 15.
368.	2.	12.	intonſo
376.	1.	3.	Hoc
385.	2.	1.	84.
392.	2.	1.	31.
468.	2.	2.	37.
478.	1.	4.	*yod*
503.	1.	1.	ἀνωμαλως
		3.	hanc lectionem et
506.	2.	ult.	intelligantur.
512.	1.	ult.	jaſſig.
542.	1.	3.	*yad zedek*
558.	1.	2.	*beḥazzerot*
570.	1.	1.	23.
641.	1.	6. a fine.	*malzizedek*
756.	1.	1.	9.
761.	2.	7.	*ci*
769.	2.	1.	*Jeelunu*
		2.	*Johnnu dibri*

Ubicunque leviter erratur in Vocibus Hebr. ibi Textus recte ſe habet, unde nullo negotio corrigas.

Errata in Verſione.

Pag.	per.	lege,
29.	8.	caligavit
42.	7.	Inimice,
55.	18.	amplius
117.	24.	Jacob
120.	30.	; *coram eo*
262.	12.	*Jahvoh.*
374.	1.	ſoannim,
393.	23.	labia mea
569.	7.	fui
606.		p. 14.